

העולם הזה

ירון לונדון: למכור סמים כמו סיגריות!

סמים

לכל

דורש

Vogue

SUPERSLIMS 100S

SEE... FEEL... TASTE THE DIFFERENCE

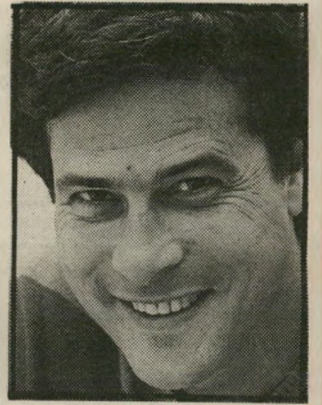

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

מודיעין

יואל בן-פורת: המוסד
פישל וגזז את
הידיעה המכרעת.
צבי זמיר: לא ידענו
(עמוד 10)

מגעים

החלק השני של
השיחה החושפנית
של זיוית אברמסון
עם דודו טופז
(עמוד 22)

ערוצים

24 ערוצי כבלים,
ערוץ שני ממלכת,
לוויינים. חלום?
(עמוד 52)

אונס

הבעל אנס את
אשתו. ואולי היא
עשתה לו פרובוקציה
(עמוד 37)

בתוך הגליון

31	הדרוסקום — הקשתים חוזרים לעצמם	4	קורא יקר — טוב יודיעה
32	דף חרש — לאצי נשאר אופטימי	4	מיכתבים — שעת החה
	מה הם אומרים — חיים שקד, צבי שילוח, אתי	5	חיים חסר — מימה אנטו-שמית
34	מזור, יצחק נרציאנו, אפרת ביהתלמי, מוניר סחמוד	6	הנדרון — היה איש
36	תשבץ	8	תשקיף — חזית מחפשת תמיכה
36	מיכתבים לרותי — תמונה או גט	9	קונסול מצרי — ברחוב באזל
37	למי להאמין — לבעל או לאשתו	10	מי משקר — אמין או המוסד?
38	רחל המרחלת — חחונה בתוך מלח	12	צבי זמיר ויואל בן-פורת — עדות מול עדות
40	זה וגם זה — על קרואסונים ופסיכיאטרים	14	במדוינה — הלב הנמהר
43	סמים — מיספרים, הערכות, מושגים	17	חוק זכויות האדם — הזכות לצחוק
47	תוג הסילון — גרון עמוק	18	חרדים — מנדר
	דיעה אחרת — אורי דן • רענן לוריא • עליס	20	אנשים — בעיות חרגום
	בליפנטל • דני כהן • גיל סמסנוב • עיתונות ערבית	22	זיוית אברמסון — עדיין משוחח עם דודו טופז
48	ליפשיץ והחברים של אופירה	26	קולנוע — כולנו יהודים
52	העריץ השני — רואים, אבל מסושמש	27	יזמן אישי — כך זה קרה
	צילומי השער: ציון צפרי	28	לילות ישראל — שלושים פלוס

ציון צפרי, העולם הזה

12 שנים. סאדאת בא לכנסת. שמיר וארנס לא תמכו.
אריאל שרון דווקא כן.
עכשיו מחכים לשלב השני. האם הם מסוגלים?
(עמוד 6)

תקרית במיטוס

על מה שנראה לו כניצול הבימה לעשיית חשבון אישי עם חברתו.

עבור כמה ימים עדיין לא נרגע אלי מסר. בעזרת הפירסומאי יורם ברנע, משורר לעת'מצוא, הוא כתב

מנהל מסר
מוכן ללכת למכונת'אמת

מקאמה משלו: "אני מבקש להגיב על חוצפתו המרהימה של חיים חפר / שלצורך סגירת חשבון אישי — עושה מחברת התעופה האוסטרית עפר ואפר..." בהמשך חרוז טענות בלתי מחמיאות ביותר.

חפר עצמו הכחיש השבוע באוזני העולם הזה שהוא ביקש כרטיסי'חנים מהחברה האוסטרית. אולם הוא עדיין כעס על תקרית השמיכות.

ואילו מסר הודיע שהוא מוכן "להצהיר בשבועה ו/או ללכת למכונת'אמת ולהוכיח שחיים חפר ביקש ממני כרטיס חופשי עבור ידירתי".

נראה כי יחסו של המשורר לחברה זו דווקא הוא דר'ערכי, וניתן לשינויים קיצוניים.

לקורא אחר היה נדמה שהוא יודע את הסיבה לכך. היה זה אלי מסר, מנהל חברת התעופה האוסטרית בארץ. הוא רתח מכעס כאשר קרא את השיר החדש.

ה סיפור התחיל כאשר החליט חפר, לפני חודשיים, לניסוע לפולין. הדרך הנוחה ביותר היא דרך וינה.

חפר רכש כרטיס, בחברת התעופה האוסטרית, אוסטריאן איירליינס, ואז נזכר כי בעצם היה רוצה לקחת איתו גם ידידה, בדרנית מפורסמת. לדברי מסר פנה אליו חפר וביקש להעניק לה כרטיסי'חנים. מסר לא יכול היה להיענות לבקשה, וחפר נאלץ לרכוש כרטיס גם עבור הידידה.

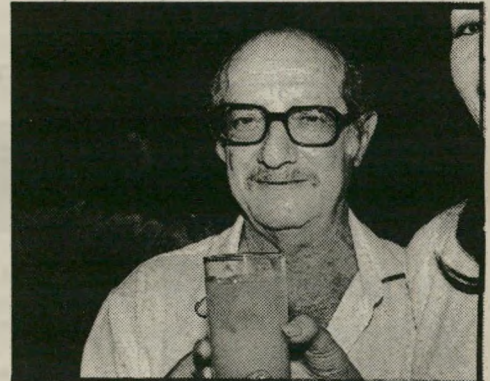
בדרך מישראל לפולין על הנוסע לבלות לילה בווינה. חברת התעופה משכנת את נוסעיה על חשבונה במלון בעלי'רמה. אך במיקרה של חפר היתה תקלה: החברה רשמה אותו ואת ידידתו במלון רויאל, אך הסתבר שהמלון הזה היה מלא. השניים הועברו כמובן, על חשבון החברה, למלון אחר, רג'ונה, בעל אותה הרמה. למחרת המשיכו לפולין.

אך לשיא הגיע זעמו של חפר בדרך חזרה לארץ. הוא ביקש שמיכה. במטוס לא היתה שמיכה. על רקע זה התפתחה תקרית כינו ובין אנשי'הצוות. נראה כי חפר ראה בחוסר'השמיכות מוזימה אנטי'שמית, המוכיחה כי כל שלוש הגרמניות לא השי'תנו מאז ימי היטלר.

אמנם, אחרי שהגיע לארץ התנצל לפניו מסר על חוסר השמיכות, והיה נדמה לו כי היחסים בין החברה ובין חפר חזרו למסלולם השקט. לכן הופתע מסר שבעתיים כאשר ראה בעי'תנו את השיר.

מסר לא השאיר את רגשותיו לעצמו. הוא שיגר מיכתב נועם לעורך יד'עווח אחרונות, דב יודקובסקי, ומחה בו נמרצות

ל" לוש גרמניות במרכז'אירופה, ושלשתן משגש'גות על תילן / מירוח ומערב ואוסטרית, שהיא האנטי'שמית מכולן / (ומי שטס באוסטריאן איירליינס, למשל, או פקד את וינה בעוברו / הלא חש את אווירת השינאה והבוז הזאת, גם ברוחו, גם על כשרו) / שלוש גרמניות, כאילו אחרות, אך אחת מן האחרת לא שונה..."

נוסע חפר
השמיכה היתה אוסטרית

כך חרו השבוע חיים חפר במדרו ביד'עווח אחרונות. קורא מן השורה יכול היה לתמוה. מה למהפכה העוברת עכשיו על גרמניה, לטובה או לרעה, ולטיסה בחברת התעופה האוסטרית?

אין זו הפעם הראשונה שחפר מנציח בחרוזיו בנייה'אלמוות את החברה האוסטרית. לפני חמש שנים, למשל, פתח בשיר: "וינה. מול נתיב'האוויר האוסטריים, ניצבים הטיולים המ'אורגנים..." מכיוון שהשיר לא עסק בחברה האוסטרית, אלא בהתנהגות של מטיילים ישראליים בכלל, נראה איזכור החבר'רה כפירסומת'חנים.

שעת התה

על משוגעים לספרות ומצנאטים (הדף חדש, העולם הזה 20.9.89).

לרגע נעצתי משקראתי בדרך חדש את השורה. אהובי ספרות ומשוגעים לספרים ומצנאטים (ויסוצקי). מה לאורו'יהתה ולספי'רות?

ואו נזכרתי — אחר העם, כמוכן. הלא היה זה היהודי הרוסי, אורידתה ויסוצקי, שהעסיק במשך שנים, בסניף הלונ'דוני של חברתו, את אשר גינבורג, מה שאיפי'שר לגינבורג לעסוק בשעות'הפנאי בהעל'את ריעותיו על הכתב, תחת שפי'העט אחד העם.

ומן הראוי להזכיר כי לא נותקה השלשלת של המעשים הטובים של בית ויסוצקי. את הירחון עולם האשה, שהוא, לדעתי, הירחון הטוב בארץ, מוציאים לאור אורו'יהתה הישר'אלים הנושאים את השם המכובד מאד של ויסוצקי!

אין מקום לדאגה

עוד על תחזית רעידות'אדמה (ההורוסקופ, העולם הזה 25.10.89 והלאה).

פרת לעובדה שכל כוכבי'הלכת ביהר הם פחות מאוון ממסת מערכת'השמש, ולכן, איך שהם לא יסתדרו, קשה לשער שבהשפעתם יחול שינוי על כדור'הארץ. הרי אורנוס וסא'טרו (שבתאי) נמצאים כרגע במול קשת וכל העולם הזה 27.25

לנו כי במילה בראשית מצויות כל האותיות המרכיבות את תאריך ראש'השנה, א' בתשרי. ממש פלאי'פלאים.

מדוע אין לאף קורא העוז לשתף אותנו בכעיי'ה המטרידה אותו באמת — ואת כולנו — מדי שבוע, הלא היא השאלה מדוע המיספרים שמילאנו כלוטו (ב'קלי קלוטו') לא עלו בגורל?

זהבה וויס, היפה

כח סגירת כלבו שלום, שהיה אמור לשכנ'כשטח זה סניף. האם לא היתה הכוונה לש'כרז לשון אחר: האם לא ישכר הקניון את המקום לרוקח או לרואה'חשבון, שאינם סוחי'רים?

ד"ר דב פישל, תל'אביב

● בהחשב בטשט הגדול שבו מדובר, הכוונה היתה לסוחר, שיהיה, כמוכן, גם שוכר.

אחד מוזמן לראותם שם ולא בגרי (כפי שנכ'תב בהעולם הזה).

כך שכל התיאוריה המוצעת בהעולם הזה מסתמכת על מידע מופרך. חוץ מזה, אם זה מה שמדאיג את העולם הזה, אז איז מקום לדאגה.

ברכה זרד, ירושלים

סוחר או שוכר

על טיבו של שוכר המתבקש לקניון חדש (ה'תשקיף', העולם הזה 1.11.89).

נדמה לי שבגיליון העולם הזה האחרון נפי'לה טעות גסה מן הסוג שעליו העולם הזה מלעיג כאשר היא קורה אצל אחרים: בתשקיף יש יריעה שהוכתרה "מחפשים סוחר" (לשטח שהתפנה בקניון נס'ציונה, נר

העולם הזה

מחפש תחקירנים לעבודה במערכת — הן תחקירנים מנוסים, הן כתבים מתחילים המבקשים להשתלב בתפקיד עיתונאי זה. מועמדים מתבקשים לפנות בכתב למערכת, "העולם הזה", ת"ד 136, תל'אביב, מיקוד 61001, תוך מסירת פרטים על עצמם.

העולם הזה

השבועון של ישראל
העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סימון
מנהלת מחלקת'מדורעות:
רינה מיטרני

המערכת והמינהל:
תל'אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפונים: 03-232262/3/4, 03-5230662
פקס: 03-245130 (03)
המו'ל: העולם הזה בע'מ
הדפסה: הדפוס החדש הפצה: גד
תל'אביב, יד הרוצים 7
טלפון: 03-377056

המנהל הכללי: דויד גרשונוביץ

היום שבו נפתחו שערי-שמיים — ונסגרו

היה איש

רות. היתה בו מידה גדושה של שחצנות מצד רות: ההתנשאות מעל לשאר הערכים. הוא התעלם מדעת הסורים והסעודים, העליב את מלך ירדן, הכניס למלכות את יאסר ערפאת. כל אלה פנו נגדו ונגד יוזמתו. ברגע המכריע מצא סאדאת את עצמו ואת מצריים מבודדים בזירה החשובה ביותר — הזירה הערבית.

הוא חזר על שגיאה זו בזירה הפנימית. ברכות הימים, כאשר ראה עצמו כדמות היסטורית, כגדול הפרעונים המודרניים, פתח ב"מסעידיכו" נגד האופוזיציה הפנימית, וברא"ש קנאיהאיסלאם. על כך שילם בחייו.

גם אם לוקחים בחשבון את שגיאותיו הרבות, סאדאת נשאר בהיסטוריה כדמות שהיא משכמה ומעלה מעל לפוליטיקאים של דורו — הגדול אחרי דהיגול ולפני גורבאצ'וב.

אלים באותה חרות-שלום רוננת, באותה יד"ד שופעת.
דור שלם של איבה, חמש מילחי מות, אלפי הרוגים — כל זה נשר כחלופירע, כאילו לא היו הרברים מעולם.

ה שבוע, אחרי 12 שנים, איך נראה או תו מאורע היסטורי?

אקצה, סאדאת נואם ככנסת, סאדאת מתלוצץ עם גולדה מאיר, סאדאת מזועזע ביד ושם, סאדאת מצדיע לרגל הכחול-לבן, סאדאת נפרד בהתרגשות.

כ עבור ימים חזרו המחזות החלומיים על עצמם בבית מצריים.
חמישה ישראלים מיהרו לקאהיר, עוד לפי

ה היה לפני 12 שנה בריוק. כמוצאיי שבת, ה-19 בנובמבר 1977.

המדינה כולה עצרה את נשימתה. מצלמת הטלוויזיה התמקדה ברלת הסגורה של מטוס, שנחת באותו רגע בנמלתהעופה בן-גוריון ועצר.

בכל רחבי הארץ שבתה התנועה ברחובות. נפש חיה לא הסתובבה בחוצות. אומה שלמה ישבה צמודה אל מקלטייהטלוויזיה. מיליונים ראו ולא האמינו למראה עיניהם.

הרגע שבו העולם עצר את נשימתו: אנוור אל-סאדאת בפתח המטוס בלוד, 19.11.77

שום אדם בתולדות מדינת-ישראל אל אינו מגיע לכתפיו.

ה איש ממזל היה מנחם בגין. ה בגין לא היה סאדאת שני. הוא היה בגין.

בגין, איש בעל חוש דרמאטי, היה מסוגל להיענות למחווה הראשונה של סאדאת. זה הרכה. אבל לא יותר מזה.

פעמים רבות שאלו: מה היה קורה אילו שלטו באותה שעה בישראל אנשי מיפלגת-ה"עבודה, גולדה מאיר, יצחק רבין או שימעון פרס?

התשובה הוודאית: שום דבר לא. הרבר לא היה קורה, ואילו קרה לא היה סאדאת מוצא היענות ליוזמתו. סאדאת לא היה בא אלמלא

במרכז נשארה דמותו של אנוור אל-סאדאת — אדם מיוחד-במינו.

סאדאת היה דמות מורכבת. היה בו משהו גאוני: היכולת לחוש את תוכו של עניין, להתעלות מעל לשיגרה הפוליטית, לעשות מעשה שאיש לא היה אף מסוגל להעלותו בדימיון. יחד עם זה היה אדם פשטני, אפילו נאיבי, שלא הבין דברים יסודיים. מעל לכל, סאדאת היה אדם יפה. לא רק יפהתואר, אלא גם יפהנפש. היתה לו אותה תכונה נדירה שזאב ז'בוטינסקי קרא לה "הדר" — וזו התכונה שדיברתה מייד אל לב הישראלים מכל השכבות.

היה דרוש איש כזה — גאון נאיבי — כדי לעשות מעשה המשנה את מהלך ההיסטוריה.

יחד עם זאת היו לסאדאת שגיאות חמור

ני שהשערים נפתחו רישמית. הם התקבלו במצריים כאילו היו האנשים הראשונים מן המאדים. **הכל רצו לראות אותם, לגעת בהם, לדבר איתם, לחגוג איתם.**

הצוות של הטלוויזיה (אלכס גילעדי ואהוד יערי, שבאו בלי רשות הממונים עליהם), סאמי גרינשפאן, איש ידעות אחרונות שגרל כמצריים, וצוות העולם הזה (אורי אבנרי והצלם שלמה סתר) הסתובבו בקאהיר באופן חופשי. העיר כולה טבלה בסיסמות וכרגלים. זה היה קרנבל של שלום, שבו השתתפו מיליונים בעיר הדחוטה. התגשם חלום: טיפוס על הפיראמידות, צילום ליד הספינקס, ביקור באל-אזהר, קניות בשוק אל-חלילי. בכל פגישה — עם שר, עם מלצר, עם עורך-עיתון, עם נהגימונית — נתקלו הישר

הדלת נפתחה. בפתח הופיעה דמות מוכרת מהתמונות. הרבר ש"ל-אייאמן קרה.

אה במצב של מילחמה עם ישראל, החליט לפתע פתאום לבוא ולבקר בירושלים, בירת האוייב, כדי לדבר עם ראשי ישראל על שלום.

לא היה לביקור כזה אח ורע בהיס"טוריה. לשווא חיפשו לו תקדים.

48 השעות הבאות עברו על ישראל כמו בחלום. נעלמו ימין ושמאל, ניצים ויונים, אשכנזים ומיזרחים. הכל צהלו למראה הא"ר רות, הציפו אותו בגלים של התלהבות. תמונה שלא-תיאמן ררפה תמונה שלא-תיאמן: סאדאת מקשיב לתימורת צה"ל המנגנת את ה"הימנון המצרי, סאדאת מתפלל במיסגד אל-

רגע מרגש: נשיא ערבי מצדיע לדגל ישראל

היחסים החזיקו מעמד גם מול פרוכצקיות קיצוניות, מילחמת-הלבנון והאינתיפאדה. העולם הערבי כולו החריים את מצריים במ"ש שנים ארוכות, אך מצריים לא התכופפה. סאראת נרצה, חוסני מובארכ בא במקומו. המדיניות המצרית לא השתנתה.

השלוש עם מצריים מנע כל התקף פה צבאית נוספת על ישראל. צה"ל יכול היה להסיר מעל עצמו את הדאי גה לחזית המסוכנת ביותר, וגם בשי אר החזיתות נעלמה למעשה סכנת-המילחמה.

חייהם של אלפים, החיים עכשיו איתנו, ניצלו.

עם קבלת מצריים בחזרה לעולם הערבי, (המשך בעמוד 14)

שלמה סתר, העולם הזה

לא היה יום אחר כ"י 12 שנים אלה שבו לא רטנו וקיסרו אויביה-שלום, שבו לא טענו שהי שלום הוא כוזב, שלא יחזיק מעמד, שזהו מע"שדהונאה.

אף אחת מן הנבואות האלה לא התגשמה. חרף הבכי של גאולה כהו, השלום החזיק מעמד.

היו חיכוכים רבים, כפי שקורה בין בני אדם ובין עמים. גם כבית משותף. גם בני שואיו. היה מיקרה ראסי-בורקה. היו התקריות של אי-האלמוגים. חילופי-המיסחר נשארו מצומצמים.

אולם כל אלה הם כאין וכאפס לעומת הדי עובדות ההיסטוריות, הכולטות לעיני כל: דגל ישראל מתנופף בקאהיר, דגל מצריים מתנופף בתל-אביב. שתי השגרירויות פוע"לות כאופן שיגרת.

ליד י"ר הכנסת שמיר: מקשיב לנאום בגין

על כפות-המאזניים היתה מונחת הכרעה גדולה: שטחים תמורת שלום. כל חצייהאי סיני, על אוצרותיו, על מקומות-החמר שלו, מימית עד שארם-אל-שייח' — תמורת שלום עם מצריים.

העם החליט. למעשה החליט תוך דקה אחת, ברגע שסאראת יצא מן המטוס. כמה זמן לאחר מכן עוד טען בגין באוזני מישלחת של עורכים מצריים ששום ממלה ישראלית לא תחזיק מעמד, אם תתחייב להחזיר את צפון-סיני. אך כאשר הוא עצמו נאלץ להחליט עליך, עמד מאחוריו רוב עצום של העם — אולי להפתעתו.

באותו רגע הוכח: כאשר עם ישראל אל, ברובו המכריע, מאמין כי ניתן להשיג שלום אמיתי תמורת החזרת כל השטחים, הוא בוחר בשלום.

30 שנה לפני כן, בנובמבר 1947, החליט העם החליטה דומה. היה עליו לבחור בין ריבוי נות ישראלית בחלק מן הארץ ובין דבקות ברעיון של שלמות הארץ. העם החליט מיד, ברוב מכריע, באופן אינסטינקטיבי. הוא רקד ברהובות, וכך הוכרע הוויכוח. אותו הדבר קרה בעת ביקור סאראת.

אותו הדבר יקרה שוב, בכל הכרעה דומה. לשם כך דרוש רק דבר אחד: האמון של האיש הפשוט באדם ממול, שיקיים את הבטחותיו, שתמורת השטחים יושג שלום אמיתי. גדולתו של סאראת היתה בכך שהצליח מן הרגע הראשון לטעת בעם ישראל את הביטחון הזה, את האמון הזה.

האמין שבישראל שולט ארם כמוהו, מנהיג חזק המסוגל לקבל החלטות מבלי לעיין בסיקרי רעת-קהל. הוא חשב שבגין הוא איש כזה.

הוא טעה לגבי בגין. המנהיג הרוויזיוניסטי הוותיק היה מוכן להיענות ליוזמת סאראת ולהחזיר לו את כל חצייהאי סיני. אבל הוא לא היה מסוגל ליותר מזה.

מיק את ההורמנות הגדולה. כבר 24 שעות אחרי שסאראת עלה למטוס בתום ביקורו ההיסטורי, כתב העולם הזה (23.11.77)

הרגע הגדול חלף. ובפה נשאר טעם מר, מר מאוד.

היתה שעת-דיצון, השמיים נפתחו. למשך רגע-קט היה הכל אפשרי.

ממרחקים הושטה לנו יד. יד לשלום של דורות.

ידנו, ידה של ישראל, קצרה מלהגיע אל היר המושטת.

באויפורה הכללית לא נשמעו מילים אלה.

סאראת הביא עימו לא רק את האפשרות של "שלום קטן", השלום עם מצריים, אלא את ההורמנות האדירה ל"שלום גדול" — השלום עם העולם הערבי כולו, עם הפלסטינים. בגין לא רצה בכך, ואולי לא הבין כלל את מהותה של שעת-הגדול.

כיום, 12 שנה לאחר מכן, עדיין רחוק השלום הזה.

יה עוד גיבור באותו רגע, מלכר סאי דאת ובגין: העם הישראלי. באותם רגעים גדולים, כשהועמד העם במיבחן גדול, הוא נענה.

גב לפלסטינים: התפילה במיסגד אל-אקצה

ב"ד ושם: התרגשות לנוכח הזוועה

מאת אורי אבנרי

תעריף

אורית זרובבל

שנתיים לאינתיפאדה

חוסר ההצלחה של ארגוני האינתיפאדה לעורר את השטחים הכבושים ב-25 בנובמבר, יום השנה הראשון להכרזת העצמאות הפלסטינית, מול המלח עוצר המוני וריכוזיכוחות מאסיבי של צה"ל, עלול לרבוץ אותם לנסות ולעורר את השטחים ב-9 בדצמבר, במלאת שנתיים לאינתיפאדה. התרדמה שנפלה על אמצעיתיקשורת בארץ ובעולם בעניין האינתיפאדה עומדת להיפסק בימים הקרובים. לקראת ה-9 בדצמבר מתכוונים כליתיקשורת הישראליים והזרים לפרסם סיכומים, הערכות, מאמרים ותוכניות טלוויזיה.

החישוקים שומרים על שתיקה

ככירים במחנה שמיר-ארנס הופתעו מכך ששרי החישוקים לא העבירו ביקורת והאשימו את בני בגין ואת יעקב שמאי בתבוסה בבחירות בהסתדרות. השר רויד לוי אף שיבח את הפעילים במערכת הבחירות, ואילו אריאל שרון שמר על שתיקה רועמת. מעריכים כי הם עשו זאת כדי שלא לגרום לניכור מצד הפעילים שלקחו חלק במערכת הבחירות, ומצד אנשי סיעת תכלת לבן בהסתדרות.

לוי

664

ביום השני, ה-20 בנובמבר, מסר דובר צה"ל על 526 הרגומים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מוספר זה כולל הרגומים מירי חיילי צה"ל בלבד. לפי ספירת, "העולם הזה" עומד מוספר ההרגומים הפלסטיניים על 664. לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 804 הרגומים, לפי הפרוט הבא:

- 585 הרגומים מירי חיילי צה"ל ומתנחלים.
- 82 הרגומים כתוצאה משאיפת גז.
- 53 הרגומים כתוצאה ממכות ומהתחשמלות.
- 84 הרגומים מסיבות אחרות.

דורשים בדיקות לערבים

תאסטרטגים קיצוניי דורש חיפושים בהדרי סטודנטים ערביים במעונות. התא הימני קיצוני בנא" (ברית נאמני הרהבת וארץ ישראל) שלח מיכתב לפרופסור גידעון פישלזון, דיקאן הסטודנטים של אוניברסיטת תל אביב, שבו קרא לו לפנות מיידית למחלקת הביטחון בקמפוס, כדי שזו תערך חיפושים נרחבים בהדרי הערבים במעונות ושתי ציב שומרים, שתפקידם יהיה לברוק את הערבים המגיעים לאוניברסיטה. דרישה זאת באה בעיקבות פירסום מציאת "תומרהסתה לאומני" בידי סטודנטים ערביים באוניברסיטת כנגוריון, והרשעת סטודנט ערבי מהאוניברסיטה העברית בירושלים בקשירת קשר עם פת"ח.

בקרב - צירוף הליברלים

בקרב צפוי צירוף הליברלים למרכז הליכוד. ועדה, בהרכב של אהוד אולמרט, פסח גרופר ואוריאל לין, מטפלת בצירוף, שכבר נמצא בשלבים מתקדמים. במחנה שמיר-ארנס מתכננים גם את צירופם למרכז של אנשי רפ"א ומי אה הצירופים האלה אכן יתבצע, יעמוד מוספר חברי המרכז על 3500.

הדלפות בפרשת גינת

מונה קציני בודק במישטרה כדי לברר מי מבין החוקרים הדליף לעיתונות ידיעות על חקירת רפי גינת. שני עיתונאים הדנו לפני גורם חוקי מישטרה כי החומר שפורסמו הודלף להם ישירות עלידי קצינים המעורבים בחקירה. במישטרה נמתחת ביקורת על החקירה, ובעיקר על ניצב יהושע כספי, ראש אגף החקירות, על גיהול החקירה לצורכי יחסי ציבור. בחידה לחקירת פשעים ויח"ף יש תורשים להפסיק את החקירה, בהיעדר מימצאים מרשימים.

גינת

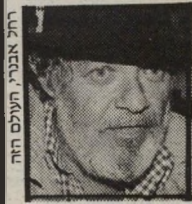
חזית מחפשת תמיכה

חזית ארץ ישראל, הגוף הציבורי המאחד פעילים מכל מפלגות הימין המתנגדים לתוכנית שמיר, נמצא בקשיים תקציביים. פעילותו של הגוף ירדה מאוד כאחרונה ומוכ"ל החזית, עורך הדין סיני קהת, מחפש תורמים שיאפשרו לו לפעול.

ירשים למילוא

השר רוני מילוא, מי שהיה יו"ר אגף הצעירים בליכוד, מינה את ישראל כץ דאת הדי"ר חיים פרלוק למלא את מקומו. כץ, עוזרו לשעבר של אריאל שרון, יטפל בצעירי חרות ופרלוק, לשעבר ממקורבי יצחק מודעי והיום ממקורבי מילוא, ישמש כיו"ר אגף צעירי הליברלים.

מצבה לדן בן אמוץ

בן אמוץ

על מצבתו של דן בן אמוץ יוסיעו רק המילים: דן (מוסיקה) בן אמוץ (תהילימזייגר) — 1924—1989, כסי שחתם בביקורו באושוויץ. בסיתות המצבה תשתתף גם רעייתו, הצעירת בתיה אפולו. במלאת 30 לפטירתו, תיערך ביום השישי אזכרה על קיברו בשדות יים.

חברות טיולים מתאחדות

בימים הקרובים יודיע, "החברה הגיאוגרפית לישראל" וחברת, "נאות הביכור" על איחוד. שתי החברות מתמחות בטיולים מיוחדים לחו"ל. קהליהיעד שלהם הוא נוסעים המתפשטים טיולים אחרים למיטיב לכת. בעיקבות האיחוד ישלטו החברות על פלח שוק זה, והדבר ייצור מנופול שלא יאפשר לחברות הקטנות להתחרות בהם. בעיקבות מגמה זו פרש מתפקידו אורי רוטשילד, מנהל החברה הגיאוגרפית.

מחלקה שלמה בחופש

מחלקת הנוער והחלוץ בסוכנות היהודית היתה השבוע מושבתת. כל ראשיה, וביניהם ראשה המחלקה, המנכ"ל וכל העובדים הכירים יצאו לבנם של מועצת הפרוציות היהודיות בניסנינגטי. כאותה שעה נוטלה שליחותם של 18 שליחים, שהיו אמורים לצאת לשליחות, בגלל מחסור בתקציב. השליחים כבר עמדו לקיים הפגנות כדי להביע את מחאתם, אולם כרגע האחרון אושרה השליחות.

זורבין רוכש עיתונים

אליעזר זורבין, בעלי "רהף", רכש באחרונה שני עיתונים. הרכישות: המקום. מקומון של צפון תל אביב וחדשות הספורט. שניהם היו כבעלותו של עיתונאי הספורט שאול אייזנברג.

מר ודגל אש"ף

ביום השני בערב סרצו בלשים של מרחבי חיסה למיסערה היסאית ועצרו את גזליאנו כר בערון הנפת דגל אש"ף ולבישת חולצה של אירגון הסטודנטים הפלסטיניים הבינלאומי, שגם עליה הופיע הדגל. במסיבת העיתונאים שערך מר במקום הוא עמד להודיע שהוא מפסיק את מה שהגדיר "תרגיל גאוני ביחסי ציבור" וכי הוא עוזב את הארץ לטובת הוליווד. הוא גם עמד להציג את הצגת הבכורה של המופע החדש שלו, עבד עירום. כהרגלו, תקף מר את אביו, סליכא חמיס ואת המיפלגה הקומוניסטית.

אליעזר

כשעמד להתחיל בהופעה, פשטו על המקום בלשים, נעלו את הדלתות, הודיעו לנוכחים שהם שותפים לדבר עבירה, נטלו כרזה של ההצגה, שבתוכה ציור קטן של דגל אש"ף, ערכו חיפוש כללי של מר ואף החרימו סידרי צילום. מר והנוכחים כמיסערה נלקחו לחקירה. כל הנוכחים שוחררו, למעט גזליאנו מר, שנעצר 48 שעות.

אסירים ביטחוניים לשביתה

האסירים הביטחוניים בכל הארץ מתחילים השבוע בשביתת רעב ובשביתת ביקורים. השביתה היא במחאה על תנאי המחסר הקשים, בעיות בטיפול רפואי סריר, מחסור כנגדים חמים לחורף, ומאידך, איסור על הכנסת בגדים חמים מבחוץ.

עלייה במחירי

דירות להשכרה

עלייה במחירי הדירות להשכרה, במיוחד בערים במרכז הארץ. בעיקבות מדיניות מיסוד הקליטה והסוכנות היהודית להפנות עולים לקליטה ישירה, נלקחים העולים, המגיעים לנמליהתעופה, ישירות לדירות שנשכרו עבורם מראש. כחורש האחרון הגיעו מאות עולים, ונשכרו דירות רבות, במיוחד כערים שיש בהם ריכוזים של עולים מברית המועצות.

12 שנה

למה לך, אוסאמה אל-כסינוני מנסה לספר בחיך את המסע, לחזור אל העבר? אנתו הולכים קדימה, לא? אסור להיזכר בעבר. איכרת שם יותר מדי חברים, לא? עוזב את העבר.

העברית של אל-כסינוני, קונסול מצריים בתל-אביב, מפתיעה ברמתה. אחרי שלושה וחצי חודשי שרות בישראל הוא מכין כמעט הכל, מתבטא בשטף, ורק פה ושם הוא נוקק לאנגלית. למה לי לחזור לעבר, הוא תמה על הרצון שלי להסתובב שוב בסיני, וסוגר את הרדיו המשרד לו מוסיקה מצרית. הוא גוזח מעלי כרדי להבין את התשובה.

• שרתתי בסיני אחרי המלחמה.

• איפה?

כל מיני מקומות. צומת פארי

קר. בלוזה. ביר תמרה.

כך? אז למה לך לנסוע לשם? זה העבר, לא? צריך לחשוב על העתיד. ובשביל זה אני כאן. בשביל השלום. מצריים, אתה יודע, ער שה הרבה מאוד בשביל השלום.

• אני יודע. מובארכ מתווך בין ישראל לאישי.

הקונסול המצרי מחייך, ועוקב אחרי המכת שלי המכוון על מובארכ. הנשיא המצרי רציני בתוך התמונה, וגם אל-כסינוני מרצין, ומסביר ש"מובארכ עושה הרבה מאוד בשביל ישראל, וגם בשבילך, כאופ אישי".

• וסיני? אפשר להסתובב שם?
אל-כסינוני מביט כי כמו על אדם חסרת-רבות, שלא מבין מתי אומרים לו לא, ואומר

שאספו בכל המידבר, מרביקות אותן לכל עצם נייד, ומביאות, יחד עם גרגירי-החול גם עצבות גדולה שניצחה את כל חיילי השבת. זו היתה סיני, ואולי כסינוני צודק, אבל עכשיו, 12 שנה אחרי שסאדאת ביקר בארץ, כאשר הדגל המצרי מתנופה מעל הבית המסוגר ברחוב באול, אולי זה לא צריך להיות עניינו של איזה קונסול.

בני גאון

בכלל לא התכוונתי להגיע אל הקונסול. כאתי לשגרירות כי במסמ"ס. אירגון המכוניות שתפס מנופול על הנושא, אמרו לי שאי-אפשר להכנס לסיני בלי ויזה, ורק הרצועה המיוזמת של חצי האי, מסונסתה (הילטון) ועד לשארם אישיך פתוחה לתיירים נטולי ויזה. אבל במסמ"ס הנפיקו לי רישיון נהיגה בינלאומי (תשעה שקלים), והכריחו אותי לצרף תמונה. אין לי? נו פרובלם. האיש בפניה יצלם אותי בפולארואיד שלו. 11 שקלים. וביתו-הרכב ליוצאים לחו"ל הם כבר לא עושים, כי נמאס להם.

כל הקיבוצניקים, אמר לי אישי-הביטור חים במסמ"ס. "שמבטחים את צייהרכב של-הם אצל מישהו אחר ובאים הנה רק לביטוח למצריים, שיפנו בבקשה למבטחים הרגילים בשטח. אתה יודע כמה הם מוציאים כשנה על ביטוח רגיל? או בכקשה. אם הם לא מבטחים אצלנו את הכל, הם גם לא יקבלו את זה. וגם אתה לא. סורי."

הדרך חזרה לסיני עוברת ברחוב באול.

הדרך שעברנו פעם באוטובוס צבאי בשלוש שעות לוקחת היום שמונה ימים.

שיחת-פתיחה עם הקונסול המצרי בישראל

יוחן שם-אור

משהו על נספח-העיתונות ועל זה שסיני זה מצריים, ואפשר להסתובב שם בכל מקום. היר שלו נשלחת אל כפתור-הרדיו, כדי להגביר את המוסיקה. מי שלא מבין במילים, הוא ודאי חושב לעצמו, מוכרח לקלוט סימנים ברורים כאלה. אבל הוא מחייך.

ואולי הוא צודק. מה, כאמת, יש להפש כסיני, שמעולם לא אהבנו, וכל יום מחוץ למיזרח היה נראה לנו כמו מתנה. זה היה שרות מלא חול ועולם-מושגים יש זמן ומרחק שכבר לא קיים, ובכלל, תמיד הייתה "הארץ", שממנה היינו יורדים לסיני, ושאליה היינו עולים כימי חמישי, מריחים את ריח הרלק השרוף של מטוסי הבואינג ברפידים, כמו שיער צמא מריח מים, והיינו באמת עדר. שדה-התעופה ברפידים, עד יום הפינוי, היה מוקד בלתי ניתן לשליטה כמו ברדק, ועל כרטיסי-הטיסה היו נלחמים כמו על החיים עצמם. וכולם טסו. הקצינים כי הם קצינים, ואנשי-הקבע בגלל הכבוד והוותק, והבנות, כי הן בנות, וכל השאר כי הם היו מהמאפיה. ורק הלוואים נסעו באוטובוסים של אנד. אבל ללוואים שיוצאים הכיתה זה באמת לא חשוב איך יוצאים.

מי שלא יצא, ונשאר בשבת הארוכה, בת שלושת הימים, למד להכיר את האל של סיני, פטרון הסופות, שהיו יוצאות מהמחבו שלחן רק כאשר המידבר התרוקן, והיו תוקפות את גדרות-התייל של הנחנות בניירות ובאשפה

הראשית, מתחת לנשר המצרי, יש צוהר שנפ"ת אחרי יזמום. לוקחים ממני את התעודה, ומכניסים אותי פנימה. הקונסול יקבל אותי, אבל עוד מעט. ובניתיים נא להמתין בחדר ההמתנה, ואני ממתין בחדר שגורלו שיעה מטרים ו-20 סנטימטרים רבועים, בדיוק, מעבר לדלת, שפקיד מכווץ טורח כל פעם לקפוץ ולסגור אותה עלי.

ופתאום נכנס המאכער. הוא מדבר איתי כמו שאסיר מדבר עם אסיר אחר בתא-מעצר, ומספר לי שהוא עבד פעם בחברת-נסיעות, ועכשיו הוא עובד עבור כמה חברות-נסיעות, באופן עצמאי, והוא היה כבר 32 פעמים במצריים, ועכשיו הוא כאן בגלל בני גאון.

• מ, וכר?

כן. הוא רוצה לנסוע למצריים בעוד כמה ימים, אבל הוא רוצה לחזור לישראל, ושוב לנסוע מייד. וזה בלתי-אפשרי. לכל נסיעה של צריך ויזה נפרדת, וכל ויזה זה עניין של שמונה ימים. אז אני כאן כדי לסדר את זה.

• הוא לא יכול להרים טלפון?

מה אני יודע אם הוא יכול או לא? אני עושה את העבודה שלי. והוא באמת עושה, כי הפקיד שקופץ על הדלת תחם אותה, וקרא לאיש שמסדר לבני גאון ויזה מיוחדת לצאת

לכניסה אחת. רק נהג האוטובוס מקבלים ויזה מיוחדת, המקנה להם אפשרות של שלוש כניסות חודשיים. ואסור לעבור במצריים. לא שיש חשש כזה, אבל ההורעה המצרית הרישמית תלויה על קירות הגשריות, ומת"ר זה בתיירים לכל יתפתו לעבור במצריים, כי זו עבירה שדינה גירוש.

ואפשר ללמוד שהשיגרה של המקום הזה היא כבר שורשית מאוד, ועניינית מאוד, כאי-לו תמיד היה כאן דגל ערבי. ורק דבר אחר לא הצלחתי להבין.

• למה זה לוקח שמונה ימים? מוחמד אלי בסינוני מחייך אלי. "זה מה שאתה שואל? למה זה לוקח שמונה ימים?"

כן.

• כי זו הפרוצדורה.

• אתה מוכן להסביר לי?

ברצינות? בסדר. אנחנו ארץ ענייה, מצ"ריים. אתה יודע כמה אנחנו? 51 מיליון איש. חמישים ואחד מיליון אנשים שצריך להאכיל. אז אין לנו כאן מחשב, ודברים כאלה. ואת כל האישורים אנחנו מקבלים במקאהיר, או מה שאנחנו עושים זה לקחת את הבקשות, לשלוח אותן במטוס לקאהיר, ולחכות לתשובות. וזה לוקח שבוע."

התור בקונסוליה ברח' באול, אשכנז לישראלים, אשכנז נאחרים

הוא נחמד מאוד, אוסאמה אל-כסינוני (נ.לא. אין לי קשר מיספחתי עם השגריר"). הוא נחמד, ואת עניין 51 המיליון אנחנו, כנראה, לא תופסים בדיוק. זו אוכלוסיה בסדר-גודל של אנגליה. של ספרד. של איטליה. של גרמניה המערבית. של צרפת. עם ענק, שתרבות התכונה המקומית לא יכולה להשתרש בו. עם כלי-כך גדול מוכרח לבנות לעצמו דרך תיק שור פנימית. האנגלים המציאו את הגימוס, בדיוק בשביל הצורך הזה. הצרפתים את היוהרה, והגרמנים את הצניטנות. המצרים הלכו ככיוון של הנחמדות, והם באמת, על סמך נציגם, אנשים נחמדים מאוד.

אלא שכל זה לא מסביר, בכל זאת, את עניין שמונת הימים, כאשר התיירים-הלא-ישראלים, בתור הצמוד, מקבלים את הוויה מייד. רק כאשר יוצאים החוצה, מבינים את הסיבה. מביטים על דגל הנשר שברחוב באול, ונוכחים שנשרים בודדים מתנהגים כמו רור קים וקנים, כאשר הם לבד-לבד ברחוב באול, שבו נוסדה, סוף סוף, מדינת היהודים.

51 מיליון

ריה לי ברור שגזיחת כזק הלך ושוב לסיני ני ירדה מהפרק. אבל גם הצצה על הש"ל לום, כמו שהוא נראה בשגרירות מצריים כי תל-אביב, היא הצצה מסוימת. אפשר ללמוד המון מחצי יום בשגרירות. אפשר ללמוד על שני התורים, לישראלים ולאחרים, על בני גאון, מנכ"ל נור שנוסע לנסיעת-עסקים מעניינת וארוכה במצריים. אפשר לראות את תעשיית הנסיעות שהתפתחה מסביב לשגריר-רות, עם מישרד-הנסיעות שמוכנים לסדר לך הכל, ועם קו-האוטובוס שפועל משם, מת"ר חרה עם קו 100 של אנד. יוצאים 9-בכוכקר, ומגיעים בערב לקאהיר. ואפשר גם לשמוע רשמים מאלה שהיו. יום בהילטון של קאהיר עולה פחות מ-40 דולר. הוויה ניתנת לחודשיים, אבל היא טובה רק

איזו הפתעה!

ב שבועות האחרונים התנהל דו־קרב מרתק מעל דפי העיתונות ובתוכנית הטלוויזיה מוסף המוספים. צבי זמיר, מי שהיה ראש־המוסד בימי מיל־חמת יום־הכיפורים, הגיב על ההאשמות החד מורות שהעלה נגדו יואל בן־פורת, מראשי אגף־מודיעין של צה"ל (אמ"ן). הוא איים לתבוע דריון על הוצאת לשו־הרע. בן־פורת טען כי זמיר קיבל מראש ידיעות

כדי לקבל פרטים נוספים. אילו גוייסו כוחות־המילואים של צה"ל באותו יום שיש בכוקר — 32 שעות לפני שהמילחמה פרצה בפועל — היו הכוחות נמצאים במקומם כדי לקדם את פני הרעה. יתכן שהמצרים לא היו מצליחים לעבור את התעלה, שקו בר־לב לא היה נופל, שחייהם של מאות חיילים היו ניצלים. יתכן גם שה מצרים והסורים כלל לא היו פותחים במיל־חמה, אילו נכחו לדעת שאכר להם גורם־ההפתעה.

על כל אלה השיב זמיר: להדי"ם. אין שחר לטענות אלה. הוא לא קיבל את הידיעה, המוזכרת עליידי בן־פורת.

נכון שהיו ידיעות. אבל ידיעות יש תמיד בשפע. לפני יום־הכיפורים הגיעו למוסד ידיעות רבות, מהן שהצביעו על התקפה קרובה,

אצלנו הריחה ועדת־אגרנט את ראש אמ"ן וכמה מעוזריו. ראש־המוסד לא נפגע כלל. בן־פורת טוען שהוא מקדם בכרכה מי־שפט־דיכה, כדי שהרברים יבוררו עד תום בבית־המישפט. זמיר אומר שהוא מעדיף כור־רות מטעם אחד מחברי ועדת־אגרנט. ראש־הממשלה מונע גם זאת וגם זאת, בלי ספק לפי דרישת ראשי קהילת־המודיעין.

דוח ועדת־אגרנט לא פורסם עד היום. דב־רים שהתרחשו לפני 16 שנים נשארים בגדר סוד כמוס.

הוויכוח הנוכחי הוא כקצף על פני המים. אין הוא יורד למצולות, שבהן התרחשו הדברים האמיתיים.

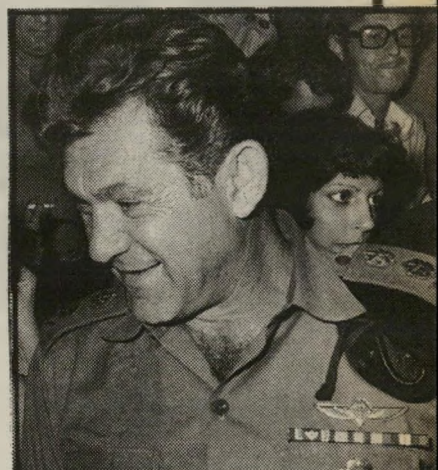
זמירמה אחרי מילחמת יום־הכיפורים ביקרתי בכיתו של דרו (רויד אלעזר) בענ־

מי משקר — ראש־המוסד לשעבר, האלוף צבי זמיר, או מי שהיה ראש יחידה באמ"ן, תת־אלוף יואל בן־פורת? דבר אחד בטוח: אלפים נהרגו ונפצעו בגלל הפאשלה, שעליה המריבה

אורי אבנרי

גולדה היא לא רצתה לשמוע

דרו לא אמרו לי כלום

יון שנגע לתפקידו אז בחברת־הספנות צים. דרו, רמטכ"ל יום־הכיפורים, הודח עליידי ועדת־אגרנט. הוא ישב בביתו תו ממורמר ומדוכא. בעבור זמן מת מהתקף־לב מאסיבי (ויש אומרים: מלב שבור).

אהבתי את דרו, כפי שאהבוהו כל מכריו. לא נמנית עם ידידיו הקרובים, אך מדי פעם נפגשנו, והיתה לי ההרגשה כי יש בינינו סימ־פאטיה.

באותו ביקור בביתו, אחרי ששוחחנו על הפרשה בצים (המעילה הגדולה של מיכאל צור), נפתח דרו לפתע ושפך את ליבו.

הוא סיפר לי על החומר שהיה מצוי בתיקי אמ"ן ערב מילחמת יום־הכיפורים, ושהועלם ממנו עליידי ראשי אמ"ן. הוא לא דיבר על המידע שנאסף בחו"ל מפי מרגלים (נושא הוויכוח בין זמיר ובן־פורת) אלא על המידע שנאסף בשדה־הקשבת בפה פעור.

למדתי מדבריו שצה"ל ידע על מקום הי מצאה של כל יחידה, וגם הקטנה ביותר, של הצבא המצרי. צה"ל הכיר היטב את תוכנית־ההתקפה המצרית, והידיעות אישרו שכל יחידה מצרית נמצאת בדיוק בנקודת־הזינוק

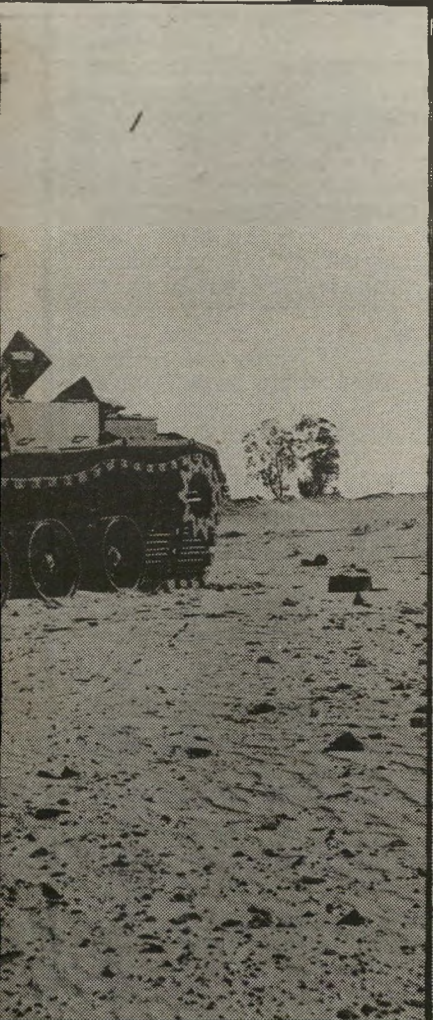
מהן שהצביעו בכיוון הפוך. אי־אפשר היה לדעת על אילו ידיעות נכונות, ואילו לא. ההערכה קבעה שלאפשרות־המילחמה יש סבירות נמוכה.

רק למחרת קיבל זמיר את הידיעה המשכ־נעת, ואו גוייסו המילואים. זה היה מאוחר מדי — מה גם שראש־המוסד לא ידע כי המצרים והסורים היוזו ברגע האחרון את מועד ההת־קפה ממוצאי יום־הכיפורים לצהריים. בן־פורת הבחיש את טענות זמיר, ולמעשה אמר שזמיר משקר.

עוד לפני שנכנסים לפרטים, יש לומר כי הוויכוח כולו מדהים.

ביום הכיפורים ואחריו נהרגו ונפצעו אלפי חיילי־צה"ל בשדה־קרב שהיה תופת. המחיר לים של ראשי קהילת־המודיעין גרמו לכך כמישרין.

חובבי־קונספירציה יכולים לטעון כי ההסבר המתבקש הוא שראשי המוסד ואמ"ן פעלו בשורות האויב. אבל האמת מדהימה הרבה יותר. בתקופתו של עריץ כמו סטאלין בורדאי היו מוציאים להורג את ראשי המוסד ואמ"ן.

כל זה, כך סיפר לי דרו, הועלם ממנו. אילו ידע ערב יום־הכיפורים ולוא חלק מן הדברים האלה, היה מגיים את המילואים ומקרב את הכ־לים לזירת־הקרב בעוד מועד.

אז, כדירתו של דרו, כמו עכשיו, לש־מע ההאשמות ההרדיות של זמיר ובן־פורת, עלתה בראשי השאלה: איך זה יכול היה לקרות? אם נפסול את ההנחה שכמה מן המעורבים היו סוכנים שתולים של ברית־המועצות, מצ־

ריים או סוריה — איזה הגיון יכול היה להיות למחרתם אלה?
על כך יש תשובה פשוטה: הטי"ב ע האנושי.
 האדם נשלט על ידי מוחו. כאשר קיימת כמוחו תבנית מחשבתית מסוימת, הוא מסיר גל לראות רק מה שמתאים לתבנית. אין הוא רואה מה שאינו מתאים לתבנית.
 אין גבול ליכולתו של אדם להתעלם ממה שאינו נוח לו, לסרס את תמונת המציאות כדי להתאימה למה שרצוי לו.
התפיסה האנושית היא מיטת סדום. היא משנה את העובדות עד שיתאימו למיטה — תקציץ כאן, תמתח שם, עד שהכל מתאים בדיוק.
 זהו מה שקרה לפני יום הכיפורים.

מנתחים את פרשות העבר — ההיסטוריונים למיניהם — פועלים תמיד על סמך הירוע להם.

מכיוון שהייתי עדראייה, הן כחבריהכ"נ, הן כעוררדינותו, אנסה להסביר מה שכמעט ולא ניתן להסבר.

אנחנו נמצאים בראשית 1973, כמעט שש שנים אחרי מילחמת ששת-הימים. במלחמה ההיא נחלנו ניצחון קל וכבשנו שטחים עצומים. כל זה קרה אחרי שהיה נרמה לרבים כי עצם חיי המדינה ויושביה נתונים כסכנה, ושצפויה שואה 2.
 התוצאה של המלחמה, על שיריה המי-מוסחרים ואלבומי-הניצחון שלה, היתה זיל"זול תהומי באוייב. זה"ל הצטייר ככוח שניצח חנונו מוכבט מראש בכל מלחמה, הצבאות הערביים הצטיירו ככריחות עלובות.
 בין ים הספרים והאלבומים שפיארו את הסופרמן הישראלי ואת זה"ל הכלתי-ימנוצח, הטוב שבצבאות העולם, הופיעו גם ספרים רבים על קהילת-המוריעין הישראלית. כולם תיארו את איש-המוסר כגאון כללי-כול, ואת

העביר לצה"ל ידיעות מדויקות על הנשק החדש שזרם לצבאות-ערב — וכעיקר הנשק האישי נגד טנקים — העולו לבטל את העל-יונות של כוחות השיריון של צה"ל בשדה הקרב העתידי. צה"ל התעלם מאזהרות אלה כליל. הוא התייחס אליהן כבוז. ואכן, כיום הכיפורים 1973 היה זה"ל מוכן למלחמה של 1940, כאשר הטנקים של צה"ל היטלו ערכו "בליצקריג" (מלחמת-בזק) בצרפת.
 והיו העובדה הראשונה שיש לזכרה, כאשר רנים במאורעות הימים ההם: שום אדם רציני כצה"ל לא האמין שצבאות מצריים וסוריה מסוגלים להשיג הישג כלשהו, ולא כל שכן ניצחון של ממש, אם אכן יתקפו.
ומכאן ההנחה: הם לא יתקופו, מפני שאינם מסוגלים להתקוף. ואם יתקופו בכל זאת — אז מה? אהלאן וסלהאן, שיתקופו!

מלחמה היא המשך המדיניות כאמ"צעים אחרים, כירכרי קארל פון קלאר זביץ. משום-כך התפיסה הצבאית משועברת תמיד לתפיסה המדינית.
מה היתה התפיסה המדינית, בימים ההם של 1973?

בראשית 1973 פגשתי בוועידה באיטליה בכמה מצרים חשובים. כשזכי נאמתי בכנסת והזהרתי את הממשלה שהמצרים יפתחו במלחמה, במקום או במאוחר.
 השיחות שלי שיכנעו אותי כי שום מיסטר מצרי אינו יכול להמשיך ולשאת את המשך המצב הקיים של כיבוש שטחים מצריים בידי ישראל. מכיוון שכל הצעות-השלום (כגון תשובתו של הנשיא אנוור אל-סאדאת לשליח האו"ם) נתקלו בקיבוצי-הברזל של גולדה, היה ברור לגמרי שהמצרים יפתחו בהתקפה צבאית. השאלה היתה רק מתי.

הזהרתי את הממשלה שגם אם המצרים יהיו משוכנעים שהם יפ"סידו במלחמה, ושישלמו בה מחיר כבד, הם יחליטו להתקוף, כדי לשי"בור את הקיפאון שנוצר.

(כגלל אותן הסיבות עצמן הזהרתי, שנה לפני האינתיפאדה, שהפלסטינים יפתחו בהתקוממות עממית. יש גבול לסבלנותו של כל עם.)

אוהרות אלה נפלו על אוזניים אטומות, מפני שממשלת-ישראל לא חלמה לפנות את סיני. להיפך, ישראל גלילי ומשה ריין שיכי נעו את גולדה להקים התנחלות גדולה בפית-חת-דיפה, ובסופו של דבר גם להקים את העיר ימית, כדי ליצור "עובדות בשטח".

הימים היו ימי אופוריה לאומית. משה ריין, אליל ההמונים וסמל-מין עולמי, ניהל את הביטחון מתור-המיטות של גברת מפוקפקת. גולדה היתה עסוקה בקטטות עם ברונז קריי-סקי וב"להסתכל ישר בעיניים" של האפיפי פיור. העיתונות כולה שיתפה פעולה עם המי-שטר בהפיכת המדינה לספינת-שטחים.

זה היה הרקע ל"קונספציה" שעל מיזבחה הוקרבו בחורי ישראל.

קונספציה לא היתה צבאית. היא היתה מדינית. הקצינים התאימו את עצ-מם לרצונות הבוסים הפוליטיים, כפי שהם עושים כמעט תמיד. (עיינו ערך אינתיפאדה.) סטאלין התעלם כיוני 1941 מן האזהרה שקיבל מן המרגל הגרמני ריכארד זורגה, שהודיע לו מראש על המועד המדויק של ההתקפה הנאצית על ברית-המועצות. הוא היה משוכנע כי ידיעות אלה הן המצאות מערכיות, שנועדו לסכסך בין ברית-המועצות וגרמניה הנאצית. טעות זו עלתה בחייהם של מיליונים.

כעבור חמישה חודשים התעלם רוזוולט מן האזהרות בדבר התקפה יפאנית קרובה על הצי האמריקאי. מן הסתם לא האמין שאנשים קטנים ערובים יעזו להתקיף את ארצות-הבי-רית הלבנה.
 המחדל של יום-הכיפורים דמה לשני ה-

טנק הרוס ביום הכיפורים קונספציה יכולה להרוג

אמ"כ כמנגנון מופלא שאינו טועה לעולם. מן הציבור הישראלי הועלם כליל הכישלון הנורא של אמ"כ, שלא ידע דבר וחצי דבר על כוונתו של גמאל עברדאל-נאצר לרכוז צבא גדול בסיני. נאצר השיג הפתעה טוטאלית. אך הניצחון המדהים חיפה על הכל.

אין יצור מוסכן יותר בעולם מא"שך גנרל שניצח במלחמה. מן הר"אוי להדיחו מייד, כפי שנהגו היוונים הקדמונים. ולא רק מפני שהוא מה"ודה סכנה לדמוקרטיה, אלא גם מפני שהוא מהווה סכנה לצבא. הביטחון העצמי המנופח שלו הופך לסכנה לאומית.

כך קרה אצלנו. צבי זמיר טוען שהמוסד

הם יודעים מהו סוף הסיפור. הם דומים לקורא שסיים את הרומאן הכלשי, לא לבלש הנמצא בעיצומה של חקירה.
 גם היסטוריון רציני (וכמה יש כאלה!) ית-קשה להתעלם מן הירוע לו, כדי לבחון את הדברים כפי שנראו לשחקנים עצמם בשעת מעשה.

אבל כדי להבין מה שהתרחש, צריכים קודם כל לבחון מה קרה במוחם של האנשים שעשו מה שע"שו (ושלא עשו מה שלא עשו): מה ידעו ומה לא ידעו באותה עת, במה האמינו ובמה לא רצו להאמין. בקר"צור: מה היתה תמונת העולם בעי-ניהם א ז.

מיקרים האלה גם יחד. גולדה וממשלתה — הגננת הלאומית וגוהילדים שלה — לא האמינו שהערבים מסוגלים לנהל מלחמה שלא תסתיים כנריחתם יחפים בחולות המדבר.

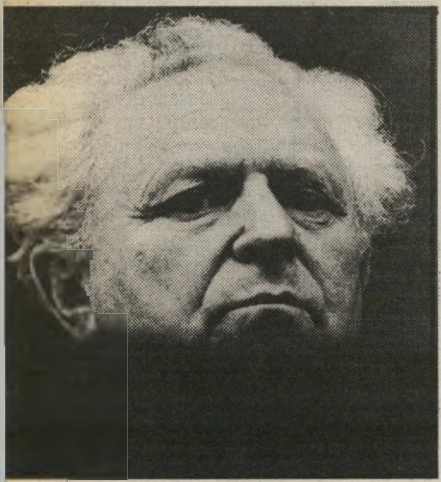
וחשוב יותר: הם האמינו כי כל האזהרות בדבר כוונת הערבים לתי-קוף אינן אלא דיס-אינפורמציה, מע"רכת-כיוזב שנועדה להפעיל לחץ על ישראל כדי שתפנה את השטחים הכבושים.

זוהי הנקודה המכרעת, שמתעלמים ממנה כיום: קל היה להתעלם מידיעות ומאזהרות, שניכאו מלחמה קרובה, מפני שהן נתפסו כתרגילים של האוייב במלחמה פוליטית-פסיכולוגית.

כמאי 1973 ערכו הערבים הכנות למיל-כמה, שגרמו לגיוס בישראל. אחרי-כך התברר שזה היה תרגיל. כאשר ערכו הערבים שוב הכנות כאלה בראשית אוקטובר, זה נראה כמו תרגיל נוסף, שמטרתו האמיתית היא להתיש

דיין לא היה מודאג

גלילי הורה לשקר לממשלה

את עצבי ישראל ולהמריץ את ממשלת-יש"ראל להיכנס למשאומתן להחזרת סיני ור-מת-הגולן.

זאת היתה הקונספציה האמיתית — זו שהולידה את הקונספציה הצי-באית המפורסמת ("הערבים לא יפ"תחו במלחמה אלא אם כן...")

פי שגילדה חנוך ברטוב, הידיד והביוגרף ראף של רדו, נערכו באפריל, חצי שנה לפני המלחמה, שורה של התייעצויות סר-דיות בין גולדה, ישראל גלילי, משה ריין,

ורדו. קבוצה זו היתה הממשלה האמיתית, "המיטבח" של גולדה. בדיונים אלה הוחלט בסירוש להעלים כל ידיעה על הכנות הערבים למלחמה. להעלים מעיני הציבור, להעלים מעיני הממשלה, ובעיקר להעלים מעיני האמריקאים.

כל חשש שמא עלולה לפרוץ מלחמה היה יכול ליצור לחץ ציבורי על הממשלה ללכת למשאומתן לשלום, שגולדה גילידין לא רצו בו. חשוב יותר: ידיעות כאלה היו עלולות להמריץ את האמריקאים להתערב ולהפעיל לחץ על ישראל, כדי שתעלה על דרך המשא והמתן.

ברוח זו ניתנה למעשה הוראה לאלי זעירא לשקר לממשלה, על ידי טישטוש משמעותן של הידיעות הצבאיות.

מגמה פוליטית זו נתמכה על ידי הערכת הקצינים, שדי בכוח צה"ל אפסי כדי להביס

בניפרות מספר שהוא עצמו גייס את יחי רתו באמ"ן שבוע לפני המלחמה. אולם שאר יחידות אמ"ן יצאו לחופשה. בשעות הקריי טווח של היום השישי, 24 שעות לפני המלחמה, לא מצא באמ"ן אלא קציני-תורן וזטר. זאת בשעה שבתקי אמ"ן הצטברו מאות ידועות, שכל אחת מהן היתה מספיקה כדי להועיק את המדינה כולה, ובשעה שבידי המוסד היתה הידיעה המוסמכת של המקור הבכיר, שקבעה כי המלחמה עומדת לפרוץ תוך שעות.

טימטום חולני? רשלנות פושעת? אדישות צינית לגורל המדינה? בוודאי שלא. כל אלה היו אנשים מנוסים, מיקצוענים. על שולחנם היו מונחות מאות ידיעות. חלקן טענו שהמלחמה עומדת בשער, חלקן טענו שזהו תרגיל ערבי.

כל ראשי המודיעין — אמ"ן, המוסד והשא"ר — היו משוכנעים שזהו תרגיל, מפני שרצו להאמין שזהו תרגיל. ומכיוון שהאמינו שזו היתה תרגיל, הם יחסו חשיבות לידי

הממשלה הסודית של גולדה החליטה להעלים את הידיעות על המלחמה המתקרבת מפני שחששה מפני לחץ אמריקאי שיכפה עליה את השלום

עות שאמרו כך, והתעלמו מן הידיעות שאמרו את ההיפך. כליכך האמינו, עד כי אף לא מצאו לנכון להודיע לגולדה ולריון שיש ידיעות כאלה. מה גם שגולדה היתה עסוקה בלספר על העלבון שהעליב אותה קרייסקי זה עתה, בשעה שביקרה אותו בווינה, כשלא הציע לה אף כוס מים. (שקר, לייברי קרייסקי). ואילו דיון היה עסוק בידיעות שניבאו מעשה-טרור גדול (אם לא התעלם באותו הרגע עם אחת היודות שות של הגברת אלישבע).

הו הרקע לויכוח בין זמיר ובניפרות. מי ידע מה ומתי? מי העלים, ומדוע?

זהו ויכוח חשוב. שעוריה היא שהדברים נותרו נעלמים גם כעבור 16 שנה. חוץ מה פרטים של שיתות הריגול והות המרגלים, אין דבר שיש עוד להסתירו. אין זאת אלא קנזיה של אש-מודיעין, המבקשים לכסות את שגיאותיהם הקטלניות.

אבל זה ויכוח לגבי העבר — ולנו חשוב יותר העתיד.

מתחיליה המודיעין של ישראל כבר הפכו שסידבר. המחיל של יוסי הכיפורים בא אחרי הכישלון של המודיעין בחיזוי הריכוז של הצבא המצרי כסיני במאי 1967. הוא קדם לכישלון הטוטאלי של המודיעין בהערכת הנתונים לקראת מלחמת-הלבנון, והכישלון הטוטאלי של המודיעין בחיזוי האינתיפאדה של המחבלים האלה, שעלו בחייהם של אנשים בה רבים, נבעו מאותו המקור עצמו: היחס אל הערבים כאל תת-אדם, וההשתעבדות לתפיסה השלטת של הפוליטיקאים.

זה קרה בעבר, וזה יקרה בעתיד. זה יקרה כל עוד הצמרת הפוליטית שלנו תחיה בעולם של דימיון, תוך התעלמות מן המציאות. המציאות הפתיעה אותה כעבר ותפתיע אותה גם להבא. קהילת-המודיעין, הנאמנה והמשועבדת, תופתע יחד איתה. גם בפעם הבאה.

זהו תמליל שני הראיונות עם צבי זמיר

המוסד, שאתה עומדת אז בראשו, בחוסר-יערנות למה שקורה ובהעני רבה לא נכונת של האינפורמציה שבה הגיעה אליכם.

קודם כל, הערכה לא-נכונה של האינפורמציה במישור האסטרטגי היא מסקנה של ועד-אגרט. מה אמרה ועדת אגרט, כשהיא בדקה את המידע לאחר מלחמת יוסי-הכיפור ריס? היא הגיעה למסקנה שהעובדות, הידיעות שהיו בידי הגורמים המעריכים — והאחר ריות הזאת היתה על אמ"ן — היו כאלה שמי הן אפשר היה להסיק מסקנות שונות מאלה שהמחקר הטיק. והיא האשימה את האנשים כמה שהיא האשימה ופסקה עליהם מה שהיא פסקה. בזה אין ויכוח. השאלה היא, כעת, ויואל חידש דברים שכאלו לא היו בפני ועדת-אגרט, ואני קורא את זה בעיתון מדי פעם, ואני רוצה להגיד לכם, אני בדרך כלל תמה. אני בתוך הבידורים האלה, מישפטים, אני בעצמי ביקשתי לקרוא את העדות שלי בראיון כדי לרענן את העדות שלי. לא קיבלתי רשות. אני לא מצליח לשמוע מסך ערבי

להלן הראיון שערכו דן מרגלית ואיל"נה דיין עם האלוף (מיל') צבי זמיר, ראש-המוסד לשעבר, ב-10 בנובמבר 1989 ב"מוסף המוסים", בקיפוצים קלים.

בתקופה האחרונה היינו עדים שוב לגל של פירסומים על מה שקרוי המחדל של לפני מלחמת יוסי-הכיפורים. היו רשמיות, היו מאמרים, היתה ביקורת חריפה של תא"ל יואל בן-פורת, ועכשיו הגיע תורו של ראש-המוסד לשעבר לומר את דבריו.

נאמר שבעיקבות הפירסומים אלה, ובעיקר בעיקבות הפירסומים המיוחסים לבן-פורת, אתה ביקשת להגיש נגדו תביעת-דיבה. על מה רצית להגיש נגדו תביעת-דיבה? היו פירסומים שתיארו את עבודת המוסד. לייטב יריעתי יואל עשה את זה מבלי לדעת בעצם מה קרה בדיוק במוסד באופן אחראי ורישמי. הרברים פורסמו בעיתון. אני הייתי סבור שצריך להעמיד את הדברים על דיוקם, והדרך היחידה שהתאפשרה לי היתה לתבוע למישפט. פניתי לעיתונאים שכתבו ולעורכי העיתונים, ובעצם אין לי טענה לעיתונאים שכתבו את הדברים מפיו, כי אחרי הכל הוא היה אמור לדעת, והם קיבלו אינפורמציה שלכל הידיעות היא ממקור מוסמך. אף כי הם ידעו שיואל עבר תקופה לא-קלה, אבל... כלומר, זה פיתיון שאולי קשה לעמוד בפניו. אני פניתי לעורכי-העיתונים ואמרתי להם את הדבר, וכמוכן שפניתי למישרד ראש-הממשלה, מכיוון שכל כירור חייב פתיחה של מיסמכי ועדת-אגרט. ראש-הממשלה סירב לפתוח את מיסמכי ועדת-אגרט.

הוא אמר לך את זה באופן אישי? הוא אמר לי את זה באופן אישי, כן. והוא ביקש ממני למנוע את הפירסום, והוא הציע הצעה אלטרנטיבית. ואני מוכרח לומר שאני אינני מבטל את מה שהוא אומר, אני לא חושב שלמדינת-ישראל, בעת הזו, מה שצריך זה להתחיל לחטט בוועדת-אגרט, ובוודאי יש רבים שרוצים לחטט.

מה ההצעה האלטרנטיבית שהיא הציע לך? הוא הציע, הוא אמר: אני מסכים שייקבע כורך, אחד משופטי ועדת-אגרט שהם חיים עימנו, מכירים את העניין — שהם יחקרו את זה ויוציאו מסקנה. ואני הסכמתי. יותר מזה... והם יחקרו ויוציאו מסקנות, אם העובדות נכונות.

מי יהיה הבורר? ייבחר אחד משופטי ועדת-אגרט שחיים איתנו, ויבדלו לחיים ארוכים. הם מכירים את העובדות, הם אולי המוסמכים ביותר לחקור ואני הסכמתי. אבל מערכות-היעותנים והעיתונאים סירבו.

אז רגע, יכול להיות שבבלל היתה בוררות בינך לבין בן-פורת? אבל העיתונאים סירבו לבוורת, ואז אני חזרתי לראש-הממשלה וביקשתי שכלל זאת ייעשה... שהידיעות ישוחררו. והיה סירוב של ראש-הממשלה, שאני לא מצדיק אותו. וקיב"ל לתי את הסירוב. אני חושב שראש-הממשלה העריך, הוא גם העריך בכתב, את העובדה שאני — קודם כל הוא מכיר בעובדה, הוא מכיר בעובדה שלא רק אני אלא גם המוסד נפגע. והאמינו לי שבמלחמת יוסי-הכיפורים אי-אפשר להטיל דופי במוסד.

אבל העניין שלך בבוררות איננו עם העיתונאים, הוא עם יואל בן-פורת. מדוע לא ערכת בירור איתו, בוררות איתו? קודם כל, יש לי ידיעה על העיתונות ועל האחריות של הפירסומים שלה, אבל נשמיט את זה כרגע זה. אני לא דיברתי איתו, אבל אני יודע מפרקליטי שיואל סירב ללכת לבירור.

בוא נבדוק מה מפריע לך בכל מה שאמר יואל בן-פורת. הנקודה המרכזית היא שיואל בן-פורת שוב ושוב שים גם את צמרת אמ"ן וגם את

דן מרגלית, העורך

מרגלית

מה נרם לך לעשות מאמץ כזה?

דיין

נס וזה מדבר לזכותך

דה אחת או שתיים מרכזיות שאמר בן-פורת, ושאתה חושב שהיתה ראויה לבירור בפני אחד משופטי ועדת-אגרט?

אומר לך, הלא האשמה העיקרית היא שהידיעה היתה במוסד 36 שעות לפני שהדבר התפרסם. וזה מחוסר-שחר. מחוסר שחר: עוד פירסם גם — עוד למשל, עוד דוגמה. הוא פירסם לקט, בתפקידו באמ"ן. הלקט נאסף על-ידי אמ"ן. הוא פירסם שהלקט נאסף. ואחרי-כך העובדות שהיו בלקט הופיעו בכל מיני קטעי-עיתונים. הלקט היה, אגב, ורוד ביותר, אחרי-כך — כתבו העיתונים. העניין

עדות מול עדות

למוסד אין גוף שעושה הערכה של הידיעות. אני רוצה שתדעי עוד דבר, אילנה. המוסד איננו הגורם האיטופי היחיד. הוא אחד מגורמי מייאוסו. ואנחנו יודעים שבשביל לעשות הערכה שלמה, צריך להכיר את כל הידיעות. הגורם המעריך הוא אגף־מודיעין, נכון? נכון, כן.

עכשיו, אתה אומר שלא היה ב־5 באוקטובר, בסדר. אתה אומר, היו הרבה ידיעות, ופתם מישהו בחר באופן שרירותי ידיעה זאת או אחרת למסור — בסדר.

הקטע של הידיעה שאת שואלת אותי, האם במועד הזה אני ידעתי, היתה ידיעה שהולכת לפרוץ מילחמה, אני משיב לך באופן הכי־חלטי: הריבר הוא מופרז מעיקרו. לא היו דברים מעולם. לא היו דברים מעולם גם זה לא מדבר לזכותך. ראשי המוסד, פחות מ־48 שעות לפני פריצת המלחמה עוד לא יודע שעומדת לפרוץ מלחמה?

הביטי, אילנה, כן. את יודעת מה, ראש המוסד שגרם לגיוס של הצבא — כאשר גרם לגיוס של הצבא, גם לא ידע בוודאות שתהיה מלחמה. אני מעולם, כן... אני לא רוצה להגיד, אולי —

גם בבוקר יום־שבת? גם בבוקר, גם בבוקר לא ידעתי — זה אפשר לבדוק, זה מצוי. לא יכולתי לומר בכי־סחון של מאה אחוז שתפרוץ מלחמה. בעצם, מה קרה אז? הידיעות תפקידן ליצור לגורם־המחקר תמונה שונה ממה שהוא יודע, או לאמת את התמונה הקיימת. מישקלה של הידיעה שמדברים עליה — ואני לא רוצה לאשר ואני לא אפרט ואני לא אומר — מישקלה של הידיעה (היה כזה) שהיא גברה על הערכת־מצב סדורה שהיתה. כשהצבא התגייס, הוא גויס כאשר ההערכה של גורמי המחקר, כולל גם שר־הביטחון, היא שפחד משחררים את המילואים. כלומר, היה מישהו שגרם לגיוס. וזה אתה.

וזה המוסד. אילנה שאלה אותך על ידיעה של ה־5 באוקטובר, 2.30 אחר־הצות, לי פנות־בוקר. ואתה אמת: אין שחר, לא היתה ידיעה בזאת. בסדר. הידיעה שאתה מדבר עליה עכ"ש יזו היא הידיעה של ה־6 באוקטובר בבוקר, היא יום־המלחמה כפי שפי רצה.

והשאלה היא זאת: אם ב־5 באוקטובר לא היתה הידיעה שאילנה ציינה קודם מאחד המאמרים, מדוע קמת ונחפזת לנסוע לחיץ־לארץ, או מדוע — אני רוצה להיות זהיר — מדוע היה צורך להשיג את אותה ידיעה שגרמה לגיוס־המילואים? אתם מוכרחים להבין את העניין. היו עשרות רבות של ידיעות. כל הזמן. אתם נתפסים בשתי ידיעות, משום שמישהו מפנה באופן שיטתי מעותרים את התמונה. המישהו הזה זה יואל בן־פורת? אני לא רוצה... כואו נניח לאנשים, אנחנו...

בוא נשאל אחרת: המישהו הזה זה מישהו שיש לו אינטרס להטעות? אין לי דרך אחרת להסביר את מה שהוא עושה. אבל למה אתה — תן לי, אני אסביר לך. אתם נתפסים בשתי ידיעות. היה מיספר גדול של ידיעות, ואני חוזר שוב — ואני אומר: ממקורות שונים ומגוונים — שדיברו על מלחמה ודיברו על קיומו של תרגיל. והגורם המעריך בצבא היה סבור, למרות כל... הידיעות האלה, ונניח לידיעה הזאת על... כשאתה אומר שיש ידיעה, היו ידיעות פיי כמה יותר טובות מהן, שהופצו מיים לפני זה, שדיברו על מלחמה, והגורם המעריך הוא גם מעריך את איכות המקור.

צריך להבין: הגורם המעריך לא מעריך רק את הידיעה; הוא גם שוקל את איכות המקור. אבל גם לך יש משהו לומר בעניין הזה. פורמאלית — אין, זה לא אחריות שלי.

אנחנו שואלים אותך. האם המידע הועבר לגולדה או לא?

פה אני רוצה להגיד לכם... אני רוצה לאמר דבר אחד... אני משוכנע לגבי המוסד, זה נכון לגבי כל גורמי האיסוף: לא היה מצב — אתם יודעים מה, זה גם נכון לגבי גולדה, שמטילים עליה אחריות כאילו היא העלימה מידע. אני מוכיר את שיטת־העבודה גם של גולדה. גולדה לא העלימה ידיעה הכי־טובה שהגיעה אליה, היא תמיד כנתנה את זה.

אני רוצה שתזכרו: זו היתה תקופה שבראש מישרד־הביטחון עמד משה דיין, עם כל ההי לה שהיתה למשה דיין. גולדה לא קיבלה שום דבר, גם כשקיבלה ממני, היא מייד, או שהיתה שולחת אותי, או שהיתה שולחת את ישראל ליאורי או היתה מטפלת בעצמה, היתה בוחנת מה דעתו של הצבא על העניין. אבל פה מדובר על מיקרה שאולי לא נמסר לה.

אז זה לא נכון. מה אומר אותו מאמר? הוא אומר: כן, הידיעה הו, העובדה הזאת שעליה מסתמכים, הובאה בעת הדין לדין, וגולדה ידעה על זה. אתה יודע מה, יותר מזה אני אניד לכם: תראו —

כאן מדובר על נקודה אחרת, מר זמיר. מדובר על העובדה: בזמן יותר מאוחר, ארבעה ימים אחר־כך, ב־5 באוקטובר לפנות־בוקר (זה לפחות מה שנאמר במאמר) לפנות־בוקר אתה מקבל מאלי זעירא איזשהו עני דבר, וגם מהעורך שלך עידכון שהוא מקבל מאלי זעירא בדבר שני סוגים של מידע: אחד, שוב, שעומדת לפי רוצן מלחמה; ושניים, לא פחות חשוב, שהיועצים הסובייטיים עזי בים את סוריה. גם הידיעה הזאת מאחרת להגיע לגולדה.

אינני יודע מה אלי זעירא העביר, ואני לא רוצה לעסוק בזה. אם אלי יבוא, הוא יגיד את העניין.

* המוכר הצבאי של ראש־הממשלה.

להבנת הדברים:

- מילחמת יום־הכיפורים פרצה ב־6 באוקטובר 1973, יום־שבת, בצהרונים.
- ועדת־אגרנט הוקמה אחרי מלחמת יום־הכיפורים כדי לחקור את המחדל ואת מאורעות הימים הראשונים של המלחמה. חלק־הארי של הדו"ח שלה נשאר סודי.
- בוועדה היו חמישה חברים: השופט טים העליונים שימעון אגרנט ומשה לנדוי, מבקר־המדינה לשעבר יצחק נבנצאל (שלושתם בחיים), רב־אלוף ייגאל ידין והאלוף חיים לסקוב (שניהם נפטרו).
- אמ"ן, אגף־המודיעין של צה"ל, אחראי על פי חוק למסירת הערכת המצב הלאומית לממשלה. בתקופה של מלחמת יום־הכיפורים עמד ב"ראשו האלוף אלי זעירא. הודח על־ידי ועדת־אגרנט.
- המוסד אחראי לאיסוף מידע במיגורים מסויימים. בתקופת מלחמת יום־הכיפורים עמד בראשו ה"אלוף צבי זמיר. עד לא מכבר היה נהוג להעמיד בראש המוסד אלופים שהשתחררו מצה"ל. ראש־המוסד כפוף במישרין לראש־הממשלה.

כשלעצמו לא רק תמוה בעיניי — תמוה, יש לי הרבה תמיחות בחיים: הוא מוזיק מאין כמוהו.

יכול להיות, אבל מה לא נכון? זה לא נכון שלמוסד היתה ידיעה 36 שעות על זה שהיתה מלחמה.

עוד יותר אחרת, בלילה שבין 30 לספטמבר ל־1 באוקטובר 1973, עלי פי הפירסומים — ואנחנו ניזונים רק מן הפירסומים — הגיעה ידיעה לאמ"ן, לאלי זעירא, ועברה גם אליו, בדבר אפשרות של מלחמה, אפשרות בסבירות גבוהה של מלחמה. נעזוב כרגע מה היתה המסקנה מן הידיעה הזאת. למה לא עירבנתם את ראש־הממשלה?

מי זה אמר שלא עירבנו את ראש־הממשלה? שוב פעם: אני רוצה שתדעו, גם אני קראתי באחד מן העיתונים שמישהו מנה שהיו 400 ידיעות חשובות, והיו 10 ידיעות בתקופה הזאת, לא נעים לי להגיד, אבל זה פשוט... האיש שאומר את זה לא מבין מה הוא שח.

הידיעות היו ידיעות על מלחמה שעתידה לפרוץ, והיו ידיעות שהפריכו את הדבר הזה. בעצם, מה עושה אמ"ן, הגורם המחקרי, עם הידיעות שיש לנו? הוא בודק אותן, הוא משווה אותן, ועל יסודן הוא מגיע למסקנה. העניין לא התחיל בספטמבר־אוקטובר. אנחנו חודשים לפני זה ידענו — ואני רוצה להגיד לכם, הדבר החשוב שידענו, ולפי דעתי הוא לא נוצל, לא עשו בו שימוש — היה מידע שמעבר לידיעה האסטרטגית — אם תפרוץ מלחמה או לא תפרוץ מלחמה, עליה הדברים נפסקו ונאמרו: אמ"ן לא העריך את הידיעות.

אבל היו ידיעות שנתנו אינפורמציה מלאה על אורח־החיים של הצבא המצרי והסורי, על כלי־הנשק שלהם, על צורת־התיפעול שלהם.

אם תשאלו אותי: האם בידע הזה נעשה שימוש כהערכות, בצורת־הלחמה, בהפעלת כלי־הנשק — אני קראתי לאחרונה קטע מסיפור של אריק שרון, שהוא מתאר את המיסקל של הסטרטוג' על השריון. זה לא היה נעלם, זה היה ידוע. לידיעה הזו לא נתנו את המיסקל הנכון, משום־מה, בתהליך העבודה של ועדת־אגרנט ושכני לא בא לבקר אותו, כי אני לא יודע אותו, אלא באופן מאוד חלקי. הנושא הזה נחקק לקרדיוזיות.

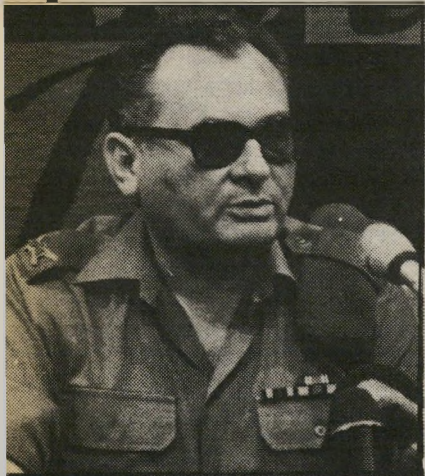
זאת ביקורת מאוד מעניינת ומי אוד חריפה על צה"ל של 1973. בהקד"שך שר לכך אתה, או המוסד, הבאתם ידיעה איך הערבים ינהלו את מלחמתם, ואנחנו, מדינת־ישראל, לא נערכנו מבחינה צבאית בהתאם. זה נושא אחד, אבל הוא לא הנושא שע"י ליו אנחנו דנים.

אתה השבת קודם לשאלה של איך לנהל את המלחמה? מניין אנחנו יודעים ש"הידיעה הזו, המסויימת, שהיא הזכירה כאן, לא הועבר לגולדה מאיך? משום שבכתבה של (שלמה) נקדימון הוא אומר במפורש מפייה של גולדה, ש"היא אומרת: את המידע הזה היה צריך להביא לידיעתך.

אילו ידעתי, היא אומרת, הבל היה נראה אחרת. לא הבל, אולי הבל היה נראה אחרת.

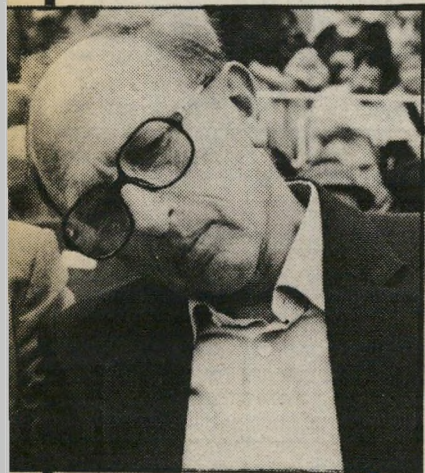
מאין הוא אומר את זה?

* טעות. הכוונה לטי"ל סאנר

צילום: קר. העולם הזה

בן־פורת רק קצין זומר היה שם

זמיר מה אמר המקור?

אז אם יש מעגל בליכך גדול של ידיעות באלה ואחרות, מה גורם לך לצאת למאמץ בליכך מיוחד, בערב יום־הכיפורים, על־מנת להשיג את אותה ידיעה, שבכל זאת גורמת לגיוס של המילואים, אם כי באיחור? תראה, דן, למרות שכל הדברים הופיעו בעיתון, תשובות מדוייקות אני יכול לתת לך, אני גם רוצה לתת לך. אבל אני לא יכול לתת לך.

אני לא אומר אם נסעתי או לא נסעתי, וכדומה. אמרתי לך, לידיעות יש ערך ומיש קל, ביו היתר, על פי ממי הן באות, איר נית (המשך בעמוד 47)

נשברה החזית האנטי-ישראלית באפריקה, חודשו היחסים עם מדינות רבות. ומדינות רבות נוספות באפריקה ובאירופה המזרחית עומדות להרשם גם הן.

ברגע שתחליט ישראל שהיא רוצה בשלום עם הפלסטינים ושאר מדינות-ערב, יהיה הדין ברובה יותר קל, מפני שקאהיר מוכנה ומזוה מנה כמתוכנן, כמקשרת וכמקום-מפגש.

מורחק של 12 שנים די בו כדי לעי מוד על ההבדל. מצבה של ישראל של 1989 שונה לחלוטין ממצבה של ישראל 1977 — ולא במעט בזכותו של אנור אליסאדאט.

מובן שכל הנפשות הפועלות פעלו על פי אינטרס.

חשוב להבין זאת: אנור אליסאדאט לא היה בא לירושלים, אלמלא הובטח לו מראש כי ישראל תחזיר לו את סיני — עד המילימטר האחרון.

כך בעבר, כך בעתיד: איש לא יבוא למי שאימתו עם ישראל, אם לא יידע מראש כי ישראל מוכנה להחזיר את השטחים תמורת שלום. כולם.

בגין פעל כפי שפעל מפני שרצה בשלום עם מצריים. הוא רצה מראש ב-שלום נפרד, כדי לרכוז את עיקר המאמץ הלאומי במילחמה בפלסטינים. הוא האמין שמכר את סיני תמורת הגדה והרצועה. הוא לא רצה ב-שלום הגרול, השלום הכרוך בהחזרת השטחים תמורת שלום שלם.

בכך נבדל מעוז וייצמן, בן קיצוני עד לפי גי 12 שנה, ששמע את משק כנפי ההיסטוריה ורצה לטוס עימה.

סאדאת רצה בכרית עם ארצות-הברית, כדי להקל על הבעייה הכלכלית הנוראה של מצריים. הוא שגא את הסובייטים. השלום עם ישראל היה אצלו חלק מתפיסה רחבה יותר. הוא העביר את מצריים מן המחנה הסובייטי אל המחנה האמריקאי.

כל האינטרסים האלה מילאו תפקיד במעשה ההיסטורי. אך המעשה עצמו היה חשוב מכל האינטרסים האלה. מבחינה רחנית ומעשית, היתה למעשה תנופה משל עצמו.

לפני 12 שנה היה קשה להאמין כי אחרי פריצת-דרך אדירה כזאת, תיסגר ישראל שוב כמו צב בשיריונו. 12 שנה אחרי-מעשה עסקה ישראל במילחמה עכורה וחסרת-תוחלת באוכלוסייה כבושה ומתקוממת. הסכם קמפ-דייוויד נשאר נייר מת. פיתרון הבעייה העיקרית — הבעייה הפלסטינית — רחוק כפי שהיה.

יש שאלות של "אילו". מה היה קורה אילו נענה אש"ף ליזומת סאדאת, אילו עלה על מרכבתו וניצל את התנופה כדי להגיע תחילה לאוטונומיה, ומשם למדינה פלסטינית? עיצאם אל-סרטאווי רצה בכך. קולו לא נשמע. יאסר ערפאת נטה בכיוון זה במשך יום-יומיים — וביומיים אלה היה קרוב יותר להרחה מכפי שהיה אי-פעם לפני ואחרי כן. המחנה הפלסטיני לא היה מוכן לזה, ועל סף דאת עצמו רובצת לא מעט מן האשמה לכך. הוא הפתיע את אש"ף, לא התייעץ עימו, וגם לאחר מכן התייחס אל הפלסטינים כאל קרובי-בני-משפחה עניים, החייכים לציות לו.

אבל האשמה העיקרית לקיפאון רובצת על מנתם בגין. הוא לא השיג שלום כולל, מפני שלא רצה בשלום כולל. הוא היה מוכן להחזיר את כל סיני, שלא היתה בעיניו "ארץ-ישר" אל, כדי לשמור כל שעל של אדמת ארץ-ישר" ראל המנדטורית.

כאשר נפתחו שערי-שמייים, מני חם בגין סגר אותם. הוא הפתק ב, "שלום הקמין", והקים קיר-ברזל נגד "השלום הגרול".

כמו סאדאת, כמו ערפאת, כמו כל גיבורי העלילה הוא פעל במיסגרת אופיו, תפיסתו, מיגבלותיו ונתוניו הפוליטיים.

התוצאה נראית עתה ברחובות עזה, חברון ושכם.

במדיונה

העם

הלב הנמהר

הידיעה יכלה להאיר את ישראל באור אחר. אך המעשה היפה שקע בבין של קטטה פנימית.

זה נראה כמו חלומו של איש-הסברה. ליבו של חייל, שנהרג בפיגוע פלסטיני, הושתל בגופו של פלסטיני חולה, תושב ירושלים המזרחית, אחד ממוקדי האינתיפאדה. בני מישפחת תגא חאדר מקבל-הלב, מדיים, כשרמעות בעיניהם, למישפחת תורם הלב.

שם החייל המת, בעל-הלב, הוא טראום, שפירוש, בגרמנית, חלום.

רבבות התועמלנים של ישראל ברחבי תבל יכלו להפוך ידיעה זו לסנסציה עולמית. במקום הישראלי המכוער, המצטייר בידיעות על חיילים המכים נשים והיורים בילדים, מצטייר בה הישראלי היפה, ההומאני, מציל-החיים בחלוק הלבן.

אבל זה לא קרה. **מי הדליף? מייד עם היוודע הפרטים, החל בישראל יכוח על ההרלפה.**

מי הדליף את הידיעה? האם היתה זאת מעילה באמוץ? אם כן, מי אשם? האם פעלו רופאים או עסקנים של בית-חולים לשם השגת פירוטת זוהל למוטר שלהם? הוויכוח כולו מוזר במיקצת. אין מעשה נאצל יותר מאשר החלטתם של בני-מישפחה

אחרי ניתוח, על-החושמו

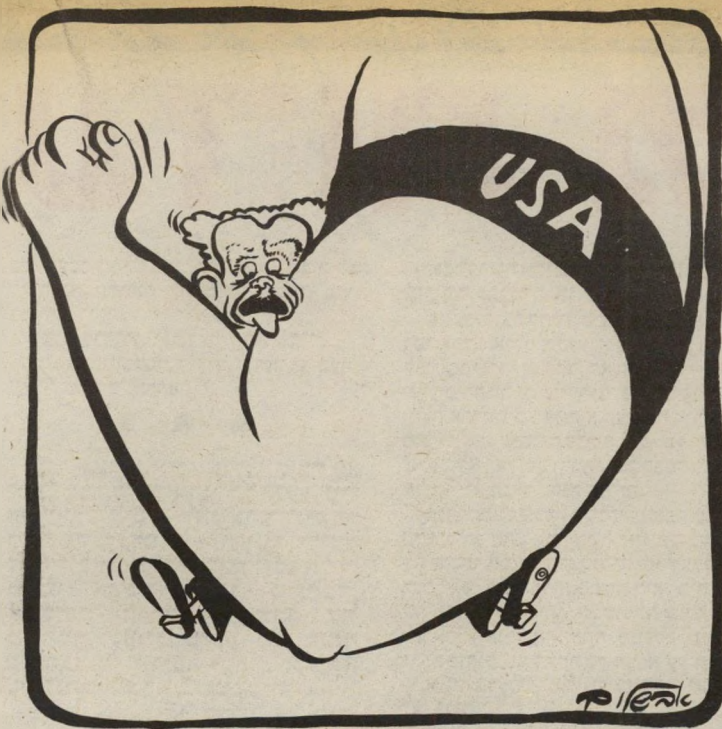
מושתל חאדר חלום

לתרום את איברי יקירם המת לשם הצלת חיים. מדוע צריכים להסתיר החלטה כזאת, כאילו היה זה מעשה שיש להתבייש בו? אך נראה כי בתחום זה פועלים רגשות עזים, ולא תמיד רציונליים. אשתו של החייל זאב טראום, עולה מארצות-הברית, שהוכיחה גדלות-נפש כאשר הסכימה שעתה הקשה ביותר להשתלת הלב, רצתה בשמירת פרטיה תה. מאחר שזה הובטח לה, היתה ההרלפה בגדר שערוריה.

לא כן מעשה כליהתיקשורת, שפירסמו את הידיעה כהרחבה. במיקרה מסויים זה היה בהשתלה עניין ציבורי ברור, ומן הראוי היה לתת לה פירסום. **הישראלי המבוער.** נדמה שלא עניין ההרלפה גרם לאי-נחת ציבורית.

יתכן כי ישראלים רבים חושבים, בסתר ליבם, כי עצם השתלתו של לב יהודי בגוף פלסטיני אינו מעשה טוב. יתכן כי המערכת הפוליטית כולה חשה שאין זה מעשה הר מאניטרי יפה, שיש להתפאר בו, אלא משו מביש, שלא כראי לדבר עליו. יתכן שפועלים כאן רגשות אירציונליים סתומים, המשבשים את השיקול הסביר.

כך או כך, ישראל לא ניצלה את המעשה לצורכי תעמולה. היא שקעה בוויכוח בין בתי-החולים, משרד-הבריאות וכלייתיקשורת. ישראל, כך נדמה, מעדיפה להיראות כמכור ערת, ובלבד שלא ייחסו לה, חס וחלילה, מע שה יפה.

הידוק יחסים

האינתיפאדה

המתחים

כראי יותר להיות ניבור לאומי מאשר סתם פושע נתעב

כאשר ביצע מוחמד חלבי, לפי החשד, שיבעה מעשי-רצח בשני מקומות בתל-אביב וביפו, לא היה ספק לגבי מהות הפשע. חלבי היה ידוע כמשתתף-פעולה עם הש"ב, והשב"כ הוא שראג להשיג לו היתר לגור בתל-אביב. הוא גם עסק בסמים ובזנות. רוב קורבנותיו, יהודים וערבים, היו קשורים גם הם לעיסקי סמים וזנות.

השבוע נלכד האיש בן ה-32. הוא הציג את עצמו כגיבור לאומי. לדבריו חזר בתשובה ופעל בשליחות החמאס — תנועת-ההתנגדות האיסלאמית.

המיסטררה התייחסה להודעה זו כבולזל. מניעיו היו ברורים: יותר נעים להיות גיבור לאומי מאשר פושע פלילי שפל. בייחוד כאי שר חלבי עשוי לבלות את שארית חייו בכלא.

אחרי ניתוח

נאשם חלבי מתחזה

בקירבת אסירים ביטחוניים, העלולים לראות בו בוגד ומשתתף-פעולה. אולם בימיו הישראלי גם פושע נתעב כזה רצוי. דוברי הימין עטו על חלבי כמצאי שלל רב. הרוצח המנוון היה מכשיר אידיאלי כדי לתאר את רבנות לוחמי-האינתיפאדה כפושעים פליליים אכזריים.

בעל צלישו. כאשר מבוצעים פשעים על-ידי ערבים בשטח ישראל, הגבול בין פלוי לפוליטי מטושטש. לי ופוליטי מטושטש. כך למד השבוע מנפרד כץ, מלך-המיס-

עדות הבינלאומי, בעל רשת-רמיו בארץ. כיום הראשון בשעה 10.30 בערב יצא כץ עם אשתו, סילבי, ילדת-צרפת, ממלון הי"ט טון, אחרי ארוחה שעלתה לו 300 ש"ח. הם נכנסו למכוניתם ההדרוה, שחנתה ליד המדי-רכה לפני המלון, השביעית מרלת-הבניין המפואר.

אחרי שיסבו במקומותיהם, ניגש לפתע

ציון צפירה, העולם הזה

מותקף בץ ואשתו מאצ'ו

אדם לסילבי וניסה לגרור אותה מהמכונית. נראה כי רצה לשדוד את ארנקה. מנפרד כץ אינו טיפוס המסתכל במחזה כזה באפס-מעשה. כילד ברח עם מישפחתו מגרמניה הנאצית בעיצומה של מילחמת-העולם, ברכבת האחרונה שעברה את הגבול לברית-המועצות, לפני ההתקפה הנאצית עליה. המישפחה הגיעה לאקוואדור, ושם גדל מנפרד באווירה של מאצ'ו דרום-אמריקאי. בשנות ה-50 בא לארץ וזכה בצל"ש על אר-מץ-לבו באחת מפעולות-התגמול ברצועת-עזה.

לא לנפח. כץ רף אחרי התוקף הבורד, שכרח לתוך גן-העצמאות. שם המתינו לו שני תברים. כץ נאבק אתם, הם היכו אותו קשות בכל חלקי-גופו. בהתכתשות זו איכר מנפרד שתי שיניים.

כץ לא הירפה והמשיך לדרוף אחריהם. הם ברחו מהגן, וברחוב תפס מנפרד כץ שניים מהם, בעזרת עורכי-דין-שבים. התברר שהם ערבים, אורחיי-ישראל, מהעיררה אוס-אל-פחם.

לכץ היה ברור שזהו פשע פלילי רגיל. זה יכול לקרות גם בבוגוטה ובניו-יורק, אמר. אני לא רוצה שינפחו את זה ויתנו לזה היבט לאומני.

אבל זה לא עזר. כבר למחרת היום הסתמכו אנשי-הימין על מיקרה זה כעל הוכחה נוספת לצורך לסגור את העיר לפני כל הערבים, גם אורחיי-המדינה. כפי שאמר לפני כן הרבעם (גנדי) זאבי: "דרושה הפרדה"

העתיד שייך לגרונדיג

GRUNDIG

היבואן ומפיץ ראשי: פירא בע"מ, מקבוצת השקעות דיסקונט בע"מ
משרד ראשי: ת"א הצפירה 19. טל: 03-383235, חיפה: כיכר מאירהוף 8, ק. אליעזר טל: 04-537268/9

זכותך להתעקש ולדרוש בתוקף מהצבעי שיצבע
את מכוניתך בצבעי **דופון** – בשיטת
ה"סנטארי – CENTARI" הממוחשבת של דופון.

שיטה ממוחשבת זו הינה **הערובה היחידה** לקבלת
צביעה מקצועית ואמנותית, המחזירה למכוניתך
את צבעה המקורי אחרי תאונה.

פנה לאחד מ־300 הצבעים המוסמכים.
זהה אותם
על פי שלט הקשת הצבעוני של דופון.

DUPONT

דופון – גדול יצרני הצבעים בעולם
החברה שפיתחה בין היתר את ה"טפלון – TEFLON", את צבעי
ה"דוקו – DUCO" הידועים וכיום את שיטת ה"סנטארי – CENTARI"
עם הטכנולוגיה המתקדמת והמהפכנית לצביעת מכוניות.

יבואנים בלעדיים: קומט את פרורגס בע"מ
רחוב יצחק שדה 39-41, תל-אביב, טל' 03-5618174/9

דופון - עיטור צבעי למכוניתך

כאילו לא רי בכך, בא עוד סעיף אחד קטן (22) האומר בפשטות: "אין בחוקיסוד זה כדי לפגוע בתוקפו של דין שהיה קיים ערב תחילתו על חוק-היסוד". משמע: כל מאות החוקים האנטי-דמוקרטיים, הפוגעים בזכויות-האדם מטעמי דת ולאום, והמבטלים את שיויון האדם לפני החוק — כולם נשארים על כנם, ואין חוקיסוד זה פוגע בהם כהוא-זה.

הריון קטן

ל כאורה יש בחוק זה כל מה שנדרש מחוקה דמוקרטית, ובעיקר זכותו של בית-המישפט לבטל חוקים הפוגעים בזכויות-היסוד. לשם כך מוקם בית-מישפט לחוקה, כמו במדינות דמוקרטיות מתקונות. כל אדם איך מאיז

אלי, והוא חל רק בישראל, בגבולות הקו הירוק. כלומר: אין לחוק הזה כל משמעות לגבי אותם התחומים שבהם מופרות זכויות-האדם מדי יום על-ידי שליחיה של מדינת-ישראל. לגבי הבעייה הגדולה והכאובה הזאת, החוק פשוט אינו רלוונטי. האם הוא רלוונטי לגבי מדינת-ישראל הר ירוקה? המכשיר העיקרי ההורס את זכויות-האדם בישראל הוא צרור חוקי-החירום הקיימים כה — החל בתקנות הבריטיות הקולוניאליות וכלה בתקנות-חירום ישראליות למיניהן. והנה, חוקי-היסוד המוצע אינו נוגע כלל בחוקים אלה. הסעיף הנדון (21) הוא מלאכת-מחשבת של הונאה חסרת-כבושה. הוא מכריז הכרזה מצלצלת: "אין בכוחו

- אי-הפגיעה בגופו של אדם ובכבודו.
- חופש מאסר.
- חופש התנועה בארץ וממנה.
- חופש האמונה הדתית.
- חופש הביטוי.
- חופש היצירה והמחקר.
- חופש מחיפושים ברשות הפרט.
- כשרות מישפטית.
- הגנה על קניין הפרט.
- חופש העיסוק.
- חופש האסיפה.
- חופש ההתאגדות.
- זכות הפנייה לערכאות.
- זכותו של אדם להיחשב כזכאי כל עוד לא הורשע בריון.
- האיסור להעניש אדם על-יפי חוק שלא היה קיים בשעת-מעשה.

ל גבי אזרחים רבים, חוק זה מוכרח להיות טוב, מפני שהחרדים מתנגדים לו. אם הדתיים מתרגשים כל-כך, ותוקפים אותו בזעם רב כל-כך, הרי זה מוכרח להיות חוק מצויין. מי שהטענה-בכוס-מים לא ריגשה אותו, עלול להגיע למסקנה ספקנית יותר. "רוב מהומה על לא מאומה", אמר ח"כ אחד, שלא-לציטוט. "בלוף אחד גדול", אמר ח"כ אחר, שלא לייחוס.

הכרזות יפות

א זרחים רגילים אינם קוראים הצעות-חוק. לכן גם לא הובן כראוי הויכוח הגדול על חוקי-זכויות-האדם. יש הברל עצום בין

דן מרידור בצלם אלוהים נברא אדם

זכות היסוד: לצחוק!

אם הדתיים מתנגדים, זה לא יכול להיות חוק רע. כך חושבים החילוניים. הם צודקים. זה לא חוק רע. זה אינו חוק בכלל

יוכל לפנות לבית-מישפט זה ולתבוע את ביטולו של חוק חרש, בטענה שהוא נוגד את חוק-היסוד. לא יהיה זה בית-מישפט מיוחד, כמו בגרמניה המערבית ובמדינות אחרות, אלא שבית-המישפט העליון יהיה גם בית-מישפט לחוקה, בהרכב של של שיבעה שופטים או יותר. (בכך מאמצת לעצמה הצעת-החוק את השיטה האמריקאית). ואולם, זוהי מראית-עין יותר מאשר ממ שות. די להשוות את החוק הזה לרוגמה הא-מריקאית. ● שום חוק חרש או ישן בארצות-הברית אינו עומד מעל לחוקה. בית-המישפט יכול לבטל כל חוק, חרש או עתיק ככל שיהיה. ואילו לפי ההצעה הזאת, כל חוק קיים מחוסן, נתעב ככל שיהיה.

של תקנות-שעת-חירום לשנות חוקי-יסוד זה, להפריע זמנית או לקבוע בו תנאים. ממש נהדר. ואז, אחרי נקודת-הפסק (י) רבת-משמעות, בא ההמשך המבטל את כל הנאמר בסעיף זה ובחוק כולו: "ואולם בשעה שקיים כמדינה מצב של חירום, בתוקף הכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמישפט, התשי"ח — 1948, מותר..." מותר למעשה הכל. הקורא התמים בארץ — ובעיקר בחו"ל — אינו צריך לדעת כי במדינת-ישראל קיים "מצב של חירום", בתוקף הכרזה, מאז קום המדינה ועד היום. אין שום כוונה לבטל אותו. משמע, כל ההוראות החשובות בחוקי-היסוד המפורא בטלות ומבטלות.

● תובת הרשויות לכבד את זכויות-האדם. והעיקרון: "אין פוגעים בזכויות-היסוד של האדם אלא בחוק ההולם מדינה דמוקרטית, ובמידה שאינה עולה על הנדרש".

מלאכת רמייה?

עד כאן טוב ויפה. ימיהמשיח הגיעו למדינת-ישראל, והכל במשיכת-קולמוס אחת. אך מכאן מתחילים הקוצים שבאליה — עד כי נדמה כי יש הרבה קוצים ומעט מאור אליה. דבר אחד אינו נאמר בחוק, מפני שאין צורך לומר אותו. הוא מובן מאליו. החוק הזה אינו חל בשטחים הכבושים. זהו חוק ישר-

המציאות ובין הרעש הגדול שנוצר סביבו, בייחוד על-ידי אמצעי-התיקשורת, העוסקים ברכילות פוליטית, תוך התעלמות מהמהות. מהו החוק הזה? שמו המלא: חוק יסוד: זכויות-היסוד של האדם. הוא פותח בהכרזה גראנדיוזית: "זכויות-היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין." דן מרידור, שר-המישפט, היה מוכן להוסיף על כך שהאדם נברא בצלם אלוקים. מי שציפה שאחרי הכרזה מצלצלת זו יבוא תכל"ס, טועה. אחרי ההכרזה הפותחת בא צרור שלם של הכרזות נוספות, מטעין 2 עד סעיף 19. הן מכריזות על הזכויות: ● שיויון לפני החוק.

(המשך מעמוד 17)

● שום מצב חירום אינו עומד בארצות הברית מעל לחוקה. ואילו כאן כפוף חוק היסוד לשעת-החירום הנצחית, המבטלת את עיקר משמעותו.

● כדי לשנות את החוקה האמריקאית, דרוש רוב משוריי בשינוי בתי-הקונגרס של ארצות-הברית, וכן אישור בתי-המוקדים של רוב המדינות של ארצות-הברית. זהו תהליך ממושך מאוד, של שנים על גבי שנים, העומד בפני כל גל של היסטריה ומניית. ואילו חוקה-היסוד המוצע ניתן לשינוי בכל עת, על-ידי החלטה פשוטה של שני שלישים של חברי-הכנסת. כלומר: די בהחלטה של ממש-לתהאחרות כדי להביא לביטול כל זכות הכי-לולה בחוקה-היסוד, בכל עת.

זה הופך את חוקה-היסוד לבדיחה. וכדי להוסיף הלצה על בדיחה, או חטא על פשע, נאמר בחוק בפירוש כי "חוק זה אינו חל על דיני איסור והיתר לנישואין וגירושין". זה ניתן כבאקשויש לדתיים. כאילו נאמר: הגברת היא בתולה, חוץ מהריון קטן.

הנצעקה

אם בן, מה יש בחוק העשוי לשאת פרי חיובי כלשהו?

מחייב-החוק טוענים כי יש בו לפחות דבר חשוב אחר: נקבעים עקרונות שלפיהם יפרשו את החוקים הקיימים. שנאמר: "ואולם הורארי"

כרושמינישואין? הם יוכלו להסתמך על הסעיפים הנוגעים לחופש-האמונה ולשוויון לפני החוק. בית-הדין שיפטס יוכל "לפרש" את החוק כך.

מה יקרה לגבי גיוס בחורי-הישיבה? האם לא יוכל לבוא כל אורח ולפנות אל בית-הדין שיפטס-לחוקה, בטענה כי מפלים בין אדם לאדם בתחום החמור ביותר — הגיוס למלחמה?

מה יקרה לחוקי החמץ, לחוק החזיר ועוד? האם לא יפרשם בית-הדין שיפטס בצורה שתנגוד את מטרות הדתיים?

שנית, חוקה-היסוד עלול למנוע קבלת חוקים חדשים, שהרתיים הפצים בהם. למשל, אם תקבל הכנסת את חוקה-הסמכה, המתיר לרשויות המקומיות לאסור הופעות-תרבות בשבת, האם לא יבוא בית-הדין שיפטס-לחוקה ויבטל אותו, מכיוון שהוא פוגע בכמה מסעיפי חוקה-היסוד?

לקבור בוועדה

ימוקים אלה אינם משכנעים רבים מבין המתנגדים לכפייה הדתית. לדעתם, גם אם יתקבל בסוף חוקה-היסוד, יצליחו הדתיים להכניס בו לפני-כך בוועדה שינויים כה מפליגים, עד כי לא יישאר בו דבר וחצי-דבר. בוועדה אפשר לשנות את ההצעה מן הקצה אל הקצה.

אולם לדעת רבים בכנסת, לא יגיעו הד-

השר מרידור הפנים לא?

ברים אף עד כדי כך. הציניקאים מאמינים כי החוק ייקבר בוועדה, ולא ייצא ממנה חי. החוק התקבל השבוע במה שנקרא "קריאה טרומית" — אישור ראשוני להצעת-חוק "פרטית" המוגשת מטעם חברי-כנסת (להבדיל מהצעות-חוקים המוגשות על-ידי הממשלה). אישור טרומי מוביל את ההצעה לוועדה. שם דנים בה, ואם יש לה מזל — תבוא הגיטה המתוקנת ל"קריאה ראשונה" במליאה.

אם תעבור ההצעה מכשלה זו, היא תחזור לוועדה, ושם יודנו בה שנית. המתנגדים יכולים להגיש "הסתייגויות" על כל סעיף וכל מילה.

לאחר מכן חוזרת הצעת-החוק למליאה-הכנסת, לדיון ב"קריאה שנייה". בקריאה זו נדונות ההסתייגויות שצורפו לנוסח שהתקבל בוועדה. על כל הסתייגות נערכת הצבעה. רק לאחר מכן מגיע תור "הקריאה השלישית" — ההצבעה הסופית על הצעת-החוק הישגמה.

זהו רדר-התחתיים ארוכה, בייחוד כשזה נוגע להצעת-חוק "פרטית" של ח"כ ככלל, ושל ח"כ אופוזיציוני בפרט.

אמר ח"כ דתי: "צמחו שערות בכפייתי לפני שחוק זה יגיע לשלב סופי!"

אפילו מועצת גדולי התורה לא מצליחה

צחק שמיר, העסוק בשליחתו המדינית בארצות-הברית, שלח משם השבוע מסר ברור לראשי הליכוד ומתנהו: להקפיא את חוקה-היסוד: זכויות האדם. לחסל מייד את המשבר עם המפלגות הרתיות, גם במחיר החוק היקר כל כך ליקירו, שר-המישפ"ט טים הצעיר דן מרדור. חוקה-היסוד, שעבר השבוע בקריאה טרומית בכנסת, עורר סערה פוליטית ומשבר קואליציוני עם המפלגות הרתיות. עכשיו עבר לוועדת חוקה-החוק

חריף ביותר. סיעת אגודת-ישראל בכנסת, המונה חמישה חברי-כנסת, מורכבת, בסיסית, משתי מפלגות. ארבעה חברי-כנסת (הרב זאב פלדמן, מנחם פרוש, שמואל הלפרט ואליעזר מירוחי) מייצגים את מפלגת אגודת-ישראל. אחד, הרב אברהם ורדיגר, מייצג מפלגת קיקיונית, שכמעט ונמחקה מהמפה הפוליטית: פועלי-אגודת-ישראל (פא"י). הרב פלדמן מייצג כסיעה את הפלג

הרב מלובאוויטש פרוש מפוליטיקה

הגרול ביותר באגודה: חסידות גור, המהווה כ-40% מהמפלגה. הרב פרוש מייצג את הפלג הירושלמי הוותיק באגודה, שלא פרש בשעתו ל"דגל-התורה", ושכוחו כ-20%. שמר אל הלפרט מייצג את חסידות וי'ניץ, המהווה בין 10% ל-15%. אליעזר מירוחי מייצג את המיעוט הספרדי הזעיר שנותר באגודה אחרי פרישת אנשי ש"ס, ויש לו גם קירבה לחב"ד. מפלגת אגודת-ישראל לא קיימה ועידה כבר זה 20 שנה. מאז שפרשו ממנה הליטאים המתנגדים (שנקראו סיעת צעירי אגודת-ישראל) והקימו את דגל-התורה, לא אוישו 25% מהמקומות במסדרות המפלגה. אנשי דגל-התורה ניסו לרקוד על שתי החתונות, ובמקביל לפעילותם ב"דגל" להשתלט על האגודה מכפנים.

תופעות כאלה, כנראה, יש רק בפוליטיקה החברתית.

בחסידי-גור, הזרם הרומינטי באגודת-ישראל, יש כיום שני פלגים מרכזיים, הנאבקים על ירושתו של המנהיג החולה, הארמו"ר

ומישפט. יושב-ראש הוועדה הוא אוריאל לין מהליכוד. הוא יכניס את החוק המהולל להקפאה עמוקה. המפלגות הדתיות, שהרעישו שמים וארץ ואיימו לפרוש מהקואליציה, יירגעו, ואף יוכלו להציג הישג לעיני ציבורי-בוחריהן. שימעון פרס יוכל אף הוא להחזיר את חלום הממשלה הצרה להקפאה עמוקה. שמיר יוכל להמשיך ולקיים את הקיפאון המדיני, ושרי-החישוקים ימשיכו להזיע במידבר הפוליטי.

הכל יחזור למסלולו. הסיבות העיקריות: ● אף לאחת מהמפלגות הרתיות לא כדאי ללכת עכשיו לבחירות חדשות. ● אף לאחת מהן אין מאזן-כוחות המאפשר את הליכתה לממשלה צרה.

אגודת ישראל: זכות ומבולגת

בחירות האחרונות לכנסת זכתה אגודת-ישראל בהצלחה מסחררת. אחרי שכבר הוספדה, היא זינקה משני מנרטים לחמישה.

הסיבה המרכזית לכך היתה התערבותו היוצאת-דופן של הרבי מלובאוויטש, ובעיקר בותיו קהילת חב"ד, במערכת-הבחירות, בראשונה בהיסטוריה.

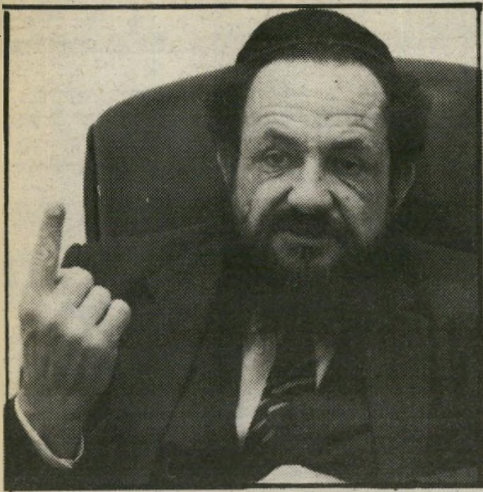
עכשיו החליטו חב"ד לצאת לחלוטין מהמישחק הפוליטי בארץ. החלטה זו משאירה את אגודת-ישראל ללא הבסיס האלקטורלי המשמעותי ביותר שהיה לה.

חוץ מזה, אגודת-ישראל היא כיום המפלגה המפולגת ביותר על המפה הפוליטית הישראלית, יותר מהליכוד המחושק, מהמערך של פריסרבינו, ומש"ס של פרץ-דרעי. דווקא אחרי הניצחון האלקטורלי, עוברת היום האגודה משבר מנהיגותי, פוליטי ורבני

הרב שך בכל זמא ליכוד

ציון עמריה, תעולם חזק

**הרב רביץ:
לא מסתדר
עם שך**

אייהעלאת אהודסימה מעל ל-2%, אישינוי שיטת-הבחירות, חוק למניעת "תמונות תוע" בה", העברת חוקי-החזיר, חוקי-ההסמכה וחוק השבת — שכולם פסולים לפי חוקי-היסוד: זכויות-האדם (ראה עמ' 17).

ש"ס: מכות קשות
ג' **ש"ס** אינה מעוניינת בבחירות כיום, או בהליכה לממשלה צרה. עם זאת המצב

מגור. האדמו"ר חולה מאוד, וזה שנתיים הוא מתפקד רק בקושי. על הירושה נאבקים שני יי: אחיו, הרב פינחס מנחם אלטר, הנוטה מסורתית לתמוך בליכוד, ובנו, יעקב (המכור) גה "רב יעקב", הנוטה יותר למערך. מנהיג האגודה, שהוא גם טירון פוליטי, סגן-שר-העבודה-הפורש הרב פלרמן, היה תקוע בין שני הכיוונים, ולא ירע להחליט במי הוא תומך. מכיוון שלא החליט, הסתבך עם שני הצדדים. זהו הרקע להתפתרותו.

ההחלטות

החרדים

דו מרידור. שר נחמד, ידאג לקחת את החוק שלו בחזרה. אף אחד לא ילך לריב עכשיו ברציונות עם החרדים. דווקא המשבר האחרון חושף את הקרע בתוך המחנה הדתי. 18 מודטים מפולגים רוצים להחזיר לעצמם את הכבוד.

גידעון סער-סרציוסקי

חשיבות

הרב פלרמן

בלי תיק, בלי ממשלה

כל זמן שפלרמן היה סגן-שר-העבודה, תמכו פרש והלפרט ביציאה מהקואליציה. היום, כשהוא בחוץ, מעוניינים שניים אלה בהישארות האגודה בקואליציה. כל אחד מהם רוצה להיות סגן-שר-העבודה-הרווחה. פלרמן, לעומת זאת, תומך עכשיו בפרישה.

מועצת הכמיהה-התורה היא הגוף התור רני-רנני העליון של אגודת-ישראל. למר-עצה, בת 15 החברים, יש הנהלה כת ארבעה חברים. אבל גדוליה-התורה אינם זוכים לעולם בתמונת המצב הפוליטי לאשורו. הם מקבלים מידע מוטעה מכל צד. כל אחד מספר להם סיפור אחר. מדובר כאנשים העוסקים עם מעל לראשם בלהרוג את עצמם באהלה של תורה. תמונה אמיתית, מדויקת ומהימנה של מה שקורה בזירה פוליטית, לשם קבלת החלטות תיהם המכריעות, אין הם מקבלים. בין הרבי נים השונים ותומכיהם מתקיימת יריבות מתמדת. כל רב הוא מלך בממלכתו הפרטית. אף אחד אינו מוכן לקבל את מרותו של וולת. כל חבר-כנסת מייצג פלג אחר, וגם כסיעה בכנסת אין מי שיכפה מרות.

במהלך המשא-ומתן האחרון (שלאחר התפטרות פלרמן) עם השרים דן מרידור, רוני מילוא ומשה ניסים, בשם הליכוד, לא הצליחו חברי סיעת אגו"י להגיע לכלל הסכמה ביני-הם. חלקם (פרוש, הלפרט, מירוחי) הסתפק בהכשחות הליכוד, וחלקם (פלרמן, ורדיגה) תמכו בפרישה מוחלטת מהקואליציה. מכיוון שלא הצליחו להגיע להחלטה משותפת, החליטו שלא להחליט במשך חודשיים, ובזמן זה לבחון את "התקדמות" הליכוד לקראתם. כמשך חודשיים אלה, כך סיכמו, לא תפ"רוש האגודה מהקואליציה, תצביע על כל עניין "לגופו", ותבחן את עמידת הליכוד בהכשחותיו.

למה התחייב הליכוד לפני האגודה? מש "כסף קטן": שני סגני-שרים (במקום האחד עד כה), חבר נוסף לוועדת-הכספים (נוסף על ורדיגה), הקפאת חוקי-היסוד: זכויות-האדם,

עם המיפלגות הדתיות כעת, גם לא עבור דן מרידור.

בכירים בליכוד משוכנעים שכל תרגיל העלאת-החוק בכנסת על-ידי אמנון רובינשטיין (תוך עקיפת ועדת-השרים לענייני חקיקה, שם היה החוק תקוע) היה מתואם עם מרידור. מבחינתו האישית של מרידור היה זה בכל מיקרה תרגיל שהשתלם. הוא הצטייר כמי שיש לו העזו ללכת נגד הדתיים, תוך קידום חוק שרוב מכריע בציבור רוצה בו. התיקשורת, שפינתה את מרידור עד היום, תפנק אותו עוד יותר בעתיד. התקפות הליי כוד וגניזות החוק, שיבואו בימים הקרובים, כבר לא יקלקלו את דימויו הנאור, האמיץ והליברלי.

כתבים ופרשנים פוליטיים וזיו-סמדי "קנו" בסוף השבוע את האגדה על "בלוק" של כ-12 ח"כים דתיים, המתנגש לתמיכה בממ"שלה צרה בראשות פרס.

התסריט הזה ודומיו, ששיחררו לתיקשורת מקורבי פרס, בסיוע בלתי-צפוי מצד מחשקרי הליכוד, יישאר בראשיהם של הוויזו וגם על הנייר הסובל הכל.

בש"ס אמנם ניצלו את הפרשה האחרונה כדי להעביר למצביעיהם (הקרובים ריגשית לליכוד) את המסר שהליכוד והמערך הם, בעצם, אותו דבר. אבל במיפלגה רחוקים מללכת לממשלת-מערך.

כאגודה יש יותר מדי אינטרסנטים, המציפים ככיליון-עניינים להתגשמות הכשחות-הליכוד. גם ורדיגה, למשל, התומך ביציאה מהקואליציה, לא יתמוך בממשלת-מערך. הוא נץ קיצוני, המייצג מיפלגה שהתנגדה להסכמי קמפ-דייוויד.

גם במפר"ל יש רוב ניצי בסיעה (תנן פורת, יצחק לוי, אבנר שאקו). ומעל לכל — אף אחד אינו מעוניין להכניס את המערכת הפוליטית לסחרור, שיביא לבחירות חרשות. ההסתברות שתור-ההוב, בנוסח ההישג של 18 מנדטים למיפלגות-הדתיות, יחזור על עצמו — היא נמוכה ביותר.

גה ש"ס מכה חזקה אף יותר. עד עכשיו היה ראש-המועצה אלי מירב, חוזר-בתשובה, איש ש"ס ונאמנו של דרעי. דרעי הגיע במיוחד לעימנאל. עובדיה יוסף שלח לשם מיכ"תבתימכה. כל זה לא עזר. הארם שנבחר מקרוב יותר לאגודת-ישראל.

המיפלגה, שנקשרו בה ציפיות רבות, וש-חילוניים רבים הצביעו עבורה, כמעט ואינה מקיימת פעילות. גם הסיעה בכנסת, פרט לדרעי, חלשה מאוד, וכמעט ואינה פעילה. הער-כתם של כמה מאנשי ש"ס עצמם היא שהם לא יצליחו לחזור על ההישג של ששת המנדטים.

דגל התורה: מצב קשה

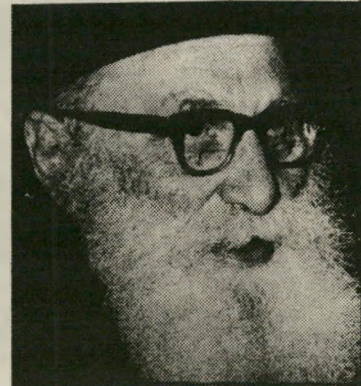
ג' **מצבה** של הקטנה מבין שלוש המיפלגות החרדיות הוא קשה.

הרב אברהם רביץ, שרבים ציפו שאחרי הצלחתו כמחזיר-בתשובה יהפוך לכוכב פרל-מנטרי, הכויב.

מספרים גם שהוא אינו מסתדר עם פטרונה של המיפלגה; הרב אליעזר שך, ושיש לשך נטייה להתליפו. גם פרשת היופים והשוחר, שנקשרה כפעיליה, לא הוסיפה לה כבוד ויקר. רבים במערך ובשמאל תולים תיקות רבות בריעותיו היוניות של הרב שך. אך שך מתנגד מאוד להליכה עם המערך, למרות יוניותו. אין הוא שוכח את תמיכת המערך בחוקי-ההפלות, לפני כמה שנים.

ליאיש לא כדאי

ה' **וק זכויות-האדם** הוא כאמת סמרטוט ארום בעיני המיפלגות הדתיות. הן חוששות שחוק זה יסכל מראש כל חקיקה דתית עתידית. על נושא זה הם היו עשויים ללכת "עד הסוף", כלומר: לפרוש מהממשלה, אף אם יביא הדבר להקמת הבחירות. שמיר, בארצות-הברית, הבין זאת. הוא לא יסתכסך

הרבי מגור
בין אח לבן

אך לא שמה לב לחפץ שהיה מונח על הריצפה. היא נתקלה בו ונפלה. אחרי שהתאוששה קראה לחבר, שלקה אותה לבית־החור

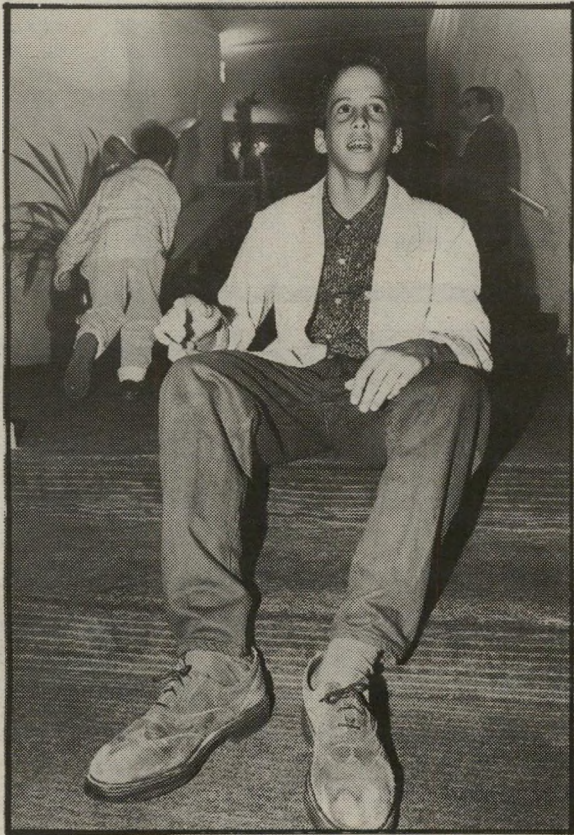
נשים לרדת מהרכב ולנסוע איתו לקלפי. במהלך הנסיעה ניסה בן־מנחם לשכנע את הבוחר להצביע עבור המערך.

■ בראיון רדיופוני אחר הובי או לאולפן **יאיר צבן** ממפ"ם, רן כהן מר"ץ ובנימין גרונן מהרשימה הערבית־יהודית. הרי

רוך עימות רדיופוני בין **ישראל קיסר**, מזכ"ל ההסתדרות, ובין יריבו, חבר־הכנסת **יעקב שי מאי**, בתוכנית־הראיונות שלו

■ ביום טיסתו של ראש־הממשלה **יצחק שמיר** לארצות־הברית המה נמל־התעופה מפוֹר־ליטיקאים, שבאו להיפרד ממנו.

אלי דסה, העולם הזה

אלי דסה, העולם הזה

עידו ברוך (משמאל) בנם של העיתונאי אדם ברוך והצלמת אריאלה שביד (למעלה). חגג את הבר־מיצווה שלו בחברת מאות מידידי הוריו. למרות גילו הצעיר הוא כבר מתנשא לגובה מרשים, 1.80 מטר. גם הוריו ואחותו גבוהים. אדם ברוך נסע השבוע לכנס של אוצרים בוונציה.

ליס, שם אוכחנו חבלות. היא התבקשה לנוח שבוע ימים.

■ מי שהיה מיס תבל בשנת 1976, **רינה מוריגורדר**, היא כיום אשה נשואה ואם לשניים. מור, העושה מפעם לפעם גיחות לעולם־העסקים, החליטה השנה לחזור על מסורת־עבר ולהרש את תחרות דונה אידאלה המיועדת לנשים נשואות. בתחרות זו, שבה מתמודדות נשים מכל הער"ם, והמקבילה להתחרות מיס יוניברס לנשים לא־נשואות, יש מעורבות ישראלית חזקה מפני שהישראליות שהתמודדו בה זכו כמה פעמים במקום הראשון. ביניהן: הרוגמנית **פינצ'י מור** והנחתה **צנטנר**.

■ מסיבת־הפתעה מצומצמת נערכה למנכ"ל מִישר־התע"י

■ הלורד **דייוויד יאנג**, ממלא־מקום יושב־ראש המיפ"ל גה השמרנית בכריטיניה, לשעבר שריהמיסחר, היה אורח־הכבוד בארוחת־ערב חגיגית של ליש יאנג תיאר לפני האורחים את תהליך הפרטה בכריטיניה על כל השלכותיו. השר **ג'ד יעקובי**, שנכח באירוע, ענה לו שגם בישי ראל הולכים בדרך זאת, והממי שלה כבר מכרה כמה חברות שהיו בבעלותה, אך כאן הקצב הוא איטי, מפני שראשי־הממשלה בישראל (בניגוד לכריטיניה) אינו אשה.

■ כהערכה רכה על כושר־התנועה שלו, למרות מצבו, זוכה חבר־הכנסת **שאול עמור**, ראש מועצת מיגל העמק, הסובל מזיהום חמור בכף־רגלו, הגורם לו לכאבי־תופת. הוא מגיע לאי־רועים שונים בחברת אשתו סוֹ־זן, ואם הדבר מתאפשר לו הוא מבקש כסא נוסף, כדי להניח עליו את רגלו. האנשים המקיפים אותו טוענים שקשה לראות על פניו כמה הוא סובל. אם יחמיר מצבו, הוא עלול להיזקק להתי־ערבות כירוגית.

■ הרוגמנית היפה **שלומית אמיר** נזקקה לטיפול רפואי ב"בית־החולים איכילוב בתל־אביב, לאחר שנחבלה ברירתה. היא הגיעה לדירתה אחרי בילוי במסיבה, וגילתה שיש קצר ברי־רה. כתוצאה מכך לא יכלה להר־ליק את המגורות ברירה, והחלה בהליכה איטית לכיוון המיטתה.

בקול השלום. מלישכתו של קיר סר התקשרו עימו והודיעו לו שהמזכ"ל אינו מוכן לעימות כזה עם שמאי. כך יצא שכל אחד מה מועמדים זכה בתוכנית שלמה, בת שעה. אך כרי שיהיה גם פן הומוריסטי לעניין, הזמין דנציג את החקייני **יוסי ברק**, שיעשה כמה חיקויים של נכחרי־העם. דנציג הפתיע את ברק כשביקש ממנו, שלא לפי התוכנית, לע"שות חיקוי של קיסר לפניו. ברק הסמיך ואמר שהוא לעולם אינו מחקה אנשים לפניהם. דנציג התעקש וברק עשה את החיקוי.

עובדי נמל־התעופה לא הבינו מי הוא הגבר, שבניגוד למרבית ה"נוכחים, שהגיעו במכוניות וולוו מפוארות, יצא ממכונית אסקורט לבנה מודל 1974, שנראתה על־בה לעומת שאר כלי־הרכב. היה זה **מתי שמואלביץ**, איש־לחי" שהיה מנכ"ל מִישר־ראש־הממשלה בימי **מנחם בגין** וה"מקורב גם ליצחק שמיר, מראשי הלחי".

עם סיום מילחמת־הבחי" בוח בהסתדרות התגלו קוריוזים. המנחה **איתן דנציג** רצה לע"י

אלי דסה, העולם הזה

גליה אלבין אשת־העסקים והמו"לית של "פנטהאוז" הישראלי, מקפידה על מראה זוהר ומטופח, ומוצאת זמן להתייפות גם במהלך מסיבה. אלבין שלפה שפתון ותיקנה את קו־הצבע של שפתיה. כשחברתה הטובה ג'ודי ניר־מוזס, עומדת מאחוריה. כשראתה שמצלמים אותה, הפסיקה. כעבור יום פרצה שריפה בבניין המערכת שלה.

פסוקי השבוע

- **שלמה להט, לאור** "חיים מחו"ל: הבעיה של ישראל היא שיש לה יותר מדי היסטוריה ומעט מדי גיאוגרפיה!"
- **ח"כ הליכוד ראובן (רובי) ריבלין**, נוכח מצוקתה הכספית של בית־ירושלים: "בית־ד זקוקה לכסף ולא לפסוקים מתורת ז'בוטינסקי!"
- **דידי מנוסי**: "נאום לא חייב להימשך לנצח כדי להיות ניצחון!"

איה חריפאי (משמאל) בתה בת ה-23 של השחקנית זהרירה חריפאי (מימין), עשתה היסטוריה מיספחיתית. היא הופיעה בהצגה יעקובי וליידנטל של חנוך לוין בגירסה חדשה, שהועלתה בבית-הספר למישחק "בית צבי", שם היא לומדת בשנה השלישית. את ההצגה ביימה אמה, וזהרירה, שהופיעה בתפקיד זה כשהמחזה הוצג בראשונה לפני 10 שנים.

רחל אבנרי, העולם הזה

■ רבים שצפו בסרט ספרטה בגליל של הסופר והעיתונאי **יגאל גלאי** התלוננו לפניו ש"למרות שהסרט עוסק ב-22 ה' טייסים שצמחו בקיבוץ כפר-גליל עדי, רק את מיעוטם רואים על המסך, ובעיקר הוקנים שבהם. גלאי הסביר להם שהצנזורה הי צבאית אינה מאפשרת לצלם טייסים בשרות-חובה וקבע, כדי למנוע את הויהוי שלהם בפומבי. לכן אפשר היה לראיין רק את מי שפרשו מהחיל.

זוהר אוהליאב

רחל אבנרי, העולם הזה

אסי דיין לא אוהה על-ידי אורחים רבים במסיבה שנערכה על-ידי חבריו. הסיבה לכך היתה השינוי הגופני המדהים שחל בו. אסי הוסיף יותר מ-20 קילוגרם למישקלו, בגלל השימוש בכדורים השונים שנתנו לו רופאיו. אסי הצהיר שהוא נקי לגמרי מסמים, ושכעת הוא שוב עוסק בכתיבת תסריט חדש.

העמוד שנה מראש במחיר 18 אלף שקל.

■ כעיר נתניה יש מתיחות קלה בין מפקד מרחב-השרון **מ"ש פרידמן**, לבין ראש העיר **יואל אלרואי**. פרידמן כועס על-כך שראשי-העיר כיבד בנוכחותו פתיחה של בית-קפה, למרות שהוא פועל ללא רישיון. לפני כמה חודשים הוזמן אלרואי לפתיחה של מועדון-ביליארד מפואר, ככעלותו של **ציארי אבוטבול**, דודה של הזמרת **אילנה אביטל**. אלרואי לא הופיע לפתיחה מפני שלא רצה ליצור תקדים שראשי-עיר מעניק חסות למקום הפועל ללא רישיון.

שייח-הומיסחר, **יורם בליזר** בסקי במישורו על-ידי הרובת שלו **חיה פריש**. בלויזנסקי עוזב את המישרד ועובר לעסקים פרטיים. את מקומו ימלא **ארנון טיברג**, שהוא מנכ"ל התאחדות-העשתיים.

■ במשך 13 השנים שהתפרסם המדרוך בידור ובמה, כיכבו בשער באופן קבוע צילומי-צבע של זמרים וברדנים מפורסמים במדרוך החרש שייצא בחודש הבא, יופיע בראשונה צילום של בניין דווקא. זה יהיה תיאורו וונה ביפו. הבעלים, **ג'ורא קירשמן**, היה זריו, וקנה את

רחל אבנרי, העולם הזה

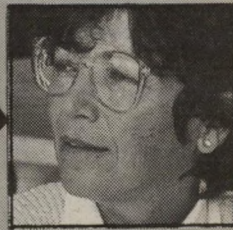
שימון פינקל שחקן-התיאטרון בן ה-82, אוהו בידו גלויה משנת 1911 ומתרגם אותה מרוסית. הגלויה הובאה לקפה "כסית" על-ידי אחת מבאות-המקום, שמצאה אותה ביומן מיספחתי. תחילה ניסה את כוחו בתרגום הכתוב עמיקס גורביץ (מימין), אך הוא התקשה בפיענוח כמה מהאותיות העתיקות שהיו בשימוש לפני המהפכה.

שיחות על יחסים

זהו החלק השני של השיחה שניהלה זיוית אברמסון עם דודו טופז – הראשונה בסידרת שיחות שתנהל הפסיכולוגית והסכסולוגית עם אנשים ידועים ומעניינים. היא הולכת איתם לראות סרט על אהבה ומין, ואחר-כך היא משוחחת איתם על הסרט שראו ועל המשתמע ממנו. מה הם חושבים על היחסים בינו לבינה? על מין? על אהבה? על אמת ושקר ביחסים?

דודו טופז

זיוית אברמסון

עם

2

הסרט: סכס, שקרים ווידאויטיפ

אולי את, כפסיכולוגית או כסכסולוגית, תטעני שאפי' ער לשנות דפוסי ההתנהגות. אני ניסיתי טיפולים. הייתי חזק מדי. אמרתי: אני מאושר בדרך הזאת

אוהב. שנית – הוא חי עם אשה שאין לו איתה סכס.
חוז מזה שהוא עורך-דין, דבר אחר שבאמת לא הייתי יכול לחיות כמוהו זה לחיות בשקר עם אשתך. זאת אולי אחת הסיבות שאני לא מתחתן, זה שאני לא רוצה להגיע למצב של שקר עם אשתי.
זיוית: וגם לא רוצה לוותר על בגידות, אמרת קודם. יכולת לא להגיע למצב של שקר, עליידי זה שלא תבגוד.
דודו: את יודעת מה, זה מין...
זיוית: ואו צריך לוותר על מה שאבא אמר, להשכיב את כל הנשים בעולם.
דודו: נכון, לא, אבל יש עוד משהו. גם

זיוית: אני רוצה לשאול אותך...
דודו: סליחה, אני רוצה לשאול אותך: אני יותר מזכיר לך את גרהם או את ג'ון?
זיוית: אתה יודע מה, זאת בדיוק השאלה שכרגע רציתי לשאול אותך, ואני אחזיר לך את השאלה: עם מי הורהית יותר?
דודו: תראי, את ג'ון שנאתי. הוא שקרן, ואני לא רוצה להיות שקרן.
זיוית: אבל הוא מצליחן.
דודו: לא, אני רוצה שיהיה לי מפתח אחר, כמו לגרהם. באמת, זאת שאיפת-חי, למרות שאת רואה את הבית הזה ואת צרורה-מפתח חות הוה.
זיוית: נאמר רק למי שלא ראה את הסרט,

„אני חריג.

לא נשוי, לא

יוצר יחסים!

הגיל עושה את שלו. אין להשוות את דודו של היום למה שהיה לפני 10 שנים, וגם לא לפני חמש.

קודם-כל הגיל. כלומר, לא שלי אלא של הבחורות שאני יוצא איתן. לפני חמש שנים, בגיל 37-38 הייתי יוצא עם בחורות בגיל 18 בלי בעייה, ונהנית מזה. היום באמת כבר לא. אז הייתי יכול לחגוג בלי הכרה על עוד אחת ועוד אחת. היום באמת לא. אני מעדיף לבחור אותן. בזהירות, והרבה יותר להיות סלקטיבי.

זיוית: אבל אם אנחנו חוזרים לאפשרות של נישואין, אז זה היה אומר או לוותר או לשקר.

דודו: או לא. יכול להיות שבקור שלושי ארכע שנים. תראי, אני מפגר מכמה בחינות, אני התחלתי להתגלח בגיל 23 פיסית, פיסית. זיוית: מה שקוראים „לייט בלוזר“ (פורח באיחור).

דודו: כן, חברים בכיתה התגלחו בגיל 14, 15. אני בצבא הייתי מושרר, לא הייתי צריך, יכולתי לקום רבע שעה אחרי כולם, לא התגלחתי. אחרי הצבא, שנה בלונדון, לא התגלחתי עדיין (למדתי שם). ורק בגיל 23 התחילה הפלומה.

או אולי לא רק פיסית, אולי נאמר שהמוס' כמה היא להתחתן סביב שנות ה-30 שלך, ואני אעשה את זה 10 שנים יותר מאוחר.
זיוית: שאלת הזמן היא אחת. אבל אני חוזרת למה שאתה אמרת: אני לא רוצה לשקר לאישתי.

שגרהם אומר „יש לי רק מפתח אחד, מפתח של המכונית, אין לי חשק לקחת דירה, כי אז יהיו לי שני מפתחות.“ הוא בעצם אומר: אני רוצה קשר צר ככל האפשר עם העולם המצרי אותי.

דודו: ואו ג'ון אומר לו: מכונית יש לך כדי שתוכל לברוח מהר מכל מקום. והוא אומר: כן, גם כרי שאני אוכל להגיע מהר לכל מקום. זה ההבדל בגישה.
זיוית: בעצם יש לו מעט מאוד חפצים, מעט מאוד רכוש, מעט מאוד קשר עם המציאות.

דודו: אני הייתי מת לחזור לזה.
זיוית: ואתה אומר שזה מרבר אליך.
דודו: וכשהיא שואלת אותי: איפה הכסף שלך? הוא אומר מתחת למיזרון. היא אומרת: זה ייגמר לך. הוא אומר: לא, לא ייגמר לי. זאת אומרת אני גם מאמין בזה, זה מעניין, כסף זה כוח.

זיוית: ומעט קשר או חוסר-קשר עם נשים בעצם. או אתה אומר שזה מושך אותך. אולי דווקא מפני שאתה חי אחרת, עם די הרבה מפתחות, והכסף בטח לא מתחת למיזרון...
דודו: אני בטוח שהצופים בסרט, שראו את הסרט ואחר-כך הסתכלו עלי, חלק מהם חשבו שאני מניאק, חי כמו גרהם, בטח מצלם בווידיאו את הבחורות שבאות אלי ועושה דברים סוטים כאלה. לא, אני חושב שבי, כמו ככל אדם, יש שני אנשים. לא הייתי יכול לחיות כמו ג'ון בשום אופן. כלומר, נתחיל מזה שהוא עורך-דין, וזה מיקצוע שאני לא

רחל אבנר, העולם הזה

לא הייתי יכול לחיות כמוהו, לחיות בשקר עם אשתי. זאת אולי אחת הסיבות שאני לא מתחתן. אני לא רוצה להגיע למצב של שקר עם אשתי

בסך הכל כל מה שצריך לעשות זה לרדת לרחוב, או לטיילת, לשבת ובעיקר עם נתוניפתיחה כמו שלי, אתה מסודר. אני לא בודד בעיר הזאת

דודו: אני לא רוצה לשקר, לא רק לאשתי — לאף אחר!
זיווית: אז זה אומר: או לא להתחתן, או להתחתן ולוותר על כל היחסים האחרים. האם זה נראה בכלל כאפשרות בדימיון שלך? כי מה שעושים כל האנשים, ואני רוצה לומר את זה, כי זוהי בעייה כל כך מהותית ומרכזית בנישואין של היום — מה שעושה חלק גדול מן האנשים זה שהם נלחמים מתחתנים, כמו שעשו כל חבריך, הם מתחתנים ויש להם בבית האשה המדונה והם בוגרים. בבית יש אשה, שהיא או מנקה את הבית, או גם הידידה שאפשר לספר לה הכל, וכמקביל הם ממשיכים כים באיטוף של בחורות מהצד ומשקרים. נכון? את זה אתה לא...
דודו: זה לא תמיד ככה. יש גם חברים שאני מכיר, שאמרו לי שהאשה שלהם היא הסכס הסובב ביותר שהיה להם. למרות שאולי זה לא מה שהיה בתחילת הנישואין, אבל זה עדיין.

שהיא זאת שלא משקרת. מעניין אותי מאוד למה אתה מתכוון?
דודו: לא סכלתי אותה. תראי, זה שהיא מרובעת זה כבר נגד הכיוון שלי. היא צדקנית. היא חיה בשקר, לטעמי האישי. תראי, אם לטרט קראו סכס, שקרים ווידאוס"פ, או הסכס זאת סינתיזה, השקרים זה הבעל, ג'ון, והווידאוס"פ זה גרהם. האשה בסוף שילבה בתוכה את הכל. בסוף בסוף הסרט היא הופיעה כווידאוס"פ. היא שיקרה והיא עשתה סכס.
זיווית: היא לא שיקרה.
דודו: היא לא שיקרה. נכון.
זיווית: למה אתה אומר שהיא שיקרה?
דודו: כן, אבל היא היתה קשורה למילה.
זיווית: היא לא שיקרה. אני רצינית לשאול על זה. הייתי סקרנית איך גברים רואים את זה, בקטע שבו היא שואלת אותו "תגיד, יש

לך רומאן מהצד?" והוא אומר לא. והיא לוחצת.
דודו: על מי הודעת? על מי כעסת?
זיווית: אז למה אתה עכשיו אומר שהיא משקרת? היא שם אמרה לו, אתה יודע...
דודו: כעסתי עליו כמו שאני כועס על עצמי כשאני משקר, ויחד עם זה הבנתי אותו.
זיווית: הבנת אותו?
דודו: מה הוא יכול להגיד לאשה כזאת?
זיווית: למה לא את האמת?
דודו: כי כל העולם שלו היה מתמוטט.
זיווית: לא, כאמת, אם הוא היה מקשיב לה, מפני שהיא אמרה לו — ואני חושבת שהיא ביטאה מה שהרבה נשים מרגישות — היא אמרה: אתה לא יכול לתאר לך כמה רע אני ארגיש אם יתברר לי ששיקרת. היא אומרת: אם אתה עשית את זה, בגדת בי, זה לא יעצמי, אבל אני יכולה לחיות עם זה. אבל

אם יתברר לי ששיקרת, אני ארגיש עם זה רע מאוד. היא חזרה על זה כמה פעמים.
 אני חושבת שהיא מבטאת משהו שהרבה נשים מרגישות, את הרצון לאינטימיות, עם הנכונות לשלם את המחיר של האמת, גם כשהיא לא נעימה. אינטימיות — זאת אומרת לדעת מה קורה לנו. אז היא יושבת ואומרת: יש לך רומאן? יש או אין? והיא משקר. ואתה הבנת אותו והיא הרגיזה אותך. זאת אומרת לך יש התחושה כאילו אייאפשר לומר את האמת, למה? מפחד?
דודו: אולי מפני שהוא חי בשקר.
זיווית: מהנשים שעושות סקנדלים? ממה הפחד? מהסקנדלים?
דודו: נכון, מאלה, הנשים שעושות סקנדל. דל. כן, נכון, גורא פשוט.
זיווית: אשה מתחילה לעשות היסטריה, צורחת?
דודו: כן, היסטריה זה דבר נורא.
זיווית: מזה רוצים להימנע?
דודו: כן.

זיווית: כן, אבל אני שואלת: מה מכל אלה נראה לך אפשרות? האם לוותר? אתה אומר לא לשקר. האם לוותר? להגיד יום אחד: יותר אני לא אשכב עם אף אשה אחת אחרת, מלבד האחת הזאת?
 אני סקרנית. האם זה נראה לך באמת כאופציה אפשרית, לך כנציג הגברים המזליחים, גברים שקל להם לקבל, להשיג נשים, שפוגשים הרבה נשים? האם באמת עכשיו — עם יד על הלב, כמו שאומרים — זוהי באמת אופציה? או שאנחנו תקועים עם העניין של קשר ללא שקר.
דודו: אנחנו לא תקועים, אנחנו תקועים בעצם זה שנולדנו לעולם כזה, שבו אנחנו חשופים לפיתויים, ושבו המטרה הסופית ברורה ביותר. אנחנו נהיה אוכל לתולעים, ובוה אנחנו תקועים. כל השאר תלוי בנו.
זיווית: נכון, נתנו לנו את האופציה לבחור להחליט ולוותר, למרות הפיתויים.
דודו: כן, כל השאר תלוי בנו. ואני הגעתי למסקנה אחת, ואני חי לאורה כמה שנים, וזה להיות שלם עם הדרך שבה אני חי באותו רגע, ועם ההחלטות שעשיתי, ולהצדיק את עצמי למשל, כשאבא שלי נפטר, אמא שלי ייסרה את עצמה הרבה זמן במחשבה שאולי היא היתה יכולה לעשות יותר למענו. לקחתי אותה לשיחה רצינית ואמרתי: תראי, אם יש חיים אחרי המוות או אין אנחנו לא יודעים. אבל בטוח שאנחנו מכירים את החיים האלה. את צריכה לחיות עוד 40 שנה (כשהוא נפטר היא היתה בתחילת שנות ה-50 שלה) ורצוי שתפסיקי לייסר את עצמך.

אבל לא מוכנים בשביל זה לוותר, שוב ושוב אני חוזרת. כי הלא אפשר גם להימנע מזה על-ידי שלא לעשות את הרבה. **דודו:** בסרט במיוחד זה בא לידי ביטוי. ברור שהם לא שוכבים כבר, ואם כן שוכבים, זה אוי ואבוי לסוג הסכס הזה. כלומר, לו בעצם היתה לגיטימציה מסוימת.
זיווית: הפחד של הגברים מההיסטריה שהיא תעשה, ואתה אומר יש לו גם לגיטימציה, מפני שהם לא שוכבים.
דודו: טוב, שם זה היה מאוד בולט, האשה הזאת, הסרט מתחיל מהקטע שהיא אצל פסיכיאטר, והיא פשוט מספרת, שכבר אין להם סכס.
זיווית: נכון, ומה ברבר אפשרות אחרת לגשת לזה, למשל לשאול אותה: תגיד, למה אנחנו לא שוכבים, מה קורה כשאני נוגע בך, אני מרגיש שאת לא רוצה — במקום ללכת לאחורה. גם זאת יכולה להיות אפשרות, להתמודד עם זה שלא שוכבים. האם האפשרות היחידה היא תיכף — כמו שאתה השתמשת קודם במילה "גאלצת" לחפש בחוץ? זאת אומרת, אם לא מתקיים כל מה שרצו, אז צריך ללכת לאחור?
 להשקיע בתוך הזוגיות זה כאילו לא אופציה. מה זה, אופציה מעייפת?
דודו: מעייפת. הפיתרון הקל הוא מה שהוא מצא.
זיווית: זאת אומרת, הזוגיות צריכה להיות מושלמת מלכתחילה. אני פשוט רוצה רוצה לומר את זה, כי מרובך כאן בצניפיות כל-כך אבסורדיות של גברים, וגם של נשים, שהכל צריך להיות שם, ומייד זה צריך להיות מין נהדר, וידידות נהדרת, ואז אני מוכן שלא לשכב עם אחרת.
דודו: תראי, ביניהם לא היתה גם ידידות. אני חושב שמה שהיה ביניהם זה בלוף.
זיווית: כלום לא היה, כן.
דודו: ראיית בארוחת-הערב שם על מה הם דיברו — על מלח, את ממליחה את האוכל יותר מדי, את לא ממליחה את האוכל. למה שהם הגיעו זה מה שאיליה קאזאן, בספר שלו ההסדר, אומר: יש אשה וגבר שביניהם יש הסדר פאסאד חיצוני נפלא, ובפנים אין שום דבר.

זיווית: לסיום השיחה שלנו אשאל אותך על סיום הסרט. סיום שיש בו איוז אופטימיות,

טופז בתחרות יויופי
 חושבים שאני מאינאק כמו גרהם...

בכל מערכות היחסים שלי בשנתיים האחרונות, כשלבחורה היתה דירה, הייתי ישן איתה שם, יותר מאשר היא אצלי. הרבה יותר נעים לגבר הישראלי

זוילית: זאת אומרת, בלי מחויבות, ואז לא כראי לגור ביחד.

דודו: אני רוצה לחזור רק על דבר אחד. למרות שריכרנו על סכס ועל הסרט ועל דודו, אני רוצה לחזור למה שבאמת בנפשי, וזה שאמנות מסוג זה, הסרט הזה ומחוזות מסוג זה, יכולים להיעשות בישראל. אני בטוח שאיזה יהודי היה מעורב גם שם בעשייה. ואם אני אעשה משהו בקרוב, סרט, זה יהיה בכיוון הזה של יחסים בין אנשים ולחזור לנישמתם, כולל החיטוט הזה שאני רואה אותך בטלוויזיה, וזה, וזה מרתק. אני לא יודע אם שמעת, הייתי מגיש תוכנית ציפורי-לילה משוחחת.

זוילית: לעיתים קרובות, או מדי פעם.

דודו: כן.

זוילית: כבר לא?

דודו: יכול להיות שאני אחזור לזה, זה מעניין, זה בכל אופן מעניין אותי.

זוילית: זה היה מעניין מאוד. אני מאוד נהנית, עשית את זה יפה מאוד.

דודו: כן, ואני לא מומחה בתחום, כסדר הכל מאוין. יש עוד סרט שרץ עשיו, שאולי יהיה הסרט שתלכי אליו עם המרואיין בא, ונתנו לו שם רע בעברית, ללכת שבי אחריו, עם השחקן-הברזל מס' 1 בארצות הברית היום, רובין ויליאמס, בקולנוע נח. ושם גם מרובר על מערכות-יחסים בין אנשים, על אמת פנימית, לא בין גבר ואשה, אלא בכלל, כתיאוריות-יחסים, על זה שצריך כל רגע להשתנות, על זה שלא לקבל מוסכמות, אבל כמו יונתן ליווינגסטון, לעוף למעלה בעזרת האמונה שלך, על-פי החוקים שאתה שם לעצמך.

או אם בשיחה הזאת אמרתי דברים חריגים, או נועזים, אני בטוח שכך זה כל אחד שצפה בסרט, שיקרא את הכתבה, שמדבר איתך, אנחנו כולנו. וככל שאתה יותר משכיל, אתה יותר רפויק. וככל שאתה יותר חכם, אתה יותר מתלבט. זה הולך ככה, אין מה לעשות.

הטיפשים לא מתלבטים והבורים מאוש-רים תמיד. כל אחד יש לו בעיות.

לדוגמה, שוב, יש לי חבר שאני יודע שהוא הומו, חבר, לא-חבר אלא גבר שאני מכיר והוא במיקצוע. אני יודע שהוא הומו, ולי זה לא משנה באופן אישי. זאת אומרת, אני יכול להעריך את הראש שלו, את הכישרון שלו. אבל הוא מתעלם מזה, מכחיש את זה, הוא גם נשוי, הוא אב לילדים, והוא חי בחוטר-יושר פנימי, וזה יוצא החוצה ככל מיני דברים שמונעים ממני להיות חבר שלו באמת, שמוניעים ממני — אילו היתה לי את האפשרות לכך — מונעים ממני מלתת לו תפקיד מפתח במדינה הזאת, באיזה שהוא תחום. מפני שהדבר החשוב הוא שאנחנו הולכים לגמור בתור אוכל לתולעים. הדבר החשוב הוא להיות שלם עם הדרך שאותה אתה נוקט, ולא לפגוע באחרים באותה דרך. להיות שלם עם זה, כי אין מה לעשות. אולי את, כפסיכולוגית, או כסכסולוגית, תטעני שאפשר לשנות דפוסי-התנהגות. אני ניסיתי טיפולים. הייתי חוק מרי. אמרתי: אני מאושר בדרך הזאת.

זוילית: למה אתה צריך לשנות? מה אתה צריך לשנות? אפשר לשנות, אבל השאלה היא לשם מה?

דודו: תראי, עובדה שאני בכל אופן חריג, אני...

(המשך מעמוד 23)

כאילו אפשרי קשר שכולל אינטימיות, קירבה, אמת, מגע פיסי, הכל ביחד, האם זה אפשרי?

דודו: זה אפשרי, כן. להבדיל, כמו כסרט דייוויד וליווה שהיה לפני הרבה שנים, ששני אנשים פסיכיים, או מה שהם היו שם, מאושפיים בבית-חולים לחולי-רוח, מצאו אחיזה אחד בשני, הוא מצא בה את האהבה האפשרית הבאה, והיא מצאה בו את הגילוי העצמי. זאת אומרת, היא העזה להישקף לפניו, כמו שלא עשתה לפניו כן, או יותר נכון לפני המצלמה שלו, שזה תמיד כלי חזק מאוד.

זוילית: גם שם היתה מצלמה? אני לא זוכרת.

דודו: לא שם. תראי...

זוילית: טוב, אתה נותן לי רעיון, אני אצטרך לראות את זה.

דודו: אני מתאר לי שאילו ציגים חיצוניים משפיעים על יחסים. למשל, אם אני נמצא בנייר-יוק — ויוצא לי להיות שם לעיתים קרובות — ושם אתה בורד מאוד, אם אתה בלי בתווג קבועה. לעומת תל-אביב, שנסך-הכל כל מה שצריך לעשות זה לרדת לרחוב יהודה-המכבי, או לטיילת, לשבת, ובעיקר עם נתוני-הפתיחה שלי, אתה מסודר, אפילו מסודר לשיחה, לא חייב להיות מסודר לסכס. אבל אתה לא בורד בעיר הזאת. אני לא בורד בעיר הזאת.

בנייר-יוק האילו ציגים החיצוניים גורמים לך. ובאמת, כשאני נמצא שם, בדרך כלל — לא בדרך-כלל, תמיד — אני מוצא מישהו ויוצא רק איתה וכל מיני דברים פיסיים, כמו המרחקים העצומים שאתה צריך לעבור, אתה יכול לקבוע עם מישהו שגרה בקווינס ואתה גמור עד שתיגע אליה. לא, יותר נוח, הנר-חיות.

דרך אנב, קראתי מחקר על זוגות שמתחת-ים. האחוזה הגבוה ביותר הוא בין שכנים. לא בין תלמידים באותו בית-ספר, ולא באותה חברה, כאל שכנים. הנוחיות מאוד עוזרת בעניין הזה. ואנחנו מחפשים נוחיות. אני בכל אופן.

זוילית: כן?

דודו: כן.

זוילית: זה אולי עוד גורם, שבגללו לא כל-כך נוח להכניס עוד בני-ארם, לאותו הבית, לאותה המיטה.

דודו: נכון, הנה, עובדה, גם ככל מער-כות-היחסים שהיו לי בשנתיים האחרונות, כשלבחורות היתה דירה משלהן, הייתי ישן איתה שם, יותר מאשר היא אצלי. הרבה יותר נעים לגבר הישראלי, או זה שאוהב קצת פי-נוק, לגור אצל האשה. אני הייתי מביא הביתה מיצרכים שהיא תבשל, הייתי מתפקד יפה מאוד, וזוכר את זה שהיא נותנת. אבל היתה מעין אסירות-תורה על זה שאשה זה בית. כשאתה בא לבית, והבית מסודר, זה הרבה יותר נעים, לא רק מסודר.

זוילית: אני חושבת אבל שאולי זה לא רק אשה זה בית, אלא שהיא לא תבוא אליך.

דודו: שהיא לא תבוא אלי, כן.

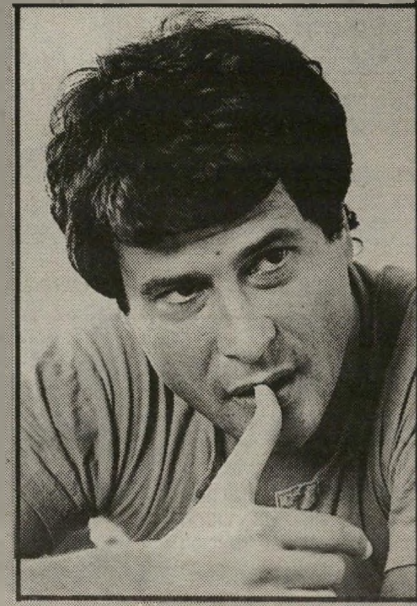
זוילית: כי זה דורש כל מיני הסתגלויות וליכלוכים.

דודו: זה דורש ויתורים, הסתגלויות, כל מיני טלפונים שמגיעים, ואתה שומר אותם כאופציה לטווח רחוק. רצוי שהיא לא תהיה בסביבה כשהם קורים.

רחל אבירי, תעודם הזה

במהלך השיחה נפתח דודו טופז יותר ויותר ומתגלה באור שונה לגמרי מזה שבו הוא נראה בדרך כלל, כבדרן וכנער-שעשועים. מטרידות אותו בעיות-יסוד: האם אפשר לחיות מבלי "לבגוד" בבתי-הזוג? היחכנו יחסים בינו לבין בלי לשקר? האם צריכים לשקר. האם מותר לשקר? וזויות אברמסון שואלת: האם יש רק שתי אופציות — לנתק את היחסים או לשקר? האם אי-אפשר פשוט להימנע מלבגוד?

בין צנזרי, תעודם הזה

ממה לפחד? מהנשים שעושות סקנדלים? נכון, מאלה, הנשים שעושות סקנדלים. כן, נכון, נורא פשוט. כן, ההיסטריה זה דבר נורא

בכלל קיימת האופציה של קשר זוגי מספק בשביל הדור שלנו, עם כל הנתונים ששמענו כאן בשחיה ובסרט?
עם החלוקה של הנשים למרונה ולזונה, לאלה שאפשר לדבר איתן על הבעיות ולאלה שאפשר לעשות איתן סכס?
עם זה שאנחנו רוצים כליכך הרבה מה חיים, רוצים לענות על כל הצרכים שלנו, רוצים לתפוס כליכך הרבה, מפני שהרי אנחנו נגמור כמוון לתולעים, ולא מוכנים לוותר על שום ריגוש ועל שום סיפוק, כאשר חלק חשוב מהסיפוק והריגוש הגברי הוא הכיבוש?
עם המשימה של דורו להשכיב את כל הנשים בעולם והעובדה שזה מתחבר להצלחה

להגיד לה: את כליכך טובה, או אני אראה לך כמה אני רעה וכך אני אנצח, אני אנצח אותך בתחום שבו את חלשה, שזה בלהיות זונה, אם תרצה, בלהיות מפתה. ואני עוד אפתה את בעלך במיטתך, וברוך כזו אני אחזיר לך. אני חושבת שהיתה פה התחרות בין אחיות במידה רבה, יש כאן התחרות בין הגברים והתחרות בין הנשים, שמשחקת תפקיד מאוד חשוב.

אומרת, בסך-הכל בנו, בעיקר בישראלים, יש המון המון כיקורתיות כלפי הזולת. כמה פעמים נהג בכביש צועק לשני. "איך אתה נוסע?" הרי הוא ברמזור הבא יתנהג כמו זה שהוא צועק עליו. וזוגות שבוגדים זה בזה. והגבר אומר לי "תתחתן, זה טוב, אתה לא יודע מה אתה מפסיד", ואלה חברים שלי. ואנשים שלא אוהבים את האשה שאיתה הם

לפני חמש שנים, בגיל 37, הייתי יוצא עם בחורות בגיל 18 ונהנה מזה. היום כבר לא. הגיל עושה את שלו. אין להשוות את דודו של היום עם דודו של פעם

זיוית: באיזה מובן אתה מתכוון? שלא נשוי?
דודו: לא רק שלא נשוי, אלא גם לא יוצר מערכת יחסים ארוכת-טווח אמיתית, והופך להיות יותר ויותר...
זיוית: קודם כל, אם אמרת 820, איך אמרת? 820 אלף?
דודו: תראי, ה-820 אלף זה מיספר סנסציוני, אבל בינינו...
זיוית: זה מיספר האנשים שלא יוצר קשר רצוף להרבה זמן, נכון? או אתה לא כל כך חריג.
דודו: כן, אבל המיספר הזה הוא לא-נכון. הוא נכון, אבל אם צריך לחשוב, קודם כל מדובר מגיל 21, או בגיל 21 עד גיל 28, כוא

סקס, שקרים ווידאו-מייפ

SEX, LIES AND VIDEOTAPE

עם: ג'יימס ספיידר [כרם האשחק קאן 1989] אנרי מקדואל, כמר גלגר, לורח סאן ג'אסו

פדי שינדל מציג:
"דקל הזתב" בספיידל קאן 1989
כרם האשחק בספיידל קאן 1989
כרם הנקורת הבינלאומית בספיידל קאן 1989
לורח סאן ספיידן סודרברג

אן, סינתיה, גרהם וג'ון בסרט מי קדושה, מי קדושה?

אצל גבר, להצלחה, לסטאטוס, ואולי לא רק אצל גבר? ועם כל זאת אנחנו רוצים גם להיות מוסריים וטובים וישרים ולא-שקרנים? ועם כל זה אנחנו חולמים על הקשר השלם, האמיתי, המספק, שיהיה גם זה וגם זה וגם הכל וגם לא. האם יש בכלל אופציה כזאת, או שזאת פנטזיה?

דודו: אבל אם ייעשה המשך לסרט הזה, כעוד 20 שנה, אז ג'ון הוא בן 60, וכולם יהיו בסביבות גיל ה-60 שלהם, או ה-50 או ה-60, סינתיה לא תהיה נשואה.
זיוית: אני לא בטוחה, לא הייתי חותמת על זה.
דודו: מי יתחתן איתה?
זיוית: אולי אפשר לסיים בשאלה: האם

חיים, או לא מעריכים אותה, וממשיכים. או אם אני שלם בדרך הזאת, זה העיקר.
אני חושב שמכולם — בסרט, כמוכן — גרהם היה הכי שלם בדרך שבה הוא חי. סליחה, לא, אני חושב שסינתיה. סינתיה היתה שלמה.
זיוית: פה אנחנו חלוקים. אני חושבת שסינתיה, האחות המינית, הקרישה את כל האנרגיה שלה להתנצחות עם אחותה, כדי

נגיד שזה עדיין לגיטימי, לפי דעת החברה, להיות לא נשוי. ושם נמצאים חצי מיליון, מתוך 800 האלף.
בגיל מסויים זה כבר הופך להיות... בסך-הכול חו"ל לא היו טיפשים, היו חכמינו למרות שז"ל, והם טענו שהארם בגיל 18 לחופה. או תוחלת-החיים היתה קצרה יותר, כוא נגיד, אבל אם אתה שלם עם הדרך שבה אתה חי, אתה תוכל גם לשכנע אחרים שאתה... זאת

הרוחות, אחת מרמויות המפתח של פרידקו פליני. שחקנית דרקדנית מופלאה זו מגלמת את דמותה של יצאנית קטנה, שפגעי החיים כולם, הנוחתים עליה בקביעות, אינם מצליחים להכניע את האופטימיים שלה ואת עצם האושר לגלות שאחרי הנפילה היא שוב בחיים.

*** **הלאסופין** (פרז, ארצות הברית, מוצג גם בחיפה) — קומדיה ישנה ומסורפת משנת 1941, שהכל קורה בה כלי התראה מוקדמת. הגיבורים עוברים מעלי לה לעלילה, שולפים בדיחות מן המותן ומלגלים בהנאה על תע" שיתיהקולנוע. מוצג יחיד במינו, שגם הבימאי ה"ס פוטר לא חזר עליה מעולם.

*** **סכס, שקרים וזידיאר פייס** (צפון, ארצות הברית, מוצג גם בחיפה ובירושלים) — תרגיל מבכר בשחיות מלוכלכות בין פר לקליט מוחם, אשתו הצוננת, גיסתו המתרינת וידידו האימפוטנט המ" איינן נשים על חוויותיה המיניות. הבימאי, סטיבן סודרברג הצעיר, מצטייר תמונה מאלפת של מוסר שנות ה-90.

חדר חובה לראות

תליאביב: סיפור קצר על אהבה, לילות כבירים, הבהלה לזהב, סכס, שקרים וזידיאר פייס, בגלל המילחמה היא, הלאופין, קפה בגוד. היא לא יכולה בלי זה. **חיסה:** קפה בגוד, סכס, שקר רים וזידיאר פייס, הלאופין. **ירושלים:** סכס, שקרים וזידיאר פייס, לילות כבירים.

תל-אביב:

*** **סיפור קצר על אהבה** (לב, פולין) — הריבר השישי מתוך עשרת הדיברות לפי קוישטוף קישלובסקי הוא סיפור על מוסר ואהבה, חסד והקרבה. טר מק בן 19 מאוהב נואשות במגדה שכנתו שבעת החיים והניסיונות. הוא עוקב אחריה בעזרת מישקפת, נוסח החלון האחורי של אלפרד היצ'קוק, ומשוחח ודווח את עצמו, הוא זוכה ללעגה של האשה האחר עליו. לאט לאט היא לומדת להכיר את משמעותה האמיתית

מהפכני ואלדהיים: עשו אהבה

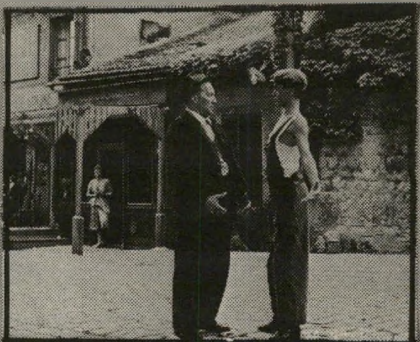
המאלף אותה ואת הסוסים באותו הלהט, לילו סאחר, המורה המרובעת ומפקד המיטרה, המתגאה בהתרת פשעים בטרם התבצעו. בקי צור, אוסף משמעותי לגבי מדינה קטנה המחפשת מהפכה, כשכל אחד מונע למעשה הפוליטי הנאור על ידי מופרעותו הקטנה והאובססיונית. נראה כאילו נטל מאקאביב את רעיונותיו ממיסטר האורגניזם, הישרה אותם במים והוסיף סוכר, כדי לקבל קציפה סכסית ביותר.

המהפכה והאהבה

לילה של אהבה וטיי — לת, תל-אביב, ארצות הברית/יוגוסלביה) — זהו עוד מינשר פוליטי הנושא חותם מובהק של דושאן מאקאביב והבוחר לעקץ בחדווה במקום לדקור למוות. ולכן, מי שמחפש כאן את מאקאביב של שנות ה-60 המאוחרות — אמין, מודר, חדשן — יתאכזב. מי שאוהב את הראש המשוער, ההתפרעות החזותית הציבוענית והליצנות האינטליגנטית והמבריקה שלו — ישתעשע.

סבטלנה וארגה, מהפכנית צעירה ויפהפיה בשנות ה-20, חוזרת למולדתה, נסיכות ואלד-היים הדימוינית, אי-שם במרכז-אירופה, כדי להתנקש ברוחן החדש. ברכבת היא פוגשת את אבנטי, שוטר שבא לאסור את כל הטימוסים הפרובלמטיים העשויים להפריע את מנוחת הציבור ושולל טימוסים אחרים המחכים לה ב" בית, ביניהם אמה ההדוניסטית העליונה, כריס" סופר, הדורר המאוהב בה ללא תקנה, השרת

לנגמן ופשוניאק: סימפטיה ליהודים

הידידות שמתפתחת ביניהם נדונה לכישלון וזה גם הלך שבסרט, שכן היחסים האמיתיים והחמים יכולים להיווצר רק עם מישהו "משל-נו", המבין ומרגיש את הלב היהודי, וזהו וויטק משוויאק, השחקן הפולני המופלא, המגלם דמות של סמרטוט גלותי בעל לב זהב, המאמץ את הגיבור הצעיר ומעניק לו בית.

שנות הסנדוויץ' עם אישיותו הכובשת של פשוניאק מעניקות סצינות של חום ועליצות.

כולנו יהודים

שנות הסנדוויץ' (דיז'נר גוף, תל-אביב, צרפת) — הסיפור המקורי נכתב על-ידי סרז' לנץ. העיבוד הקולנועי נעשה על-ידי ז'אן-פול גרינברג בשיתוף של הבימאי פייר בוטרון. השחקן הראשי, תומס נגמן, הוא בנו של הבימאי קלוד ברי. מי שקרא את הנובלה ועקב מעט אחרי עבודתם של השותפים האחרים (גרינברג כתב מחזה על נשים יהודיות במתפרה אחרי המלחמה) יבין שבסיס העניין הוא יידישקייט. וזה לא כליכך רע בעיקרון, כי בעינינו איננו יודעים אלה מי יזכיר לעולם שהרודף היה מעם נרדף.

הסיפור, כנראה, אוטוביוגרפי, נסב על השנים שהשפיעו על חייו של הגיבור, מי שעזב את מארש בהיותו ילד וגודל על-ידי מי שמפחה ב" כפר בשעה שהוריו נשלחו למשרפות. הוא חוזר לביתו ומוצא זרים שהתנחלו שם. אין לו אח ורע בעולם החדש והמוטור, לבד מנער, גוי בן גילו, הנותן לו דמי-ניסיעה וספר בהשאלה. אבל

סירטי קולנוע בטלוויזיה

*** **כוכב עולה** (יום רביעי, 22 בנובמבר, בשעה 22:05) — סאטירה על עולם הבידור האמריקאי. אמרן צעיר ושאר תן מבקש לגלות ולטפח כוכבים, אבל בכל פעם שהוא מניח ידיו על סחורה טובה, היא ניטלת ממנו על-ידי שועלים ותיקים ומנוסים יותר. ריי שארקי מרשים בתפקיד הראשי וטיילורד האקפורד חותם על עבודתו הטובה ביותר כבימאי, למרות קצין וגנטלמן שעשה אחר-כך.

*** **מזימות** (יום שישי, 24 בנובמבר, בשעה 22:30) — סירטו האחרון של אלפרד היצ'קוק הוא מותחן סאטירי המצטיין בכל הברקות של האישף הזקן, בתוספת של חינד סרקסטי המופנה לכיוון הדמויות ולא הקהל. שני זוגות, אחד של הרפתקנים שלומיאליים, השני של פושעים מיק"צוענים, רודפים אחרי חבילת-יהלומים שהסתירו במקום כליכך גלוי לעין, עד שאין איש יכול לגלותם. ברזס דרן וברברה הריס הם הלא-יוצלחים, ויליאם דיווין וקארן בלק הם בעלי-הניסיון.

*** **נשיקת הרוצח** (יום שני, 27 בנובמבר, בשעה 23:30) — סירטו השני של סטאנלי קובריק, שאותו עשה עדיין עם סכף שהביא מן הבית. הוא כתב, צילם, ביים וערך תרגיל קטן ומבריק במתח, סיפור על מתאגרף עולה המתאהב בקידיה שהיא פחות תמימה מכפי שהיא מעמידה פנים. בסצינת השיא בסרט, שבה הוא נאבק עם רוצח בתוך בית-מלאכה לייצור בובות חלון-ראווה, יש הרבה מן ההב"רקות החזותיות שהופיעו בסרטים מאוחרים יותר. חובה לחסידי קובריק.

*** **אשת השנה** (יום רביעי, 29 בנובמבר, בשעה 22:05) — הראשון ואולי גם המוצלח שבין הסרטים המשות"פים לצמד קתרין הפבורן וספנסר טרייסי. תסריט שנון, של רינג לארדנר ומייקל קאנין, מסדך בין בתו של דיפלומט, כתבת פוליטית בעלת יומרות חברתיות גבוהות, לבין כתב ספורט שורשי ועממי, שאין ביניהם שום דבר משותף בחיים, מלבד עצם העובדה שהתאהבו ונישאו זה לזה. הנישואין עומדים כמובן על כרעי-תרגולת, לולא היו חוקי הוליווד הרומנטית מכתביבים התפתחות אחרת. בימאי הסרט הוא ג'ורג' סטיבנס.

*** **היא לא יכולה בלי זה** (אלובי, ארצות-הברית) — רעיון חכם להחזיר אל המסך את סירטו הקודם של ספייד לי, לקראת הקרנת סירטו החדש ענשה את הדבר הנכון. ואם אכן יחזרו המסך ומכונות-ההקרנה בקולנוע ותיק זה, שהפך כאחרונה למיקרה-סעד בשל זיקנתו הרעועה, הרי אפשר יהיה לברך פעמיים. זהו בלי ספק סירטו הטוב ביותר של ספייד לי, בימאי שחזר בעל ראש מקורי.

של האהבה. סרט הממעיט במילים ומשתמש בתמונה בעוצמה רבה. השחקנים גראצינה שאפולובסקה ואולף לאפושנקו עוזרים לקישלור בסקי וגעורים במוסיקה הנפלאה, המרגישה את אוירת מעטפת והמלווה את עשרת סיפורי-המסר של הבימאי הפולני החשוב ביותר בין הבימאים הפועלים היום באירופה.

*** **לילות כבירים** (לב, איטליה, מוצג גם בירושלים) — ג'לייטה מסינה ברמות היסוד שהיפתחה יותר מאוחר לג'לייטה של

בימאי ספוטשוודי וכלב הוץ: מי נובח

מגוריו, וכמעט עוקר לסקראמטו, כדי לחפש אקשן, עד שהוא מוצא אותו אצלו בבית, כשיום אחד מתגלה ליד המזח מעטפת וזרקים 8000 דולר, ולמחרת זרקה בסביבתם גם גויה. הכלב, מתברר, הוא העד היחידי המסוגל לזהות את הרוצח והסרט כולו הוא פרשת ההי"כרות בין השוטר לחיה בעלת פני-האנוש. כהי שמונח שחובב את ידידו הנאמן ביותר של האדם זיל הרבה דיר. לאחרים נראה הסרט אווילי למדי.

פה קבור הכלב

טרנר והוץ' (רבי-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — מישהו אמר פעם, ואני אפשר שלא לחזור ולצטטו, שאסור לשחק לצד ילד או בעל-חיים, כי הוא יגנוב לך את ההצגה. במיקרה זה משתלט כלב על הבד ומזלו של תום (ביג) הנקס, המשחק לצידו, הוא שהוא נראה מאז ומתמיד כמו ילד, ועם בייבי-פייס שכאלה רק הוא יכול לעמוד כשזה מול הכלב. אחרי צפייה בסרט, שהוא אחד מלהיטי הקומה ההיסטוריים בארצות-הברית, אין עוד ספק. חמוד או לא חמוד, הנקס מאבד את ההצגה למיסטר הוץ', כלב מסטיף צרפתי (ראה תעודות) שבמציאות עונה לשם "ביסט" (ברוד למה).

אין טעם לפרט את העלילה, שכן אין שם הרבה פרטים שיש בהם איהו שהלא הגיון. אבל רק נצוין שהעניין הוא בשוטר חוקר, כפי שמונח דיר את עצמו הנקס ורוד"הלחיים ותכולה-עייניים, המשתעמם נוראות מחוסר-הפשע בעיר-

כך זה קורה

כך זה קרה: ישראל חתמה על הסכם, בתיווך בינלאומי, שבו מילאו האמריקאים תפקיד מרכזי. בהסכם זה נקבע כי ייערכו בשטחים הכבושים בחירות חופשיות, שבהן יוכלו להשתתף כל הכוחות הפוליטיים, וביניהם אש"ף. על הפרלמנט שייבחר יוטל לחבר חוקה חדשה למדינה, שתקרא פלסטין. ולהרכיב את ממשלתה — כל זה ברוב של שני שלישים.

(כדיבר גם הסכימה ישראל להוציא את כוחותיה מרצועת-הביטחון בלבנון. בתנאי שגם הסורים ייצאו ממנה.)

שבוע שעבר נערכו הבחירות. אש"ף, בהנהגת יאסר ער פאח השיג רוב של 57.33%, פחות משני שלישים. לכן היה זקוק לקואליציה עם אחת המפלגות האחרות, כדי לחוקק חוקה ולהרכיב ממשלה. יותר מ-95% מבעלי זכות-הבחירה הצביעו.

אין ספק שערפאת יהיה נשיא המדינה החדשה. נציג האו"ם, שפיקח על הבחירות, ציין את הסדר המופתי שבו התנהלו הבחירות, שנתנו, לדבריו, דוגמה בדמוקרטיה לעולם כולו. לא היו שום תקריות, למרות שחזרו למדינה רבבות מאנשי אש"ף, שהוגדרו עד כה על-ידי ישראל כ-מחבלים.

בקרב המתנחלים בשטחים הכבושים שוררת מבוכה. הם לא החליטו עדיין איך לנהוג — האם להישאר כאזרחים במדינה החדשה, או לעבור לשטח ישראל.

ממשלת-ישראל עצמה משלימה עם ההתפתחות, ונראה כי תשתדל לחיות עם המדינה החדשה ביחסים של שכנות טובה. הכל מצפים שגם אש"ף ישתדל לקיים יחסים טובים עם ישראל.

דמיון פרוץ? זה לא יכול לקרות? זה לא יקרה לעולם? ובכן, זה כאמת קרה בשבוע שעבר. לא כאן, אלא בדרום יבשת אפריקה.

התיאור נכון בדיוק. אלא שאת המילים המורפוטיות בהדגשה יש להחליף כך: ישראל — דרום-אפריקה. השטחים הכבד שים — דרום-מזרח אפריקה. אש"ף — אירגון סוואפ"ו (ראשייהיתבות באנגלית של אירגון החרות של דרום-מזרח אפריקה). פלסטין — נאמיביה. לבנון — אנגולה. טורים — קובאים. יאסר ערפאת — טאם נוג'ומה. מחבלים — טרוריסטים. המתנחלים — האירופים בנאמיביה, רובם צאצאי המתנחלים הגרמנים שכבשו את הארץ לפני 105 שנה, ודרום-אפריקאים. דרום-אפריקה כבשה את השטח מידי הגרמנים במלחמת-העולם הראשונה.

זה קורה לעיני העולם כולו. אין איש ברדעת שאינו עורך השוואה אוטומטית בין מאורעות אלה ובין מה שצריך לקרות בשטחים הכבושים שלנו. וכל ההכרזות הרמות של ממשלת-ישראל, שזה לא יקרה בשום פנים ואופן, לעולם-לעולם — שוות כקליפת-השום מול דוגמה חיה זו.

חללים ריקים

מחשבה ביום ה-30 למותו של דן בן-אמוץ: אין דן בן-אמוץ שני, וגם לא יהיה.

אני נזכר במישפט עצוב שאמר לי ברונו קרייסקי הקשיש באחד הימים, כאשר דיברנו על עיצאם סרטאווזי, שנרצח לפני חמש שנים על-ידי כנופיות אברנידאל.

קרייסקי

בגיל שלי, אמר קרייסקי, "כבר לא רוכשים ידידים חדשים. כל ידד שמת משאיר חלל ריק שלא יתמלא עוד". כשקרייסקי אמר לי זאת, היה כבר בן 77. אבל זה נכון גם בגיל פחות מתקדם.

אגב, בספר-הזיכרונות שלו, שבו עמד גם על יחסו לישראל, מנה קרייסקי את האנשים שבהם הוא רואה את ידידיו בישראל: "לובה אליאב, יוסי שריד, שולמית אלוני, אורי אבנרי, לטיף דורי וכמה אחרים".

פגישה עם עלי

ראיתי את עלי יחיד, המורה המפורסם לערבית, בתוכניתו של יהודה מנור סטן איש. נהניתי מהתוכנית, כמו כמעט תמיד, ופתאום נזכרתי שאני חייב לעלי התנצלות. זה היה כך:

הייתי בררני לתנוס, כדי להיפגש עם יאסר ערפאת. עשיי תי צ'קאין בנמלה-העופה אורלי לוי פאריס, ומאותו הרגע השתרלתי מאורמאור שלא לבלוט. אסור היה להביד את

השילטונות התוניסיים. בשעת ההמתנה הרכבתי על אוזני את אוזניות הווקסן, כדי שלא לעורר שום מגע עם חבריי לטיסה, ושקעתי בקריאת עיתון ערבי.

ברוך אל שער-ההמראה היה עלינו לעבור מיסדרון ארוך. הייתי בחברת קבוצה גדולה של נוסעים, כמעט כולם תוניסים וערבים אחרים. לפתע שמעתי את שמי. נבהלתי. הרמתי את ראשי וראיתי את השפם הגרול של יחיה. הוא היה בחבורת נוסעים שבאה ממול. נראה שירד זה עתה מטיסה.

"אורי!" שאג בעברית, "מה שלומך?" הוא שמח לראות בכיבה וזה וקרה זו מישהו מהארץ. ומי שמכיר את עלי יחיה

יודע שאין הוא אדם המאמי בצורך להתאפק מלהביע את רגשותיו.

שלהתי בו מבט צונן, הנדתי את ראשי ברמז של ברכת-שלום ועברתי על פניו. למרבה המזל, איש מבין חבריי-לטיסה לא שם לב לאינטרמצו זה. אחרת יכול היה לתמוה מה מעשיו של אדם רובר-עברית בטיסה לכירת הליגה הערבית, ולהעיר לכך את תשומת-הלב של איש-ביטחון תוניסי.

או אם עלי יחיה נפגע מיחסי הקריר — שמה חשב שזאת התנשאות זוענית — הנה אני מבקש, באיחור רב, את סליחתו.

80 יום ברכבת לאבדון

האם מותר להתקף את בית-המישפט העליון? חלילה לנו מה, קראו עמוס בן-נודן ורן מרגלית. זה הרי כל מה שנשאר לנו, אחרי שזה"ל כבר איננו קרוש.

ועוד איך, צעק אמנון רנקנר, אחרת גם מוסר זה יסתאב. עצם הוויכוח הזה מוכיח שבית-המישפט כבר איננו מה שהיה פעם. פעם לא היה בכלל עולה על הדעת להציג סאלה כזאת. איש לא היה מעלה על דעתו שצריכים למתוח ביקורת נוקבת על המוסד המישפטי העליון במדינה.

אבל בית-המישפט פועל על רקע האינתיפאדה. הוא חלק ממישטרה-הכיבוש. הוא נגרף לתוך המערבולת, כמו כל דבר אחר במדינה. הנוק עלול להיות בלתי-הפוך.

לפני שנים ראינו סרט בריטי, מסביב לעולם ב-80 יום. על-פי סיפורו של ז'ול ורן, כדי לנצח בהתערבות, כמאה שע"ב רה, היה על הגיבור להשלים סיבוב סביב כדור-הארץ בזמן הקצוב. באחד הקטעים של המסע, באמריקה, דהר ברכבת פרטית. הפחם אול, וכדי להסיק את הדוד של הקטר החל מפרק את קרוגות-העץ ומכניס את הקורות לאש. בסוף נגמרה הרכבת כולה, ולא נותר דבר מלבד הקטר עצמו.

מריית-ישראל דומה לרכבת הזאת. היא אוכלת את עצמה, כדי להסיק את כיבשן הכיבוש. בזה אחר זה מפרקים את ערכי המדינה הנוקבת לאש כל הקרוגות — הכלכלה והחינוך, הרווחה והתרבות, המוסר, הבריאות והביטחון. הכנסת נזרקה ללהבות, ואחר-כך שרותי-הביטחון, ואחר-כך זה"ל, ועכשיו בית-המישפט העליון. הכל למען המירוץ המסורף אל הלא-כלום, הרדיפה אחרי מיקסס-השווא של האימפריה הישראלית. בסוף גם נקפוז לאש בעצמנו, כדי להסיק את קטרה-הגאולה.

טעיתי ואולי...

כמה ימים אחרי מילחמת ששת-הימים התכנסה ההנהלה של תנועת העולם הזה — כוח חדש, כדי לקבוע קו לאור המצב החדש.

רוב הנכחים סברו, כמוני, שיש להציע לעם הפלסטיני עסקה: פניו מייד של כל השטחים שכבשנו והקמת מדינה פלסטינית, תמורת שלום. פנייה ברורה זו שלחנו לראש-הממשלה, לוי אשכול, עוד במהלך המילחמה עצמה, והעלתיה אותה גם בכנסת (הייתי אז ח"כ מטעם תנועה זו).

אבל היו שני חברים שהציעו קו אחר: נסיגה מיידית וחר-צדדית. הם אלה אלכס מסיס ועורך-הדין שמואל סגל. הם טענו שאם לא נצא מהשטחים מייד, נסתכר בהם. יתכן שעמדה לנגד עיניהם דוגמה מהעבר הקרוב. כמה שנים לפני כן פרץ סיכסוך-גבול בין סין והורד. ההודים פלשו

לסין. הסינים השיבו במיתקפה מהממת, פרצו את החזית ההודית, כבשו שטח ענקי בצפון-הודו והיו מסוגלים לפלוש למרכז אותה הארץ. לפתע עצרו, חזרו באורח חר-צדדי כלעומת שבאו, והודיעו שאם יותקפו שוב, יחזרו על התרגיל. הרוב — ואני בתוכו — לא קיבלנו את רעיון הנסיגה החר-צדדית. סברנו כי שטחים אלה, המוחזקים בידינו, נתנו לנו הזדמנות-יפה להשיג סוף-סוף שלום עם הפלסטינים ועם העולם הערבי כולו. היינו משוכנעים שאם נעלה הצעה כזאת — כל השטחים תמורת כל השלום — הפלסטינים יקבלו אותה בהתלהבות.

התוצאה ידועה לכל: לא חזרנו את השטחים באורח חר-צדדי, ולא הצענו לפלסטינים את החזרת השטחים תמורת שלום. אנחנו מחזיקים בשטחים זה 22 שנים. יש לנו אינ-תיפאדה.

נזכרתי בוויכוח ההוא מפני שלפני כמה שבועות אמר לי יצחק בן-ארהרון שהוא הציע אז נסיגה חר-צדדית. הוא סבר שהיה הראשון שהעלה הצעה כזאת.

אחרי פירסום הדברים התקשרו אתי חסידיו של פינחס לבון ז"ל, והעמידו את העובדות על דיוקן. הראשון שהעלה פומבית הצעה זו היה לבון. גם ישעיהו לייבוניץ העלה תביעה זו.

כל הכבוד. לפעמים עולה על דעתי שטעיתי או, כשלא קיבלתי ריעה זו. יתכן שהחזרת השטחים בלי שלום היתה עריפה על החוקתם בלי שלום.

כל כך הרבה פעמים מעלה אדם על עצמו את שינאת הרבים מפני שהוא צודק. אני ממש משתוקק להזדמנות להגיד: "טעיתי?".

ואולי לא?

המת החי

כנכסיה של עיירה בריטית קטנה נערך טכס-אזכרה לגיבור בן המקום, צעיר בן 17 ששפל במילחמת-פיקלנד. הכומר נושא דברים המרוממים את הלב. אחרים מזילים דימעה חרי-שית. הכל מרוצים בסתר-לביבם: יש גיבור, ש טכס יפה, הערי-כים המסורתיים ניצחו.

אבל יש תקלה. הגיבור לא מת. מסתבר כי לקה בהלסת-הסתרת במשך שבועיים אחרי שהאויב כבר נכנע, ולבסוף התגלה.

בחזרו הביתה הוא מתקבל תחילה כגיבור שניצל בנס.

שותים ושרים בפאב "שלטי", בריטניה, שלטי על הגלים, רביטים לעולם-לעולם לא יהיו עברים!"

ואו מתפשטות השמועות. שמה הגיבור אינו אלא עריק? שמה הוא בסך-הכל פחדן שברח מן הקרב? האיש עצמו אינו יודע. החברה מגדה אותו. היא רצתה בגיבור מת, לא בצעיר כעיתוי חי. חבריו בפלור-גה מתנכלים לו כאכזריות. לכאורה זהו סרט על מילחמת-פיקלנד. מילחמה עלובה ו-מטופשת זו, מילחמתה של מרי-גרט תאצ'ר, מין פארוודיה על מילחמות האימפריה בעבר, הציפה את העם הבריטי כהת-להבות פרימיטיבית. שש שנים לאחר כן בא הבימאי פול גרינגראס ומנתץ את המיתוס. הסיפור הוא אמיתי.

הגיבור לחיים (השם המקורי הוא "תחיימת המת") הוא סרט בריטי יפהפה, חזק. הוא מדבר אל ליבו של כל חייל קרבי, הוריו וחברתו. כי התווייה חורגת ממילחמת-פיקלנד.

קווין דיקין, החייל בן ה-17 (דייוויד תיוליס), נתקל בבעייה המוכרת לכל החיילים של כל המילחמות: אי-היכולת ואי-הר-צון להסביר לאנשים בעורף מה זה קרב. הוא חוז כאילו מער-למחמת. למעשה חוז מעולם אחר, עולם הקרב, ששום אדם שלא היה בו לא יבין את מהותו.

יש שיידהו מתמונת הצבא הבריטי, המצטיירת בסרט. כמעט ולא ייאמן כי בסוף המאה ה-20 עוד יש צבא שאינו יודע מרו הלם-קרב, המתייחס אל מוכה-ההלם כאל פחדן. אבל הצבא הבריטי עוצב לפני 250 שנה, ומאז לא השתנתה רוחו. עמדנו על כך בשעתו. לידתו של צה"ל היתה מלווה בווי-כוח מן בין אסכולת הצבא הבריטי (בלמות קציני הבריגאדה היהודית) לבין האסכולה "הפלמ"חאית". אמרנו אז שרוח החי-טיבות הקרביות שלנו מורדנית יותר, שהיא פרי היצירה האר-טנטית של האומה החדשה שלנו בארץ.

על הקשר
היאפי שבין אמנות
לקייטרינג ★ איפה
עורכים מסיבות יום
הולדת ל-200
אורחים? ★ למרות
כל הלשונות הרעות

אמנות וקייטרינג

רונית היא לא רק אשתו של
מלך הקייטרינג מייקל שטרן,
היא גם ארטיסטית. רונית, שלמי

והחייכנית
היא ניבה
פון-וויזל, דוגמנית לשעבר
ונצר למישפחה שקיבלה תו-
אראצולה מהקיסר האוסטרי.

דה אמנות באוניברסיטת תל-אביב,
עוסקת זה שנים בייצוג אמנים שר-
נים. כעת היא מיסדה את העניין
והפכה את ביתה שבהרצליה לפיתוח
למעין גלריה לציירים שאותם היא
מייצגת. את האירוע הזה היא חגגה
בביתה בחברתם של הרבה ידידים
עשירים ואוהבי אמנות.

לפוס כחול לבן
האופנאית עדה ברודצקי (מימין)
לצידו של זיל תמיר (שני מימין)
לכלל ראשי ב.אל-על, מדריך לנימוסים ולהליכות. אלי (שני משמאל)

דייל ב.אל-על" ודפנה שמיר (משמאל), נכדתו של הקבלן אברהם
פילץ ומנהלת בית-האופנה של עדה. זיל מוכר בתל-אביב כטבח
ומארח למופת. בביתו נפגשים מפורסמים לארוחות-ערב חגיגיות.

המלעזים והקנאים

כמה סיפורים הסתובבו סביב המסיבה
הזאת. אמרו שאילנה מרגלית, בעלת
המסיבה, שחגגה את יום-הולדתה ה-50,
לוותה כספים כדי לערוך את החגיגה.
אמרו שהיא השתמשה בשרותים של
חברות שונות והבטיחה להן פירסומת
תמורת שרותיהן, מה לא סיפרו? אבל זה
לא עזר לכל המלעזים והקנאים, ואילנה
חגגה כרוב פאר והרר את יום-הולדתה
בחברת ידידים, בני-מישפחה ואנשי אופ-
נה ותיקשורת בחווילתה ברמת-השרון.
גם מזג-האוויר הקשה לא העיב על
השימחה, ובשעה היעודה התקבצו כל
היפים והיפות שנמנים עם חוג הבליינים
התל-אביבי בביתה של אילנה, מנחת-
התצוגות הוותיקה. אילנה, בשימלת
תחרה שחורה וצמודה כמו השקל למדר,
העיפה נשיקות וחיוכים לכל עבר.
מי שהתעקש לאכול ירד לקומת-
המרתף, שם חולקו מעדנים סיניים,
מהמיסעדה של חברתה הטובה, שרה
זלצרמן. בקומת הריקודים והכניסה
היה מוצב ברמסשקאות גדול ובתוספת
שהוקמה כחצר היו שולחנות עמוסי-פרי,
שביניהם קיפצו ורקדו כל היפים.

אשתו אריאלה (לצידו) ועורך-הדין דויד אפרתי,
המתמחה במיזוגי חברות. עו"ד דויד אפרתי גם
דאג להחזיר הביתה בסוף הערב את בני-הזוג.

המיליונר
ז'אק נאסר, המיליונר ששמו
נקשר בעיסקות כלכליות
נדולות ביותר בשנה האחרונה, בא בחברת

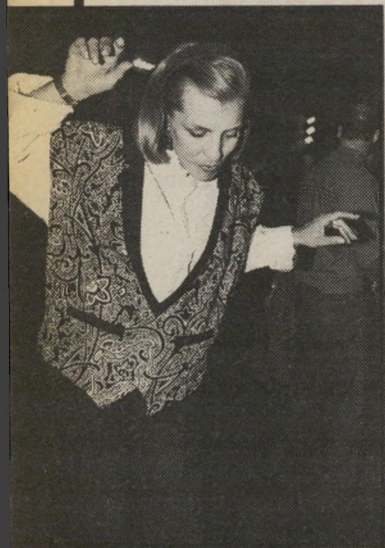
העיתונאי-סופר שבתאי טבת ואורה טבת, העוסקת בפרוייקטים
עבור מלון "הילטון". יעל עוסקת באופנה ומייצרת סריגים ססגוני-
ניים. רונית רייכמן (במרכז) בתם של הפרופסור אוריאל ונירה.
נירה רייכמן הנאה (מימין), אשתו של הפרו-
פסור למישפטים אוריאל רייכמן מיוזמי הצ-
עת החוקה לישראל, משוחחת עם יעל טבת (משמאל), בתם של

לא נאגעים
הדוגמנית רונית
ויגלר הורידה פר-
חברה, אך היא עדיין עובדת הרבה מ

חזרה לשורשים
 אבינודור ליכטנשטיין (מימין),
 הספר, עבר שתי טראומות
 בחודשים האחרונים: נסיעה לפולין, מקום הולדתו, וניתוח
 הוצאת כיס־מרה. עזר כנגדו - אשתו ג'קלין (משמאל).

שלושים פלוס

הדוגמנית עירית אלטמן התלבטה רבות היכן לערוך את מסיבת יום ההולדת ה־30 שלה. היא חיפשה מקום ל־200 איש, ובסוף בחרה במועדון הליקוויד, שבניהולם של האחים החתיכים מאיר ודיני לביא. כל החברים ובנייהמישפחה של עירית ובעלה עוררהדיון עמית לוי הגיעו בשעה היעודה, קרי, חצות וחצי ונכנסו לרחבתהריקודים. חלקם, שלא מורגל ברעש הדיסקוטקים, נבהל ועלה לקומת המיסעדה. לקראת השעה 1 ירדו כולם לקומתהריקודים. בשעה 1 וחצי התחילו להגיע כמה צעירים מקבוצת המקום, שקצת נבהלו כשראו שמדובר בקהל מבוגר, אך כעל־המקום הסבירו להם שמדובר במסיבה פרטית ושגם למבוגרים, כלומר בני ה־30 פלוס, יש חיים.

חד הורית הדוגמנית
 ביאטריס גייר, חברתו־לשעבר של הדוגי
 מן ירון פינק, מגדלת בגפה
 את בתם המשותפת, ספיר.

לכה לאופנה שימעונה הולנדר, מל־
 כת־היופי לפני שש
 שימעונה לקחה כמה קורסים בתחום האופנה
 והיא מקווה להשתלב בנושא בכיוון היצירתי. בניגוד
 למלכות אחרות, ויתרה שימעונה לחלוטין על קאריירה
 של דוגמנות והחליטה לעצב בגדים במקום לדגמן.

אני עצמאית זועקת הדוגמנית חני פרי (משמאל)
 אחרי שנפרדה משותפתה פינצ'י מור.
 הדוגמנית תמי שחורי (מימין) חגגה את יום הולדתה ה־28.

התונה סינית המיסעדת קובי טרייביטש, בן־זוגה של מלכת
 היופי והדוגמנית ימית נוי. קובי, שהוא בעל
 מיסעדות סיניות, וימית עמדו להינשא ונפרדו. עכשיו הם שוב ביחד.

אלר מציגה לראווה חזה מפואר.
 יל בכל הקשור לצילומים וחיי־
 יוד כדוגמנית־מסלול בתצוגות.

הצטרפו למהפכה

* לקוח נכבד, הקפד לערוך את קנייתך רק בבתי עסק הנותנים את שוברי האירוח חינם בבתי מלון ותזכה בנוסף לקניה טובה גם באירוח חינם כיד המלך.

* אם אתה בעל עסק המעוניין לקדם את מכירותיו רכוש עוד היום עבור לקוחותיך את שוברי האירוח שלנו.

בעלי עסקים הצטרפו גם אתם לרשימת בעלי החנויות המעניקים WEEKEND (סוף שבוע) חינם ומצליחים לקדם את מכירותיהם

דרושים מקדמי מכירות
לשוברי-אירוח בבתי-מלון
פרנסה מובטחת
פרטים בטל. 03-454203.
03-5468787.03-455924

זו מהפכה בתחום השיווק!!!

WEEKEND

סוף שבוע

חינם

סניפנו בירושלים 02-221434

שמות הלקוחות:

משי, בת-ים, רוטשילד 34
פיצה צלבפר, בת-ים, העבודה 3
דרורה, הרצליה, בן-גוריון 7
מטהרי-מים, אברהם ביטון, חולון, תותחנים 25
רהיטי חלבי, סניף צ'ק-פוסט, חיפה, מקלף 5
כל-בו הלבשה, נצרת עילית, מרכז רסקו 19
מוסך תבור, נצרת עילית, אזור-התעשייה א'
כל-בו פנאי, נתניה, הרצל 11
מרכז הצמיג, עפולה, רחוב שפרינצק, תחנת קרת הישנה
רהיטי סלון אירופה, פתח-תיקווה, חובבי ציון 27
רמינגטון, קריית-ביאליק
המרכז למכונות-תפירה, קריית-מוצקין, אוסישקין 31
שיווק לביא, קריית-מוצקין, גרושקביץ 24
הצעד הטבעי, רעננה, אחוזה 28
סלון איריס, רעננה, אחוזה 72
אולמי טופז, תל-אביב, קרליבך 14
רהיטי איכות, תל-אביב, הרצל 31

חברת גיני פז בע"מ
יבוא ושיווק תכשיטי-זהב
גבעתיים, טלפון 03-322034

אולמי ריביירה, אשדוד, חוף-הים
כל-בו לילך, איביריקה, אשדוד, מרכז מסחרי ו'
אולמי גן-עדן, אשקלון, רמז 14
הנרי, צרכי מספרה, אשקלון, בית אמי 28
סלון קלמן, מכשירי-חשמל, אשקלון, הרצל 90
פוטומטי, אשקלון, מרכז נפת, בנין פאר
פחח השלום, באר-שבע, דרך חברון, ביתני גביים 4/6
מוסך בת-ים, בת-ים, אזור-התעשייה

פרטים שווק והשקעות בע"מ. טל. 03-452194, 03-454203; פקס. 03-5468787

מרים בנימיני

מזל החודש:

עקרב

מה צפוי לבני קשת בתש"ן

מצב־הרוח העכשווי של בני מזל קשת אינו מן הטובים כרגע, ולמעשה בכל התקופה האחרונה, הם אינם חשים טוב, אין בהם שימחת־חיים, הם עייפים ולא־מרוצים. יתכן שהם חוששים שזוהי התמונה המצפה להם בשנת 1990, אך לא כך יהיה.

כוכב מרס, הנמצא בעקרב ובבית ה־12 שלהם, גורם להם להרגשה של חולשה וחוסר־מרץ. זה גם יכול ללמד על על כך שמישהו פועל מאחורי גבם, ושמונים להכשיל אותם בדרכים עקיפות. הרגשה זו עוד מתחזקת בגלל שגם השמש ומרקורי נמצאים בבית ה־12, אולם המצב המתואר כאן הוא זמני. במחצית חודש דצמבר יכנס כוכב מרס למזל קשת והוא יתן להם את הכוח והחשק לפעול. בני המזל

יתחילו להרגיש חזקים. המרץ יחזור ועימו שימחת־החיים. מה שהתנהלה מאחורי הגב יעלה ויצוף על פני השטח. המילחמות יהיו גלויות, הכל יונח על השולחן, כפי שהם אוהבים. מכל המזלות, הכי פחות מתאים לקשתים להיות מעורבים בעניינים מסובכים ונסתרים. הם רגילים לומר מה שהם חושבים, מבלי לעשות חשבון לא לעצמם ולא לאחרים! איך תיראה שנת 1990? מהן הנקודות החלשות, ומהם הדברים הטובים העומדים לקרות לקשתים בשנה הקרובה?

עבודה. קאריירה

אחרי תקופה קצת חלשה, שלא הייתה ארוכה במיוחד, הם מתעשתים ושבים לעבוד במלוא־המרץ. העבודה עצמה תתנהל ללא עיכובים וללא קשיים מיוחדים. בסך הכל הם יבצעו

העייפות תעלם. המרץ יחזור ועימו שימחת־

החיים. הקשתים חוזרים לעצמם

את העבודה בכישרון, וכדרכם יתעניינים בנושאים רבים ויחפשו עניינים נוספים לעסוק בהם, בנוסף על העבודה השוטפת.

עד חודש אוגוסט הדברים לא מקבלים תנופה חזקה. העצמאים שביניהם ירגישו זאת חזק מאוד, כי לגביהם הביטוי להצלחה נמדד בהצלחה הכספית, וזו לא תהיה בולטת במיוחד. האחרים יוכלו להיות מאוד יצירתיים, יכניסו רעיונות חדשים ומקוריים ואף ילחמו לבסס אותם. מאמצע חודש מרס הם יקדישו זמן לנסיעות בארץ, לאו דווקא בחו"ל.

זוהי תקופה המלמדת על שינויים מעניינים, על יכולת להיעזר בתיקשורת ועל הצלחה בכל התחומים הקשורים בכתיבה בהוראה, בעבודה עם ציבור או בעבודה הקשורה בנסיעות בארץ. כל מי שקשור בעבודה הדורשת הרבה מלל יהנו בתקופה זאת משינוי מבורך. שינוי גדול יותר צפוי מחודש אוגוסט, שכן אז יחליטו על השתלמות והשתלמות בתחום המעניין אותם. הם ירגישו שיש להם תנופה והרבה הזד-

מנויות ובעיקר מזל. מאותו חודש משהו ישתנה בצורה דרמטית. מתאים הם ימצאו את עצמם נוסעים לחו"ל, וקשורים בארצות אחרות ובאנשים שגרים שם והחיים יהפכו להיות הרבה יותר מעניינים ומלהיבים.

כהרגלם בקודש

אחפשים הקשתים

שינוי. השנה זה יקרה

בתחום הקאריירה

בעבודה יציעו להם הצעות מעניינות הקשורות בלימודים. הם יצטרכו להיות גמישים ולקחת בחשבון עיסוק בתחום שעד היום אולי היה זר להם, אבל שישיע מאוד על 12 השנים הבאות.

נראה שהקשתים של לפני אוגוסט ואחריו כמעט אינם אותם קשתים. עד כדי כך יורגש השינוי.

כספים

מבחינה זו המצב די עגום ומאוד לא־מעודד. גם השנה הם ימשיכו להגיש את הבעיות הפיננסיות ואת ההגבלה על כל צעד ושעל. הם לא יהיו חופשיים לפעול, כשהדבר קשור בכסף. הם יצטרכו להצטמצם ולחשב היטב (המשך בעמוד 54)

מצב־הרוח משתפר. עכשיו תיהנו מקשרים עם ארצות רחוקות, אם עלידי נסיעה לשם, אירוח של מישהו שניגע מדף שם ואולי קשרי עבר דה או לימודים. יתכן גם שמישהו מבני־המשפחה נוסע. ה־23 בחודש אינו היום שלכם. צפוי מתח עם הסביבה, בעיקר על רקע רומנטי. יותר טוב מה־24. אז אפשר לקבוע פגישות וליהנות מהן. בין שבת לראשון יש דגש על עניינים פיננסיים.

אתם מרגישים נסערים. מחוץ ושוניים מדי. לפחות אי־אפשר לומר שאתם שומרים דברים בפנים. כל רומן קטן הופך לעניין גדול. אתם מסהרים להתפרק. להחרגו, לריב ולקלקל. לכם יחסים חשופים. וסו להיות יותר חתונים. מאד חרד יותר אתם עולמים להצטער. 23 ו־24 ד' 28 בחודש יורגשו פחות טוב. בעיות ברך אוח שלכם ושל בני משפחה יעסיקו אתכם החודש. סיפול בער יין כספים דורש מכם אחריות וחשומת־לב.

ב־22 בחודש כדאי שמישהו יזמין אתכם להתארח, כי בבית תהיו ממש בלתי־נסבלים. דרשה לכם חופשה. אתם עובדים קשה מדי, לא מרגישים טוב ומאוד מודאגים. לא ברור כל־כך מהו חוסר־השקט שנתח עלים, אבל אי־אפשר להתעלם ממנו. נסו יותר לוותר לכני הזוג – זה כדאי. לפני יום שביעיכם יש הדימונות למתח בתקופה מרתקת ומאוד פעילה. נסו לשמור על שתיקה וריסון.

עדיין יש הדומנות ליהנות קצת מהחיים. לצאת לביוליים, לעסוק בספורט. לשמוע קונצרטים ולראות מופעי עיבוד. אל תחמיצו את ההזדמנות. גם נסיעות קצרות לארץ אחרת מומלצות. עליכם לנות, להחליף כוח כדי שתוכלו לעבור את החודש הקרוב. עד ה־22 בדצמבר בר לא יהיה כל־כך נוח. שוב נופלים עליכם אדריאות חדשה, עבודה נוספת, בעיות בריאות ובעיות נוספות. שימו לב לסין השני. בעיקר בין שבת לשני.

אמנם בבית יש מי שמצפה לעזרתכם ואתם עצמכם עוד לא לגמרי בריאים, אבל אין ספק שמתחילה תקופה שונה. החודש הקודם היה קשה ומדכא. אתם הולכים לקראת חודש נוח, נעים ומבטיח. קחו בחשבון נסיעות, פגישות עם אנשים חדשים, הרבה עניין בתחומים ומקומות שלא היכרתם עד עכשיו. חשוב שתרגבו לישון, ולחדש כוחות. נסיעה ב־24 תפתח אתכם לסובה.

אתם מודאים בגלל ענייני כספים. יש סיבה וצריך לבדוק את כל החדשות וההשערות. האינפואציה שלכם מדי בילה אתכם לכיוון נכון. יתכן שיש פגוע בנכס או שהתשלומים השוטפים מוגזמים. דעו שרד אפטרות קיימת. הכסף מהווה בעיה בייחוד ב־23 וב־24 בחודש. הימנעו מלהיכנס להוצאות בתקופה זאת. בין שבת לשני קצת מסוכן לנסוע. הדור הצעיר שוב גורם לכם דאגה. דעו שיש מהוה טוב מאוד הקשור בילדים שלכם.

ה־22 וה־23 בחודש יהיו די קשים. תסבלו מעייפות, מאכזבה ממישהו קרוב ומהרגשה ששום דבר לא הולך. זה משתנה כבר ב־24. אז העולם מתחיל להיראות בצורה נעימה בהירים יותר. ענייני כספים עלולים להדאיג אתכם בין שבת לשני, אבל למעשה ימים אלה מאפשרים לכם לפעול ולהעזר בצדדים שקודם לכן נראו דימיוניים, אבל התלבטויות ודחיות יכולות לגרום להמסד, והבל.

צפויים לכם הסונויות ובהן חוויות מעניינות ובלתי־שגוריות. אמנם בין ה־22 ל־25 תסבלו מעייפות ומחוסר־מרץ. אף מהתפרצויות זעם בגלל חוסר־יכולת לעמוד במה שקורה, אבל עכשיו אתם מרגישים שיש סביבכם התרחש יות חשובות. היכריות חדשות יהיו מסמטרת יחיות. חברים שתחילה יאבדו בו אחר כך, אבל יהיו מסמטותיים בעתיד הרחוק. יש לכם נטייה להיפצע או להיכבד כחוצאה מאי־הריות.

מי שנולדו בתחילת המזל יתחילו לחגוג וירגישו טוב יותר. האחרים יהיו עייפים גם השבוע. זה בולט בעיקר בין שבת לשני. השתדלו לישון. אתם יכולים לחלות. אתם אין אלצכם חשבון של מה אפשרי מבחינת הכוחות והזרורות ריקנות כרגע. כספים עשויים להגיע בין ה־28 ל־30 בחודש, אבל זה לא מה שדרוש כדי להתגבר על כל הקשיים. בעבודה יקרה משהו משמח, יש להמתין כשבועיים.

אתם כל כך שקועים בבעיות ובצרות שפקדו ופוקרות אתכם. שאינם שמים לב לפופולריות שלכם שנמצאת ב עלייה. עכשיו תוכלו ליהנות מפגישות רומנטיות. שיחות בענייני עבר יהיו כדאי לבצע ביום השישי. אז צפוייה לכם הצלחה. ישתדלו למלא את רצונכם. ירדו יעד דו אתכם בין שבת לשני, יבואו לביקור, יסימו לם יול או למסיבה. ה־28 וה־29 אינם נוחים. אתם מחרזים ועייפים, אבל אל תיקחו את זה כל כך ברצינות, זה יחלוף.

אתם עובדים קשה ימים כלילות, אבל אין לכם ברירה. הקריירה שלכם עומדת עדיין במבחן. הממון נים עליכם חושבים על דרך לקדם אתכם. חשוב שלא תרבו, גם אם לדעתכם שום דבר לא נוגע כפי ש צריך. ידיעה משמחת תגיע ב־23 או ב־24. זו קשורה בלימודים או אולי בנסיעה לחו"ל. בתחום הרומנטי תישו צורך להתכנס בתוך עצמכם ולשמור על סודיות שאיננה נחוצה.

רזנו בענייני כספים ב־23 וב־24 בחודש. מי שרו לא נותן את המגיע, לכוה או מסרב לעולם אתם די בלתי־מהחשש שלא תצליחו לעמוד בכל ההתחייבויות. עכשיו תהיה לכם הזדמנות לשוחח עם ה מסוים עליכם, כדי לשפר את המצב, את התנאים והשכר שאתם מקבלים. כדאי שזה ייעשה בין ה־28 ל־30 בחודש. זה או יסעו פיתרון לבעיה, אלא שיהיה עליכם להיות דיפלומטיים, בעלי מקט תהירים כדי להשתמש בו.

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

תאזניים
21 בספטמבר - 22 באוקטובר

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

טלה
21 במרס - 20 באפריל

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

עקרב
21 בספטמבר - 22 באוקטובר

אריה
21 במאי - 21 באוגוסט

שור
21 באפריל - 20 במאי

דגים
19 בפברואר - 20 במרס

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

עובל פלג

תרבות עירונית

לאצי נשאר אופטימי

חוכמות, הוא מוציא אקרה — וזהו — סירוב פקודה.
לאצי ברח מהרכבת כשהמפקד שלח אותו להביא אוכל מקרון המיסעדה. ואז, כשהיתה לי הודמנות, קפצנו — אני והאוכל — מה רכבת.

בין הכדורים

בכודפשט הסתירו אותו כמה חברים. הוא התפרנס מפיינג'פונג — טניס שולחן. מיר מנתו בתחום זה תעזור לו בעתיד, בין כדורי האש, במילחמת העצמאות.
הוא עלה לארץ באונייה, שלא הייתי שט בה אפילו בירקון, ומייד התגייס לפלמ"ח. אמרו — רווקים שמאלה, נשואים — ימי נה. אז עוד הייתי חופשי ומאושר, פנוי להר בלה, אז התגייסתי לפלמ"ח. היתה שם איזו מלכת יופי של תל-אביב — חיילת בפלמ"ח, והיא מצאה חן בעיני. שאלתי את המ"כ איך מתחילים עם בחורה והוא ענה לי: תגידי — את נראית טוב, לא השתנית בזמן האחרון. לקח לי כמה ימים ללמוד את זה, ובסוף אורתי אומץ, ניגשתי אליה, לקחתי אוויר ואמרתי: את נראית טוב, לא השתנית בזמן האחרון. היא ברחה.

לאצי הבין את מיגבלות השפה, וב-1949 התחתן עם הונגרית. הוא קיבל 20 ל"י ממטה הפלמ"ח ואוהל נפרד. יהודי שב של ממש.

בשעות הקטנות של הלילה, בשעה שרוב אנשי תל-אביב כבר ישנים, ישנו מקום שבו מתאספות כל הנשמות התועות, ציפורי הלילה, אשר אינן מצליחות לישון מכל סיבה שהיא, כדי ללגום כוסית אחרונה.

הקפה של דויד. זה השם. למרות שברדך כלל הקפה הוא לא קפה, והקפה של דויד — הוא לא של דויד, אבל דויד זה עובר ממקום למקום, אחריו עוברת השמועה מפה לאוזן ואחריה, עפות כל הציפורים אף הן. ישנם במקום טיפוסים המזכירים את הדימויות מסיפורי רמון ראניון. החל בגאנג' סטרים" הכבישים החסרים ג'וב" לאותו הלילה וכלה כאנשים בודדים המחפשים חברה, אל כהול ואולי גם שיחה מודמנת עם מי שמוכן להקשיב.

יושב שם לפעמים בחור ישיבה צעיר, המי גיע למקום עם הקפוט והשטריימל, מרבר רק גרמנית ועוקב בשקיקה אחר הסרטים החי-ציירוטיים המוקרנים בווידיאו. מרי פעם מגיעה לסביבה. בכל פעם עם בת זוג אחרת לשולחן, למיטה, אך עם אותם הכלבים.

שם, יושב גם לאצי. אליעזר. מלצר. בשנות ה-60 לחייו. גוף של רקדן פלאמנקו, עיני תכלת בהירות עם קימטי צחוק מסביב הן. קשה להסביר מה יש בו בלאצי זה שקונה את הלב. לכאורה, הסיפור שלו הוא עוד סיפור רגיל על ניצול-ישואה יוצא-הונגריה שהגיע

במקום התנצלות

תרבות עירונית אף היא בגדר תרבות, כמוכן. תרבות-רחוב, תרבות שבין אדם לחברו, תרבות-האכילה, תרבות-השיחה, תרבות-ההומור, תרבות-הגי' נון, בני-תרבות.

תרבות בית-הקפה — האירופי, הלבנטיני, המזרחי, הפאב, מועדון-הלילה, המיסעדה/מיזלה/מישבעה, הקפה במבוא התיאטרון, במרתף המיכללה, בחנות-הספרים, במיסדרונות בית-המישפט. הקפה של הבהומה, של נוער הזהב, של ההומיסכסואלים, של מועלי-הגינקיון, של הלילה.

יום יבוא ומישהו יכתוב את תולדות בת-הקפה של תל-אביב, ובכלל זה אלה המכונים בוהמיים: מ"קארלטון", "שלג הלבנון", "הקפה של האיש הע" צוב", דרך "המוזג" של פעם, "המלובלך", "נאורה", "קראני", "ורד" ועד "כסית". מחזהו של יוסף מונדי, סוגרים את הלילה, שהצגת-הבכורה שלו נתקיימה בימים אלה, מתרחש על רקע בית-קפה אחד, מיוחד-במינו, בתל-אביב, קפה מזן נכחד, קפה בטעם (מישהו יאמר: בחוסר-טעם) של פעם. קפה של לילה, של עובדי-הלילה וציפורי-לילה, לא של גנרלים ועיתונאים, לא של אנשי עמל ויזע המקימים לנו זוע, לא של בעלי הצווארון הלבן, אנשי ה-9 עד 5.

"לאצי", או מי שמוכר בכינוי-חיבה הונגרי זה, נמנה עם אבני-הפינה של אותו בית-קפה לא-יוקרתי של לילה, שכידוע אין גם לו יוקרה, בעיר שאומרים עליה שהיא עיר בלי יוקרה או, סתם, בלתי-יוקרתי.

הרשימה הבלתי-יוקרתי הזאת מתרכזת בלאצי, אבל מוקדשת לזן בן-אמוץ, אשר מי כמוהו ידע לגשר בין תרבות-המדורה הפלמ"חית (בלוף גמור, כמוכן) לבין תרבות בית-הקפה התל-אביבי והירושלמי. במלאות 30 למותו, והיא מופיעה, כבוונה תחילה, במדור לספרות ולאמנות שאין בו, בדרך כלל, רשימות על בתי-קפה וחיי-לילה, אבל יש בו דברים שהעורך מבקש שיהיו בו, ובכלל זה דברים על בתי-קפה ועל זן בן-אמוץ ועל לאצי.

נתן זך

אלרגי. אשתו מארוקאית. שנים צריכים ללמוד איך לקלקל חומר טוב, ולהפוך אותו לקובה ומאחשי" במישר-הכנסת הכיר את בן-גוריון ומשה שרת: בכנסת הרביעית ליוויתי את בן-גוריון לאוטו והוא אמר לי: אחרי הבחירות לא בטוח שאני אחיה פה, אבל זה שאתה תהיה — זה בטוח. אני אהבתי

אדם ישר. תראה לי את הציפורניים. אמרו לי לפני כן לנקות אותן, אז הכל היה בסדר והוא אמר: בשבת תבוא לעבוד. כל יום שישי לא ישנתי. חלמתי שאני שופך מרק. התרגשות איומה.

בתור מלצר טירון שמו אותו במקום חלש, עם זכוכים, שאיש לא ישב שם. למלזל הגיעה

לאצי, בפלמ"ח (1948), במישמר הכנסת (1961), ובפעולה קולינארית

אותו. יום אחד היה ויכוח על האלפונה. בגין תקף את בן-גוריון, בן-גוריון ענה, בגין נשא נאום ושיכנע אותי במאה אחוז שהוא צודק, אחרי-כך בן-גוריון נשא נאום וגם הוא שיכנע אותי במאה אחוז שהוא צודק. מאז אני לא חבש כשום מיפלגה.

אשתו (של בן-גוריון), לעומת זאת, משהו קטאסטרופה. היה לי תקל איתה: פולה ישבה תמיד מאחורי דוכן-הנאומים. כשבגין ירד היא אמרה לו: איך אתה מדבר עם ראשי הממשלה? לא תתבייש? ואני עמרתי שם ובן-גוריון תמיד רץ, רץ למעלה לוועדת-חוקי וביטחון. אז היא אמרה לי: אדוני, תרוץ אחי ריו! תשמור עליו! ענית: סליחה, אני צריך להיות פה. והיא אומרת: לא, לא, תרוץ אחי! תשמור על ראשי-הממשלה! אמרתי לה: שומרים עליו, גברת. אז היא התלוננה לקצין הכנסת שאני לא שמעתי בקולה.

בסופו של דבר, עוב לאצי את מישמר-הכנסת בגלל סיבה פרוואית ופאטיטית. הילדים שראו אותו במדים צעקו לו שהוא דומה לאייכמן. באותה תקופה נערך מישפט

קבוצה של הונגרים. הוא הרוויח באותו יום שתי לירות, חור מיוש, ואז הציע לו חבר לעבוד כמוסאי-פלאפל. יום אחד כל האנשים מקורס הטייס באו למוסאי-פלאפל לאכול 28 חומס. אני רציתי לברוח ולא יכולתי. פתאום ראש השולחן, המדרין, פונה אלי ואומר: סליחה, אפשר לקבל עוד פיתות? הסתכלתי עליו ואמרתי לו: קום ותיקח לך! הוא קם, ואמר: כן, המפקד.

משוה קטאטרופה

אחרי השיחרור שמע לאצי שמקימים את מישמר-הכנסת והגיש את מועמדותו. היו 740 מועמדים ל-20 מקומות. לאצי, לא רק שהת-קבל, אלא הפך להיות האחראי על המישמר. בינתיים, הכיר לאצי את אשתו השנייה ב-בריכת גורדון. מאז אני לא מתרחק, —

זאת היתה תקופה נחמדה, כך הוא טוען, רק שלפעמים נהרגו אנשים. מה שהציל אותי זה שהייתי טוב בטניס-שולחן, וקפצתי בין הכי-רוקים.

ב-1952 הוא כבר היה גרוש. שלחו אותו למחנה מרכוס בחיפה. ושם, בחיפה, החלה בעצם הקאריירה הארוכה שלו בתור מלצר. "שלחו אותי עם 50 ל"י. הרגשתי עשיר ממש. חשבתי שבמחנה לא אצטרך כסף, אבל הת-אהבתי באיזו רב"טית צעירה מחיליהם והי-לכנו לבלות.

"באנדוראדו, כפיקודי" — מועדוני-לילה ירועים באותן שנים — שעל הכרמל. רקדנו, שתינו, ובסוף — ירדתי תפרן. והיו לי עוד 40 יום להיות שם.

הוא התחיל להסתובב בחיפה כלי פרוטה, עד שיום אחד מצא שם חבר, מחסנאי, שעבר בתור מלצר בשבתות בכאיי-טיביץ' שעל שפת הים. וזה נתן לו רעיון. הוא ניגש למנהל של הכאיי-טיביץ'. הוא שאל אותי: אתה יודע לעבוד בתור מלצר? ענית לו: בחיים שלי לא תפסתי צלחת. הוא אמר: או, אתה כד-

לאצי, לרבריו, ממניעים אידיאולוגיים ו"מפ" ני שלא היה בשל מספיק" לא הגיע לעמדה חשובה.

אולי העובדה שהוא עדיין עובד כמלצר, בשעה שכיכוב מלצרות היא מיקצוע לילדות יפות בנות 17, ואולי השמירה על גינונים אכיריים של שנות ה-20, אחרי 40 שנה בארץ, הן הסיבות לייחודו.

למרב האירוניה, אילו היה לאצי נולד כיום — לא היה נולד כלל. עובדת היוולדו קשורה בטעות שעשה רופא תורכי שלא הצ-ליח לבצע הפלה לאמו שהיתה רקנית. הוריו לא היו נשואים ואביו היה דיפלומט הונגרי. הוא גדל בקושי (כלשונו) ועשה "בגרות" מיל-חמתית. אחרי הלימודים החל לעבוד כחייל יהודי ולא נשק בצבא ההונגרי. הם עסקו בבי-ניית מסילת רכבת בטרנסילבניה. מסילה, שמלאכת הקמתה לא נגמרה מעולם, מפני שהרוסים התקרבו. בחזרה, ברכבת, התאהב בו מפקד-הפלוגה שלו (הייתי בחור יפה) ולקח אותו להיות שמש. הקצין היה הומריסטסואלי ולאצי פחד, אבל "בתקופת הנאצים לא היו

רעיה הרניק

מיכתב גלוי למחמוד דרויש

מחווה לזיכרון ולא, זכר לשיכחה*

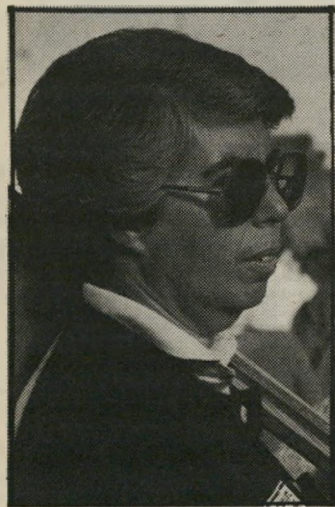
„אם תוכלי להחזיר לי את דמי אשר בדמך אזי נקח אתנו את חללינו לים

ונקח אתנו את האדים שעל המראה, את חלומות אמצע הקיץ ואת שירי פירוז על בית שאן.

ונקח אתנו את מזון המילים —

ונקח אתנו את הזכרונות שקל לטלטלם, ושמות האגדות, ופתיחי התפילות הראשונים...”

ובכן, מחמוד דרויש, בן ארצי, עוד לפני שגרשת אותי לים, בשקך הירוד, וציווית עלי לקחת עמי את מתי, את אהובתי, את ריחות ילדותי, פנית אתה לאותו ים עצמו. לא, לא פנית, גורשת. ולא אני היא שגירשתי אותך. בני עמך „הערבים“ הם שהקיא אותך. ויצאת לדרך, אכול רחמים עצמיים ושנאות לוחשות וריגשות־נקם המופנים לכל הכתובות הלא נכונות שבעולם, חוץ מאשר לכתובת האחת והיחידה — אתה ואלה שאתה חושב שהם „העדה“ שלך. שכן אתה הוא זה שתוקף את כל האחרים ובכך יוצר את „איהנצורים“. כי המיעוט אינו יכול לעולם להיות רוב. גם אם הוא רוצה:

רעיה הרניק

ומה יעשה המשורר בעת הרעה ההיא? הוא ייסע לפאריס, ויכתוב משם שיר רים רווי־שינאה, שיבטיחו שגליה־אי לימות, שלא החל בבירות ולא נסתיים בצברה ובשאתיליה, ואף לא יוכרע ברמס של ילדי עמו בני העשר הנרצחים על־ידי בני עמי בני ה־18 כסימטות הקסבה של שכם או במחנות־הפליטים של ירדן, עזה, כשם שלא יוכרע בירידור אוטובוסים ובמיטעני־חבלה בחוצות עירי, לא ייפסק ולא יחדל. מפאריס הרחוקה מיטיב המשורר ללבות את אש השינאה. כמאל, אחד מגיבורי סיפרו, בן חיפה, חותר לחזור למקום הולדתו. הוא יצעד ברחוב המלכים — הוא יישמר מלהביט לפינה המיוזחית, המשקיפה על מדרגות רחבות המובילות לרובע היהודי. — הוא יתיישב על ספסל עץ עתיק — הוא יתחב את המפתח במנעול הדלת, שלא ייתפח מרוב חלודה. הוא יקיש בדלת השכנים — ויתנצל על שעזב — ויתנצל על שעזב — (עמ' 144).

שלום רב שובך ציפוריה נחמדת. אין כמונו להבין אותך, מחמוד דרויש. אנהנו היינו בני ארץ גורשו גורשנו. לפנינו היה הים ולא היתה אף מרינה אחת (לא לוב ולא אלג'יר ולא תימן ולא סעודיה) שניאותה לקבל אותנו. ואנהנו האי שנשאר בורד. אני יודעת שמרגע לרגע עולה שינאתך אלי, שהרי אהבת לשנוא את בגין בפירות הבערת — יותר מאשר להבין ללב אלה המפגינים נגדו. אתה מכור לשינאה כמו נרקומן לסם, ולכן אין אתה מסוגל, ואף אינך רוצה, להבין אותנו, את אלה מאיתנו המנסים לפתוח פתח לעצמם, למצפונם, וגם לך. „רין מוחמד בסיף“? או באו נשחק במישחק הזה עד הסוף המר. אבל אם „ואהבת לרעך כמוך“ — אולי יש תיקוה.

אני יודעת שאינך רוצה. אינך רוצה בתיקוה. כי בניגוד לי, תמיד יש לך ברירה. אתה יכול להיות אי. ואתה יכול להיות תוניס ואולמות־פאר. ואתה יכול להיות משורר זועם בפאריס. ואני, אני יכולה להיות רק אני ורק כאן. אני הצומד שלו אתה לועג.

אני איני בירות, אוגוסט 1982. אני ירושלים 1989. ובניגוד לך — אני אשאר.

* עם הופעתו, בחרום עברי, של סיפרו של מחמוד דרויש זכר לשיכחה, חירום סלמן מצאלחה, הוצאת שוקן.

היה עולה יותר מאחר אולי גם הוא היה יכול להיות הומוריסטן.

„פעם כמעט גרמתי למשבר ממשלתי. ישבתי במיוזח־הכנסת עם קבוצה של חברי־כנסת וסיפירתי להם בדיוחות. היתה הצבעה והפעמון היה מקולקל. עקיבא רובין היה ראש סיעת מפא"י. הוא כנס והתחיל לצעוק: מה אתה עושה? מחזיק פה שישה חברי־כנסת והר ממשלה כמעט נפלה!“

הוא רואה את העולם כראי עקום. היה לנו ויכוח קל אם העולם עקום או הראי עקום. בסוף הוא סיכם את העניין באומריו שאולי הוא זה שעקום. „אני כנראה יותר צעיר ברוח מאשר בגיל.“

יש ללאצי חלומות. היתה לו מיסעדה. עכשיו הוא רוצה לפתוח שוב מיסעדה. הונגריה. הוא רק מחפש מישהו שיעזור לו וישקיע, או למצוא איוו הודמנות. הוא טוען שעכשיו, בגלל המצב הפוליטי בין ישראל והונגריה — זה יילך.

את המיתון הוא מרגיש בתור מלצר. היקף העבודה ירד. אבל, „החיים נחמדים, אני אוהב אותם. הם פחות אוהבים אותי — אבל אני אוהב אותם.“

לאצי נשאר אופטימי!

ספרים

בעל המפתח

הרב שך — שהמפתח בידו משה הורביץ כתר

גם אילו חיו האנשים עליהם כותב משה הורביץ בערבנות סיביר או בג'ונגלים של מרכז האמזונאס, לא היו יכולים להיות מוד רים ואכזזיים יותר מאשר הכיתות החרדיות החיות כאן מעבר לכביש ממש. ואולי יש בכך כדי להסביר את ההצלחה המיסחרית שהחלה עם סיפוריו שטופיהווימה של יהושע בריוסף (מה? גם הם עושים „את זה?“), סיפרו האנתרופולוגי כמעט של אמנון לוי, ועכשיו הביוגרפיה של הרב שך.

אין ספק שחלק גדול מהקסם של עולם חרדי זה נובע מכך שבעיני הציבור החילוני כולם נראים אותו דבר (שחורים), מתנהגים אותו דבר (לומדים תורה במקום לעבוד), משתמשים מהצבא (ממיתים עצמם באוהלה של תורה) ומנסים בכל דרך לסחוט אותנו. אותנו, ואת אומרת הציבור החילוני.

והנה מתברר שאין טעות גדולה מזו. כשם שכל הסינים נראים בעינינו זהים — והם לא — גם החרדים כך. וההבדלים ביניהם גדולים ועמוקים וביחוד — השנאות והקנאות שבינם לכין עצמם, רבות ועצומות מאשר אלה הכרוכות ביחסם אלינו.

ואם כך, מה טוב. שהרי איך שלא יהיה, אם הרב שך מתייחס אל הרב מלובביץ' ואומר עליו ועל חסידיו ש„הם גרועים ממגורמים... אסור לשתות יינם: הם עשו להם אליל ויש להם אמונות אחרות.“ ואילו חסידיו חב"ד אומרים על הרב שך, שיש לו „נסיות עמל" קיות, אז כווראי שאנחנו החילוניים (שתמיד מרגישים באיוו פינה בלב קצת אשמים על שאיננו „יהודים“ מספיק), ממש צדיקים. איננו מגורמים ואיננו עמלקים. וכמה טוב ונעים לקרוא מה יש ל„צדיקים“ האלה לומר זה על זה.

והנה יש לנו גם אנתרופולוגיה אכזזית ממש בחצר האחורית שלנו. סיפור גדול ונפלא על צדיקים עלומים הישנים אמנם במיטת סוכנות דלה אבל היא עומדת בבית מפואר; צדיק אחר שהמתים מרכיבים אליו (רציו בלילה ובסגל) ואנחנו רואים את הקולות, והכל כאן, כלי תלאות טיולי תרמיל וסכנות במיפגש עם שבת אכזזית.

אייכמן. לאצי החליט לעזוב. ומאז הוא מלצר, עד היום. יש המון סיפורים על המלצרות. הסיפור הכי טוב הוא על שני נגנים, כנר ופסנתרן, שניגנו במיסעדה שפעם עברתי בה. הם התחילו לנגן ב־8 כל ערב, תמיד הפי סנתרן היה הולך להשתין בחמישה ל־8, הכנר בשתי רקות ל־8 ובי־8 בדיוק היו מתחילים לנגן. יום אחד נכנסו אורחים רק ל־8.8 בעל־הבית רץ לשרותים וקרא לכנר שיבוא. הכנר, שפחד מבעל־הבית, נלחץ ורץ לנגן, רק מה? הוא שכת לסגור את החנות. זוג האורחים יושב, והאשה מסתכלת, והמצב מאור לא נעים. הבעל קורא לכנר ולוחש לו: המהישמו שלך בחוץ! והכנר עונה לו: תזומם בכקשה את המנגינה, אני לא מכיר את השיר הזה.“

כמו להיות שחקן

בכל פעם שלאצי אומר משהו מצחיק, ישנה איוו פאזה שבה הוא כמו מחכה לצחוק, לתשואות־הקהל. הוא מחייך חיוך שירוע יפה מה השפעת סיפוריו על שומעים. מאוחר יותר הוא מודה שלהיות מלצר, זה כמו לשחק תפקיד. כמו להיות שחקן כל ערב מחדש. „יום אחד מגיעה תיירת למיסעדה. היא באה לבדה ויושבת ליד השולחן הכי גדול. ניסו לחשוב איך אפשר להזיז אותה. ני גשתי אליה והיא שאלה אותי: יש לך ביצים קשות? ענית לה: לא, תודה, אני בריא.“ היא ברהה והשולחן התפנה.“ לאצי תולה את עובדת היותו מלצר בנישואין. „אם אני מביא לאשתי 280 ל"י בתלוש, היא רוצה 280 ל"י. ואיפה אני? ככה זה הכי טוב. טיפים, 10 אחוז, היא אף פעם לא יודעת בדיוק כמה אני מרוויח.“

אבל הוא לא ממש מצטער. „להיות מלצר, זה כמו להיות שחקן. כל שולחן במה. אנשים חרשים, לפעמים בדיוחות: שניצל עם שנתיים אחרות.“

הוא אוהב אנשים, אנשים אוהבים אותו, והוא אוהב את זה. לפעמים יש הרגשה לא נוחה, שמתייחסים אליו כמו אל משרת. כפי מור, כבר עבר את גיל ה־60, ועד עכשיו אין לו קופת־חולים. לפנסייה הוא לא ייצא. כי אין לו. את אפריים קישון הוא אוהב. הוא גם הוא שקישון עלה ארצה בשל, אחריו. אם גם הוא

הרצל חקק

צמאון

ירדתי גופף, הלכתי הנסתר טעמתי את קסם שרדך נשקתי ירכיך, הרחם החם וצמאי עוד נגר אליך.

שלשלאות

מכשפת מר מקשרת אור באתי לעשות לך השבעות עתיקות קשרת מנחה דולקת פן תלכי ממני סופה מתרחקת מביטה אחר.

קשרי אהבתי קמעים לאצבעותיה. קשרי לטיפותי בשמים ליריך והיו לך עיני פלאות והיו לך שלשלאות.

אתי מזור:

„מרב התרגשות איש לא נגע באוכל!“

ביקור סאדאת הילך כישוף על תושבי המדינה. הטלוויזיה הישראלית העבירה לצופים את מהלך הביקור בשידור ישיר.

אתי מזור ובעלה היו בין אלה שרעדו מהתרגשות. ● התכוננת באופן מיוחד לשידור?

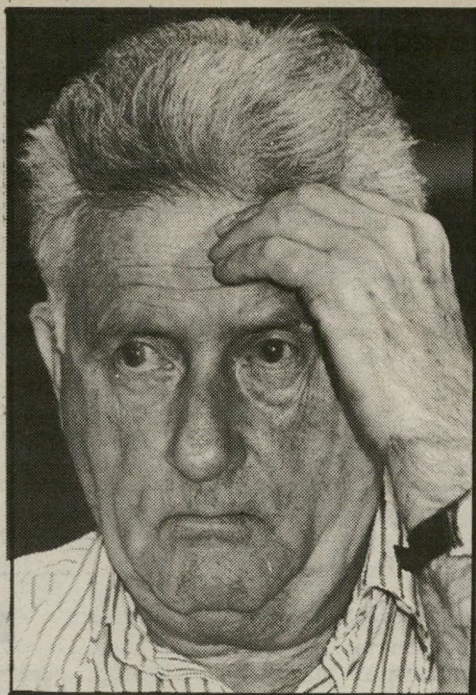
התכוננו לאירוע כבר כמה ימים קודם. כל החכרה שלנו התארגנה לצפייה משותפת. קנינו פיצוחים והכנו שתייה ואוכל. הזמנו בערך 20 איש. את הסלון הכנו כמו אולם-קולנוע — שורות של כסאות, וביניהם שולחנות קטנים עם אוכל. היה ברור שאף אחד לא יקום באמצע השידור למיטבה.

● האם היו רגעים שחשבת שאולי סאדאת לא יגיע, בסופו של דבר?

למרות שהיה לי ברור שהוא אכן יבוא, לא האמנתי שמי אורע כזה כאמת יתרחש, זה היה בלתי-נחשב. ההתרגשות הייתה ענקית. הלכתי כמו שיכורה, סוף-סוף מגיע השלום ויהיה שקט במדינה. זהו, נגמרו המילחמות...

● ישבתם מול המירקן, ואז...

התיישבנו בלי להוציא גהה מהפה. האוויר היה מחושמל. 20 פטפטנים יושבים ובקושי נושמים! והנה זה הגיע. המטוס נחת. הרגשתי כאילו אני נמצאת ממש בתוך קהל המקבלים בנמלה-העופה. כשהוא יצא לכבש

צבי שילוח:

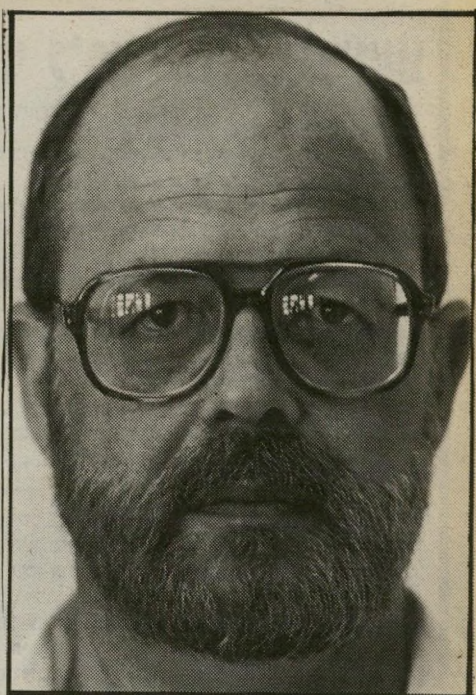
„בגין אמר לנו שהעם עייף ממילחמות!“

צבי שילוח, ממויסידי „התנועה למען ארץ-ישראל השלמה“, וחבר-הכנסת העשירית מטעם התחייה, היה בנובמבר 1977 חבר בהנהלת הליכוד. חודש לאחר מכן, כשחזר ראש-הממשלה מנחם בגין מביקורו השני בארצות-הברית והציג את תוכנית-השלום שלו, התפטר שילוח מהנהלת הליכוד. הוא היה ממנהיגי הפעילות לעצירת הנסיגה מסיני, ופעל נגד הסכמי-השלום עם מצרים.

שאלתי את שילוח איך הרגיש ביום שבו הגיע סאדאת לארץ.

באותו הערב הייתי בביתי וראיתי את האירוע בטלוויזיה. הרגשתי היתה הפתעה גמורה ואי-ודאות מוחלטת. רבים כאותו ערב לא תיארו לעצמם שסאדאת בא, כשלמעשה בכיסו כבר הבטחה של בגין לנסיגה ישראלית מלאה מסיני. יותר מאוחר התברר לי שבגין ויתר על כל סיני כבר כפגישה הראשונה שלו עם הנשיא קארטר ביולי 1977, כי נסיעתו הראשונה כראש ממשלת-ישראל לארצות-הברית. זה היה ארבעה חודשים אחרי שרבי, כראש-ממשלה, סירב לקרר טר לאותה הצעה.

● מה ידעתם אז, אתה וחבריך הנהלה-הליכודי, על מה שעתידו ובשלומו להתרחש?

חיים שקד:

„שלום איננו מצב אהבה בין עמים!“

כבר זה 10 שנים יש שלום עם מצרים, ועדיין מת-ייחסים אליו כאל שלום צולע, שלום מאולץ, שלום קר, לא-אמיתי. ביקשתי מהפרופסור חיים שקד, מיוזרן, ויאסבר לי איזה מין שלום יש לנו עם מצרים.

ואת טעות להתייחס למערכת של יחסים בין מדינות במור שגים אנושיים — אהבה, שינאה, קרירות, חוס. יחסים בין מדינות מושתתים על אינטרסים. שלום איננו מצב של אהבה בין עמים, אלא הסכמה לפתור בעיות המתעוררות ביניהם על-ידי משאומתן והסכם של פשרה, במקום שימוש בכוח ואכיפת עמדה של עם א' על עם ב'.

מבחינה זו שורר בין ישראל למצריים שלום נורמלי לחלוטין, והנקודה המכרעת היא שבמשך 12 שנים, שלפי כל קנה-מידה הן תקופה ארוכה בתולדות המיזרח התיכון של ימינו, התמידו מצריים וישראל בהיצמדותן לעיקרון שהגידרתי קודם.

יש לזכור שהשלום עם מצריים הוא מצב מפתיע מכמה בחינות.

ראשית, עצם המעבר ממצב-מילחמה היווה הפתעה גדולה.

12 שנים לביקורו ההיסטורי של

המטוס, פחדתי שיהרגו אותו. כל הזמן ראיתי בדימוין את רצח ג'ון קנדי. פחדתי מאוד. התחלתי לבכות, גם הגברים שבחבורה בלעו רוק בתנועות עצבניות. זו הייתה חוויה מהממת. כשהוא התחיל לרדת במדרגות המטוס, הרגשתי הקלה, הנה התממשו הציפיות. הנה זה קורה. אינשאללה, נגמרו המילחמות, יהיה שלום.

● צפית בכל שידורי-הטלוויזיה באותו ביקור?

לא החסרתי אף שידור אחד, בקושי הלכתי לשרותים. אסור היה לפספס רגע. הייתי כמו קפיץ.

כל הנוכחים הרגישו כך. לא היה יום ולא לילה, אף אחד לא רצה לעזוב הביתה. כולם נשארו. התחילו לספר סיפורים אישיים על חוויות ממלחמת יום-הכיפורים. אפילו הויכוחות נשמעו אחרת. הכל באוויר היה אופטימי. כולנו הרגשנו כחול-מים. אף פעם אחרי הביקור של החברה שלנו לא קרה שנשאר כליכד הרבה כיבוד. מרב התרגשות אף אחד לא נגע באוכל. (שרית רום)

בהנהלת הליכוד הייתה אי-ודאות גמורה, אבל היתה הסכמה כללית שעל ימית ושארם לא מוותרים. אחרי שבגין חזר מארצות הברית הוא כינס את סיעת-הליכוד והציג את תוכנית-השלום שלו. כל „הוויכוח הגדול“ על סיני ועל הארץ טונגומיה לקח לא יותר משעה. למחרת, בליל-שבת, הודעתה על התפטרותי מהנהלת הליכוד.

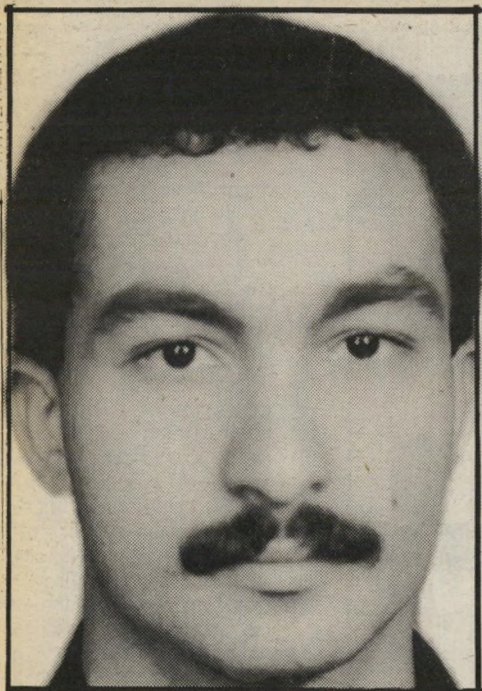
● במבט לאחור, האם אתה מוצא יתרונות בלי-שהם בהסכמים ובשלום עם מצריים?

איני רואה שום יתרון. מאז אנו מידרדרים. גם שלום עכשיו היא תוצאה של הסכמי קמפ-דייוויד. שלום עכשיו היתה תוצאה הגיונית מצעדיו של בגין: שלום תמורת ויתור על הכל. כשיחה אישית שהיתה לי ולמשה שמיר עם בגין, אחרי אותה ישיבת-סיעה, שאלתי אותו אם לא עשינו את טעות-חינו כשהצטרפנו אליו. הוא אמר שהעם עייף, ולא רוצה עוד מלחמות. לחנן פורת הוא אמר: „אני אראה להם (למערך) מי יביא שלום, ומי מחרחר מלחמה.“ (נודען סער-טרוצ'קו)

שנית, התבררה הטענה שהשלום שנחתם היה שלום עם הנשיא סאדאת. השלום נמשך כבר שמונה שנים מאז סאדאת נרצח. שלישית, למרות מצבים שהעמידו את המצרים במבוכה גדולה — הריסת הכור הגרעיני העיראקי ב-1981, ומלחמת-הלבנון ב-1982-1984 — מצב השלום לא הופר. רביעית, מצריים לא התכופפה, והצליחה להתקבל בחזרה למישפתח העמים הערביים בזמן ששגרירי-ישראל יושב בקאהיר.

● נראה לך שאחרי כל זה יש סיכויים רבים שה שלום עם מצריים יימשך?

לא יודע. אבל לפי דעתי, כל עוד הוא נמשך, הוא מהווה עובדת-יסוד גיאופוליטית ממדרגה ראשונה, המשפיעה לטווח ארוך על עיצוב כל מערכות-היחסים בין ישראל לשכנותיה הערביות. כל עוד נמשך מצב השלום, הסיכוסך הישראלי-ערבי הולך לעבר פיתרון. (דניאלה שמי)

מוניר מחמוד:
„שבוע בישראל עולה לנו חמש משכורות!“

כל ישראלי שאני מכירה - חוץ ממני עצמי - כבר היה במצריים לפחות פעם אחת. המצרים, לעומת זאת, כמעט ולא באים אלינו. אומרים שלא-כל-כך נותנים להם לבוא, אומרים שעדיין מסתכלים שם בעין עקומה במי שנוסע לארצו של האויב הישן, אומרים שהעם המצרי עצמו עדיין חושש מישראלים ומאדעם.

את מוניר מחמוד, אזרח מצרי, תושב קאהיר, העוסק בתיירות וגם משדר בעברית מ"קול קאהיר", פגשתי בתל-אביב. ביקשתי ממנו לספר לי מה האמת בעניין אי-בואם של המצרים לבקר בישראל.

התשובה היא הרבה יותר פשוטה מכפי שאתם חושבים. יש אצלנו שיכבה גדולה מאוד של עניים, שלא יכולים לנסוע לשום מקום. יש שיכבה דקה של עשירים, שכמו אצלכם נוסעים לפאריס, ללונדון ולניו-יורק. מה שנשאר זה השיכבה האמצעית, שמרוויחה מעט מדי מכדי לבלות בישראל, ואם הם נוסעים הם נוסעים למקומות זולים כמו תורכיה, יוון. תייר מצרי צריך להוציא כ-600 דולר אם הוא רוצה לבלות שבוע בישראל. 600 דולר זה 1500 גינני, וזה הון-תועפות לפקיד-ממשלה שמרוויח 200-400 גינני בחודש. כשאתם, הישראלים, באים אלינו למצריים, אתם יכולים לבלות שבוע שלם ב-150

דולר, שזה חלק קטן מהשכר שלכם. ● **בלומר, הבעיה היא רק כספית?** הבעיה היא בעיקר כספית. נכון שהפרוצדורה לבקר בישראל לוקחת זמן, אבל כמוכונ אין שום איסור על זה. אם הפי-רוצדורה תקצר, ואתם תורידו את המחירים כאן, אני בטוח שיותר ויותר מצרים יבואו לבקר בישראל.

● **עכשיו אני אשאל אותך את השאלה ששום תייר לא יכול להתחמק ממנה. איך ישראל מוציאה הן בעיניך?** ארץ יפה מאוד. הניקיון כאן ממש מרשים. אני, אישית, מאוד אוהב את קצב-החיים בישראל, ומאוד אוהב את החום שהאנשים כאן מקרינים ואת המהירות שבה הם מתחברים. יש לי כבר הרבה חברים בישראל. (דניאלה שמי)

גיני' — לירה מצרית. השם בא מהמטבע הבריטי גיני. שם הנזר מהמושבה הבריטית לשעבר באפריקה, גינאה.

אפרת בית-תלמי:
„לחזור הביתה ולהיווכח שגרים בו זרים!“

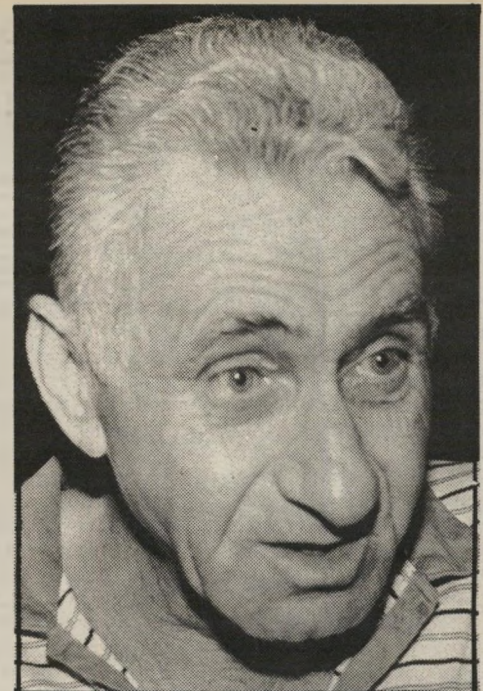
קשה להתווכח עם החשיבות של הנסיגה מסיני, אבל לאנשים שחיו שם קשה לראות רק את השיקול הרציונלי, הקר. הקשר העמוק למקום עומד מעל לכל, מעל לדיעות פוליטיות מוצקות, מעל לחישובים מע-שיים. גם היום, 12 שנים אחרי ביקור סאדאת, שבע שנים אחרי הנסיגה, קשה להגדיר במילים את הקשר הזה.

אפרת בית תלמי, שחיה פרק-זמן בשארם, מנסה להסביר מה היתה סיני לגביה.

ההתייחסות שלי לסיני בכלל, ולשארם בפרט, היא התייח-סות שונה לגמרי. כשמנסים למקד דברים — זריחות, שקיעות, ים, גופים — זה לא מעביר את המסר. וזהו תחושה שאי-אפשר להעביר במילים.

אני באה מחינוך די שמאלי. אין לי בעייה עם החזרת שטחים, אבל יש לי בעייה לגבי סיני. גיליתי שאני מנסה למצוא צידוקים פסודורציונליים מדוע אי-אפשר להחזיר את המקום.

● **כמו...?** נימוקים כלכליים של שדות-הנפט ושדות-התעופה, שאני לא יכולה להתייחס אליהם ברצינות רבה מדי. נימוקים שהמקום הזה, סיני, לא שייך מבחינה גיאוגרפית למצריים, והחלוקה הזאת, שצירפה את סיני למצריים, שורשיה בשילטון הבריטי. השייכות של סיני לברזלים ולא למצרים. התייחסות

יצחק גרציאני:
„היה קשה לראות את הדגל יורד!“

יצחק גרציאני, מפקד תיזמורת צה"ל, בוודאי לא ישכח את היום שבו ניגנו הוא ותיזמורתו את ההימנון המצרי בטכס קבלת-הפנים לנשיא מצריים, אנוור אל-סאדאת.

הוא גם לא שוכח את הסיפורים שמאחורי הקלעים. הכל קרה באופן פתאומי, מהיום למחר. לא היה בידינו ההימנון המצרי, וגם לא התווים. ואני, מיוזמתי, התקשרתי עם קול ישראלי ונני-צה"ל לחפש הקלטה של ההימנון.

● **אף אחד לא הניחה אותך?** לא היה בכלל עם מי לדבר. כולם היו בפאניקה. נסעו לירושלים. אני לקחתי על עצמי את היוזמה והנחתי שהתיזמורת היא שתנגן את ההימנון. ברגע האחרון קיבלתי קלטת של ההימנון, רשמתי לפי השמיעה תווים והכנתי את

אנוור אל - סאדאת - בירושלים

התיזמורת. בנמלהתעופה קיבלנו את התווים המקוריים, אבל כבר לא עשינו בהם שימוש.

● **איך היתה ההרגשה בטכס בנמלהתעופה?** ההתרגשות היתה עצומה. המתח היה גדול במיוחד מפני שהשתמשנו בתווים שאני רשמתי. אבל אף אחד לא בא כטי-ענות. להיפך, התיזמורת קיבלה הרבה מתמאות.

אני מקווה שאני אוכה עוד לנגן את ההימנון הירדני והי סעודי והסורי, וכך הלאה.

● **באיזה עוד הזדמנויות ניגנתם את ההימנון המצרי?** לצערנו היינו צריכים לנגן את שני ההימנונים כשהחזרנו את סיני. סיני הוחזרה בשלושה שלבים, ובשלושתם ניגנו. ההרגשה לראות את דגלי-ישראל יורד מראש התורן היתה קשה מאוד, אבל זאת גם היתה ההרגשה הכללית של כל עם ישראל.

להסכמי-השלום כלא-טוב מהרבה בחינות. אבל הסיבה העיי-קרית שלי לשלילה היא שפשוט לא רציתי שיחזירו את סיני. הנימוקים שלי הם לא רציונליים, ואני מודעת לזה.

● **ואת מרגישה כך גם כיום?** את הנימוקים „הרציונליים“ שללתי מיד. תחושת-האובדן קיימת גם כיום. במקום הזה היו תחושות שלא קיימות במי-קומות אחרים. הוא משרה הרגשה של קרושה, אולי כמו שיריר שלים עושה לאחרים.

ברור לי לגמרי שמבחינה פוליטית לא יכולנו להחזיק בסיני. כמו שבסופו של דבר נותר על הגדה והרצועה, היינו צריכים לוותר על סיני.

● **ולא חזרת לשם מאז?** לגבי שארם היתה לי תחושת שייכות חזקה. המקום שייך לי, ואני שייכת לו, וברגע שהוא לא שלנו, זה כמו לחזור הביתה ולהיווכח שגרים בו אנשים זרים.

(אורית זרובבל)

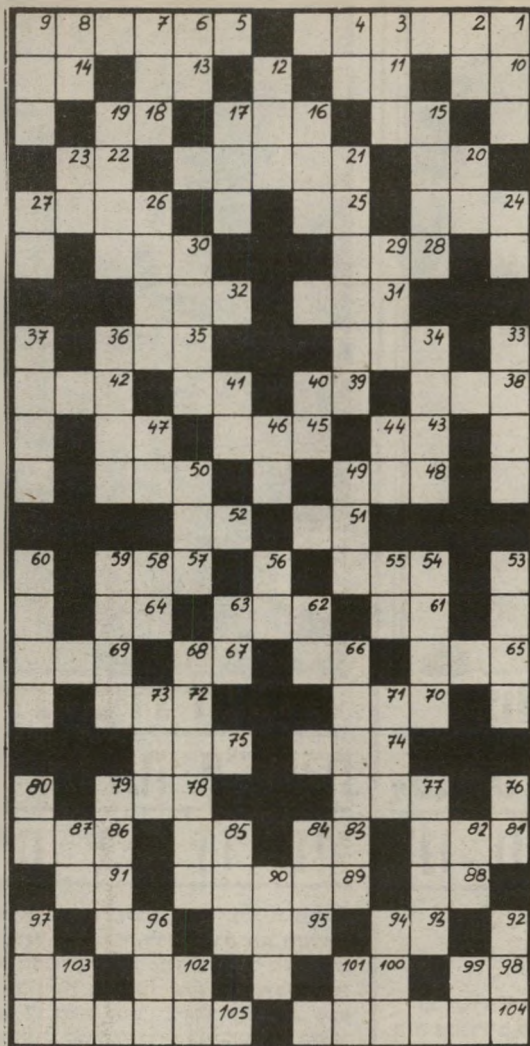
התיזמורת. בנמלהתעופה קיבלנו את התווים המקוריים, אבל כבר לא עשינו בהם שימוש.

● **איך היתה ההרגשה בטכס בנמלהתעופה?** ההתרגשות היתה עצומה. המתח היה גדול במיוחד מפני שהשתמשנו בתווים שאני רשמתי. אבל אף אחד לא בא כטי-ענות. להיפך, התיזמורת קיבלה הרבה מתמאות.

אני מקווה שאני אוכה עוד לנגן את ההימנון הירדני והי סעודי והסורי, וכך הלאה.

● **באיזה עוד הזדמנויות ניגנתם את ההימנון המצרי?** לצערנו היינו צריכים לנגן את שני ההימנונים כשהחזרנו את סיני. סיני הוחזרה בשלושה שלבים, ובשלושתם ניגנו. ההרגשה לראות את דגלי-ישראל יורד מראש התורן היתה קשה מאוד, אבל זאת גם היתה ההרגשה הכללית של כל עם ישראל.

(אורית זרובבל)

מאת

אביגיל יאיר

מאיון

1) עיר בארץ שבה ישב החכם היווני אובוכיוס, מאבות הכנסייה הנוצרית: 5) שמה האחר של את-נה, אלת החכמה: 10) חודש הנח' מה: 11) אויב: 13) עלה: 14) קריי את צער: 15) בן המישפחה: 16) שמו הקדום, המיקראי, של הישוב שהוקם בכפר הנטוש טנטורה: 18) אחד מנקבי חלת הרבש: 20) אחוריים: 21) צמח בר עשבוני: 22) מתנה: 24) פשתן שאיננו מנופץ: 25) צד אחר של הפנים: 26) יחידת שטח לקרקעות: 28) עיר יוניה: 30) ממסיר סטוריו "הבימה" בחול" (ש"מ): 31) תיש שנקצו קרניו: 32) אולי, אפשר: 34) עם 54 מאונך, 60 מאונך ו-77 מאונך — ביטוי שמשמעו "רוח של פורעי חוק ומוסר": 35) מידת אורך אנגלית: 38) תשלום החתן לאבי הכלה בארצות המזרח: 39) סיום מישק המלכים: 41) פת: 42) הגה רעיון לדבריה חרש: 43) בהמת משאות: 45) כינוי למשתתפים בדיון פומבי: 47) 48) משקה משכר: 50) סגרי: 51) הקב"ה: 52) הרמן, ארץ: 54) בן אדם: 57) סל גדול: 61) שר: 62) קרום העולה על דבר מתייבש: 64) חוץ: 65) סירה: 66) עוף טרף: 67) אחורי הגוף: 69) שמו האחר של מידבר אדום (מז): 70) דרגה בצב"ל (ר"ת): 72) סלנג: 74) צבע: 75) כינוי למיזר מורים קי"ג עד קי"ח בתהלים: 77) מידת לח: 78) עיר בסוריה: 81) כיצד: 83) קיים: 85) מילת בחירה: 86) להם (ארמית): 88) אביון, חלש: 89) בעירה חלשה: 91) אות הניצחון: 93) קול גברי עמוק: 95) מהדק: 96) תולעת האריג: 98) עלוב: 100) מילת שאלה: 102) שונא: 103) אריג יקר: 104) כינוי למכשיר עיניים לרשעים בגיהנום: 105) דרך התאבדות של הסמוראים.

מאת:

1) עוף מים גדול: 2) מושבה יהודית במצרים העתיקה: 3) הכי נת סמים: 4) משל לגדול ורב: 6) ויכוח: 7) רבש נוטף: 8) אנקול: 9) ראש ממשלת בריטניה לשעבר (ש"מ): 12) מנהיג סין העמ' מית (בקיצור): 15) שיבטי: 16) כותל: 17) רויד קמחי — מרדק

ומפרש התנ"ך (ר"ת): 19) עץ ממישפחת עצי המחט: 20) סדרי המישנה: 21) בעל חיים שוכן ים: 23) מטבע עתיק במזרח: 24) כינוי לקבלה (ר"ת): 26) עיר בתימן: 27) רשן: 29) עובד אלילים: 30) רביק: 33) אוסף פרי הגינות והכרמים: 34) כמיתולר גיה היוונית — חוטף הלנה הורג אכילס: 36) מטבע העובר לסוחר בירדן: 37) קונפונטציה: 40) צעירים: 41) אלילי כבל: 44) מישענת: 46) דגל: 47) טוהר, בהירות: 49) כלי מילחמה: 50) ממציא התרכיב לחיסון מפני שיתוק ילדים (ש"מ): 53) נקודת הפגישה של קרני אור: 54) ראה 34 מאון: 55) אריג: 56) גל חורבות: 58) איבר בגוף: 59) אחת

מכנות צלופח: 60) ראה 34 מאון: 62) חג לצאן: 63) בעל חיים מימי, סמל הפיריון: 66) צמח גוי טרופי: 68) נושה ובלשון העם, החייב כסף: 71) די (ארמית): 73) קפל בצורת מגילה: 76) מילת תחינה: 77) ראה 34 מאון: 79) ג'אז אמריקאי בסיגנון סנטימנטלי: 80) מילת משאלה: 82) איבר בגוף: 84) שם העם והמדינה בערב ערב: 85) נבל עור לנוזלים: 87) כסולם התווים: 90) פרויקציה — תאור של גוף הנרסי על פני שטח: 92) ביגמיסט בערבון במיקרא: 94) האדים: 96) עקר: 97) אבי רייד: 99) אחת מסכו"ם: 101) תבלין לקפה: 102) שעיניו פקוחות: 103) חברה ממשה.

איכתבים

לרותי

נעמי רון

מחפשת, כרי שיהיה לנו כיה ביחד, בחור עד 30, נחמד, רגיש, סימפטי, אינטליגנטי, רציני. מיט פרה אצלי הוא (2/2725).

גרוש מהצפון

הוא גרוש בן 34, תושב הצפון (קריות), ספורטיבי, 1.83 מטר, שיער בהיר, עיניים כחולות, נאה מאוד (זה לא הוא אמר, אמרו לי עליו). הוא חובב צילום, ואם את אוהבת להצטלם, זה בדיוק בשבילך.

הוא מעדיף אותך תושבת חיפה או הצפון, יפה, רוה, חרת'חשיבה, אשתישחה, בעלת חוש-הומור. שאל אותי על (3/2725).

קשר רומנטי

היא חטובה, רוה, 1.70 מטר, טי פוס ספורטיבי, שיער חום, עיניים ירוקות, יפה (ראית' תמונה), בעלת ראש טוב, בת 46. היא נשואה, אבל חסר לה קשר יפה, רומנטי, עם גבר שהוא בעל חזות מאוד נאה (אני לא מתפשרת בעניין הוה" גבוה, פיקח, מבוסס, לא מקריח ולא שמן. רוצה קשר שיהיה בו הכל, היא אמרה לי, רגש, איכפתיות, פיר' גון. שאל אותי על (4/2725).

כמו קריסטל

היא גרושה בת 46, בלונדית, נאה מאוד, 1.73 מטר, עובדת כי מזכירה במשרד עורכי-דין, שנונה, רגישה, בעלת חוש-הומור וראש טוב, נבונה.

מחפשת לירידות יפה איש נפי לא, גבוה, חביב, מבריק, בעל חוש הומור. בסיום השיחה היא אמרה לי שהיא נראית כמו קריסטל, זאת מז' שוועלח. עם הפנים של היא, והכי לונר, והגוף החטוב, רק בלי הכסף שלה. שאל אותי על (5/2725).

חתונה בחולון

היא (29) פירסמה מיכתב במדור הוה. הוא (כנ"ל) ענה לה. אחרי רור מאן קצר הם החליטו להתחתן. שלי חו לי הזמנה, הכתיחו לי טלפונות שאהיה אורחת-הכבוד, אבל בשבילי לי חולון, ואפילו אם זה אולם-חתונות מפוראר, זה חוקי-לארץ.

או הם התחתנו בלעדיי. זה היה בתחילת השנה. השבוע התקשרה הכלה, וסיפרה שלפני חודש, תיש' עה חודשים אחרי החתונה, גולדה להם בת. ביקשתי שתישלח צילום כלשהו (חתן-כלה, או רק הבת). היא אמרה שמצידה זה בסדר, אבל כעי' לה לא מספר לחברים שלהם איך הם הכירו, ואם אני אקבל תמונה, היא תקבל גט.

בלי רבנות

היא עורכת-דין, בת 35, גרושה בלי, 1.60 מטר, נראית טוב, חובבת ספרות, סרטים, שירי-ארץ-ישראל, מחפשת קשר רציני, חיים משות' פים, מישפחה (לא מוכרחים לבקר ברכנות).

יתאים לה גבר רציני, אדם בשל, שבאמת רוצה קשר כנ"ל, ואינו טיפוס חומרני. שאל אותי על (1/2725).

רחל גרא, זו שעושה תכשי' טים, אומרת שיש לה ניסיון-חיים של בת 60, גיל כרונולוגי 50, נראית בת 40, עושה אהבה כמו בת 30 ושובבה כמו בת 20.

בהירה חטובה

היא בת 26, רווקה, נראית טוב, 1.60 מטר, זוה, חטובה, שיער קצר בהיר ועיניים חום-דבש. היא עוב' דת כמזכירה בכירה, ואוהבת קרי' אה, טיולים, סרטים, ציור, מוסיקה, אנשים.

אין לה למי לבשל

קוראים לה נינה עמר, ו- היא בת 27, מעצבת-אופנה, בעלת סטודיו לאופנה בעיר מגוריה, קריית-מוצקין. יש לה שיער שחור קצוץ, 1.68 מטר, אהבה לספורט (אחיה, דויד, משחק כדור-יד בנבח' רת ישראל) והגון הומור ושימחת-חיים. היא נולדה בכאר-שבע, גדלה בחיפה, היתה מד'סית בצבא. באה לביקור באילת, ונתקעה שם לארבע שנים. למרות שהיא היתה פעם בר' מנית, היא לא שותה משק' אות חריפים. זה מרדים או-תה. כאלה ששותים תמיד-

נינה עמר

ראש טוב וס בני אלכוהול

אומרים לה שלה יש הראש הכי טוב מכולם, גם בלי לשי-תות. במיטבח היא אשפית. כרגע אין לה למי לבשל.

מה שותה גולדי?

הסיוור של גולדי הון ובני-זוגה לחיים, קורט ראסל, באילת ובערבה, בלוויית פמלייה של 14 (שהגיעה לים סוף בשני מטוסים פרטיים), כלל ביקור במוסיאון התתימי; סיוור סנפלינג בצוות של ארבעה ג'יפים לשטח המידברי ושייט על יאכטה פרטית עד חוף טאבה, בחברת ראש עיריית אילת, רפי הוכמן, שגם יצא לצלילה עם קורט ראסל. ועל מה הקפידה גולדי הון, הידועה כחסידת המזון הטבעי, משך כל הסיוור בדרום החם? על שתיית מים מינרליים בלבד, מ'מעייץ מינרליים, של נביעות, כמוכן.

תהיו אתם השופטים: למי להאמין? לבעל או לאשתו?

סיפורו של משה בכר הוא טיפוס למדי לסיפורי גירושין. ב-1978 הכיר את מרים במועדון של מנויים ופגישות. שניהם היו כבר גרושים מבניווג ראשונים, וחפשו אהבה חדשה. לא היו לה ילדים, ואחרי שבועיים כבר נכנסה לדירה שלי. היא עזרה לי וניקתה כמו שד ונשארה בדירה. היא רצתה להיכנס להריון, והשיגה את זה. כשנודע לי שהיא בהריון אמרתי שהריון אני לא שובר, והסכמתי להת-

והאשה ניגשה לרבר, ובניתיים הורידה את חולצתה. במהלך השיחה התקרב אליה, והיא מיהרה לסיים את השיחה. לגירסתה, משום שהחל לגפפה, והיא לא רצתה ששותפתה לשיחה תשמע. לגירסתו — משום שהתריצתה. מכאן ואילך יש גירסות סותרות, קבע בית-הדין.

הבעל: "היא הורידה את החולצה כדי להתקלח, ובאותו רגע היה טלפון. ניגשתי אליה, התחלתי לגפף אותה, אמרתי לה שאני כבר קיבלתי את העונש, כאשר הייתי שלושה

פנה עורך-דינו של הבעל, שימעון שובר, בבקשה ליועץ-המישפטי לממשלה, לעכב את ההליכים נגד בכר בתיקהאונס. עורך-דינו ציין בבקשתו ששופט אחד בבית-הדין המיועץ המחוזי כבר קבע שאינו מאמין לגירסת האשה, אחרי שעייין בכל חומר החקירה של המישפטי. עיון בפסק-דינו של השופט בן-שלמה ובתיק החקירה של המישפטי טרה מעורר תהיות קשות לגבי גירסתה של האשה, ומוליך למסקנה חד-משמעית שמדובר בעלילה מרושעת", כותב עורך-דינו שובר.

בהחלטה יוצאת-דופן, נעתר היועץ המישפטי לבקשה ועיכב את ההליכים במישפטי האונס.

הבעל ל-24 שעות נוספות. לטענת האשה גרר אותה בכוח לחדר המיטות. למרות שהפצירה בו ואמרה שהיא במחזור חודשי, בא עליה בכוח. על פי עדויות האשה הגישה התובעת מרים רוזנטל כתבי אישום נגד משה בכר באשמת אונס אשתו. בד בבד הגישה האשה בקשה לצירמניעה חרש, שיאסור על בעלה להיכנס לדירה. השופט בן-שלמה שמע את טענות הצדדים וסירב להוציא צו כזה.

"לא אכנס לפרטייה-הפרטים של המיקרה, כעולה מעדויותיהם של שני הצדדים, מחמת כבודם של המתדיינים, שלא תמיד היה נר

נשואין, גירושין, אונס

חתן איתה. הילדה נולדה ארבעה חודשים אחרי החתונה."

הבעל הוא עובד בוק, שכל רכושו הוא הדירה בבתיים, שבה גרו, ומכונת יסנה. האשה, שאין לה מיקצוע, לא עבדה. כאשר הבן הקטן היה בן 6 וחצי, הציע הבעל שגם האשה תמצא עבודה, כדי שיוכלו להחליף דירה ולהתקדם בחיים.

"היא קיבלה עבודה כאס-כית מוסד לעב-ריינים צעירים, לחצי-יום. היא היתה אמורה לחזור הביתה ב-7 בצהריים, אבל היא נהגה לקחת את הילדים שלנו מבית-הספר ישר למוסד שבו עבדה, וחזרה איתם הביתה מאוחר בערב. אני לא יודע מדוע עשתה זאת. מזה התחילו ויכוחים. אמרתי לה שזה לא מקום לילדים שלנו. פניתי לעוברת סוציאלית בעיריית בתיים, כדי שתערב ותעזור לנו. "לא דיברנו בכלל על גירושין. בשבת נס-ענו לפיקניק ביערות-הכרמל, ולמחרת קיב-לתי תביעת-מוזנות. התברר לי שהיא עיקלה את כל חשבונות-הכנסה שלי, את חשבון הער-בריושב, שלשם נכנסה המשכורת, והיא אמרה לי: אני עוד אוציא אותך מהדירה! היא דרשה שארשום על שמה את הדירה ואת המכונת". הבעל ההמום לא רצה להתגרש. אין לי אבא ואבא. אין לי מישפחה. יש לנו שני ילדים חמודים. לא רציתי להרוס את החיים שלהם. מה פתאום להתגרש?"

ככל שנמשכו ההליכים בבית-הדין, שפט, כך התערערו חיי-הנישואין. האווירה בבית היתה עכורה וקשה.

באוגוסט 1988 רצה הבעל לקחת את הילדים לטיול. האשה התנגדה. התפתחה תיגרה. האשה פנתה למישפטי, ובית-הדין שפט הוציא צו שאסר על הבעל להיכנס לביתו במשך שלושה חודשים. "לא היה לי לאן ללכת. מול שהיה מזג-אוויר טוב. בוק הרשתה לי לישון באחד הסנדלים של החברה. הייתי מתרחץ אצל אחותי, וחיכיתי לרגע שאוכל לחזור הביתה."

בתום שלושת החודשים נדק השופט יהושע בן-שלמה את המצב, וקבע שבעל יכול לחזור לביתו. "צו כזה אינו מהווה תח-ליף לצו פירוד, ועליכן יתנו במשורה. הצו ניתן כדי לצנן את האווירה וכדי שמי שצריך ילמד את הלקח. במקרה שלפנינו נראה לי שהצו עשה את שלו והגיעה העת לבטלו, כדי להעמיד את הבעל בניסיון. בית-הדין שפט מבטל איפוא את הצו הזמני לאלתר ומוזהר את הבעל כי במקרה של הישנות האלימות מצידו, בית-הדין שפט לא יהסס להוציא צו נוסף. יחד עם זאת, בית-הדין שפט מזהיר את האשה שעליה להימנע ממעשה פרובוקציה, שיגרור עילה להוצאת צו כזה."

ביום ניטול צו-האיסור, ה-12 באוקטובר 1988, חזר הבעל הביתה, שמח ומלא-תיקווה.

יומיים לאחר מכן, ביום השישי, לקח לעצ-מו יופי-חופש כדי לעשות אמבטיה, וטענו ששננע ממנו במשך שלושה חודשים, ולסדר סידורים. באותו בוק לקחה האשה את הילדים לבית-הספר, וחזרה הביתה. היא נכנסה לדירה והלכה לבשל. הטלפון צילצל,

תמונה
מסרט.
מה היה
באמת?

מאת
אילנה
אלון

היא הורידה את החולצה. אחר-כך זה קרה. מה? האם עשתה לו פרובוקציה? האם הוא אנס אותה?

חודשים מחוץ לבית. אמרתי לה שאני רוצה לרבר, שנגיע לפשרה. היא אמרה לי שתגמור את שיחת-הטלפון ונגלך למיטה."

אחרי קיום יחסים יצא הבעל לסדר סידורים בעיר, ואמר שיחזור בערב, והם ירבו על כוסיקה. כאשר חזר אחרי-הצה-ריים ראה שהמיטה עירומה מסרין, האוכל עדיין על האש והאשה איננה. 10 דקות אחר-כך הגיעו שוטרים ודרשו ממנו להצטרף אליהם. "בתחנה נאמר לך מדוע", אמרו לו. כששמע שהוא חשוד באונס אשתו, נדהם.

"חקרו אותי, שמו כבלים על ידי ועשו ממני פושע."

הוא נעצר ליומיים, ואחר-כך הובא לבית המישפטי להארכת מעצרו. כבדיקות שנעשו באשה במכון לרפואה מישפטיית לא מצאו סימני אלימות, אבל השופטת עצרה את

לרגליהם. השאלה השנויה במחלוקת היא עובדתית ביסודה, ותלויה במהימנות שבית המישפטי רוחש לצדדים. "לאחר ששקלתי בכובד-ראש את גירסת האשה, בזהירות הראויה למיקרה ספציפי זה, לאור המחלוקת הממונית שבינה לבין בעלה ולאור המניע הברור שיש לה להוציא צו כזה, ולאור התרשמותי מהופעתה בהליך זה, לא השתכנעתי מאמינות גירסתה. השתכ-נעתי שגירסת הבעל היא אפשרית בהחלט, ובנקודות מסוימות אף מתחזקת על-ידי פרטים קטנים שנרשמו מפי האשה בהודעתה במישפטי. למשל, שמחד הודיעה לו על נידתה, ומאידך הסתירה את הפרים מעיניו, מחמת הבושה..."

בעיקבות החלטה זו של השופט בן-שלמה

לכעת הגיעו מים עד נפש, החיים בבית הם גיהנום. אנחנו גרים ביחד, ואני לא מבין מניין השינאה שלה אלי. אני לא יודע לאן לפנות. אשתי לא מתפקדת בבית, היא מסתי-רה ממני את האוכל ואת הבגדים שלי, ואי אפשר לרבר איתה. והכי גורא זה שהיא הסיתה גם את הילדים, וגם הם אינם מדברים אתי כעת. הבן שלי, שלא היה הולך לישון בלי נשיקת לילה טוב, לא מדבר אתי כעת. "אני מת להיפרד ממנה. היא עשתה ממני פושע, הוכרחו של אויבים על ידי לא עובר לי. אני רוצה שהעניין ייגמר איכשהו, אבל התיק ברכנות נעלם, ואי-אפשר להמשיך בדיונים שם. כעת גם תיק בית-הדין שפט המחוזי נעלם, ואני תקוע במצב הגורא הזה."

צרות בגרמניה

קשה לי בלי אשת-החברה הנוצצת מיכל בקר. הכל נראה אפור ומשעמם בלעדיה. אך נודע לי מהשפיונים שלי שמצבה לא כלייך נוח באחרונה, וזה באמת הזמן לעודד אותה, ואולי גם לעזור לה להכין שכסף, עושר ופיר-סום זה לא הכל.

כל העם היושב בציון יודע שהבעל של מיכל, החיים בקר, המתגורר בפרנקפורט, הוא איש עשיר מאד-מאוד ואפילו יותר מזה. כולם כבר יודעים שהוא חולה. מה יש לו איש אינו יודע בדיוק. יש הטוענים שהוא לקה בליבו, יש האומרים שהוא מרותק למיטה בעיקבות אירוע מוחי. הוא באמת חולה, ועדיין לא חזר לקריבריאות. אך מצבה של מיכל בקר יותר מסובך ממה שחושבים.

השפיונים שלי, שלפעמים מדהימים אפיי-לו אותי, גילו לי שהגברת בקר ביקרה לפני

מיכל בקר
בעיות של רכוש

10 ימים, אולי קצת יותר, אצל עורך-הדין מנשה בר-שילטון, והיה כל ילד בגד חובה יודע שבר-שילטון הוא עורך-הדין המ-ספל בענייני גירושין ועוד. גבהלתי, כמוכן, ועשיתי עוד כמה ביורורים, וגיליתי שמכל אינה מתגרשת, אך יש בעיות עם הרכוש של בעלה בגרמניה, ויש לה בעיות עם האח של בעלה, שהוא השותף שלו לכל העסקים והמיליונים שיש להם ברחבי-גרמניה. בתי קופה האחרונה היא נמצאת בגרמניה יותר מאשר בארץ. יתכן שזה גם קשור בכל השינויים הפוליטיים המתחוללים באירופה. שאלו את מהישימו, אגון קרניץ.

דבקה בדתה החדשה אחרי המילחמה, ובתה קונסטנצה באה ארצה כדי לחפש את השורשים.

אני לא יודעת אם היא מצאה שורשים, אבל היא תפסה פה לא רק שורש, אלא את כל הגעגוע בדמותו של עילם רון. אני כבר מתארת לעצמי איך ייראו הילדים, הרואים לבית רון.

בארי סימון
אני מפרגנת להו"

בינתיים נודע לי שבארי התקשרה עם אריק לביא, ויזמה פגישה איתו ועם סוהיר כדי ליישב את הבעיה.

בטן מול בטן

פוצ'ו בא ארצה, נכנס לאולפן ללמוד עב-רית וגם התחתן בנישואי-קפריסין עם סוהיר. עתה הם זוג לכל דבר.

ראו רקניויות-הבטן שפרגנתו בסכנה, מפ-ני שסוהיר היא רקנית ברמה בינלאומית ויש לה ביקוש רב, אז החלו לעשות כל מיני ניס-יונות לטרפד את העבודה שלה. אמרו שהיא גבר-לשעבר, כלומר קוקסינל. אמרו שהיא עובדת בלי ניירות-עבודה. אמרו שהיא עוב-דת בסכום כלייך נמוך, שאי-אפשר להת-חרות בה.

כל העיקבות הובילו לרקנית-הבטן בא-רי סימון. אמרו שהיא מנסה לחבל במאמ-ציה של סוהיר להיקלט בארץ, ושהיא מפיצה את כל השמועות הללו.

מובן שדרינג-דרנגתי לרקנית שופעת-האיברים, וביקשתי הסבר למחלה-שדים הזה. "שלום לך בארי, מדברת רחל המרחלת בעניין הרקנית סוהיר".

"כן, אני כבר יודעת מה את רוצה לשאול אותי, אם אני אמרתי עליה שהיא גבר-לש-עבר. אז זה לא נכון, אני מפרגנת לה, והיא בכלל לא מהווה תחרות בשבילי. אני מפרגנת לכולן. ברמת-המחירים שהיא עובדת, היא יכולה למצוא הרבה עבודה. לי לא חסר, אני מחבבת אותה מאד, ואני יודעת גם שהיא רקנית טובה."

"ומה עם השמועות?"
"אני יודעת מי מפיץ אותן, רקנית-בטן וחברתה היחצנית. הן החתילו בסיפור הזה, והן מפיצות אותו הלאה."

סוהיר

מפיצים שהיא גבר לשעבר

רוצים סיכסוך? אז יש לי אחר פיקנטי. לפני שנה הגיעה ארצה רקנית-בטן מדרום-אפריקה בשם מירטה רילניקוב, או, כפי שהיא מוכרת בשם-הנימה שלה, סוהיר.

הרקנית הזאת, שהיא גם חתיכה רצינית, זכתה כהצלחה, בעיקר בגלל עזרתו של המיסערן אריק לביא מקפה רן, שלקח אותה תחת חסותו ועזר לה רבות.

אתם בטח שואלים מה הקשר בין המיסערן לרקנית? לאריק יש גיסה בשם שרונה, המתגוררת בכואנוס-אירס, והיא ידידה של סוהיר. שתיהן באו ביחד לארץ לביקור, וסר היר החליטה להישאר.

אבל לסוהיר היתה בעייה. היא לא יהודיה. לכן חוק השבות לא חל עליה. לעומת זאת יש לה חבר-לחיים מזה שש שנים, שהיא הידועה בציבור שלו — זהו גבר יהודי גרוש ואב לילדים המכונה פוצ'ו, שאיתו היא חיה בארגנטינה.

מארקזה בקיבוץ

בימים אלה מתקיימת תערוכה-הציו-רים של חיה רון באחת הגלריות בחיפה. הצוירת, שכבר הספיקה לערוך תצוגות ברחבי-העולם, נראית באחרונה מאושרת לא רק בגלל התערוכה המוצ-לחת שלה, אלא בגלל הרומאן של בנה, הנשמע כלקוח מהאגדות.

הבן, עילם, שלא מזמן מלאו לו 21, הוא קצין בצנחנים. הוא חתיך אמיתי, וגם נבון. בקיצור בחור עם הרבה מעלות. באחד הימים נסע עילם לקיבוץ יגור כדי לבקר חבר. שם הכיר בחורה איטלי-קית בת 24 בשם קונסטנצה.

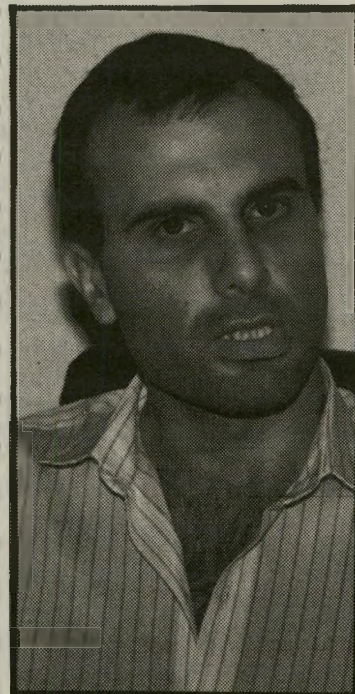
השניים התאהבו ממשב ראשון. היא אמרה לו, "סי" על כל מה שהוא אמר ועשה, והוא אמר לה "אמורה מיה", שפירושו "אהובתי" באיטלקית, וגם מספרים שהיא עשתה לו ספאנטי.

לאחר זמן קצר ביותר היא עברה לגור בבית הוריו בקרית-טיבעון. היא לא גילתה לו שהיא בעלת תואר-אצולה, כלומר מרקזה, ושלאבא שלה יש בנק בפירנצה.

עילם לא כלייך בעס כשנודע לו שהיא אצילה ועשירה, והיא הסבירה לו, ממש כמו בסרטים של פעם, שהיא רצתה שיאהב אותה נטו, בלי כל התארים וה-כסף, וכשהוכיח זאת היא גילתה לו את כל האמת המתוקה.

לפני שבוע היא נסעה חזרה לבית הוריה בפירנצה, כדי לבשר להם שהיא נשאת בארץ-הקודש, לא מסיבות דת-יות אלא רומנטיות. מסתבר שההורים דווקא שמחו שהיא מצאה בחור יהודי, כי האמא של קונסטנצה היא יהודיה שהתנצרה במילחמת-העולם השניה, כדי להינצל מהנאצים. היא נשארה

האשה היא השורש

אורי יעקב
מצברוח של החפסרות

אורי ורנית ניהלו רומאן במשך שנה של-מה, והחברים שלהם קיוו שהם יישארו. אך זה לא קרה להם, והם נפרדו. בעוד שאורי נראה אחרי הפרידה בכל מקומות-הבילוי בירד-שלים, כשהוא מאושש ומחייך, מספרים החברים וגם החברות שאצלה זה הפוך, והיא על הפנים בכל העניין הזה.

אבל אין מה לדאוג. המציאות מוכיחה שחברות של עוזרים של שרים מתאוששות מהר מאד ממשברים.

בלייכווד יש עסקן חדש וצעיר בשם אורי יעקב. הוא רק בן 30.

אולי לא הייתם שומעים עליו דבר, לולא היוזמה האחרונה שלו: הקמת חוג אופקים. חוג מתוך הרומז לנו שהוא וחבריו קצת הולכים שמאלה.

אורי, בוגר האוניברסיטה העברית בירד-שלים כחוגים למדעי-המדינה ולגיאוגרפיה, לומר כיום לתואר שני בקומוניקציה.

איתי כל הפרטים האלה לא כלייך מעניינים, או שאלתי כמוכן מה עם האשה, או כמו שאומרים בצרפתית, "שרשה לה פאם" (ובעברית: האשה היא שורש העניין).

לפני שאגלה לכם זאת, אולי כדאי להזכיר שאורי התפטר בשבוע שעבר מתפקידו כרד-בר וכעוזר השר אהוד אולמרט. נראה שבי-שבוע שעבר הוא היה ככלל במצברוח של התפטרות. הוא החליט גם להתפטר מהחב-רה שלו, רנית דרורן בת 23, חתיכה תל-אביבית העוברת כעוזרת אישית של אישיות פוליטית.

רנית דרור
מצברוח על הפנים

אלן דסלר, העולם הזה

אך בין לבין היו הרבה חיכוכים ודיבורים. חברים באו לפינצ'י ואמרו לה שחני הלכה ליצרני-אופנה ואמרו לה להם שלא יעבדו עם פינצ'י ומוטי, וחברים אחרים, או אולי אותם החברים, הלכו גם לחני ואמרו לה שפינצ'י מדברת עליה לא-יפה. חברים אחרים – אם יש עוד כאלה – באו למוטי ואמרו לו, או שלא אמרו לו, שיצרני-אופנה אמרו שחני אמרה כדרכך. בקיצור, זה נהיה מאוד מסובך, העניין הזה, וגם מאוד לא יפה ויאה לאנשים בגילם, וממש כמו בכיסאות מוסיקליים, כולם התחלפו במקומות עם כולם, וכל אחד גילה שמישהו אחר יושב לידו, וגם נשאר אחדים בלי מקומות-ישיבה. ומי שהרגישו הכי נבוכים מהעניין היו שני הבעלים, צביקה סבו של חני ועמי מור של פינצ'י, שניהם גברים לעניין, שבכל לא מעניינות אותם השטויות האלה. הם מוכרים כגברים רציניים והגונים, והשמועות אומרות שהם ישימו קץ לכל הליכודך שמתסובב. לי, כמוכן, אין זמן לבעלים של פינצ'י וחני, ועשיתי דרינג-דרינג לחני פרי:

„שלום חני, זאת המרחלת, שהיא מאוד מסוקרנת לדעת מה קורה ולמה פינצ'י ומוטי טוענים שאת מש- מיצה אותם אצל יצרני-אופנה.“

„תראי, זה לא נכון בכלל.“

„אני יודעת שדיברת עם כמה יצרני-אופנה על הנו- שא, ואמרת להם שלא יתנו קולקציה לפינצ'י.“

„זה שקר! אני דיברת עם יצרני-אופנה ואמרת להם שזה שהם עובדים עם פינצ'י ומוטי זה לא צריך לפגוע בקישרי-העבודה שלי איתם, ואני מקווה שהם לא יתנו יד למתחרים שלי, לטרפד לי את העבודה.“

„ומה עם הסיפור שהם טוענים שאת מפיצה שכביכול יש רומאן בין מוטי לפינצ'י?“

„אני לא מפיצה ומדברת על זה. אלה הן רכילויות של אנשים מסביב, והם יודעים טוב מאוד מי המקורות של הסיפור הזה.“

„ואיך העבודה שלך כיום?“

„ברוך השם, אני מסודרת. יש לי היצרנים שלי, שאוהבים אותי ושימשיכו לעבוד איתי. לקחתי לי לע- בודה חברה טובה, העוזרת לי, ויש לנו תצוגות מוז- מנות.“

„ומה עם פינצ'י ומוטי?“

„כלום. שיעשו את העבודה שלהם, ואני את שלי. אין לי דבר נגדה. נפרדנו בידידות, וכל ההשמצות שהגיעו אליך זה ניסיונות לסכסך בינינו!“

עשיתי גם דרינג-דרינג לפינצ'י.

חני פרי זה שקר!

ביחד במשך שלוש שנים עסק של אירגון-תצוגות, נפרדו בבוט גדול!

הבוט הגדול הזה הביא להרבה בומים אחרים, וזה בדיוק כמו שזרקים אבן גדולה לתוך בריכה ונוצרים גלים. זה מה שקורה בימים אלה.

פינצ'י מור, הנשואה לכלכל ארנולד עמי מור, אם לשלושה, וחני פרי, הנשואה לצביקה סבו, מבעלי הקומקום, אם לשניים, החליטו לפני שבועיים על פרידה עיסקית. פינצ'י והדוגמן-לשעבר מוטי רייך נפגשו זמן קצר לאחר-מכן וחתמו על הסכם-עבודה ביניהם, ותוך ימים מעטים הם כמעט כבשו את השוק. הצירוף הזה – רייך ומור – מהלך פלאים על הישראלים, והביא להם הרבה עבודה.

פינצ'י מור זה מצחיק אותי!

„שלום פינצ'י, זאת המרחלת. תגידי, מה קורה בינד לחני פרי?“

„האמיני לי, אני לא יודעת. אני לא מדברת עליה מילה. נפרדנו בצורה ידידותית, וכולם באים לספר לי שהיא מדברת עלי, ואני לא מבינה למה. לא תמצא בעיר הזאת יצרן אחד או מעצב אחד שיכול להגיד שהשמצתי אותה. את הפרידה בינינו היא יזמה. אני לא מבינה על מה היא כועסת. נראה לי שאנשים שונים משתמשים בה נגדי.“

„ומה עם הסיפורים על הרומאן בינד לבין מוטי?“

„זה מצחיק אותי! אני יודעת מאיפה באות כל השמועות האלה, ואנחנו פשוט מתעלמים מכך. פשוט מקנאים בזה שאנחנו מצליחים, אז מנסים להפיץ כל מיני שטויות.“

מובן שגם דיברתי עם עמי מור, בעלה של פינצ'י, וגם הוא צחק מהשמועות.

מה אגיד לכם, פינצ'י ומוטי צוחקים הרבה בדרך לבנק.

חתונה בתוך המלח

כל זה קרה החודש, וריקי כבר חופשיה ומאושרת, וגם מופיעה הרבה. רודולפו ממ' שיך כהרגלו לנהל בתי-מלון. שמעתי שהתפנה עכשיו ג'וב כאחד המ' לונות במיזרח-ברלין. אולי כדאי לנסות?

ריקי מנור ורודולפו בהן בתי-מלון או קאריירה מוסיקאליים

ואיך חגגה האצולה החיפאית את טכסה-נישואין של גיל דנקר ונמלי ברוואר? כמסכת-ענק במיפעלי המלח בעתלית. גיל הוא הבן של אביבה ודוד דנקר, מבעלי תישלובת כימיקלים-ביים-המלח בחי-פה, ובעוד כמה מקומות בחו"ל. יש להם הרבה כסף וגם ייחוס. נטלי היא הבת של אריק ונעמי ברי וואר. אריק הוא זמר ופסל, שיש לו טירה גדולה בווינה. כך, לפחות, מספרים החברים שלו. יש להם גם בית בעיירה-הוד, לנטלי יש אחות, זמרת-ג'אז ידועה בעולם, בשם תימונע ברוואר, וכל המישפחה ה' זאת מבלה בין ישראל לאוסטריה. החתונה רבת המשתתפים נערכה בהנגר הענק של המיפעל בעתלית, שהוצאו ממנו כל שקיהמלח. אריק הפסל הפך חלק גדול מהגרונטאות שהיו שם לפמוטים, והיו שם הרבה זמרים ואנשים חשובים וזוהרים. אבל הפרט שהכי משך את עיניי היה שהכלה לכי-שה שמלה מפוארת שנתפרה בווינה, בעוד שהחתן החמוד לבש מיכנסי ג'ינס לבנים. לא הספקתי להביא לזוג מתנה. מה כבר אפשר לתת לבני-זוג שיש להם כמעט הכל?

פתק מהרבנות

זוכרים שפעם היתה להקה בשם איוור' בוד, שהופיעה כמעט בכל תחרויות הקרם-אירוויזיון שהיו בארץ? כמעט הספקתי לש' כוח, אבל לגבי הלהקה הזאת זכרתי עובדה אחת: היתה בה זמרת נחמדה ומוכשרת בשם ריקי מנור, שהתחתנה עם מלונאי מוכשר ונתמך בשם רודולפו בהן, שהיה נודר ממ' לון למלון, לא מפני שהוא לא טוב, אלא להיפך, כל בעלי בתי-המלון בארץ וגם חלקם בחו"ל התחרו על כיסוריו. כאחד הימים, ככה סתם, הוא קיבל ג'וב משגע, ניהול בתי-מלון באיים הקאריביים. רודולפו ארז את אשתו וחפציו, וגם את הבן הקטן שאני כבר לא זר' כרת אם הוא נולד לפני או אחרי האיים הקא-ריביים. כיום הוא בן 7.

כעבור זמן-מה נודע לנו בארץ שרודולפו קיבל ג'וב כמנהל מלון בווינגטון, ובעוד אנחנו בארץ מתפקעים מקינאה, רודולפו ורי-קי עשו חיים בחו"ל. כך, לפחות, חשבנו כר' לנו. אך מסתבר שמקובל זה נראה אחרת.

ריקי רצתה לעבוד. רודולפו טען שרי כבר שהוא עובד. ריקי התעקשה. היו מריבות. ריקי חזרה ארצה והודיעה לרודולפו חרי-משמעית שהיא לא חוזרת עוד. בינתיים היא גם קיבלה הצעות-עבודה, כי ריקי היתה בזמנו זמרת-האולפנים הטובה ביותר. היא התחילה להר' פיע, ובאחד הימים ראו בבית-הדין הרבני – זאת אומרת, בעברית פשוטה, ברבנות – שהיא באה לשם להופעה מאוד מיוחדת, לחתום על מיסמך-הגירושין, כלומר, היא

כיתת אמן -

קרואסונים ופסיכיאטר

האחרון ב־9,300, מסורקת יפה ולבושה סולרית עם מחברת ועט בידי. כיתת האפייה היתה מסודרת ממש כמו כיתת בית־ספר. המורה מעבר לשולחן ומולה, על כסאות, כל התלמידות. מייד מצאתי את תמי מירושלים, שאותה אני מכירה, וכמובן שהתיישבתי על ידה. עברו כליכך הרבה שנים מאז ישבתי בכ־17 תה בפעם האחרונה, עד שמשש שכחתי שא־סור לי לשבת על יד מישהו שאני מכירה, כי תיכף אני מפטפטת וצוחקת, ובסוף מומינים את ההורים שלי. אבל שכחתי, מה לעשות. הפעם לא הומינו את ההורים שלי.

השיעור באפייה התחיל. המורה אלינוער (שאם היא לא היתה נשואה הייתי מתחתנת איתה) הסבירה הכל בפשטות, ואחרי־כך גם הראתה כל שלב ושלב. כולם אמרו: „אוי, כמה קל“, ורק אני חשבתי לעצמי: „איך זה יכול להיות שאני אפקשש את זה?“ די מעצבן לראות איך בן־אדם (אלינוער), שאין לו קרנ־יים על הראש ואין לו עין אחת במצח, עושה קרואסונים, כאילו דרך אגב, וכזוהי הוזה היא גם מסבירה ומחייכת ומספרת בדיחות. התיחמתי בעובדה שאני גבוהה ממנה לפחות 30 ס"מ והלכתי הביתה.

בדרך הביתה קניתי חמישה ק"ג קמח, שתי תבניות־ביצים, חמש הבילות שמרים ו...מיש־קל. פעם מישהו אמר לי שלאפייה צריך מיש־קל. בדרך הביתה, בתוך המיניבוס, כנראה שכחתי את המיש־קל. מילא, עלה רק 12 שקל. כשהגעתי הביתה נתתי לילדים כסף שיא־

אני מקווה שכולכם מכירים את הסיפור על האישה שבא לביקור אצל הפסיכיאטר וא־מר שהוא הגיע, כי אשתו אמרה שהוא חולה נפש. הסתכל הרופא על החולה, דיבר איתו על דא ועל הא ועל גא, ולא ראה שום סימני מחלה. אתה בסדר גמור, אמר לו הרופא. נכון מאוד, צהל החולה. אז למה אשתך שלחה אותך אלי, התעניין הרופא. כי אני אוהב חביתות, ענה לו החולה. נו, באמת התפלא הרופא. כל אחד אוהב חביתות, אפילו אני עצמי מאוד אוהב חביתות. מה, ברצינות? שאל החולה בשימחה גדולה. אם אתה אוהב חביתות, כוא אלי. לי יש חדר שלם מלא־מלא חביתות.

טוב, אז המצב הוא כזה שכרגע אני מח־פשת פסיכיאטר שאוהב מאד קרואסונים, כי כל הבית שלי מלא בקרואסונים. כן, נתתי לשכנים. גם לחברים. בטח ששלחתי לאמא שלי בירושלים, אלא מה? לא, הילדים והבעל כבר לא רוצים לאכול קרואסונים. מה? כפרויר? הצחקתם אותי. כל הפרוירים של השכונה כבר מלאים. אם אני אומרת לכם שאני מחפשת פסיכיאטר שאוהב קרואסונים, או אני יודעת על מה אני מדברת. לא? אבל כואו נתחיל מהתחלה. אפילו אני, שאני כואדם מאוד צנוע, מודה שאני מבש־לת טוב. רגע, למה להצטנע כליכך. לא טוב נהדר. אני באמת מבשלת נהדר, וגם ובעי־קר הכייהכי מהר בעולם. אם בצהריים יודיע לי שבאים אלי 10 איש לארוחת־ערב, אני אגיד שאין בעייה ואלך לישון לכמה שעות. כולם יודעים את זה. זאת אומרת, החברים והקרובים.

אבל מה? באפייה אני פשוט אפס מוחלט. זה לא בשביל הטמפרמנט שלי העניין הזה, שצריך למדוד 124 גרם חמאה, 45 גרם שמ־רים 36 כפות קמח, להכיין הכל בחמישה שלבים, שכביניהם שעתים רווח בכל פעם, והכי גרוע, כמובן, שאחרי כל זה מה יוצא? עוגנה ואני, הרי, יש לי פטור מעוגות. אבל... תמיד יש אבל. נודע לי באחרונה שיש גם דברים נפלאים שאינם עוגות ושגם אותם צריך לאפות. היה לי משבר קל בחיים, אבל במשך הזמן הוא נבלע במשברים היותר גדולים, ולא נודע כי בא אל קירבני. אני מדברת על העניין הזה, שיש אנשים מאוד מוצלחים שיודעים לאפות קרואסונים — שזה מערדן מוות. זה נכון שאפשר לקנות קרואסונים מוכנים, ובאמת אני עושה את זה כבר שנים, אבל אחרי שטועמים קרואסון מאפהיבית, פתאים נגמר מהקרואסונים המוכנים.

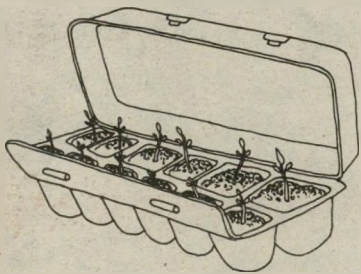
אז נודע לי מקריאת מודעות בעיתונים כי פיליס גלור (מלכת הצימחונות) פתחה בית־ספר לבישול, וגם נודע לי שאלינוער רבין (מלכת האפייה) ננתנת שם שיעורים באפיית כל מיני דברים וביניהם קרואסונים. טילפנתי לבית־הספר של פיליס, ושאלתי אם צריך נתונים מיוחדים כדי להתקבל לשיעורים. אמרו לי שאותי, בגלל הפרוטקציה, יקבלו כמו שאני, בלי לבדוק לי בציציות. אז לפני שהם יתחרטו התייצבתי לי ביום הרביעי

כולסטרול, גשם ובחירות

מחברו של הספר, רוברט קובאלסקי, טוען שאחרי עיון בספר, אימוץ הגישה, הוספת מזון נות שונים לתפריט והורדת אחרים — ללא דיאטה ממשית וללא תרופות — אפשר להוריד את רמת הכולסטרול בכ־40% בשמונה שבועות.

אז אם אתם סובלים — תתחילו לקרוא.

אם יש משהו שאני שונאת ממש זה מית־זור. כלומר, לבזבז שעותיים של מחשבה כדי

להמציא איך להשתמש במשהו, שתוך שניה אחת אפשר לזרוק לזבל.

אבל מי אני שאחליט מה אתם אוהבים. בעיתונות אמריקאית, שכל עיסוקו הוא איך לחסוך 11 סנט, סיפרו שבתוך תבנית של ביצים אפשר להגביש דברים שונים.

אולי אתם מעוניינים?

ביום הבחירות בהסדרות, אחרי שגמרו לראיין בכל תחנות־הרדיו את כל עסקני־המפלגות, את סגניהם ואת יושבי־ראש כל הסניפים, החליטו לראיין גם ילדים. שאלו ילד אחד האם הוא יודע איזה בחי־רוח יש היום.

כן, ענה הילד, הבחירות בהסדרות. ומה זה הסדרות, המשיכו ושאלו אותו. הסדרות זה קופת־חולים ואנשים שאין להם עבודה, ענה הילד.

שימות החורף: שיחנקו הגשמיים: שישרף הקור!

רק התחילו הטיפות המגעילות האלה לר־דת, זינקתי כמו לביאה אל המירפסת כדי לאסוף את חולצת בית־הספר של הבן מהרש־בה כללית. מה אגיד לכם, אולי זה לקח דקה. אולי דקה וחצי. ואחרי דקה וחצי אני נכנסת לחור ומגלה ששולחן־העבודה שלי, שעליו יש ערימות של ניירות כתובים, נראה כמו השיטפונות בדרום־ביאפורה. הכל רטוב לגמ־רי ומגעיל.

בן־אדם נורמאלי היה מתיישב ומתחיל לבכות. אבל זה לא יוצא לי, אז אני רק מקל־לת כמו איכר פולני.

ומה יצא לי מהקללות? כלום. הייתי צריכה להרפס רפים שלמים מחדש. בקיץ אין אסר־נות כאלה. בקיץ יש כסף הכל איזה חמסיןון חמוד.

קיץ יקר — תחזור בנקשה.

מרפא לכולסטרול ב־8 שבועות הוא ספר שיצא לאור בימים אלה בתרגום עברי.

שיחת

חוליז

בין ציפי (אמא)

ומתן (תלמיד)

כיתה א'

שלום מתן, איך היה היום בבית הספר?

לא טוב.

למה?

המורה למוסיקה העמידה אותי בפניה.

לכמה זמן?

לכל הזמן.

כל השיעור עמדת בפניה? היא לא אמרה לך לחזור למקומך?

היא אמרה לי.

אז למה לא חזרת?

כי רציתי ללמוד אותה לקח.

פינה בביתה לבישול

הכל בנוף פרוטקציה אישית

וארשת־פנים רצינית.

כלו ארוחת־צהריים במיסעדה הסמוכה וניגשתי למלאכה. סינר כמובן, מיסקפיקריאה, כדי לראות בדיוק מה רשמתי בשיעור

כאן גם הסתבר לי שבצעם לא צריך מיש־קל, וכבר הרגשתי יותר טוב. הכנתי את הבצק (שלוש דקות) ונתתי לו לתפוח (30 דקות) ובינתיים הוצאתי את ביגדי־החורף מהארזון. בחזרה לבצק העברתי אותו לשקית ויחד עם השקית למקרר. עכשיו שעה חופש. הילדים חוזרו, רבנו קצת, הם הראו לי את הפתקים של המורות. עברה שעה. שוב טיפול בבצק (חמש דקות) ושוב שעה הפסקה.

בקיצור, לקראת ערב חדש התמלא הבית בריח גידעון, ובלוטות־הרוק של כולם התח־לו לעבוד. באמצע ערב חדש התחילו המגי־שים לצאת. לא נתתי להם לגמור הכל. ארבעה קרואסונים לכל אחד.

אחר כך, כשלא ראיתי, הם אכלו את השאר.

זה היה ביום הרביעי שעבר. אותו הדבר היה ביום החמישי ואחר כך ביום השישי. כש־בת עשיתי כמות כפולה. היום יום ראשון וכע־לי אומר שאתקשר לפסיכיאטר.

אז אתם מכירים פסיכיאטר שאוהב קרוא־סונים או לא?

נ.ב. אני לא אסור לכם כאן את המתכון לאפיית הקרואסונים, כי בלי לראות, זה לא הולך. בחיי!

מילה טובה על... עיתונות

אתם יודעים הרי שעיתונאים מאוד אוהבים לראיין עיתונאים אחרים. ככה יצא שכבר כמה וכמה פעמים ריאיינו אותי, אני לא זוכרת בדיוק על מה, ואחרי כמה ימים מישהו אמר לי: „הוי ראינו שריאיינו אותך בעיתון“, ואני הייתי שואלת באיזה עיתון, ואחר כך או שהייתי רואה את זה או שלא.

לפני זמן־מה ריאיינו אותי ביתר עם חברי לצוות יחוש בראש (ותוכנית בנלי־צה"ל). אמרו לנו — וכבר זה יפה מאד מצדם — שהראיון יתפרסם במוסף מערבי. ביום השישי־ואמנם, ביום השישי נמכר מערבי ביתר עם המוסף והראיון לכל אוחזי־שראלי. לנו, למתראיינים, דאגו לשלוח את המוסף, באמצעות שליח מיוחד, כבר ביום החמישי. ואני על דבר כזה אף פעם לא יכולה לעבור בשתיקה.

אליעז. הרנסנס של היין.

ימים עמוקים ורחוקים

ELIAZ RENAISSANCE

רנסנס

רנסנס - בשורה לאוהבי היין. בשורה של התחדשות, של פריחה ושל תרבות. בשורה של יין טוב, של טעם וארומה.
 רנסנס - סדרת יינות משובחים מענבי רמת הגולן, הידועים בטיבם בעולם כולו.
 ועוד מאליעז:
 פריבילג' - סדרה יוקרתית של יינות מובחרים מענבי רמת הגולן.

רנסנס - סדרת יינות משובחים מענבי רמת הגולן.

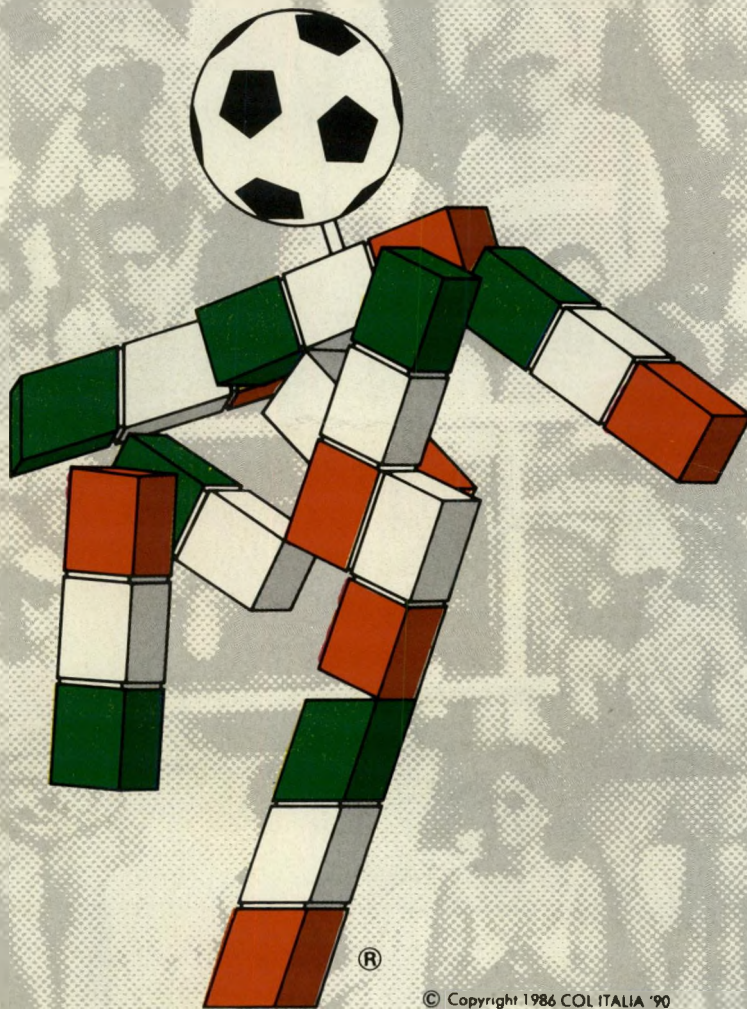
פוג'י

סרט הצילום הרשמי של
משחקי גביע העולם בכדורגל

ITALIA '90®

© Copyright 1986 COL ITALIA '90

 FUJI FILM

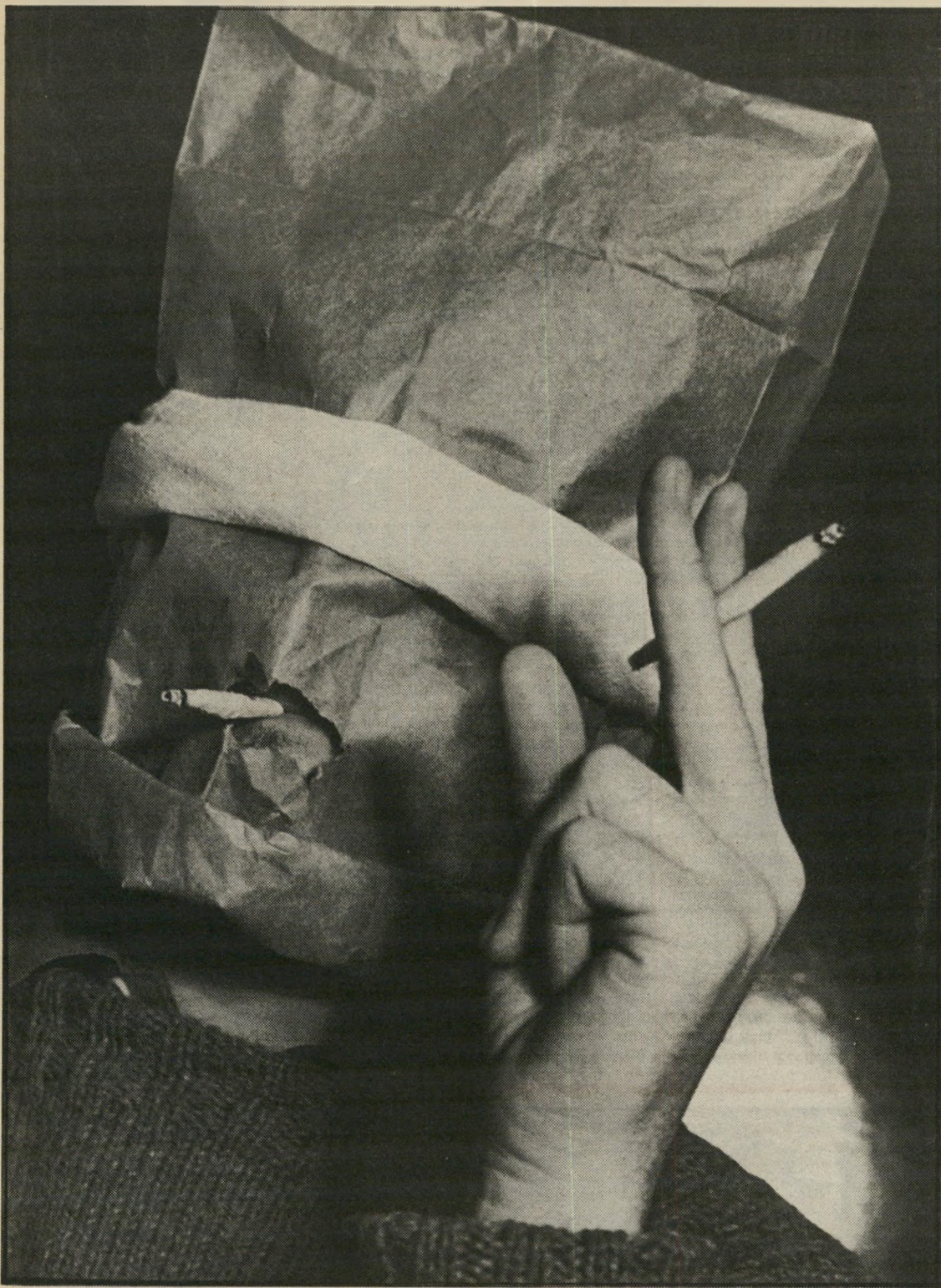

© Copyright 1986 COL ITALIA '90

FUJICOLOR
SUPER HG·HR

פוג'י - 100% הצלחה

לפי הערכות רישמיות, כ- 300,000 איש בישראל משתמשים בסמים, מהם כ-30,000 מכורים לסמים קשים. תרגיל מתימטי פשוט מלמד שכ-270,000 איש משתמשים בסמים רכים, כלומר: חשיש ומריחואנה. מדובר, אם כך, בלמעלה מרבע מיליון אנשים, שהשילוב בין לשון-החוק להרגלי-הבילוי שלהם הופך אותם לקבוצה העבריינית הגדולה בישראל.

הוויכוח בעניין הליגליזציה של הסמים הרכים הסעיר את החברה האמריקאית בשנות ה-60 וה-70. במדינות רבות כבר אין מתייחסים לעישון סמים קלים כאל עבירה. עתה, עם התרחבות התופעה בישראל, חשבנו שכדאי להקדיש קצת זמן לדיון בשאלה בהקשר הכחול-לבן.

הנטייה של „המוסדות הממורנים“ היא לכרוך את כל הסמים בחבילה אחת, מבלי להבדיל בין הסמים הקשים (הרוואין וקוקאין), לסמים הרכים. העובדה, שמדענים קובעים בניטחה, כי הנזק מחשיש קטן בהרבה מהנזק שבעישון סיגריות, או בשתיית אלכוהול, אינה משפיעה על ההתייחסות של המחוקק לנושא.

בדצמבר אשתקד חוקקה הכנסת את חוק הרשות-למילחמה בסמים, שאמור לקדם את המילחמה בנגוע הסמים. יו"ר מועצת הרשות הוא מזכיר הממשלה, הר"ר אליקים רובינשטיין.

לפני חודשים אחדים השתתף ירון לונדון בכינוס באוניברסיטת תל-אביב. הדיון נסוב על ליגליזציה של הסמים. ירון לונדון היה בעד. „העולם הזה“ מביא את דבריו באותו כינוס:

אני מתכוון לומר כמה דברים לעוסים, שמכיר כל מי שקורא את הוויכוחים האינסופיים, המתנהלים בסוגייה הזאת בכתבי-העת האמריקאיים.

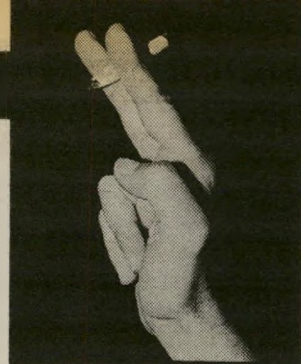
נתחיל בהכי בנאלי: לפני 130 שנה, אמר ג'ון סטיוארט מיל, במסתו „על החרות“: „המטרה היחידה שלמענה מוצדק לאכוף על היחיד בחברה מתורבת, לנהוג בניגוד לרצונו, היא למנוע נזק מאחרים... היחיד הוא סוכרני בשליטה על גופו ושיכלו.“

יש מי שלא מקבל את הערכים הגלומים במישפטים האלה. מי שמקבל אותם, אבל רוגל בחקיקה נגד סמים, ניסה לשכנע אותי ששימוש בסמים מביא נזק לאחרים ומשכשך את שליטתו של האדם בגופו ובשיכלו, ולכן שומה על החברה למנוע — אם צריך גם בכוח — את השימוש בסמים.

זה טיעון טוב בוויכוח שלא יוכרע. הוא לא יוכרע משני טעמים: ראשית, כי באמת קשה מאוד לקבוע מהו נזק לחברה ומהו שיעור הנזק המצדיק התערבות בחופש הפרט. שנית, כי קשה לקבוע מהי מידת השליטה של אדם בשיכלו ובגופו, עד כמה הוא אדון לחייו ועד כמה הוא עבד בידי הסכיכה והתורשה, בין אם הוא צורך סמים ובין אם לאו. דיון רציני בשאלות האלה, מאלץ אותנו לצלול לסוגיות הכי בסיסיות של הפילוסופיה.

נאפס יהודי

החשיש מחוץ לחוק. את הנימוקים שמעתם כבר עשרות פעמים. החל בשבוע זה מציג „העולם הזה“ סדרת סימוני-שאלה על האיסור. למי מועיל החוק? מה יקרה אם יחרו הסמים הקלים? האם באמת הנוק מסמים קלים גדול כל-כך? פוליטיקאים, מדענים, אנשי-ציבור ואנשי-מישטרה יביעו את עמדתם בשאלה: למה לא להחיר שימוש בסמים קלים? ירון לונדון קובע השבוע: התירו את השימוש בסמים קלים!

אסטרטגיה התוקפת את הבעייה מצידה הכלי כלי: יש תוכניות בינלאומיות לעזרת החק לאים בקולומביה ובמשולש הזהב ובתורכיה, כדי לשכנע אותם בכראיות גידולם של סוגי יכולים שיחליפו את הקוקה והפרג. פה ושם זה מצליח. אבל ההצלחות הבודדות אינן עוצרות את התרחבותו של משק הסמים העולמי. המיס

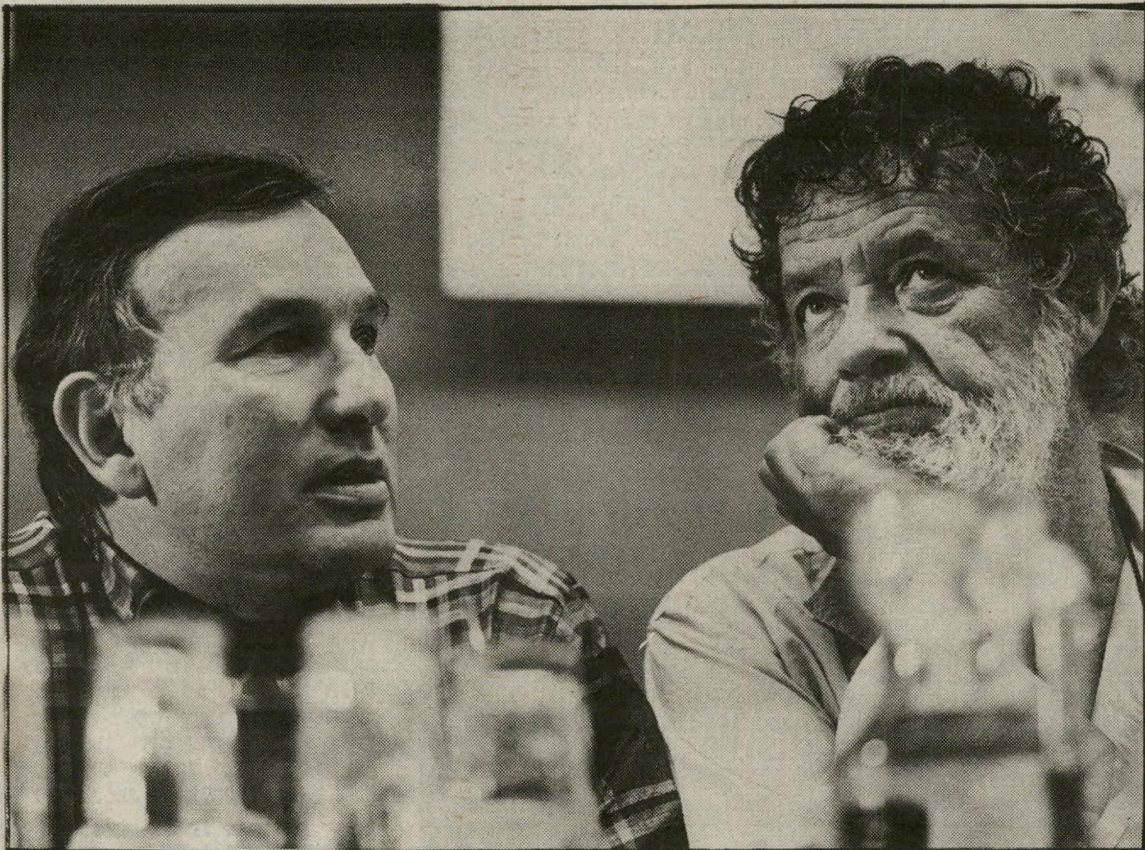
לדין ולפעמים על כליאתם של 750 אלף איש: עשרות מיליארדי דולארים. אך דווקא המעות הקטנות מלמרות על הכלל: בשנת 1987 הוציא חיל-האוויר הארי מריקאי יותר מ-45 מיליון דולר על ניסיונות לתפוס מטוסים מבריחיסמים ואמנם הצליח ללכוד... כמה? שני מטוסים. שניים מבין אלפי טיסות הסמים, המתקיימות בין רדום

המאמצים האלה צברו תנופת יותר מאז שהנשיא רונלד רגן הכריז על המדיניות המכונה "אפס סובלנות" כלפי סמים. ג'ורג' בוש, מי שהיה אז סגן-הנשיא, הוא שעמד בראש כוח-המשימה לעניין זה, ויש מקום לחשש שכעת, כאשר הוא נשיא, יגדיל את המאמצים. כמה רוגמות למפתלה של המילחמה בס

(המשך מעמוד 43)

לכן, אני מציע להימנע מהוויכוח הזה. במקומו כדאי לשאול שאלות שאין צורך בשיפוט ערכי כדי להשיב עליהן. די לנו בעובדות ובקצת ספקולציות. ואלה הן השאלות:

- (1) האם הדוגלים בהגדרת הייצור, השיווק והצריכה של סמים כפשע, משיגים את מטרתם? אני אטען שהם נכשלים.
- (2) אם אין הם משיגים את מטרתם, מה הסיבות לכך? ושאלה יותר חשובה: האם יש סיכוי שישיגו את מטרתם? אני אטען שהסיבה שאין משיגים את המטרה היא שאין זו מטרה הניתנת להשגה. יתרה מזאת: מאמצי ההרברה מעורדים את הייצור, השיווק והצריכה.
- (3) מה המחיר שמשלמת החברה תמורת הניסיון למנוע שימוש בסמים באמצעות אכיפה? האם הוא גדול או קטן מנוק השימוש בסמים? אני אטען שהנוק גדול לאין שיעור מהתועלת.
- (4) מה יהיה מצבה של החברה, אם יונהג חופש להשתמש בסמים? אני אטען שמצבה של החברה יהיה טוב יותר מאשר עתה.

דן בריאמוני וירון לונדון בדיון על היתר השימוש בסמים למה המילחמה אבודה?

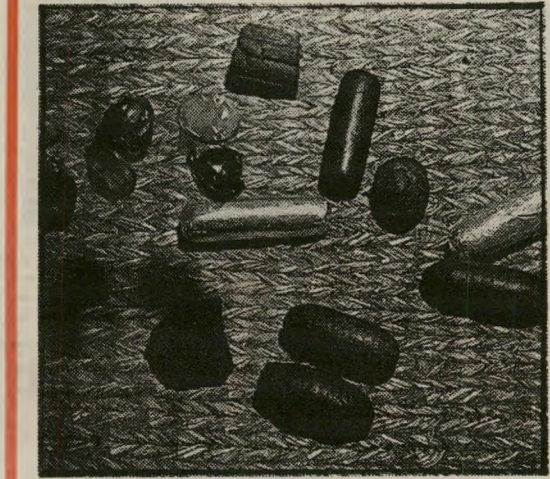
פריס — חלקם ספקולטיביים מאוד — הם, ככל ואת, מדהימים: אומרים שמחזור מכירות הסמים בארצות-הברית, אשר חלקים ניכרים ממנו מרוכזים בידי אילי-סמים קולומביים וכמה מישפחת-מאפיה, גדול יותר ממחזור המכירות של הקורפורציות הכי גדולות ברי שימות של פורצין ושל פורבס. מהו מחזור-המכירות המוערך של סמים בישראל: אני חושב שמאות מיליוני דולארים. מאות מיליונים.

מרים: בארצות-הברית, בשנה שעברה, נעצרו 750 אלף איש בחשד לעבירות-סמים. זה, בערך, אדם אחד מ-300 אזרחים. תארו לעצמכם כמה כמה אנשים וכמה כסף מוצא על לכייהם, חקירתם, מעצמם, לפעמים על העמדתם

מרים: בארצות-הברית, בשנה שעברה, נעצרו 750 אלף איש בחשד לעבירות-סמים. זה, בערך, אדם אחד מ-300 אזרחים. תארו לעצמכם כמה כמה אנשים וכמה כסף מוצא על לכייהם, חקירתם, מעצמם, לפעמים על העמדתם

1 ובכן, אי-אפשר לחלוק על כך שהמאמצים להרברת הסמים נחלו תבוסה שלמה והובקת-עולם. בכל שנה, בכל העולם, במישטרים דמוקרטיים ובמישטרים רודניים, יותר ויותר אנשים מעורבים בייצור, בשיווק ובצריכה של יותר סמים, מסוגים רבים יותר. התהליך הזה מתרחש למרות שבכל שנה מוחמרים אמצעי-האכיפה ומועסקים בכך יר תר אנשים, מצויידיים ככסף רב יותר ובאמץ ציעים טכנולוגיים משוכללים: רשתות ביון ומאגרי-מידע, אוניות ומטוסים וכלבים מאר מניחים וחיישנים אלקטרונייים ומה לא. יש מידה ניכרת של שיתוף-פעולה בינלאומי, יש ועידות בינלאומיות וכיוצא בזה.

2 בודדאי תישמע הטענה: תנו למישטרה יותר כסף, יותר אמצעים, ואז יודברו הסמים, או, לפחות, יצומצם השימוש בהם. תנו יותר כסף למחנכים, לפסיכולוגים, למתנ"סים, למחקר, לגמילה, לשכונות. שנו את החברה, המעיטו את הסבל, את התיסכול. שנו את הארם... הבלים. כל הכסף שבעולם וכל השינויים החב" רתים המכוונים, לא ידברו את הסמים, אבל למה להתפלסף כשיש תשובה יותר פשוטה: אין כסף ולא יהיה. כל הסימפוזיונים המסי תיימים בקריאה גדולה להתנערות, כל ההפגנות, כל אלה לא יועילו: אין כסף. לא יהיה כסף. אפילו אם ימצא כסף, נעשה מיקח טעות אם נשקיע אותו במילחמה אבודה. למה המילחמה אבודה?

לרפואה: החושש מטילין לו סם בתוך פיו בשבת. סם יבש: סם יבש שעל גבי מכה והכוחל שבעין הרי אלו חוצצין הדם... צמח הממית: אכלה סם המוות, או שהכישה נחש, מותרת משום טרפה ואסורה משום סכנת-נפשות. (מילון בן-יהודה, כך שמיני, ל"א להצהרת בלפור).

מילון

חשיש (ערבית: חשיש): עלים מיובשים של קנבוס הוד, המכילים חומר נרקוטי משכר. החשיש משמש לעישון או ללעיסה בין תושבי ארצות המזרח. השילטונות נלחמים במבריחי-החשיש.

סם: (1) בושם, שם כולל לאבקות שונות המותקנות ממניי בשמים.

(2) נוזל כלשהו המשמש לצביעה, לרפואה וכדומה.

(3) קיצור מן סם המוות - רעל, ארס.

סם חיים: חומר מרפא ומחזק את הגוף.

סם מוות: רעל, ארס, חומר הממית את הגוף.

סם שכנגד: חומר-רפואה נגד הרעלה.

סמים משכרים: כינוי לחומרים נרקוטיים שונים, כגון חשיש ואופיום המשכרים את השואף או את השותה מהם ומערפלים את הכרתו.

סם רפואה: תרופות, חומרים שהרופא נותן לחולה כדי לרפאו ממחלה מסויימת.

(המילון החדש של אבן-שושן, תשכ"ח)

סם-סמים: מין בושם, או צמח שריחו נאה.

קטורת סמים: שמן למאור, בשמים לשמן המישחה ולקטורת הסמים.

צמח המשמש לכתובה: כתב בדיו בסם...

המאפיה והיא גרמה לאלפי אנשים לאבד את חייהם במילחמות של כנופיות ובשתיית משקאות מרעילים.

אחרי שהסיט הזה נגמר, תפשה אמריקה את ראשה ואמרה: "אלוהים, מה עוללנו לעצמנו בגלל הצבועים". אבל זה היה מאוחר מדי. את הנזקים כבר אי-אפשר היה לעקור. מוטב שזו הייתה ראש-עיריית בלטימור — הוא לא אשם ששמו קורט שמוקה — שכתב כוונ'נומון פוסט: "האם לא הגיע הזמן לצרף את מילחמתה של אמריקה בסמים, לרשימה הארוכה של השיגעונות ההיסטוריים?" "ממש כפי שהאיסור על משקאות חריפים ניהה למנוע משהו שבו חפצו מיליוני אמריקאים, כך החוקים העכשוויים נגד סמים מפלילים אנשים המחוויים בסחורה מבוקשת מאוד. כתוצאה מזה מאמיר מחירה של הסחורה, הרבה מעבר למחירה האמיתי. זה גורם לצבירת רווחים ענקיים מסמים לא-חוקיים ולהפיכת תעשיית הסמים להשקעה נפלאה לסוחרים וליצרנים."

האיש שכתב את הרברים האלה — ראש-עיריית שמוקה — היה, כמשך שבש שנים, תובע מאוד לוחמני, ודווקא הוא השתכנע שאין שום סיכוי.

הפרדוקס שבניסיונות האכיפה הוא זה: הסמים הטיביעיים, אלה המופקים מפרג ומקוקה, הם די זולים להפקה. הקוקה ועוד יותר הפרג, הם צמחים חזקים, הגדלים בתנאי אקלים וקרקע מצויים ומחירים טיביעי נמוך. גם התהליכים המעבדתיים להפקת האופיאטים והקוקה הם לא מסובכים. האיסור על הפקתם והפצתם גורם להאמרת מחירם אלפי מונים. כאשר מכבידים את אמצעי-האכיפה, שוק הצינור אינו מצטמצם, אבל המחיר עולה, וגדלה כראיות המיסחר.

כאשר מצליחים להכביד על המיסחר בסמים הקלים, גדליהנהפת, עובר השוק לשיד מוש בסמים הכבדים, המזיקים יותר, הממכרים רים יותר והיקרים יותר, אלה שקל להברייתם ולסחור בהם. וכאשר גם סחורה מהסוג הזה ממעטת להגיע לשוק, תמיד נמצא כימאי קוסם שמפיק אווה עם מעבדתו, המשפיע על המשתמשים באופן עוד יותר תמור. כך הומצא ה"קראק".

הדרך היחידה לעצור את התהליך הזה, הוא הורדת מחיר הסמים. הורדת מחיר הסמים תיתכן אם יוסרו כמעט כל המיגבלות החרקות על ייצורם, שיווקם וצריכתם.

3 מהו המחיר האמיתי שמשלמת החבירה תמורת המאמץ הנכבד להבריית הסמים? כבר ורדקתי כמה מיספרים. נמשך עם זה. בסימפוזיום שנערך באוניברסיטה של בארשבע, אמר — כך קראתי בעיתון — הר"ר אשר פנייש, שהיה רופא מחוזי במיש"סמיה, כי יש ארץ איש אלף איש המשתמשים בסמים וכי 20 אלף איש המשתמשים כמה שנקרא. סמים קשים. אדם המכור להרוואין נזקק, לדבריו, ל-10 אלפים דולר לחודש כדי לממן את צרכיו. אם רק רבע מצרכני הסמים הקשים מכורים להרוואין — רק 5000 איש בישראל — כי אז הם נזקקים ל-600 מיליון

איך משתמשים

סיגרינות: צורת השימוש הנמוצה והקלה ביותר לביצוע. המשתמש מפרק סיגריה, מערבב בתוך הטבק כמות קטנה של פירורי חשיש או מריחואנה ומגלגל את התערובת בנייד גילגול מיוחד. העישון — כמו עישון סיגריה רגילה. לקבלת תוצאה טובה יותר, עדיף לשאוף את העשן עמוק לריאות. שמות נפוצים: ג'וינט, צינגלה, לאפה, מגולגלת.

פגז: כמו הסיגריה, אלא שהפגז מורכב משתי סיגרינות או יותר ומכמות גדולה יותר של חשיש ומריחואנה.

מיקטרת: השימוש במיקטרת מתחלק לשני סוגים: הצ'יל, או צ'ילום: מעין צינור בצורה של קונוס, שבחלקו הרחב מניחים תערובת של טבק עם פירורי חשיש, מדליקים ומעשנים. בנייד לעישון מיקטרת רגילה, את עשן הצ'יל שואפים עמוק לריאות.

צ'יל מאולתר — צואר של בקבוק שבור. השימוש דומה. מיקטרת קטנה: זוהי מיקטרת שבקצה יש רשת. על הרשת מניחים את פירורי החשיש, ללא טבק, מציתים ושואפים עמוק לריאות.

נרגילה: מעשנים כמו נרגילה רגילה, אלא שעל הפח"מים שבראש הנרגילה מניחים נושים קטנים של חשיש על גבי הטבק. העשן עובר בצנור דרך מים, וכך הוא מגיע לריאות בצורה יותר נעימה ונקיה.

באנג או בונג: מעין נרגילה. בדרך כלל מאולתר מבקבוק שבצידו נעוץ צינור. בקצה החיצוני של הצינור נמצא חרוט קטן וחלול ממתכת, המכונה ראש, פעמון או צ'ופל, שאותו ממלאים בתערובת של טבק וחשיש. צידו השני של הצינור טבול במים שבבקבוק. שואפים מפית-הבקבוק והעשן משתנן דרך המים. המהדרין "מפילים" — שואפים בחוזקה עד שכל האמר שבראש נופל למים והראש נקי מאמר ומוכן לשימוש חוזר.

זהו האמצעי הנמוץ ביותר מלבד גילגול, בעיקר אצל מעשנים כבדים. ההשפעה שלו מהירה וחזקה יותר.

אפיה: יש הנוהגים לאפות עוגות, כשלתערובת העוגה מכניסים כמות מסוימת של חשיש. את העוגה אוכלים כמו עוגה רגילה.

דולר לשנה. 600 מיליון דולר לשנה. הכסף הזה מושג, רובו ככולו, משיווק סמים, מזנות ובעיקר מעבירות-רכוש. רכוש המושג בעבירה נמכר בחמישית מערכו ואי-פילו נכחות מכך. כולומר, כדי לממן את רכישת הסמים חייבת אוכלוסיית המכורים לשרוד רכוש שערכו שלוש מיליארד דולר. זה נשמע מופרז? אשמח אם מישוהו יסביר לי היכן הטעות בחישוב. בלי לאשר את המיספרים האלה לדיוקם, אני מוצא תימוכין להשערתי ברבר סדר-הגודל, כמה שאומרים אנשי-מיסטר מנוסים אודות המניע העיקרי למרבית עבירות-הרכוש בישראל. ניסיתי לברוק את המיספרים של אגודת הברות-הבני-טוח אודות הסכומים ששילמו החברות כפיצוי לניזוקים, וברוך זאת הגעתי למיספרים הרבה יותר קטנים, אבל מחרידים אף הם: כחצי מיליארד דולר.

זה לא הכל. מאות אנשים — אנשי-מיש"טרה ואחרים — מועסקים במיסגרת המאמץ הישיר ללכוד ספקיסמים. מי מינה את מיספרם של השוטרים המטפלים בעבריינות שמיניעיה העקיפים הם סמים? האם תהיה זו הפרזה לומר שלפחות חמישית מכותה של

קפה: מבשלים קפה, מפוררים לתוכו פירורי-חשיש, שותים את המוצר במלואו וממתינים לתוצאות. התבשיל מכונה "כיפקה", "כיף-לי" או "מרלי".

יוגורט: מניחים בכפית פירורי-חשיש ומעט שמן-בני-שול ומחממים על אש קטנה. החשיש נמס בשמן ואותו מערבבים בלבן או ביוגורט. התערובת מרה מאוד, ולכן ממתקים אותה.

בליעה: מי שמתעצל בייצור המוצרים המוזכרים, יכול פשוט לבלוע בוף קטן של חשיש ולהמתין.

אגב, החשיש המריחואנה הם סמים חברתיים. כל המוצרים וכל דרכי-השימוש המוזכרים כאן מועברים מיד ליד ומפה לפה.

מיסגרת ישראל — אלפי שוטרים, מיליוני שעות עבודה — מושקע בניצן הזה.

ומה עם מערכת-המישפט הסתומה? ומה עם בתי-הסוד הפקוקים? ומה עם התשלומים למעשהותיהם של עבריינים אטורים? ומה עם העובדים הסוציאליים והמורות היועצות המטפלות בילדיהם? ומה עם שרותי-השמירה הפרטיים המגלגלים עשרות מיליונים בשנה? ומה עם הווי-העתק המושקע במערכות-אזעקה אלקטרוניות, לרכב, לתנויות, לבתים?

4 כפי שאמרת לי, לעיל, מדובר בלא הכסף הזה — אל תטעו ברבר — הוא הוצאות על הדברת סמים ולא על רכישת סמים. זה כולל גם את סכומי-העתק המוצאים, לכאורה, על רכישת סמים.

למה אני מתכוון? סמים מסוימים עלולים לגרום נזק לרוב האנשים. סמים מסוימים עשויים להזיק לח"ק מהאוקלוסיה. אבל הבריות נוהגים לערבב את הנזק הנגרם בגלל צריכת סמים, עם הנזק הנגרם בגלל הוצאת הסמים אל מחוץ לחוק. הנזק הזה, הנזק הנגרם בגלל הוצאת הסמים אל מחוץ לחוק, גדול פי כמה מהנזק שגורמים הסמים עצמם.

בואו נברר מהו הנזק שגורם עצם השימוש. עישון חשיש ודומיו אינו גורם נזק חריף לבריאות ואינו מקצר את תוחלת-החיים. אני לא יודע מהו מיספר המתים מעישון סיגרינות-טבק בישראל, אבל אם השיעור דומה ליחס המעשנים/מתים בארצות-הברית, כי אז הד מיספר אצלנו צריך להיות בסביבות 5000 לשנה. לא מוכר לי אף מיקרה אחד שהוכרו על מוות משימוש בחשיש.

מיספר המתים כתוצאה משימוש-יתר בתרופות גדול בהרבה ממיספר המתים כתוצאה משימוש בסיגרינות. עוד יותר גדול הוא מיספרם של המתים מאכילה מופרות. אני עצמי מכור לקלווריות, וכתוצאה מזה קטנה תוחלת חיי בכמה וכמה שנים מתוחלת החיים המי

מוצעת של רויס. האכילה המופרות יקרה, מפחיתה את עירנותי, ויתכן שהיא מפחיתה ברוב או כמעט את רמת-ההכנסה שלי. האם יעלה על דעתי של מישוהו לערוך חיפוש מישטרה-י במקרה שבבית, כדי להחריט את האוסף הנאה של גבינות עתירות-כולסטרול? קראתי שבארצות-הברית נמדדה הכנסתו הממוצעת של משתמש קבוע במריחואנה, ונמצא שהיא קטנה ב-28% מהכנסתו הממוצעת של מי שאינו משתמש במריחואנה. זה נזק ממש, אבל לא נורא.

5 מה יקרה אם יבוטלו החוקים האוסרים ייצור, שיווק ומכירה של סמים? קים נגר מונופולים, יימכרו לכל דרוש, ממש כמו מוזן, סיגרינות, אלוהול ותרופות רבות. יש סכורים שצריכת הסמים תעלה עלייה תלולה. זו השערה שאין לבטל אותה כלאחר יד, אבל זו רק השערה. לעומת ההשערה עומד הניסיון בן כמה עשרות שנים, הקובע כי צריכת הסמים בעולם עולה בקצב מהיר מאוד, למרות החרפה מתמדת באמצעי-האי-כיפה.

אני שלעצמי סבור שגם אם יעלה מיספר המשתמשים, הוא יתייצב מרה. שימוש מבוקר בסמים נהוג היה ברוב החברות העתיקות, ועודנו נהוג בחברות מסוימות. אני מתקשה להאמין שהחברה המודרנית תארגן את התאבדות קולקטיבית שבאמצעות סמים. מנחם שצ"ר ריכת-הסמים תיכנע לגורמות חברתיות, שד ייווצרו כדי לווסת את השימוש בסמים ולהחליף את החוק באופן הרבה יותר מוצלח. גם אם יעלה — כפי שלווה נניח — מיספרם של הנזקקים לסמים לסוגיהם השונים, עדיין עשיו עסיקה טובה מאוד, לפחות על-פי אמות-המידה של המחיר הכספי, של הבי-ריאות הגופנית של הציבור ובריאותם החב"רתית של המונים רבים. כי אנחנו נחזיר לחיק החברה המוני אנשים שיכולים להיות מועיי-לים לעצמם ולסביבתם ואנחנו — כמו

ההמילון העולמי לעברית מדוברת של דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה

התמסטל: היה בגילופין מאלכוהול או מסמים. הוא מסוגל להתמסטל אפילו מסיגריה רגילה.

משישניק: אדם המעשן חשיש ואינו יכול להיגמל מן ההרגל שלו.

כף חשיש: מחששה: מקום שבו מעשנים חשיש.

נאפס: חשיש. המישטרה תפסה אצלו חצי אצבע נאפס.

עישן: עישן חשיש או מריחואנה. אתה מעשן? לא סיגרינות רגילות. ישבו עד 2 בלילה, שמעו מוסיקה ועישנו.

שחטה: שאיפת עשן סיגריה, על פי רוב בעישון חשיש.

(המשך עממוד 845)

חוקינו האוויליים — דוחקים אותם לפשע ולשוליות חברתית. את המשאבים הכספיים שנחסוך, נוכל להשקיע במטרות אחרות: בחינוך ובשיקום.

ישראל מובילה

הפרופ' רפאל משולם, מהאוניברסיטה העברית בירושלים, והפרופ' יחיאל גאון, ממכון וייצמן, היו הראשונים בעולם שהציגו, לראשונה, לבורד ולהול את החומר הפיזיקלי בחשיש. השניים פירסמו את המאמר המדעי שלהם על החומר הפעיל TETRA HYDRO CANNABINOL (בקיצור: THC) בכתביהעת המדעי 'נורג'ן אופ דה אמריקן כמיקל סוסייטי.

הפרופ' משולם נחשב כאחד המדענים המובילים בתחום חקר החומר הפעיל בחשיש ובהשפעתו. פנינו אליהו וביקשנו ללמוד ממנו מהם הנוקמים שבשימוש בחשיש.

הפרופ' משולם, מאז שפירסמו את המאמר על בירור ויותו THC התפרסמו 11 אלף עבודות על החומר הזה. זהו החומר שרם לכל ההשפעות של החשיש או המריחואנה. מהמריחואנה, למרות שיש צימחי מריחואנה בעלי ריכוז גבוה, תלוי בכמות השחק.

לחומר הפעיל יש השפעות על המסתמי שים. שינויים בהרשעות, בתחושות ובמחשבות. יש הרגשה של הנאה, תלוי במצב חברתי.

לחומר הפעיל ייתכנו מיספר תופעות שליליות בטווח הקצר: נגלל השינויים בתחושות ומבטחנות, האדם איננו מסוגל להפעיל וכחשוד עדין. כך למשל, יורדת יכולתו בנהיגה. זה נכון גם לגבי אלכוהול.

החומר הפעיל גם משפיע על היכרון לטווח הקצר. אם מישהו עישן הרבה, לפעמים הוא שוכח בסוף המיפוש מה הוא אמר בתחילתו. זו השפעה שטובת חוק כמה שנות. עוד תופעה לטווח קצר היא ריפיון מסויים של השרירים. תופעה נוספת: התיפקוד המיני יורד, כמו באלכוהול. גם כאן יש תופעה של הגברת הרצון והקטנת היכולת. בהתחלה, זה מצד שני, האדם רוצה לישון אחרי זמן מה.

החשיש מרדים אחרי כמה זמן. לחליליב מומלץ שלא להשתמש בחשיש ובמריחואנה, משום שהשימוש בהם גורם לרדוף מהיר (טאכיקרדיה), שעשוי לסכן את בריאותם. אצל סכיזופרניה החומר הפעיל יכול להביא לתופעות סכיזופרניות.

כשמדובר על ההשפעות של החומר הפיזיקלי לטווח ארוך, יש ויכוח בין המדענים. ויכוח אחד הוא בשאלה האם יש לזה השפעה על העובר. יש הטוענים שכן, ויש הטוענים שלא. קשה מאוד לדעת באיזה מידה יש לחומר הפעיל השפעה על בני-אדם. אם יש לחומר הפעיל השפעה, כנראה שמדובר באי-חזק, שבו העובר יורד קטן ואולי יש גם שינויים בהתפתחות.

תחום אחד שבו ניתן להצביע על השפעה לטווח ארוך, הוא על ההורמון היוצרי טסטוסטרון, בטווח הקצר, יש ירידה בריכוז הטסטוסטרון. אם בחור בשלבי גרילה לוקח חשיש פעמיים ביום, במשך תקופה ארוכה, יש סכנה שהרמה הולך על הזמן תהיה נמוכה. אותו ההורמון גורם גם לגדילה, ולכן יש חשש שהגדילה שלו תיפגע.

האם החשיש הם סם ממכר? יש התמכרות, אבל ברמה מאוד נמוכה. כביאדם יכול להינתק מזה ללא מילחמות גדולות. כשמים הקשים, זה מאוד מסובך בסדרהכל, אנשים מפסיקים עם זה. בארצות הברית, לפי הסקרים, כ-50 אחוז מהצעירים השתמשו במריחואנה, אבל פסקו. בגיל 25 יורד שיטור המשתמשים ל-10 אחוז ובגיל 30 ל-5 אחוז.

האקדמיה לרפואה בארצות-הברית מינתה לפני שש שנים ועדה בראשותם של חתן פרס

בורות

למרות שכמעט כל ילד יודע שהחשיש אינו גורם להתמכרות כמו הסמים הקשים, מפלאת ממש לגלות שהידיעה הפשוטה הזו לא הגיעה לאנשים האמונים על הטיפול בנושא. כך, למשל, בישיבת ועדת הכנסת למילחמה בסמים הופיע תא"ל (מיל) בני ארד, מנכ"ל הרשות למילחמה בסמים, שאמר כך, לא פחות ולא יותר: "לפי הערכות של מישטרת ישראל אנו מדברים על טונה וחצי של הרואין בשנת 1988... ועל כרבע טון קוקאין אותו שוק. אני לא מזכיר את הכמות העצומה של חשיש, שהוא סם פחות נזקק, אם כי לא פחות ממכר, ואולי גם צריך נור או דלת להתמכרות יותר קשה". בורות מרשימה נילה גם ח"כ עמיר פרץ. בישיבת הוועדה מה-31 באחד 89 הופיעו לפניו בני-נוער, שאחד מהם סיפר: "יש לי חבר בכיתה ש' משתמש בסמים". פרץ מיהר לשאול: "מניין יש לו כסף? יש סיכוי שהוא מחדר יפרוץ בית, כדי להשיג את זה?"

לדעתי, צריך להתייחס לחשיש ולמריחואנה בצורה הרבה יותר קלה, גם מפני שלא מתמכרים לזה. אנו נוכל ללמוד בעניין הזה משהו מארצות-הברית. בתקופת היובש של האלכוהול, רצחו אנשים ברחובות. עשו את זה חוקי, לכל המאפיות האלה לא היתה תעסוקה. לדעתי, דווקא מפני שיש איסור על השימוש בסמים קלים, כמו חשיש ומריחואנה, זה מושך את הנוער. זה מימוש האימרה: מים גבובים ימתקו.

"הייתי היחיד בכנסת שדיבר ברוח זאת. ברור לי שכל המילחמה הקיימת כיום היא פשטנית-רגל. ניסיתי להגיש הצעת-חוק פרתית בעניין זה, אבל הסיעה לא אישרה לי, מפני שכולם שמרנים. ככה הם נולדו וככה הם חונכו — שצריך לקבל את הנוסחות הדינאמיות. לא היו חסרונות בכנסת, רק רבך אחד היה לי שלא היה לאף אחד — היה לי אומץ-לב. אם תיקח את כל האומץ של כל הח"כים ביחד, לא תמלא רבע כוס. אף אחד מהם אין לו ביצים לקום ולעשות. כל אחד מהם מסתכל כראי, ובורק כיצד זה ישמע על התרמית שלו".

עלייה

ב-30%

מזכיר הממשלה, אליקים רובינשטיין, הוא יו"ר מועצת הרשות למילחמה בסמים. באחד מדרונו, ועדת-הכנסת למילחמה בנגע הסמים, הסביר במישפטים אחדים את תפקודי הרשות: "הרשות, שקמה על-יפי חוק, היא פרי ניסיון שנצבר במשך שנים, שממנו נלמד שיש צורך בגוף קטן, לא יומרני במבוגר. למד יצירת עוד מיפצת ביורוקרטית, אלא גוף קטן, גרעיני, שיהווה גוף לתיאום ולדחיקת

מחירון העולם הזה לסמים:

מישטרת-ישראל מוכנה למסור לפירסום רק את המחירים הסיטוניים נאיים של הסמים. לדבריו של תת-ניצב רפי פלד, ראש מחלקת-המור"ד יעין במישטרת-ישראל, המחירים הקיימנענאיים נשמרים בסוד משום שהם מגיעים באמצעות מקורות חסויים.

סגן-ניצב יהודה לב, ראש מדור הסמים במטה הארצי, מסר את המיחירים הסיטונאיים. קילו חשיש עלה בינואר השנה כ-1000 דולר בממוצע לסיטונאי. בספטמבר ירד המחיר הממוצע ל-925 דולר לקילו.

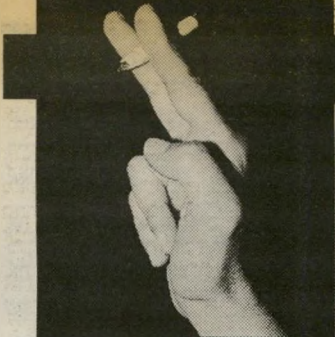
ההרואין נמכר בינואר במחיר של כ-80 אלף דולר לקילו סיטונאי. בספטמבר ירד המחיר (אולי כתוצאה מההיצע הגדול) ל-55 אלף דולר.

מחיר הקוקאין לסיטונאי בינואר היה 125 אלף דולר לקילו. בספטמבר ירד המחיר ל-85 אלף דולר.

מקורות מהימנים, לא מישטרת-תיים, נודע לנו שמחיר החשיש לצריכה (המחיר הקיימנענאיי) נשאר קבוע מזה זמן רב, והוא עומד על 18 דולר לאצבע חשיש (בין 3 ל-5 גרם). מדי פעם, לפעמים בגלל בעיות בלבנון ולפעמים בגלל פעילות מישטרית מוגברת, נוצר בשוק מחסור זמני, והמחירים יכולים להאמיר עד פי שניים.

מאותם מקורות נמסר גם כי בתקופה האחרונה קיים מחסור בחשיש.

מנת הרואין בשוק הקיימנענאיי עלה כ-30 דולר, וכך גם מחירו של הקוקאין.

הנושא בממשלה ומחוצה לה.

"היערים המרכזיים לתקופה הראשונה הם בשלושה תחומים, ואולי ארבעה. התחום הראשון הוא מניעה וחינוך. הנושא של חינוך למניעה משימוש בסמים בבתי-הספר נחשב היום בעולם המערבי כפיתרון הוול והיעיל ביותר כדי למנוע נפילה ברשת הסם. פירוש הדבר, מי שכבר נפל ונעשה נרקומן, זו משימה קשה לחלץ אותו. היא אפשרית במיקרים מסויימים ובלתי-אפשרית במיקרים אחרים. היום רק אחוז קטן מאוד מהכיתות בבתי-הספר מקבל הכשרה בנושא זה, מטעמים של היעדר, ראשית, כוח-אדם ושנית, תקציב לשעות. זו משימה אחת.

"המשימה השנייה היא בתחום הטיפול והשיקום. מישטרת-העבודה-הרווחה ומשרד הבריאות, ששניהם מיוצגים כאן, עוסקים בזה במשך שנים. הרברים האלה מתקדמים, אבל קצבן איטי, בעיקר בגלל שני מיכשולים: משאבים ובעיות קהילתיות. אתן דוגמה: צריך להקים קהילה טיפולית ראשונה בארץ באזור היריחוהרה, ולשם כך היה צריך להשיג אישור מרשות מקומית להכניס לתחומה מר סד כזה. זו שלעצמה פעולה של לובי ושל שיכנוע שחבריה-הכנסת וראי יכולים לעזור בה.

"התחום הנוסף הוא הכשרת כוח-אדם, שגם אנו מנסים לפעול. המצב בעניין זה חמור. יש עכשיו עידן של נכונות ממשלתית מסויימת. אני אומר מסויימת, מפני שהממי שלה אומנם פועלת על-ידי הקמת הרשות אבל עדיין לא הגענו למשאבים הנחוצים לקדם את הנושא. איננו רוצה להשתמש בסיסמות שהושמעו באחרונה, ולומר כי בנפשו הדבר. אבל זה בהחלט נושא חשוב ומרכזי, וכפי שצינתי, רק מי שמסתובב בשטח יכול לראות עד כמה הוא מחלחל וחודר פנימה."

תא"ל (מיל) בני ארד, מנכ"ל הרשות למילחמה בסמים, הוסיף:

"מה שמדאיג אותנו במיוחד הם לא המימנים, אלא הגידול ומגמת הגידול של התורפה הזאת בשנים האחרונות. אם המישטרה טוענת על הכפלת כמות ההיצע מדי שנה בתמש השנים האחרונות, אנתנו נעצם שגם מבחינת הביקושים, משמע מבקשיהם ומבקשי הטיפול, יש למעשה עלייה של בין 30% ויותר לשנה. אני אומר יותר מ-30%, מפני שאנתנו רוצים להיות והיירים. אין לנו סקרים. רק עכשיו, בראשונה מאז 1982, נעשה ניסיון לעשות סקר שימוש, ורק בעוד חצי שנה נוכל לדעת קצת יותר במדוייק לגבי מה שקורה בצד ה"צרכנים".

"מבחינת ההיצע, לפי הערכות של מישרת-תיים, ישראל, אנתנו מדברים על טונה וחצי של הרואין שהסתובב בשוק הישראלי בשנת 1988 לצריכה פנימית, ועל כרבע טון קוקאין לאותו שוק.

"אני רוצה לציין שמקילו הרואין אפשר להכין 25 אלף מנות. מדובר בכמות ארידה של טונה ושלושת רבעי טונה הרואין וקוקאין לשנה. מאחר שיש בזה גידול מתמיד, אנתנו חוששים ממה שיהיה בשנת 1990.

"אתן עוד כמה מיספרים. אנתנו חושבים שעלות השוק הזה, במחיר רחוב, הוא 2.5 ויותר מיליארד דולר. ליבואן זה ודאי עולה פחות ולסיטונאי הגדול זה ודאי עולה פחות. מבחינת אוכרן ימיי-עבודה, אוכרן תשלומי ביטוח, תשלומי הבטחת-הכנסה, מבחינת אישפויים שלא קשורים בתופעה עצמה, אלא בתופעות הנלוות לה — אנתנו מדברים על כמה מיליארדי שקלים בשנה, שהם עלות מדינה."

נות, מי אמר אותן, ראייה ישירה וכדומה — אני לא רוצה לפרט. יש ידיעות שאנחנו מעריכים, אנחנו כמפי עיליים, אנחנו מעריכים אותן כידועות טובות מאוד. לנו, כמפעילים, יש... בדרך כלל מתפתחת אחבה של המפעיל למקור שלו. זה עניין אנושי.

זאת אומרת, ברנע שאתה קיבלת את זה מהמקור שלך, אתה ידעת שזה זה?

אני לא ידעתי אף פעם שזה זה, אילנה. ואני לא מדבר על המקור שלי, ואל תשימי דברים כפי. לא אמרתי שאני מדבר על המקור שלי.

היה שלב, הדינאים בתוך המיסגרת של הערכת-המצב, היו דינאים רבים, ודרך אגב, אני לא השתתפתי, כשהייתי בארץ השתתפתי, ואני הרבה מאוד לא הייתי פה. האמינו לי שלראש-המוסד יש עיסוקים אחרים בתפקידים שהוא אחראי עליהם.

מכל מקום, היה צירוף-מיקרים שנתן למוסד, ולראש-המוסד שהוא נושא באחריות, לחשוב שלמרות הדבר הזה, יש סבירות גבוהה למילחמה. ועמדו פה יש סבירויות — סבירות נמוכה, שהיא מבוססת על הערכה של כלל-הידיעות (והיא הערכה סדורה שבה נדבקו, ואם אתם רוצים, נעסוק בנפרד מדוע נדבקו) והיתה יריעה אחת, שהמוסד היה סבור שלמרות שהיא ידיעה אחת, מישקלה הוא כזה שצריך לנהוג אחרת.

עכשיו ניקח את המישקל —

רגע, רגע. **אלי זעירא ואמ"ן — סבירות נמוכה, צבי זמיר והמוסד — סבירות גבוהה. והשאלה היא, ממי אתה חושב שיש סבירות גבוהה למילחמה? מה? 6 ב' באוקטובר בבוקר? או בין 5 ל-6 באוקטובר?**

לא, תראו, אין לי, אני לא מצוייד פה בלה גיד... קודם כל צריך לדעת: העובדה שתפרוץ מילחמה, במידה שלא יהיה פיתרון מדיני, היתה דבר ידוע לכולנו.

נכון, הבעייה היתה מתי. השאלה מתי. הידיעות על מתי תפרוץ מילחמה... או כריונים האלה היו ריעות כאלה או אחרות, משתנות, גם עם ההערכה וגם עם מקורות-המידע שהגיעו. המוסד, כל הזמן, התייחס ליריעות שלו במידה יותר מחמירה מכפי שהמודיעין נהג. גם אתם מכוחים להבין דבר אחד, שהוא מאוד חשוב, ונדרמה לי גם חינוך ברטוב עוסק בו היום בסערי. תראו, אנחנו עוסקים בתקופה שבה...

הרי א-אפשר לעסוק במודיעין בלי להבין את הערכת-הסיכון. מה הערכת-הסיכון? הצבא חי על התיכונן הצבאי. מה שנקרא התוכנית האג"מית. התוכנית של צה"ל הניחה הנחה שהיתה מוטעית ביסודה, שגם אם תפרוץ מילחמה, הצבא הסדיר בכוחו יבולם את הצבאות התוקפים. הסתמכו על ניסיון מילחמת ששת-הימים, על דרך הפעלת חיל-האוויר וא-פירווי היו סבורים, שגם אם תפרוץ מילחמה, בכוחנו להרוץ אותה.

בהפתעה גמורה? ככוחנו להרוץ אותה. צריך לדעת, וזהו נקודת המוצא.

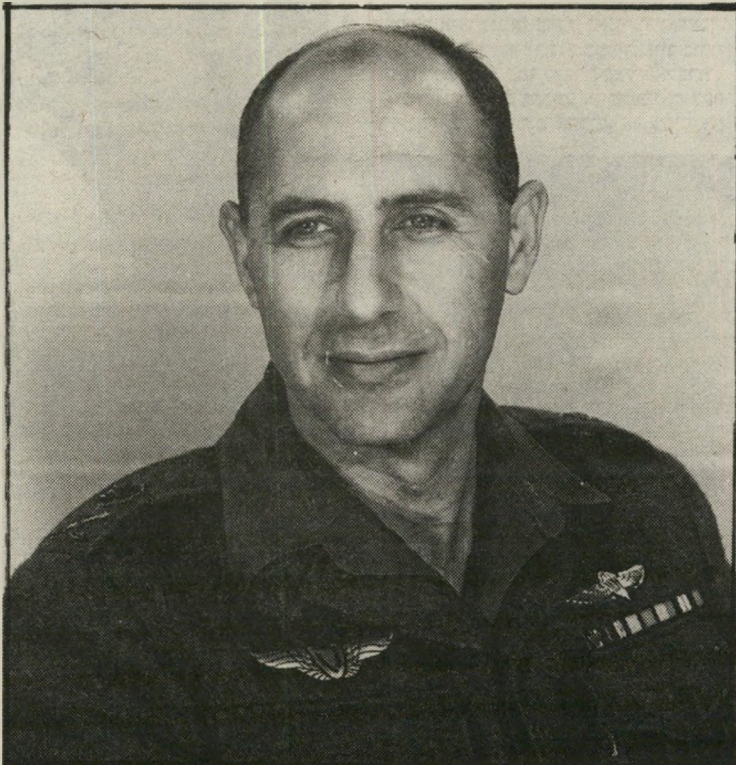
האם במבט לאחור, 16 שנים ויד תר אחורה, אתה לא חושב שבא-ידי שיש שלב במימם, שבשעות שלפני מילחמת יום-הכיפורים, לקית גם אתה באתה קהות-החוש, בכל מה שנוגע להערכה של המידע שזרם אליך, גם אם הערכה היא לא התסקיד הפורמלי שלך? אני חושב שלא. אני חושב שלא.

1 באוקטובר ל-6 באוקטובר 1973. המחלוקת היא היום בין שניים — צבי זמיר, שהיה אז ראש המוסד, לבין יואל בן-פורת, שהיה אז אלוף-משנה באגף מודיעין במטכ"ל. בן-פורת ירה את הירייה הראשונה נה ערב יום-הכיפורים השנה, כשי אמר בראיון עיתונאי ובהודמנויות צבי זמיר בא הנה בשבוע שעבר כדי לומר: יואל בן-פורת מטעה, אנחנו לא ידענו דבר, ואני אפילו התכוונתי לתבוע אותו לדון על הר צאת-דיבה.

יואל בן-פורת, מטבע הדברים, ביקש לבוא הנה ולהגיב. מה שצבי זמיר אומר הוא, בתכלית הקיצור: אתה אומר שהם ידעו. הוא אומר לא ידענו. הוא אומר לא אמת? מה שהוא אומר הוא חסר-שחר. הוא אומר דברי א-אמת, ויש לכך מיסמכים ועדויות.

רס, ואני אציע לך את הגירסה: היות והיחידה שאתה עומדת בראשה לא הצליחה להביא למדינת-ישראל את ההתרעה, היות וההבטחה שלך ש-48 שעות לפני סרוץ הקרבות אתה תוכל להודיע לממונים עליך, ובאמ"ן צעותם לממשלת-ישראל, כי המילי-חמה הנה ממשמשת ובאה — היות ולא הצלחת בכך, אתה מחפש דרך להכפיש גורמי וזרועות מודיעין אחרים.

את זה הוא לא אמר, את זה אולי אפשר להסיק מנימת-הדברים שלו. אני בטלוויזיה לא שמעתי את כל מה שאתה אומר. אבל נניח שהוא חושב כך. אז קודם-כל, במישור האישי: אני נתקלתי באלוף זמיר אולי שלוש-ארבע פעמים בחיים שלי, ומעולם לא עשה לי מטוב ועד רע, ואין לי שום עניין אישי איתו. אני בכלל, גם היום, לא עוסק בו אישית, אלא אני עוסק בתפקודו של המוסד ב-1973, בספטמבר-אוקטובר. שנית, לחפות משום שהיחידה שאני עמד-

זעירא ננוון

תי בראשה נכשלה, וגם עם זה אין בעייה. כי הרי אנחנו העברנו ב-1 באוקטובר ידיעה שיש מילחמה, ואני גייסתי את היחידה שלי, הסדר רה, כולה ב-1 באוקטובר ב-3 בבוקר, ואיש לא הלך הביתה במשך כל השישה ימים, ודרשתי גיוס-מילואים וגייסתי.

וב-1 באוקטובר, בשעה 17:00, העברתי ידיעה, ממקור לא-פחות טוב משל זמיר, שיש מילחמה, ולא ידעתי שראש-אמ"ן הורה לע" צור אותה, והיא לא הגיעה לקברניטים. בוא ניגע בידיעה הזו. מה בדיוק קרה לידיעה הזאת, שאתה אישית העברת ב-5 באוקטובר לראש-אמ"ן. היא הונחה על שולחנו בשעה 5 אחר-הצהריים, היא הונחה על שולחנו של ראש-אמ"ן — למה היא לא הגיעה ממש הלאה?

ככה: כאמ"ן לא היה אף אחד. כולם היו בבית. היה רביסון תרון, שהוא בעצם היה ממלא-מקום ראש אמ"ן וממלא-מקום ראש מחקר. אצלי כל היחידה כבר שישה ימים מגוייסת — כאמ"ן כולם בבית. וזה אגב נוגד את מצב-כוננות ג', שהוכרז באותו ערב ב-9, כי על פי מצב-כוננות ג', כל חייל בעמדתו, עם הקסדה, וזהו. רס"ן, איש-מחקר ותיק, כתב על זה 'לקט מילחמתי'. עבר לידו סגן-אלוף, שהוא השת"ר, לצערי, כתת-אלוף, שהיה מפקדו, אין

ממתי ידעו שהמילחמה עומדת לפרוץ? ידעו שבועיים קודם, ממקורות שונים. ידעו ב-25 (בספטמבר), ידעו ב-30, ידעו ב-1 (באוקטובר), ידעו ב-2. **ידעו שתהיה מילחמה באופן כללי, או ידעו מתי תפרוץ?** בקרב. בימים הקרובים. לא יום ממש. אבל, מהמקורות שהם 'יטיות עם ישראל ההתרעתית', כך נקרא זה, שהם בעצם היוזו את צה"ל בשכתיב-בוקר, ידעו מר זמיר כבר ביום ששי, ה-5 באוקטובר בשעה 02.30. בבוקר.

בבוקר. הוא קיבל מילת-קוד, שנקרא לה 'צנון', ופירוש 'צנון': מילחמה לאלתר. את הידיעה הזו חייב היה להעביר על פי הנהוג והנהוג לראש-הממשלה, מכיוון שהוא היה קצין-המודיעין שלה, והיה כפוף לה. את הידיעה הזאת האירגון שלו היה חייב להורים לאמ"ן תוך חצי שעה לכל המאוחר, ולמנת שהיא תגיע לרמטכ"ל, לשר-הביטחון, לאלוף-הרמטכ"ל ולעוד שביעה מכותבים. שני הדבי רים לא נעשו. **יואל בן-פורת, לפני שנכנסם לפרטים, בוא נעסוק רגע בך. זמיר רמז כאן לפני שבוע, שהיה לך אינטרס להציג את המוסד ואתו כמי שנכשל. לך אישית היה אינטרס**

צורך להוכיח את השם. אז הוא אמר לו: מה אתה עושה? שבועיים אנחנו עוצרים את המ דינה, פתאום — עושה מילחמה? אל תשלח את הידיעה הזו לפני שתדבר עם ראש המחקר. הוא צילצל לראש-המחקר, וראש-המחקר אמר: אני כבר יודע על הידיעה, כי יואל טיל-פו לי. אני טילפנתי לו לפני זה הביתה, והקדתי אתי לו את תוכנה. הוא אמר: בסדר, אני מאי שר את הלקט, אבל אל תפיץ אותו לפני שתדבר עם ראש-אמ"ן.

לדבריו, הוא דיבר עם ראש-אמ"ן, וראש-אמ"ן אמר לו: תעצור את הלקט. בזה הוא נתן לו פקודה בלתי-חוקית כעליל, שנוגדת את נוהלי-אמ"ן, ואין ראש-אמ"ן רשאי או זכאי לשנות את החוקים — אלא אם כן הוא עושה חוק חדש. **יואל בן-פורת, אנחנו קיבלנו — ואני על זה לא ידעתי.**

במאמר של סימה קדמון נאמר ש-אתה מסנה את תשומת-ליבו של אלי זעירא לחומרת הדברים, ואלי זעירא אומר לך: חדל לך מן הדיס-טריה הגלותית שלך. אתה מאשר את זה?

זה היה ב-4 באוקטובר, ב-10 בלילה בערך. אני ממשך הלאה ובא אל ה-5 באוקטובר. ובכך, אתה יודע שעל פי תפיסתך, אלי זעירא שאנן מדי. הוא ראש אגף-המודיעין, והוא שאנן מדי. ואני שואל אותך, מה אתה עושה, כאשר מגיעה אליך ידיעה ב-5 באוקטובר, ואתה יודע שהמונח עליך לא מבין את גודל האסון המתרגש על מדינת-היהודים?

5 באוקטובר באיזו שעה? אחרי 22.30? — לא, היא לא הגיעה אלי. מתי זה מגיע אליך? ככלל לא הגיע אלי. תכין: הידיעה הזו, שבמחלוקת ביני לבין זמיר, היא ידיעה של המוסד. אני מפקד יחידת-איסוף של אמ"ן, אני בכלל עוד לא יודע על הידיעה הזאת, על הידיעה הזאת נודע לי אחרי המילחמה. אני בכלל ידעתי רק את הידיעות שאני יצרתי. היות והייתי פעם ראש-מחלקת-אי-סוף, ידעתי איזה מלאי-מרגלים יש לנו, השי-רותים הידידותיים, ועוד מיני מקורות.

על כן, כשאתה שואל אותי: מה אתה עושה? אני אומר ככה: באותו רגע גם חשבתי לעצמי: רגע, אולי אני סתם עושה פאניקה גלותית, והמוסד מרגיע, והשרותים מרגיעים. הרי במודיעין יש מידור, אתה לעולם לא דור חף את האף שלך למקורות-איסוף, לגורמים שאה לא מתעסק בהם.

או חשבתי, אולי רוצים TO PLAY IT DOWN, ככוונה, כמו שפעם אמרו, שהמצרים יכנסו... **זה לגבי הידיעה שדן שאל אותך עכשיו לגביה, ואתה אומר: הידיעה של 5 אחר-הצהריים, זאת הידיעה שהייתה לך.**

כן. **עכשיו, כאיש שחוקר את המילי-חמה, וכאיש שבא וגם מטיח האש-מות באחרים, אתה אומר: אותה ידיעה של 2.30 לסנות-בוקר, הידיעה שהייתה אצל צבי זמיר, היתה צריכה להדליק אור אדום הרבה יותר חזק וחריף משהדליקה.**

אמר כאן צבי זמיר: הידיעה הזאת היתה ריבית, וזאת מובלבל של אינספור ידיעות; והיו ידיעות ממקורות לא-פחות מהימינים שאמרו את ההיפך, והוא לא יכול היה לדעת שהידיעה הזאת יותר נכונה מידיעות אחרות. **אז בעצם במה אתה מאשים אותה?**

כמו בהרכה דברים בחיים, גם במודיעין אין משמעות לכמות, אלא רק לאיכות. תארי לך שבנו של סאדאת הוא מרגל של עם ישראל — וזה לא נכון, ותכלי, ובנו של סאדאת אומר... (המשך בעמוד 54)

רואים עולים והוזים ערפאת

מאיר ליפשיץ

סילבי קשת וכוזו עברו מידועות אחרונות". ב. מיכאל וגרעון סאמט מהארץ". דורון רוזנבלום מ"חדשות" ועורכנו הנכבד אורי אבנרי. אלה ואחרים התעסקו לאחרונה בסוגיית גרמניה וחיגת

טון הקומוניסטי השנוא. התערורות הלאומית של עממים שונים בתחומי האימפריה הרוסית בכלל גורמת לשיכרוך-חושים אצל כמה שמאלנים. הנה קמים ליטאים ומולדבים, אזארים וגרוזינים, ותובעים הגדרה עצמית ומדינה עצמאית. זה ממש כמו כאן אצלנו. בדיוק מה שרוצים הפלשתינאים. רק ששם העסק צובר תאוצה

ראש הממשלה. גם לא מצרים, המייצגת כיום גלויות את אש"ף. מי שמת על רעיון המדינה הפלשתינאית, מוטב לו להביט היטב בסרטי הטלוויזיה מהר פובליקה המולדבית. שם דורשים ההמונים לא פחות מאשר להסתפק למולדת הרומנית. תחשבו על ההשוואה עם ערביי הגליל והמג'ולש. תהררו קימעה בתיבועות בני דודינו בתחום הקו הירוק ובשאיפותיהם הלאומיות. אתם הרי מומחים גדולים בהתפתחויות היסטוריות ובניתוחים רציונליים. אתם ידועים כציבור כטיפוסים שפויים, קריימוז ואנטי-אמוציונליים.

אבל למרבה הצער אין כל תוחלת בפניה לשכל הישר של אלו שמזמן איבדו את שאר רית הגיון יצר הקיום. מי שמבלה את זמנו בחשיפת מומי עצמו, אפילו היו רק פרי דמיונו המעוות, אינו ראוי להתייחסות. אותו אומלל המקרש את מטרות גדולי אויביו וקוק

לכל מעשה זוועה מתוצרת המרצחים הפלשתינאים, ואלה שניטפלו לכל הריג צה"לי ותיארוהו כשפלות נאצית וחוליגאניות פאשיסטית, משתדלים נואשות לחבר בין לאור מנות המלווה בטבח מיעוטים כרפובליקה אסיאתית-סובייטית, לבין "זכויותיהם הלגיטימיות" של אברעמאר וחבריו.

אז בבקשה, בואו ונלמד דבר-מה מאירועי התקופה: הבה נאמץ את השיטה הסינית בכי כר העיר פקינג, לחיסול מידי של התנערות מקומית. נעתיק אלינו את פתרון הטרנספר הבולגרי לבעיית המיעוט התורכי. נחיל בארץ ישראל השלמה את רעיון האיחוד הגרמני העכשווי. נעשה ביהודה ושומרון את מה שעושה אזרביג'אן בחבל נאגורני-קאראבך. נפעיל את חיל-האוויר נגד מטרות אויב בירדן שלים המזרחית, כמו שקורה באל-סאלכדור. תחליטו חברים יקרים, או שמפיקים לקח מהתנסויות של עממים אחרים, או שסותמים

סילבי קשת ללמוד לקח או לטחום את הפה

גידעון סאמט אובססיה פרטית למדינה פלשתינאית

רק לאישפוז דחוף. המיסכן המייבב את ציד קת שונאיו ממילא נחשב כרכים כבוגר וכופר בעיקר. או שינבחו הכלבים ותעבור השיירה. שיי כתבו הניתוחים בעיתונים, כל עוד נמשכת ההצגה הציונית. כי את המנגינה הזאת קשה יהיה מאד להפסיק. ההיסטוריה איתנו, עם הטובים. ולמטשנים אל תהי תקווה.

את הפה והעט עד למינימום האפשרי. אם מעלים על נס את הרמוקרטיה ההונגרית, אז נא לזכור כי אצלנו קבעה תמיד הכרעת הרוב ולא טירוף שולי המיעוט. אם מרבים על רצון העם הצ'כי, כדאי לקחת בחשבון שיש בישראל מיום הקמתה בחירות חופשיות. ונא לא לשכוח את העובדה, שאף אחת ממדינות ערב לא קיבלה אפילו את יוזמת השלום של

כי מדובר בגויים נבונים. פה עדיין אין תזווה, שכן היהודים אטומים ומטומטמים וגם נעדרים הבנה לתהליכים היסטוריים בלתי הפיכים. קומץ קטן של כותבים מנסה לשעבר את התמורות במזרח-אירופה לצורכי הגיגיו על המזרח-התיכון. אותה קבוצה מצומצמת המכסה שטח ענק בתקשורת, קושרת כל אירוע בארמניה ומלחמת-אזרחים בחור גירח בדרום אמריקה, עם האובססיה הפרטית לראות במה רה בימינו את הקמת הישות הפלשתינאית. אנשים שונים מהותית ברעות ובשאיפות — זה היה רוצה להכריז על מדינת אש"ף רק מחר בבוקר, והוא היה מעוניין לעשות זאת כבר החל משלשום — שוטפים את מוחותינו הש"כס והערב בהשוואות לא מלומדות ובנבואות שקר שאינן מתגשמות.

אלה שקראו למתיישבים היהודים "מתנחלים", ואלה שמיהרו להתחבק עם ערפאת באמצע המלחמה בכיירות, רוצים להקיש מהפלת חומת ברלין על החלוקה מחדש של ירושלים. אלה שסיפקו הסברים ותירוצים

פריצת חומת ברלין, תוך פזילת עינם השמא"ת לעבר המחלה הכרונית המטרידה באמת מנותחם — הקמת המדינה הפלשתינאית כאן ועכשיו — מהר, חזק ובלתי-אלגנטי. נורא מרגיז את בעלי העט, שתפסו בעלות על עמדות מפתח בעיתונות, כי בעולם מתרשים כל מיני אירועים, אך בארץ העניינים לא כל כך מתקרמים. אין מספיק אקשן וקצב רצחני בהידברות עם הרוצחים האש"פ-יסטים. לא מומינים כבר כשבוע הבא את עראפאת לירושלים. הממשלה עוד מתעקשת על שר"ד נקודות ובטחונות. השמיר הזה טרם הסכים לכל דרישות מובארכיבו-בייקר.

הם מתפעלים, כמו ילדים כחנות צעזעז"ע, למראה צאצאי הנאצים המערפפים את השפע מערב. המיחלים לרכוש נקניקיות, בירה וכרוב חמוץ במרתפי מיסבאו מניב, ואינם מסתפקים בדרלות ובאפרוריות של לייפציג. הם מוחאים כפיים ומוחים דמעות גיל מהעניינים נוכח האנטישמים מפולין, שקצה נפשם בחיי העוני והניזון תחת השילי

בונה של רפובליקה

היכן הימים בהם שמענו ראש ממשלה ישראלי מכריז: "אנחנו לא רפובליקה של בנות". זוכרים כשבגין הצהיר זאת? השמים לא התמוטטו והסיוע לא הופסק. אבל עתה אנו זוחלים על ארבע כרי שהוד מעלתו יסכים לקבל לשיחה את "בן בריתו האסטרטגי". אולי זה יכול היה להיות נכון בשנות החמישים כשהעולם חולק לגושים. אבל היום, ברית המועצות אינה כופה עוד על הונגריה את עמדתה. פולין וגרמניה המזרחית בדרך להתנתקות מהאפוסטרופות של מעצמת העל. ואילו אנחנו נוהגים באמריקה כאי-לו היתה רוסיה של סטאלין. זה כבר לא עובר

כך בתקופה הנוכחית. העברות תמה, אלא אם כן רוצע העבר לעצמו את האוזן. איזה אופי יהיה למשא ומתן כאשר הפטרון שלנו יוכל להכריז כל עת שיחשק: אם המשיחת הפלשתינאית אינה נראית לכם — אתם רשאים ועל פי נקודותיו של בייקר) לא לדבר איתם, אולם במקרה זה אין לכם מה לדבר גם איתנו. או: אם תמשיכו להתעקש בעניין ירושלים, נמשיך אנחנו להתעקש בעניין מחשב העל.

אם אתם מבקשים לעלות לקנוסה — בבקשה!

236

בשבוע בו נהרגו ממארב "חמאס" בעזה שני חיילי צה"ל, נתפס, הודה והודיע רוצח הד' בדרום תל-אביב, מוחמד חלאבי, כי ביצע את הטבח במסגרת חזרתו בתשובה וקבלתו לחיק אותו אירגון הבלתי-ספירת דיעה אחרת מראה, כי מאז פרוץ מאורעות האלימות הערב-הפרוט הבא:

- 184 ערבים הוכו, נורו, נדקרו ונשרפו למוות בירד אחיהם.
- 52 יהודים, חיילים ואזרחים, נרצחו בפעולות איבה.

רק אל תקראו לזה משא ומתן. רק ספרו לעם את האמת. **דני כהן**

אם אתם הולכים בדרך מינכן 1938 — על אחריותכם!

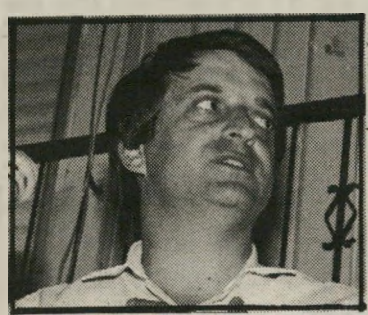
יום כיפור הארוך

ה ציבור הישראלי נגרר לאחרונה לח' זות שוב בוויכוחים סביב סדרות קריי לייט המודיעין הישראלי. מצד אחד עומד ראש-המסד לשעבר, האלוף (מיל') צבי זמיר, הטוען וחוזר שפעל כיאור ובזמן, כשסיפק את המידע המצויין שהיה על המלחמה הממשמת שנת ובאה — מלחמת יום-הכיפורים 1973. ולכן, ידיו נקיות מהמתחל הנורא שהוביל לא-סון באותה מלחמה.

יעילות את מערכת המקורות שעמדה לר- שותו. לאור הצלחתם זו של ראשי-המודיעין שלה, הם זכו כנהוג בישראל, כפרטים. רשור יות המדינה סייעו לאלוף (מיל') אלי זעירא המורה להפוך לאיש עסקים אריר בינלאומי — תוך אספקת ידע וציוד מודיעיני-טכנוני למדינות זרות. ואילו זמיר קיבל במתנה את ניהול בתי-הדין.

„קונספציה" במקום מידע

א כל ויכוחי הרכילות, החמורים והפא- תטיים לעיתים, המתנהלים עתה בין זמיר לבין-פורת, יש להם היבט אקטואלי וחיוני אחד לפחות. הם מזכירים שקהיליית המודיעין הישראלית סיפקה לקברניטים את המידע הטוב ביותר שאינה הוא מודיעין יכול לספק לגבי בואה של מלחמה.

דן מרידור

ארון המתים של הליכוד

חוני העליון פסלה את הידיעות הללו ופינתה את המקום להערכת מצב". הערכת המצב, כלומר, האמונה של הקברניטים היתה — „שהערבים לא יעזו לצאת למלחמה ואם ייצאו — נשבור להם את העצמות". אנשי המודיעין והבטחון התאימו את מחקריהם לר- צון הבוטים.

כלומר, הידיעות המודיעיניות על בוא המלחמה, זרמן כולן או רובן, בין אם מה צינורות של בן-פורת, או של זמיר. אבל צמרת הממשלה והבטחון לא רצתה להאמין להן, אלא להרהורי ליבה. אותה צמרת של זכרונם לברכה גולדה מאיר, משה דיין, הרמטכ"ל דאז דוד אלעזר, ורק לאחר-היום יבדל אלי זעירא שגילם ביהירותו את הטמט טום כולו.

החמור הוא לא במה שקרה אז, אלא שמב- חינה זו לא השתנה דבר מאז ועד היום. להיפך — המצב החמיר ו„הערכות המצב" כלומר האשלייות של הפוליטיקאים ללא מרים וכ- מרים, תופסות את מקום הידיעות. בכל תחום, לא רק בבטחון, אלא בכלכלה, בחברה, בפר ליטיקה, במדיניות.

נסיון הטיבשות הכוליטית

את הדוגמא האחרונה סיפקו פוליטי- קאים מן הליכוד. ראשי-הממשלה שמיר הבטיח שהבחירות יביאו את „הדגל הכחול" לכן לבניין ההסתדרות". בני בגין, האחראי ישירות לבחירות האלה מטעם הליכוד, היה

יותר צנוע משמיר בהערכת המצב שלו. אבל גם הוא הבטיח הישגים מפליגים. כאשר באו התוצאות התברר שלהיות הבן של מנחם בגין הגרול אינו אומר שהאילן העבות צמח קרוב לתופת. כל מסעו של בגין צים נתגלה כשלון מוחלט. גם הערכת מצב שגויה, וגם כשלון בעשייה, כמכתבו הראשון בחיים הציבוריים.

כנ"ל לגבי יידור ושותפו לאמינציית ה- שלטון, שר המשפטים דן מרידור. זה היה איש סדרו של שמיר, כשהאחרון רימה את „הר- תיים" והבטיח להם הרים וגבעות כרי ש- יאפשרו לו להיות ראש-ממשלה לפני כשנה. עתה באה שעתם של „הרתיים" לגמול למי רידור ולמטיבו. כרי למצוא חן בעיני השי מאל מיהר מרידור להביא את „חוק יסוד וכויות האדם". כמקום שסייע למערכת הב- טחון בחקיקת חוקים רחופים למלחמה בטרור הפלשתינאי.

על וכויות האדם צריך להילחם ואף להיות מוכנים לפיל. אולם מה שהגיש מרידור זוהי פארה לגבי המדינה היהודית. חוק שיבטיח את וכויות הערבים וימעט מזכויות היהודים — בארצם ועליה.

הערכת המצב של דן מרידור היתה שהוא יוכל להחזיק את החבל בשני קצותיו. „להת-

יצחק שמיר

בנועלי נולדה ובעקבותיה — „הביתח" קרב למרכז" גם באמצעות החוק, גם כרי להבטיח את השלטון לשם שלטון, בשותפות עם יצחק רבין ואנשיו, וגם לשמור בכיסו את „הרתיים".

עתה התברר שמרידור תקע אולי את המסמר המרביע בארון המתים של שלטון הליכוד. „האגודה" פרשה בעיקר בגללו, שם איימה שתפרוש, כסאות שמיר ו„נטיכיו" התי- רערו, ושמעון פרס חש שוב שבדיו אולי להקים ממשלה צרה.

התפשות הפוליטיות שמגלים בגין-מרידור וחבריהם לחצר של שמיר, עלולה להחזיר לאט אבל בטוח את הליכוד לאופוזיציה. שם יאבד כח האיום שהם טורחים להשמיע כל הזמן. אם לא יסייעו לשמיר, הם מלחשים, הרי מאות מחברי המרכז יאבדו את הג'ובים שלהם כ„דיקטורים", מנכ"לים ושאר כיבודים. להיפך. מחזליהם או מעשיהם של בנימין בגין ומרידור, כמו אלה של שמיר עצמו, מעי- דים כבר עתה ששלטון הליכוד עומד בסכנה מיידית. כנראה שלהיות אשכנזי מצאצאי „ה- משפחה הלוחמת", כפי שבנוייה חצר שמיר, אינו מהווה ערובה אוטומטית להצלחה. בור דאי שלא לכושר ששייה ולחוכמה פוליטית. כי האשלייה, הערכת המצב המוטעית, תפסה את מקום הניתוח הקר של המצב והצדעים הנכונים בהם יש לנקוט.

שוב מטעים את העם

אבל את הטון להשרשות של קונספ- ציות מוטעות כאלה נתן שמיר עצמו,

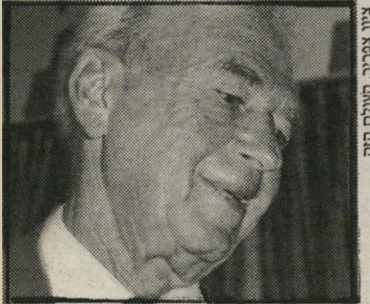
כאשר בנושאי בטחון ומדיניות חיוניים מצ- טרפים אליו שר הבטחון יצחק רבין וה- רמטכ"ל דן שומרון. מכתבה זו, „בדל"א, הם נכנסו כריק לגעלי גולדה, דיין, וגדרו" אלעזר.

היו לשמיר ידיעות מעולות לפני למעלה משנתיים, במסמכים מפורטים, שהעניין הפי- לשתינאי הוא על סף התפוצצות פנימית — והוא, יחד עם רבין, לא עשו דבר למנוע זאת. שמיר קנה והפיץ יחד עם רבין ש„האינ- תיפארה תחוסל בקרוב" וכן ש„כבר צומצמה רמתה" בניגוד גמור למתרחש בשטח עד היום הזה, כשהטרור הפלשתינאי חצה כבר מזמן גם את „הק הירוק" לשעבר.

היו לשניים ידיעות מצויינות שאש"ף עומד להכריז על מדינה פלשתינאית וכי איה"ב עומדת לפתוח בביאלוג עימו — אבל הם האמינו בהערכת המצב השגויות שלהם, שקירה ההיפך.

שמיר קנה מרבין „הברקה" שבאה לשר הבטחון בשעת מצוקה, כשהואשם ובצדק במתן ההוראה „לשבור להם את העצמות". שמיר חשב שתכנית הבחירות של רבין היא רק „גימיק תקשורת" והנה הסתבר לו שהיא הפכה להיות לסלע מחלוקת בינו לבין ה- מימשל האמריקאי, לגורם פירוד בתוך העם ובתוך מפלגתו, להובלת ישראל לקראת מר"מ על הקמת מדינה פלשתינאית-אש"פית, ולהמשך המלחמה.

והחמור מכל: לשמיר ולרבין זורמות ללא הרף ידיעות ברורות כי אש"ף מצרים רואים בתכנית הבחירות הישראלית פתח בטוח להכנעת ישראל. אך החומר המודיעיני המ-

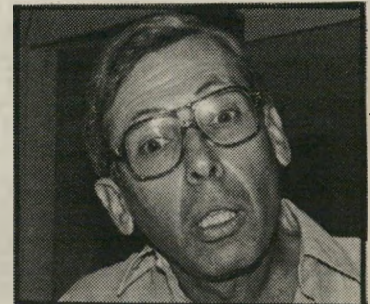
יצחק רבין

לשבור להם את העצמות" שובח נורק לאשפה ומוסתר מהציבור כמו אז בערב יום-הכיפורים '73.

הם ישלמו בראשם

לאור כל אלה, נראים ויכוחי זמיר-רבין פורת כבלתי רלבנטיים, אלא כבואם לשמש תזכורת לכך ש„יום-הכיפורים" הארוך נמשך עד עצם היום הזה. ההתעלמות מהמי- דע, מהעובדות, הפכה להיות סימן היכר של הממשלה הנוכחית וחבריה-הכנסת שלה. קיים בכל זאת הברל יסודי אחר לפחות: כ-1973, כעבור כמה ימי מחול, שילמו, וכי- צרק, לא רק אלופים ורמטכ"ל בראשם, אלא לבסוף גם ממשלת גולדה מאיר, והיא עצמה, כאשר למעשה סולקה ונאלצה ללכת כבושת פנים וביגון הביתה. משום שהעם קם לתבוע מהם דין וחשבון. „גולדה הביתה!" — זאת היתה הסימא.

האשלייה העצמית של החבורה השלטת כיום היא כה גולדה, עד שהיא גורמת להם להאמין שעתה, לאחר שנים של מחול — שוב אין מי שיתבע מהם את המחיר. וזוהי טעות נוספת שלהם בהערכת המצב ■

בני בגין

העץ צמח רחוק מהחפוח

קרויזיטור, של מין טורקווימאדה מודרני, ה- עוטה גלימה של מדינאי כעת ובעונה אחת. והוא מאשים את זמיר על שלא העביר במועד את המידע שקיבל על מיידיותה של המל- חמה.

זה מול זה נאבקים מעל המסך הקטן זמיר ובן-פורת, כתרנגולות זכות דם ומורטות נר- צות על סדרות מודיעין שאפילו כיום, למעלה מ-16 שנה לאחר אותה מלחמה ארוכה, לא ניתן לדון עליהם בגלוי. לציבור שרבות ממנו היו אז תלמידי בית-ספר, או כלל לא נולדו, נשמע כל הויכוח ככתב חרטומים. והי- עיתונאים, רובם חסרי ידע מינימלי בעצמם, עושים מכך מטעמים טריים.

חשיפת המדגל הבכיר

מעזעזע היה לשמוע את בן-פורת בטל- ווייזה, יושב לו בנחת ומשחרר את לשונו באומרו שהוא הכיר אז, ב-1973 את „כל המי- רגלים" ורומז כי המקור ממנו שמע זמיר על מיידיותה של מלחמת יום-הכיפורים היה כאלו כסדר חשיבות של „בנו של סאראת". ואילו המראיין החרוף והמוכשר הגיב מיד בחיור, כי אולי היום מתאים יותר להשתמש בהשוואה מהסוג: „בנו של מובארק".

הכל צמוק. הכל בדיחה. איזה סוכנים ירצו לפעול למען ישראל ואיזה מרגלים ירצו לעבוד ברשותה, אתה תמה, כאשר קצין בכיר לשעבר המודיעין הצבאי מקשקש כך בל- שונז? חלחלה חולפת בגוף. לא יכולתי להשתחרר מהתחושה הקשה יותר, שכל זה מתרחש גם משום שבן-פורת רוצה לזכות בתשומת לב ציבורית. אולי כרי לפצות על הרגשת הקיפוח שיש לו, משום שלא קודם יותר במערכת הצבאית כטחונית. לכן הוא מנהל מערכה, כנסיון לעורר עניין, תוך שהוא רוכב על הסוס המת בן 16 שנה: כיצד הוא, בן-פורת, הורים את הידיעות על המלחמה המתקרבת — וכיצד הן למעשה הושלכו לפה האשפה.

הוא צורק בכך. אבל זהו סיפור מוכר וישן של ראשי-המודיעין-הצבאי דאז, אלי זעירא, אשר בשחצנות ופשטות פודיעה לזלזל כדויעות. ושל ראשי-מסד אטום ולא חכם, צבי זמיר, שלא ידע למצות ולתפעל כראוי, במקצועיות וכי-

גורבצ'וב במקום בוש?

יכולים — על ישראל הידידה להלוייה. לא על אש"ף שאינו תלוי בהם. את מי יאלצו האמריקאים לוותר? את מי שיש לו על מה לוותר תמורת שלום — ישראל. לא על אש"ף שאין לו סחורה למשא, ובעיקר למתן. מצריים ואש"ף, ישראל וארה"ב. כולם יודעים כי מי שיכול לגרום לישראל לוותר זה לא הפלשתינאים וגם לא הרוסים או המצרים. זו רק ארה"ב. ולכן ארה"ב מסוכנת לישראל. לכן הערבים יש רק מה לקבל מהם.

אבל כמו שרק האמריקאים הם שיכולים ללחוץ את ישראל, כך גם הרוסים הם היחידים ללחוץ את הערבים. כמו שלערכים יש מה לקבל מארה"ב, כך גם לישראל יש מה לקבל מבריה"מ. כי הערבים בוטחים בירידה הסובייטית. כי הרוסים הם ספקי הנשק של סוריה. כי ברמה"מ היא תומכת הפלשתינאים. כי רק שווארנאדזה יכול לדחוף את הפלשתינאים להסדר. כי רק גורבצ'וב יכול ללחוץ את סאדאם ואת אסאד לחתום שלום עם ישראל.

שהרי אם כבר עמדות ארה"ב ובריה"מ אינן כה שונות, שתיהן תומכות במ"מ ישראלי עם אש"ף ובהקמת מדינה פלשתינאית. אם זה הכיוון אליו לוחצת ארה"ב, אז מדוע עדיף שהידיד האמריקאי יתווך? מדוע על להכניס את שווארנאדזה לעניין? מדוע לא לתת לגורבצ'וב ללחוץ את הערבים כדי להיות מביא

ייקטיבי כלפינו, שקול ורציונלי מול הסכסוך הישראלי ערבי. נשיא שכל רצונו הוא הצלחה אישית, גם אם יהיה זה על חשבוננו. נשיא, אשר אם יקבל נקודות זכות, לא יהסס לכפות עלינו לשבת עם אש"ף. נשיא אשר תמורת פרס נובל לשלום לא יהסס לתקוע בתוכנו מדינה פלשתינאית — לסכן קיומנו.

יושב לו עכשיו במחלקת המדינה מזכיר שהוא גם עורך דין. שר חוץ מחושב וממולח אשר קורץ ורומז ולוחץ ומאותת, בקצב החלפת עניבותיו. שר חוץ מתוחכם וערמומי אשר מתכנן וחותר אל הבית לבנו. בדרך לשם הוא מוכן ללכוד ארנבות, לצוד נקודות, לחסל מכשולים, לרמוס ידידים.

יושבים היום בושינגטון הצמד כב. — בוש"בייקר — צמד קר ואכזר ונמהר. צמד רומז ומבלבל ומדליף. צמד אשר לא הייתי מפנה את הגב אליו. צמד אשר לא הייתי מפקיר את גורל ישראל בידי. צמד אשר הייתי נוהג כלפיו לא כאל שותף אמיתי וישר, לא כאל בעל-ברית גדול ואחראי, אלא כאל שותף העלול למעול תמורת רווח זמני. כעל ברית אשר עלול להשאיר אותי ללא מכנס תמורת 5 אחוזי פופולאריות. פארטנר אשר בשביל קדנציה נוספת עלול לעשות לי שלום שהוא מלחמה, הסדר שהוא סופי.

האמריקאים נחשבים ע"י הצד הערבי כאר הרי ישראל. לכן האמריקאים עושים ויעשו

גיל סמסונוב

תמיד הייתי פרו-אמריקאי שרוף, אוהד וח" בר וקשור, מעריך ומאמין. בשיטה, באנשים, בהצלחה — באמריקאים. תמיד גם לעגתי לירידי משמאל על מקורותיהם הסוציאליסטיים. תמיד בתי למפ"מניקים על הערצת סטאלין, הסגידה לשמש העמים.

לא האמנתי לרוסים פורעי היהודים, כול" אי שצ'רנסקי, ספקי פצצות ערב, מחרחרי מל"חמות כאן ובעולם. תמיד האמנתי באמריקאים רודפי החופש והדמוקרטיה, מגיני בריטניה, משחררי צרפת, תומכי ישראל וספקי נשק הגנתה.

עכשיו השתנו דברים. יש מקום לרעיונות חדשים, למחשבות שונות. מכיוון שפרסטרוי קה ברוסיה, מהפכה במזרח אירופה, דמוקרטיה בפולין, פתח בקיר הברזל, מנהיג חדש וחדשן בקרמלין. מכיוון שיש רוח חדשה במזרח, תשוקת המוניטין לדמוקרטיה, שאיפה לשלום ולא למלחמה, יצוא של חיובים ולא של נשק קטלני.

ובארה"ב ירידתנו? אם פעם סלחנו ובטחנו, גם כאשר הפקירה את שותפיה באירן וקמבר דיה. גם כאשר כשלה והכשילה את בעלי ברית תה בהסכמים כפויים ברומם מזרח אסיה. גם כאשר השאירה אחריה "שלום" בו נעשקו והר שמרו מליוני תומכיה ומוקיריה בצ'כיה ובליטא, טא, בסין, בקובה, בויאטנם ובניקרגואה. עכשיו הסיפור בארה"ב כבר שונה. יושב שם בושינגטון נשיא קר כקרח, נשיא או"ב

דינאלה אשכנזי

איזון חוזר

משהו מן הסרטים ותסריט אחר: היום לפני 26 שנה נרצח הנשיא ג'ון קנדי. הלכו לעולמם בדרך רומה הנשיאים לינקולן, גרפילד ומקלינלי. החיים זה לא סרט. גם לא ההפך: בהרחבות האתמול, סרטו של גא'ר נאמן, שר חוץ ישראלי עומד להכריז על פתיחת מ"מ עם הפלשתינאים ובמהלך מסיבת העיתונאים פוגע בו כדור של צלף מסתורי. האם זו סיטואציה אמנה עליה ניתן לבנות מתחן פוליטי, גירסה עברית לנשיא על הכוונת? אכן, רצח פוליטי מושרש היטב בארמת א"י, אבל לאוו דווקא אצל היהודים: 5,000 פלסטינאים נרצחו כ"משתפי פעולה" בין השנים '39-1936; המלך עבדאללה, סרטווי וסאדאת לא היו יוצאי דופן. במאה שנות איזון רווית מתח אידיאולוגי וידידות פוליטית קשה, היו רק מקרים נודדים של קורבנות בנפש בין המתנות. מול "אתמול" שלא היה ולא נברא, ברוחב הפלשתינאי, היום, כסימטאות ומטעים בקצב של רצח ליום מתכצעים "חיסולים"; זאת המציאות: אבל תפקיד הקולנוע ליצור אשליות, מציאות אחרת. ★ ★ ★

אחרי שוודי אלן למר פריאה מהירה הוא סיפר שקרא את כל "מלחמה ושלום" ב"20 דקות. זה לא מצחיק. צילי צ'פלין סיפר רק מחצית הסיפור "יומנים מורדנים". מה יש מעבר לסרט נע המאיץ את הפועל לעבוד מהר יותר? סוד הצלחת חברת הפעם, בטיפוח בלתי-פוסק של צריכה ללא הפסק — לא רק לצרוך מה שלא צריכים, אלא לצרוך יותר בפחות זמן כדי שהספק המגרו ומורז את המשק יחליף ירדים מהר יותר. לכן, "זמן שווה כסף"; הזמין, המהיר המוכן הן מילים נרדפות לטיב, איכות וכדאיות. כמה הנאות וחוריות מסוגל ברת-מזחה לדחוס לחייו הקצובים? לא אופתע אם מאחורי הקורסים ב"קריאה מהירה" מסתתר מקדם מכירות של מול" ממולח... ★ ★ ★

כתב חנוך ברטוב ב"בנעריב" (הימור פרוץ שמאחורי המחל"א; שכלל לא הופתענו ב"37; היינו קורבנות של הונאה עצמית שנבעה מאסטרטגיה שגויה שה"תקבלה באביב 1973 על ידי אנשי מפלגת המפלגת העבודה. נטלה על עצמה תבורה מצומצמת של מדינאים ומפקדים הימור מחושב לא לגיטימיות, כתב ברטוב. "הימור גדול כלכיד הוחלט לא כקלות" ראש ולא בהיסחא-דעת, אלא מטעמים מדיניים היצוניים ופנימיים כבדי-משקל... "קבוצת-ההנהגה הפסיקה לשחק שח... והחלה לשחק פוקר" על כל הבנק. היום, המחלוקת במחנה הציוני" על עתיד השטחים מתמקדת במידת המוכנות לקחת סיכונים. האם מפלגת העבודה למדה לקח? כנראה שלא: ההתנגב לאוזני ערות מכנס "פעילי מפלגה" בו הועלה תסריט אסטרטגי-מדיני אפשרי להפתחת החץ המדיני שעל מדינת ישראל. ניתן לבנות את "תוכנית-האב" שהובאה לכנס "גילוי אבריעללי" (נצח ישראל לא ישקר והערבים לא יכזבו"); ניתן לפלסטר נאים להקים מדינה כיש"ע. כשהערבים יפרו את ההסכמים איתנו, נכבוש את השטח מחדש. מערבית לירדן לא נשאיר שריד ופליט. ★ ★ ★

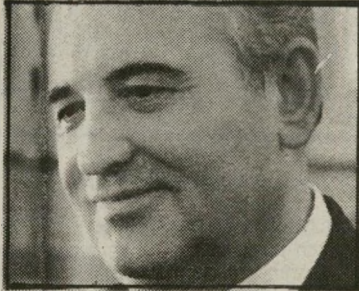
כשעה שעם ישראל נערך לקלוט עליה המונית נערך ב"צוותא" ערב "סינמה כבוש" מוגולו של יורד שנטמע לחלוטין בארה"ב התקבל במחאות כפיים סוערות.

גורני בוש

נשיא קר כקרח המפקיר ידידים

השלום? מדוע לא לאפשר לגורבצ'וב לכפות על סוריה והפלשתינאים הסדר שלום משלו, "פאכס רוסיאנה" לתפארת מוסקווה וירוש" ליס. שגורבצ'וב יירשם בספר מקבלי פרס נובל ובספר ההיסטוריה. אנהנו רק עשויים להרוויח ממהלך שכזה.

מיכאיל גורבצ'וב

שיקבל פרס נובל ונרוויח מכך

כל דבר על-ימנת להוכיח שלא כך הוא. כדי לשכנע את כולם במידת האובייקטיביות שלהם. הם לא ינסו להוכיח עצמם כלפי ישראל בעלת בריתם, הסמוכה על שולחנם. הם יעשו הכל על-ימנת להוכיח לאש"ף שהם מתווכים הוגנים. וכאשר נכנס למשא ומתן על מי ילחצו האמריקאים? על מי שהם

מצריים בונה מיפעל טנקים ענק ומתואמת לחלוטין עם ערפאת

ערפאת: אנו מעריכים מאד את תפקיד הנשיא חוסיני מובארק ומ"מ שלת מצרים בקשר לפיתרון הבעיה הפלשתינאית במישור הבינלאומי, הערבי והמקומי. ברצוננו לקדם בכרחה, בהודרנות זו, את יוזמת הנשיא אשר מחייבת דיאלוג פלשתינאי-ישראלי שיערך במצרים, כצעד הכנה בדרך לעריכת ועידה בינלאומית בנושא הפלשתינאי בפרט והמזרח-תיכוני בכלל. אנו מוקירים את תפקידה החיוני והקונסטרוקטיבי של מצרים למען מטרות עמנו והאומה הערבית הולה, כפי שמשקתף בצורה גלויה.

ש: מה היקף התיאום בין אש"ף למצרים בקשר למהלכים הבאים, האם אפשרי שתינקט איוו פעולה נפרדת, ללא קיום התייעצות מוקדמת?

ערפאת: לא. האמת היא ואומר אותה בתוקף, כי כל התכניות המשותפות לשני הצדדים, נעשות תוך כדי התייעצויות הרדיות בכל המישורים. גם ההנהגה של אש"ף ומצרים, וגם דרגים אחרים מעורבים בעניין. התיאום עם מצרים הינו כולל.

מתוך ראיון לעיתונאית סנא אלסעיד, בשבועון "אל מצוור" 10.11.89

בששת החודשים הקרובים יסתיימו העבודות הראשונות לבניית המפעל הגדול ביותר באזור המזרח התיכון לייצור טנקים מסוג M-1, שהוא טנק המערכה הראשי של ארה"ב ובעלות בריתה. נבאט"ו לשנות 80 ועד לשנות האלפיים.

מצרים בחרה בטנק זה מבין מספר אפשרויות מערביות ומזרחיות בשל יכולת האש שלו, היכולת האלקטרונית וכוסר התנועה והתימרון.

עיתונות ערבית

הטנקים הראשונים שיורדו מפס הייצור, יוצגו כבר בנובמבר הבא במסגרת תערוכה צבאית בינלאומית שתתקיים בקהיר. שר המדינה המצרי לייצור מלחמתי, המהנדס ג'מאל סיד, מסר כי המפעל החדש ישתרע על פני שמונים אלף מ"ר, ויהווה את מבנה התעשייה הגדול ביותר ביבשות אפריקה, אסיה ואירופה אל-אהראם. 15.11.89, עמוד 1.

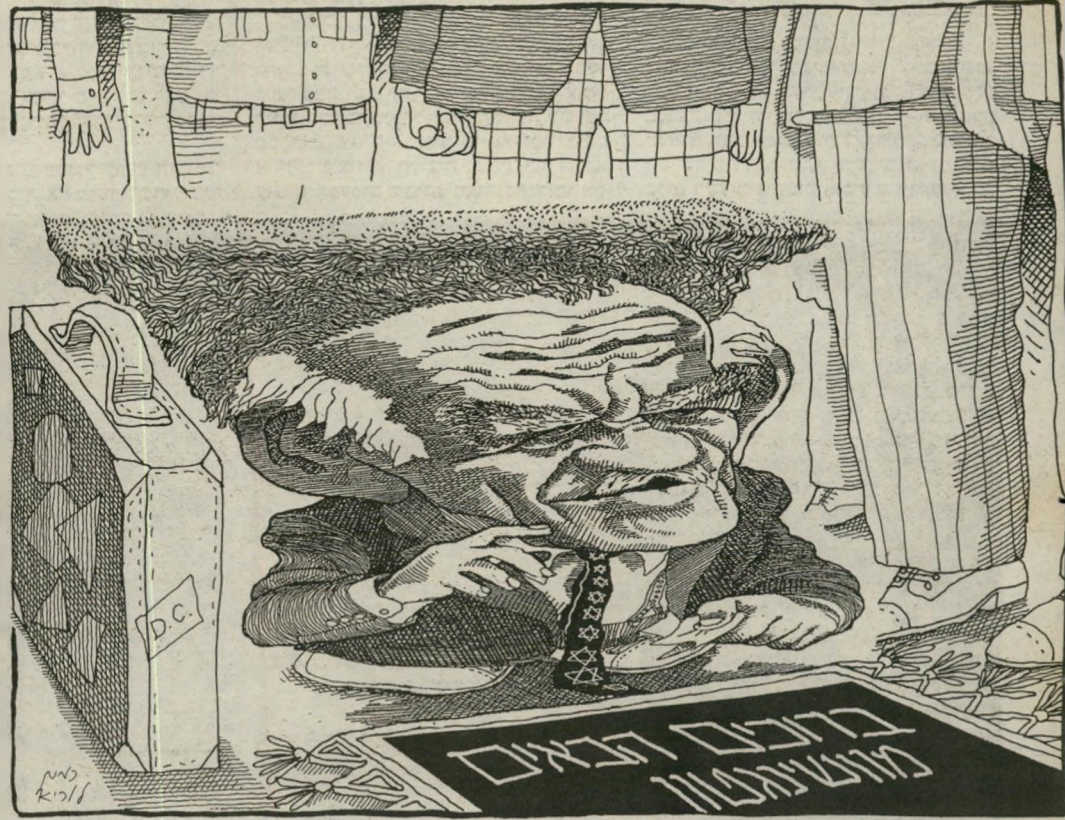
ש: מהי הערכתך לתפקיד של מצרים בנושא הפלשתינאי ומהלכי קהיר בזירה זו?

צבי טל, העולם הזה

בסוף כל יוכוח שואלים תמיד את החברים, מתי יהיה שלום? השבוע נוצרה תשובה חדשה. שלום יהיה באזורנו כאשר תהיה נכונות, ולא תאורטית בלבד, של הרופאים בבית החולים בשכם להשתיל את ליבו של רעול פנים, שנהרג מיירות צה"ל, בגופו של מתנחל מאלון מורה. וכל זאת מבלי שרופאי שכם יתגלו אחר כך מסודרים במסדר, תלויים על עמודי החשמל בקסבה המרכזית. ●●● מי שלא מאמין בהשתלה תאורטית שכזו, שלא יקרא בשם "שלום" להסכם במסגרתו הוא שש לוותר על "חמש רקות מכפר סבא". ●●● לפי המצב ששורר היום בשטח, נראה שיש סיכוי רב יותר שרעולי הפנים יטפלו במשתל הלב באשמה הידועה של "שיתוף פעולה עם היהודים" — הפעם שיתוף פעולה מכל הלב. ●●● עתה לנוצרי הזה "ש עסק" לא רק עם ליבו, אלא גם עם לבבותיהם של אנשי החמאס. לאור התיאורים האחרונים שפורסמו בעיתון, ממשפטו של הערבי שהתעלל באשתו בשם האיסלם ובשם "המנטליות הערבית", החברים לא יתפלאו אם יקבע שהשתלת הלב "הרונית" שבוצעה ע"י היהודים מבזה את "הכבוד הערבי". וכבוד בשכם, ובמזרח ירושלים, חשוב יותר מהחיים. ●●● תשאלו את רעולי הפנים. ●●● במכה ערפו השבוע, ברוב עם" שני ראשים. אמנם פרט שולי, אך חשוב שנדע עם מי הולכים לעשות שלום. ●●● השמאל בישראל תומך בתח" בורה ציבורית. אחרת לא מבין כיצד הצתות של תחנות האוטובוסים עליידי חרדים גרמו לחברים לפרוץ בפרץ של זעם וח"מה, בעוד ההצתות החוזרות ונשנות של רכבים פרטיים עליידי ערבים זוכות להבנה והטכמה שבשתי-קה. ●●● תשאלו את מירון בנבנישתי. ●●● יש האומרים שהוא דהיגול. יש הטוענים שהוא צ'רצ'יל. אורה נמיר, שלא קיבלה ממנו עזרה להתמנות לשרה כפי שקיוותה, טוענת השבוע מעל דפי המקומון התליאביבי של "ידיעות": "רבי, כמו הרבה קצינים בצה"ל, מתייחס לנשים כאזרחים סוג ב". עד כאן דבריו מי שהיתה הפקידה הפלוגתית של מחנה רבין עד לא מכבר. ●●● תגידו. לשכור להם ירדים ורגליים" הכוונה היתה לנשים או לערבים? ●●● החברים קראו במדורי הרכילות ש-100 סלבריטו מתכוונים לנסוע לוויקאנד במצריים לכבוד חתימת חוזה השלום" ומתפללים שרק לא יהומו בדרך את הים. אז גם לא יהיה על מי לרכל לפחות חודש. ●●● שר האוצר שמעון פרס, הבין כפי הנראה שאם הוא רשאי, למכור" חלקים מארץ ישראל למלך חוסיין בעוד שהציבור כלל לא רוצה בכך, הוא גם יכול למכור חלקים מחברת "כלל" לרוברט מקסוול למרות שבכ"ל בעלי "כלל" לא רצו למכור. הרי מי הם בשביל שימון המעט שיושבים ב"כלל" לעומת הכלל שיושבים בישר" אל. ●●● בקשת ובצועה וולא שום התנצלות הופיע לו "העיתונאי" הכובן מחרם חורי מכ"ל מעל דפי "תזה" — עיתון הסטודנטים של אוניברסיטת ת"א. כאילו הסטודנטים היו עוד קטנים כשחורי שיקר בגדול. ●●● העובדה שסקר האונה שנעשה ע"י חברת "טלסקר" קובע של "פרוץ 7" הגושיאמוני יש יותר מאזונים מל"קול השלום", קול המוס"ק רשת א' — לא מטריחה אף עיתון בישראל לפרסם כשירות לציבור את לוח השידורים של אותה. ספינת שידור רים נאיבית". ●●● קצת מעצבן להווכח שכל "התותחים" המאיישים לאחרונה את ספינת הפיראטים של אש"ף-יחסי" הציבור אייבי, עושים ע"פ הסקר. פחות רעש" מה"ידישע פיראטען" של הרי ביתאל. ●●● C'est la vie ●●● אגב במעמד כנראה הבינו את הסקר ובעוד נציגיהם בכנסת פועלים במרץ להיפטר מהתחנה, נציגיהם בהסתדרות שיל"ז מו בכסף טוב תמורת שידורי התעמולה המפלגתיים (שצצו במערכת הבחירות האחרונה בכל שעת שידור פיראטית אפשרית). ●●● מי אמר שהמעמד הוא נגד גוש אמר נים. ●●● את הגיליון האחרון של "העיר" צריך לשמור למזכרת. בע"מ 37, תחת מכתב נויפה מוצנע של ראש עיריית ר"ג צבי בר, מופיע משפט מוצנע עוד יותר, אך מפתיע נבדירותו. וזה דברו: "צבי בר צורק, העיר" שגה ומתנצל". (כן, שחור קטן על גבי לבן גדול). החברים עד עכשיו לא נרגעו. ●●●

החברים של אופירה
 זהו, הבחירות להסתדרות הסתיימו — אפשר להתחיל לפטר.

"סימכו עלי — לא נתתי להם ללחוץ עלי!"

עלים בליטוטל:

קץ האנטישמיות

פרושה על שטח גדול יחסית למה שמתכננים יפי הנפש להשאירו לנו. גם בתחום ישראל, הגדולה, מכתבים לנו המיעוטים שהם בעצם אויבנו, את דרכי ההתנהגות. ומדוע שאתמלא חרדה לפסוע בעירי בה נולדתי, בשעות הבוקר המוקדמות או הערב, באזורים בהם מסתובבים רק פועלי בנין ערבים ככל שעות היום והערב ואלה למעשה כל איזורי העיר, מהצפון עד הדרום המתחרש?

מדוע במסדר החוץ נהוגה מריניות של שוטים, מלאה איוולת וטמטום, שאינה מרשה לפועלי בנין זרים מפולין, הונגריה או פורטוגל, לבוא לכאן ולהשתכר משכורת שתהיה גאה עבורם, וזלה עבורנו, תשקם את כלכלתנו, ותסיר את איום התביעות הטריטוריאליות מעמנו. כי לפועלים אלה לא תהיינה לעולם תביעות על שטח שמסתנו. כל שהם רוצים הוא רק אשרת כניסה לכמה חודשים, כדי לעבוד, לחסוך כסום שיעזור למשפחתם ולחזור למולדתם. לו היה הדבר תלוי בי — הייתי נותנת להם אשרה לשנה או שנתיים. והרי לא רק ששום נזק לא ייגרם מכך למדינה, אלא רק תועלת. כשקיבל השגריר הישראלי בפולין את ההנחיה ממשרד החוץ להנפיק אשרות תייר לפולנים רק לעשרה ימים במקום לשלושה חודשים, אמר בצער, שלדעתו זוהי הנחיה שגויה, וחבל שהוא נאלץ לפעול לפיה.

האנטישמיות לא תפוג לעולם, כל זמן שיהודי אחד עדיין ישרוד על פני כדור הארץ. מה לעשות, את החכמים והמוצי" לחיים תמיד שונאים. ובכל מקום בו נמצאו במהלך ההיסטוריה, כלטו היהודים בשכסל ומתום. אז מה אתם שם. בשמאל השפוי" מציעים — לחתוך יד, רגל או שנגיש את הראש שלנו לערפאת על מגש של כסף? כי רק אם ניתן לו את כל כולנו, ונשמט את הבסיס לעצם קיומנו הפיזי, רק אז ישבע הזאב. עד אז, יקראו לזה כל פעם בשם אחר: "פרעות" — ב"9-1936, "פוגרום" בקישינייב 1905, או "אנתיפאדה" היום. קץ האנ"י טישימיות יבוא רק עם הכהדה מחולטת של העם היהודי. האם לזה אתם מוכנים שם בשמאל?

שר החוץ הפולני הכריז ש"למעשה לא קיימת כבר אנטי-שמיות בפולין, משום שכמעט ואין בה יותר יהודים". בהמשך לדבריו, נוכח לומר בוודאות, שאם לא יישאר אף יהודי על ארמת "פלשתיין", וכפי שמכנים את ישראל בני השבטים הנרדרים התובעים עליה בעלות, הרי שאז תסתיים האנטישמיות כאן. המשך טבעי וברור לתורת הגזע של היטלר וגבלס, וממשיכי דרכו ערפאת והתמאס.

כמה יהודים תושבי ישראל צריכים עוד להרצח, וכמה דם יהודי יישפך, עד שהחוכמולוגים יפי הנפש שלנו יבינו סוף סוף את המסר, שלא נתח ולא חלק מישאל רוצים המתכנים "פלשתינאים" — אלא את המדינה כולה שתהיה להם, ואותם, כפי שמוצהר שחור על גבי לבן באמנה הפלשתינאית — כיס?

כבר אין מדובר בנסיונות רצח וברצח לשלמו הנעשים ביהודי דה ושומרון או כמזרח ירושלים. הפעם זה כבר בתל אביב. והכל נובע מהחופש לנוע ולשהות בכל מקום, המוענק לער"בים ה"פועלים", מעצם ההזרקקות שלנו לכוח עבודה זול (שב"עצם אינו זול בכלל, כי הם משתכרים בדיוק כמו היהודים). דוגמא לחופש פעולתם בנושא: בכנין בו אני גרה, קדחו פוע"לים ערבים בשבוע שעבר "בטעות" בארמת החצר, וגרמו כמי כוון לפיצוץ בצינור הגז הראשי ולדליפה, שרק בדרך נס לא גרמו לפיצוץ הבנין כולו.

לחברתי העובדת בסביבה, שהחנתה את מכוניתה בחניון "מגדלור" קרה משהו מאד לא נעים. בכואה לעת ערב להוציא את מכוניתה מהחניון, לא היה מנהל המקום היהודי בנמצא. בכל קומה היה רק ערבי. כשנוכחה שמישהו ניסה להתעסק עם מנעול דלת המכונית, ותוך כדי כך שבר אותו, שאלה את הערבי מדוע זה קרה. בתשובה, חטפה קללות, גידופים ואיומים שהטילו חרדה בלבה. מכיוון שחששה שהלה עוד יזרוק אותה ממרומי הקומה הרביעית למטה, מילאה קיה מים והסתלקה.

ראו לאיוה מצב הגענו, במדינה עצמאית וריכונית, שעדיין

השידורים

השידור הראשון בערוץ השני היה ב-7 באוקטובר 1986. "זה היה" נזכר עורך הרין אברהם פרוז, קטע סרט, שבו ראו מפל"מים את זה ליוותה מוסיקה. הקטע חזר על עצמו כל דקה.

שבוע אחר כך נגמרו המים והחלפו בקי לופים של שירים ישראלים. לאט לאט הורחב מעגל שידורי הקליפים. כולם, אגב, התקבלו בחינם. היתה אויפוריה מסוימת ותיקות גדולות. דיברו על שידורים תוך שנה. דיברו לימנהלת ההקמה הצטרף אורן טוקטלי, היום מנהל ערוץ 2 ורדיו מקומי. טוקטלי, אדם סימפטי, נעים שיחה וחדור אמונה בעבודתו ועבודת הצוות הקטן שלו, התחיל את רכבו באגף התקציבים של משרד האוצר. הוא עזב את משרד האוצר לטובת שנת לימודים במיכללה לכיטחון לאומי, ואחר כך הלך למשרד הבריאות, כדי לעבוד על הקמתו של פרויקט רשות האישפוז. הוא היה ראש הפרויקט, אבל רשות האישפוז לא קמה, וטוקטלי נלקח אל הערוץ השני בתיקווה שגורל הפרויקט הזה יהיה מוכטח יותר.

בתיחילת 1987 נפתח מיספטימאיניוק. אחר העיתונאים העלה בכתבה רעיון שהערוץ השני עזב את המישפט במלואו בש"דור חי. קראנו את היריעה, התלהבנו מהרעיון ותוך יומיים התחלנו בשידורים. השתמשנו בצוותים של הטלוויזיה הלימורית, שזילמה את המישפט לצרכים תיעודיים היסטוריים.

אחר כך הגיע יוסי העצמאות 1987. "החלטנו ללכת על כל הקופה", אומר פרוז, האיש שהיה אחראי על ההקמה, "ותיכננו יום שידורים ארוך מ-9 כבוקר ועד חצות. שידורים חיים מהאולפן. את הראיונות הינחו אורן בן-ישי ושרי צוריאלי, והשידורים נעשו מאול-פני קטט בירושלים. זו, בעצם, היתה הכרות מילחמה על רשות השידור."

ואכן, רשות השידור הרימה מיד את הכיפה שנוקרה לעברה ואנשיה רצו ליועציה מיספטימלמשלה יום לפני יוסי העצמאות, בניסיון של הרגע האחרון למנוע את השידור. במישרדו של חריש התנהל ויכוח ער, שבסופו הגיעו הצדדים להסכמה, המשמשת עד היום אסמכתה: השידורים ייעשו בעצה משותפת בין ערוץ 2 לבין רשות השידור.

בהתחלה, "אומר פרוז, "היה שיתוף פעולה לא רע. הם אפילו העבירו לנו סרטים לשידור. אחר כך חל נתק. אורי פורת, שהיה אז מנכ"ל רשות השידור, היה אויב מוצהר שלנו. הוא התנגד לשידורים ואמר שהם חייבים להיות תחת גג רשות השידור."

השידורים נמשכו, ואף התרחבו מעבר לקליפים של שירים. צוות ההקמה הצליח להביא ולשרר אופרות וקונצרטים מחו"ל.

היום הגדול של הערוץ השני הגיע עם השביתה ברשות השידור בחודשים אוקטובר-נובמבר 1987. השביתה נמשכה 50 יום. לא היה עם מי לתאם, והערוץ השני התחיל לשרר. טוקטלי: "קיבלנו מהמנכ"ל תוכניות שלהם לשידור, או התחלנו לשרר את השירים שלנו במישרדים של רשות השידור והרחבנו את שעות השידור. היינו במצב קשה, כי לא היה לנו מלאי של תוכניות ולא היו לנו הכלים והאמצעים לשידורים מורחבים. עשינו מסע לרכישת סרטים ושידורנו המון סירטי קולנוע ותוכניות ילדים."

ואו, דווקא בזמן השביתה הגדולה, הגיעה לארץ אידה נודל, אסירת ציון המפורסמת והוותיקה. "בתוך יום", אומר טוקטלי, "אירגנו צוות שיצא לשטח ויצלם. יגון שנקר שידר מנג'לת העופה, השידורים נעשו דרך אולפן הרצליה, בעזרת אנשי הערוץ השני". השידור, אגב, זכה בביקורות קטלניות.

כמהלך השביתה הועלתה הצעה לשלב תשרי שרות וחסות בערוץ השני. גר יעקבי, שריהקשורת, התנגד להצעה, כדי שהרבר לא יתפרש כשבירת שביתה. עם סיום השביתה דרשו אנשי הטלוויזיה נקמה על שבירת השביתה. היועץ המישפטי

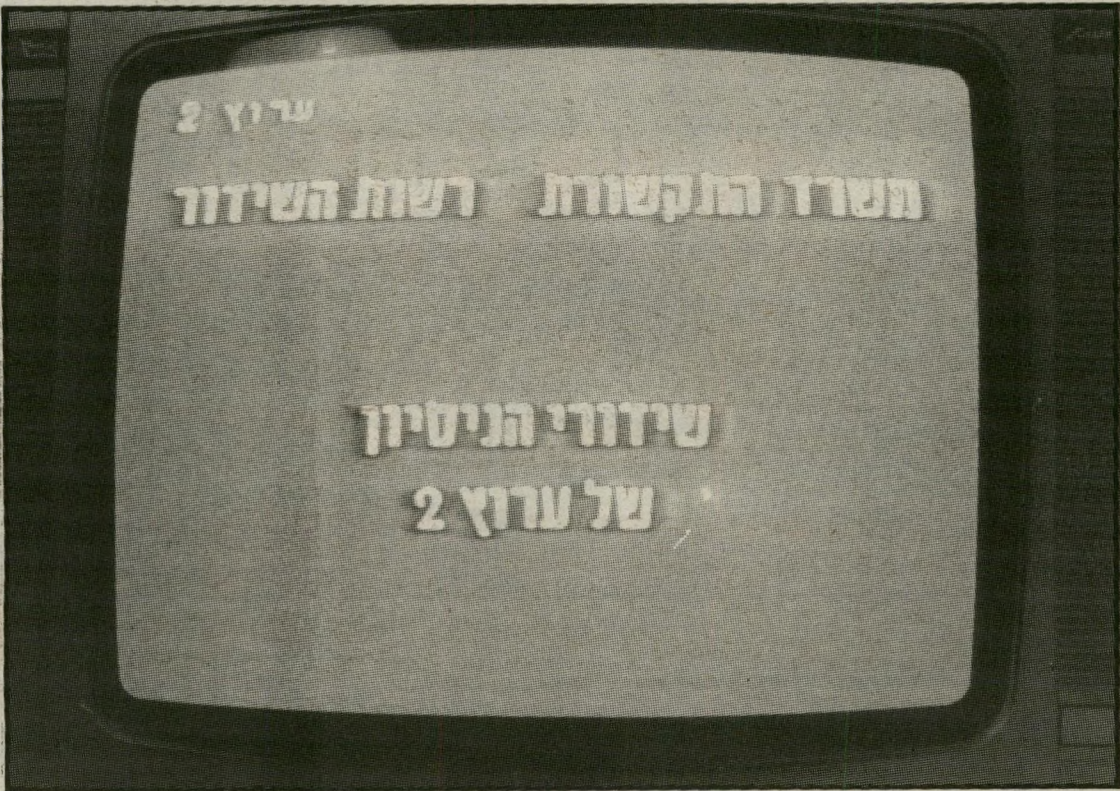
ציב. למרות זאת ועם מיגבלה כליכך לוחצת, הם מצליחים באמצעים מועטים ביותר, להביא אל המירקע סדרות, סירטי קולנוע ותוכניות ילדים (בניהן כמה מקוריות) בנוסף על קליפים ותוכניות מוסיקה.

כאחרונה ביקר יצחק ליבני בשוק סירטי הטלוויזיה בקאן, ביחד עם אורי שניער, מנהל התוכניות של הערוץ השני. השניים רכשו ביחד כמה תוכניות. "זה שאין כסף", אומר ליבני, לשעבר מנכ"ל רשות השידור, לשעבר מפקד נ"צה"ל, "מוכיח לי את ימי כולך צה"ל. יש אווירה חלוצית ובמצב הזה דווקא עושים לפעמים דברים מאוד נחמדים. אין

של הרשות נתן חוות דעת, שלפיה רק הוועד המנהל רשאי להחליט על שיתוף פעולה בין הערוצים, ובעיקר על תשרי שרות וחסות בערוץ השני. שיתוף הפעולה החלקי פסק. "או", אומר טוקטלי, "התחילה תקופה מאוד מתוחה. פורת אמר לנו שמצידו, שנפ"ס יק לשרר או שנשדרר בכוחות עצמנו. בחרנו באפשרות השנייה ומאז אנחנו פועלים במידה קטנה של תיאום. אנחנו מעבירים להם את לוח המישרים שלנו והם בודרים כלל לא מגיבים."

הערוץ השני אינו מסוגל לבצע תוכניות שידורים לטווח ארוך, אין מישרים ואין תק

מריכות ואין עניין של סמכויות. עוברים קשה, ללא הפסקה והיחסים הם אידיאליים ונעימים." זו, אגב, דיעה הנשמעת מפי כל הנוגעים בדבר. כיום מדובר על 10 מקבלי משכורות, ביניהם טוקטלי, שניער, אקל סיוון, אלברט גבאי, יגאל מור, קרלוס גורביץ ואחרים. כצוות כליכך מצומצם אין ביורוקרטיה, אין בעיות של ועדי עובדים, אין אנטלה סמויה, אין סירבול במערכת — תחלואים ותיקים ומוכרים ברשות השידור. במצב כזה השידורים הרבה יותר גמישים ואינם מוגבלים לשעות נוקשות וקבועות מראש.

אין כבר ויכוחים של פוליטיקאים על הערוץ השני, וזה הסימן הטוב ביותר לכך שלא יהיו לנו שידורים בקרוב. חברות ההפקה כבר מיואשות. כמה שנים אפשר לעבוד על ריק, ולהאמין

להבטחת? תצטרכו להסתפק בכבלים, וגם זה בערבון מוגבל

ענת סרגוסטי

מנהל טוקטלי מאישפוז לערוץ

בגלל בעיות תקציביות, לא נערך מעולם סקר ציפייה לשידורי הערוץ השני. אבל בסי קרציפייה שנערך לא מזמן התברר, שלמרות התחרות עם הטלוויזיה הכללית אחרי השעה 8 בערב, יש יותר צפייה לערוץ 2 אחרי שעה זו מאשר לפנייה. 50% מהתושבים הקולטים את שידורי הערוץ השני צופים בהם. יש עלייה מתמדת של צופים וכיום 85% מתוכם אוהבים לצפות בשידורים.

החוכיות

לפי התיכנון המקורי אמור היה הערוץ השני להיות מופעל שנתיים לפני בנייתם של הכבלים והלוויין ללוח המישרים היומי. תיכנון לחור, מציאות לחוד. לוחזומנים אפשרי נראה כך:

● בסוף דצמבר, תחילת ינואר, יתחילו לשרר בטלוויזיה כבלים בבתיים ובפתח תיקווה. ובהדרגה תוך שנה וחצי, ככל רחבי הארץ.

עד כה הוחלט על הזוכים ב-23 מתוך 29 איזורים. שישה ימים וכו במיכרזים השונים. בתוך חצי השנה הקרובה ייקבעו הזוכים בש"דור האיזוריים.

בכל איזור יהיו 20-24 ערוצי כבלים. נוסף על כך יהיו ערוצים ארציים: הטלוויזיה הכי לית, ערוץ 2, הטלוויזיה החינוכית והלוויין. השלב הבא בתהליך הוא הלוויין. המיכרז ללוויין, שהוצא ביולי, ייסגר בסוף חודש דצמבר. עד כה לא הוגשו הצעות למיכרז שני אלה — הלוויין והכבלים — הם יוזמות פרטיות. המדינה אינה משקיעה בהם משאבים. מדובר על השקעה של 550 מיליון דולר בשש השנים הבאות. 50 מיליון מתוכם לשידורי הלוויין.

ענת סרגוסטי, העולם הזה

ערוך 2, אומר גר יעקבי, שרהתיקשורת והשר הממונה על ביצוע חוקי-התיקשורת הללו, יהיה האחרון להפעלה. המהלך הנכון היה צריך להיות שהחוק יתקבל בכנסת לפני ארבע שנים, ושה שנתיים כבר היינו משרים. הכבלים היו אמורים להצטרף שנתיים שלוש אחר כך, יחד עם הלוויין. בפועל הרברים יקרו להיפך ובהרבה יותר זמן. כל חברות-ההפקה שהתכוננו לפריחה בערוץ השני מצמצמות ומהדקות חגורות. ההמתנה תימשך עוד שנים רבות. "יתכן", אומר יצחק ליבני, יועץ מיוחד לערוץ 2, "שהסיבה האמיתית לסחבת היא

לכיצוע החוק, ולא שר של המערך. כשהתבררו תוצאות הבחירות, ואיש המע"ר — גר יעקבי — מונה שוב כשר-התיק שורת, שהוא השר הממונה על ביצוע חוק הערוץ השני, רצה הליכוד גם שר מטעמו כממונה על הביצוע — עליפי עיקרון האיוון הקרוש. דיונים ארוכים בין הניצים הולידו נוסחה שלפיה שרהתיקשורת הוא השר המ"מ מונה. רוני מילוא מונה כשר לענייני תי"ע צעות. ואכן, שני השרים מתייעצים ביניהם ומ גיעים להסכמות גם בעניין החקיקה וגם בעניין המינויים.

החוק
חוק הערוץ השני (בקיצור) הוא תוצאה של ועדות שונות. וזה בערך נוסח החוק שעליו עוברת בימים אלה ועדת גולדרשטיין בגירסתה השנייה. החוק, הנקרא חוק הרשום השנייה לפ"ט לוויזיה ורדיו, כולל 149 סעיפים. הרעיון הוא להקים רשות הרומה כמת כונתה לשיטת אי-רדיו (הטלוויזיה הבלתי-תלויה) כבריטניה. זהו חיבור של חברות פרטיות עם רשות ציבורית. החברות יקבלו זיכ

יון על ימים, או על שעות-שידור למיספר שנים מסויים. גישה כלכלית-מיסחרית, עם פיקוח ציבורי. תפקידיה של הרשות, עליפי החוק: לקדם יצירה מקורית-עברית, לטפח אורחות טובה, מורשת יהודית, תרבות העמים, קידום שידור רים בשפה הערבית, מתן כיתוי למיגוון התרבותי בארץ, קיום שידורים להקניית השכלה, קיום שידורים בשפות זרות. "השידורים", נאמר בחוק, "יקוימו באמצעות בעלי-זכויות ועל חשבונם בלבד". השר הממונה (שרהתיקשורת) ימנה מועצה בת 15 חברים, לאחר התייעצות ובאישור הממשלה. חברי-המועצה יהיו אנשי-ציבור. ביניהם יהיה יו"ר המועצה.

תפקידי המועצה יהיו להתוות את קווי הפעולה, לפקח על ביצוע השידורים, לרונ בתקציב, לקבוע את לוח-המישורים העונתיים, לקבוע כללים לביצוע השידורים. המועצה תמנה את המנכ"ל, עליפי המלצת השר ובאישור הממשלה. המינוי הוא לחמש שנים. "שליש מכלל שידורי-הטלוויזיה", נאמר בחוק, "יהיה מהפקות מקומיות". במקביל תוקם חברת-חדשות, שבה יהיו לרשות 75% מהמניות ולבעלי הזכויות שאר ה-25%. מועצת-המנהלים תמנה באישור הממשלה את מנכ"ל חברת-החדשות שהוא העורך הראשי.

השר

בינתיים ניזונים צפי הערוץ השני מעבודתם המאומצת של אנשי-הצוות ומהפקות מקוריות שניתנות כמעט בחינם. אחת מהן היא התוכנית הפופולארית לילדים דודו מספר לנו, שבה מספר דודו טופו מדי ערב סיפור לבובה ולילדים הצופים בבית. התוכנית מוקלטת באולפן קטן ביותר ברחוב כזייהודה בתל-אביב, בשעות מזורות, אבל עם צוות אנשים דודו בחדרות-היצירה. וזו רק דוגמה אחת.

שידורי הערוץ השני נעשים בפועל מאולף-פני אי-רדיו בגיבעת-שאול בירושלים, ועד היום עוד לא היתה הפסקה אחת בשידורים, בוודאי שלא היתה שבתה או כל סיכסוך אחר. וזה, פחות או יותר, המצב שיהיה עד תחי לתם של השידורים בעוד שנתיים.

בכל מיקרה, בתוך שנתיים צפוי לעסיי-ראל מכול טלוויזיוני, שספק אם ניתן יהיה לעמוד בפניו. שאלתי את גר יעקבי אם נבדקו ההשלכות הסוציולוגיות של מכול זה.

"בארצות אחרות זה המצב הקיים. והראייה היא שפיריון העבודה והייצור בארצות-הבני רית לא ירד בעיקבות זאת, אלא עלה. כגון גליה המשק פורח, רווקא תוך כרי ההתעצמות של המהפכה הזאת. זה לא בגלל ההתפתחות התיקשורתית הזאת, אבל ודאי לא למרות. ההתפתחות הזאת מאפשרת כמה יתרונות מבחינה תרבותית-חברתית. קודם כל חופשי הבחירה. זה הבסיס למישטר דמוקרטי-תרי בותי. זה דבר חיובי ובעל-ערך.

"הדבר השני הוא ההתמחות. אדם מתפתח תוך כרי התמחות. "הדבר השלישי הוא ההיבט הקהילתי-אזורי. זה יגביר את ההשתתפות של האדם בחברה ובפעילות אזורית. "הדבר הרביעי הוא הדריכוניויות. ככבלים יהיה מימד דריכוניו. "הדבר החמישי הוא יכולת לקיים מוקדי-פעילות כמעט ללא התניה גיאוגרפית. "אני מינתי ועדה — שבה חברים לבני, ארנון צוקרמן ורדי הניק, יו"ר מועצת הכי בלים — שדנה ותצביע על בעיות שתיווצרנה בהקשר החברתי-כלכלי-תרבותי. "אחד המחירים שעליהם מדברים הוא הניכור, וזה לא קרה בשום מקום בעולם. להיפך, הטלוויזיה הביאה בכל העולם ליותר מעורבות חברתית".

לא חגיגה גדולה

בנתניה, עיר בינונית במושגים ישראלים, מועלת לה באופן חוקי אחת מתחנות-הכבלים הפעילות בישראל. על גג בית קטן בלב העיר מוצבות כמה עלויות-לוויין גדולות, ובמישרד מתחת לבית נרשמים המנויים — כ-20 אלף עד היום.

התחנה משדרת למנויים את מה שתקבלו אתם בעוד שנתיים, אם וכאשר יתחברו אל הטלוויזיה האזורית שלכם. ביותר מ-10 ערוצים מעבירה התחנה שידורי-טלוויזיה של חלק מארצות-אירופה; כמה מדינות מזרח-אירופיות; בופטסואנה, ותחנה מארצות-הברית. השידורים כולם נקלטים מה לוויין, ומועברים למנויים. מי שאינו מבין את השפה יכול רק ליהנות מה דמויות. מי שמבין יכול להתפאר כי הוא קולט בשידור ישיר את מוסקווא, בדרך כלל תענוג ממוקפק.

זה גם מה שאתם תקבלו, בהבדל קטן. מנויי התחנה בנתניה משלמים כ-10 שקלים לחודש. אתם תשלמו יותר מ-50.

הדבר הראשון שמהפכה בטלוויזיה בכבלים תעשה הוא ייקור משמעותי של השרות. בניית התשתית דורשת הרבה כסף, ואף אחד לא רוצה להפסיד. בעניין זה הלכו המחוקקים לחומרה, והציבו דרישות כמעט בלתי-אפשריות לחברות. מערכת-הכבלים חייבת להיות דריכוניוית, כדי לאפשר שידור גם מהבית החוצה. בפועל לא נראה כי מישוהו ישתמש בעתיד הקרוב במערכת כא, שאינה נשימוש בשום מקום בעולם, אבל המחוקק דרש והחברות יהיו חייבות להשקיע בצידוד יקר, מתוחכם ולעיתים קרובות בלתי-נחוץ. התוצאה תהיה ייקור המחיר למנויים.

מי שמצפה לקבל לפחות שידורים מקוריים ומעניינים יתאכזב. כמו התחנה בנתניה, גם החברות הגדולות ישרו תחנות מהול. הסיכוי להפקות מקוריות עצמאיות שואף לאפס. אין אפשרות להרוויח, ומי יבזבז כסף על הפקות אם הוא יכול לשדר סרטים קנויים? בשנים הראשונות נוכל רק לראות סרטים ותחנות זרות, שידורים שבהחלט לא יסכנו את הערוץ המוצלח שלנו ולא יכריחו את אנשיו להתחיל סוף-סוף לעבוד, להעלות דעיונות מקוריים או לשדר בתחנה חדשותית, המספקת מיני בזמן-אמת. יש להניח כי רק בטווח הארוך, אולי יותר מחמש שנים, יוכלו התחנות להתחיל ולהמיק שידורים בעל-דומה. ספק אם עד אז לא יתחולל שינוי טכנולוגי, שיהפוך את הכבלים למיתורים.

השמרנות הישראלית. בעניין הזה יש ליש-ראל שיא עולמי. אני לא מכיר עוד ארץ בעור לם שיש לה רק ערוץ-טלוויזיה אחד. ויותר מזה: ערוץ המתחיל את שידוריו בעברית למבוגרים כ-8 כערכו.

סיבה נוספת לעיכוב רבי-השנים באישור החוק היא — איך לא — פוליטית. שתי המפלגות הגדולות נאבקו ביניהן על השיטה על הערוץ הנוסף.

החוק התעכב כבר בראשית דרכו, משום שרה-חינוך-והתרבות רצה להיות השר ה אחראי על ביצוע החוק, ושר-האוצר דאן יצחק מודעי, התנגד לחוק בגלל המצב הכל-כלי הגרוע.

בגירסתו הנוכחית אושר החוק עליידי ה ממשלה בספטמבר 1986 והוגש לכנסת חוק ממשלתי חודשיים אחר כך. ברומונית עם הגי שתו לכנסת, התחילו שידורי-הניסיון של העי רוץ השני.

מייד עם אישור החוק בקריאה ראשונה בכנסת הוקמה ועדה מיוחדת, בראשותו של ח"כ פינחס גולדרשטיין; ועדה מיוחדת להקמת הרשת השנייה בטלוויזיה וברדיו.

ועדת-גולדרשטיין, בגירסתה הראשונה, עברה על סעיפי-החוק בהתייעצות עם מומי חים התיקשורת ולמישפטנים. בתחילת 1987 דיה החוק כמעט מוכו לצורך הגשתו לקריאה שנייה ושלישית בכנסת, ואז נתקע.

הסיבה להתקעות, לדעת אחרים מהנוגי עים ברברי: יחסי ליכוד-מערך, ובעיקר תיקי וית הליכוד. הימים ימי פרום-במירות. הליכוד היה בטוח בניצחונו הסוחף, והעדיף להשעות את אישור החוק עד לכינון ממשלה חדשה בראשותו, כדי שלא יהיה שר מטעמו אחראי

(המשך מעמוד 47)

יותר טוב, כעת, שיהיה בנו של מובאירב...

ובנו של סאראת אומר כי 2.30 בנוקר: מי לתמה. מילה אחת. זה עומד כנגד טונה של נייה.

המקור הזה היה שווה-ערך לבנו של סאראת?

לא, לא. לא. עוד יגידו ש... לא, לא. אבל הוא היה מקור שאני הגדרתי אותו: 'תיקיות עם ישראל' התרעתית. יותר מזה אני לא יכול לומר.

אבל אני שואל אותך אם ההחלטה שהם קיבלו, שברבעך אנחנו יודעים שהיא החלטה מוטעית, לא היתה החלטה סבירה לזמנה?

לא. כל המערכת של מחקר... מה בכל זאת עם כל עשורת, אני לא יודע כמה, או מאות או אלפי — כדי שלא יכנסו למיספר קרוב — של מודיעין ישראלים אחרים שאומרים: אין מילחמה, רק תרגיל?

לא, זה לא נכון. רק מקורות היגורית, שהם היו ההנאה, אמרו שזה תרגיל. מקורות המודיעין, כל הליגה הראשונה של הסוכנים של המוסד מה-30 בספטמבר, אמרו: מילחמה. שלושה-ארבעה לפחות. גם מקורות שלי, גם מה שראו בעיניים, גם השרותים הזרים.

הרי האמריקאים אמרו לנו ב-2 באוקטובר: יש לכם מילחמה בוויקאנד. אני מכיר את היסוד המודיעין, כל הליגה הראשונה של הסוכנים של המוסד מה-30 בספטמבר, אמרו: מילחמה. שלושה-ארבעה לפחות. גם מקורות שלי, גם מה שראו בעיניים, גם השרותים הזרים. הרי האמריקאים אמרו לנו ב-2 באוקטובר: יש לכם מילחמה בוויקאנד. אני מכיר את היסוד המודיעין, כל הליגה הראשונה של הסוכנים של המוסד מה-30 בספטמבר, אמרו: מילחמה. שלושה-ארבעה לפחות. גם מקורות שלי, גם מה שראו בעיניים, גם השרותים הזרים.

בוא נחזור לצבוי זמיר האיש. די ברור קודם על המידור בקהילת-הימני דיעו, ויש גם תפקידים מאורד-מוגזרים. ודבר אחד ברור: ראש-המסד איננו אחראי להערכת-המצב הלאומי. הוא אחראי על איסוף, הוא אחראי על הבאת מידע. להערכת המצב הלאומית אחראי אגף-המודיעין במטכ"ל, והואיש שעומד בראשו.

נכון. אז במה, בעצם, אתה מאשים את צבוי זמיר, בשעה שהוא לא היה אמור לגבש הערכה של הידיעות האלה?

תראי, מי שהם אנשי-מודיעין ולא אנשי חיל-דגלים, אלוף זמיר היה אלוף של חיל-דגלים, שלא עבר קורס סמל-מודיעין — כך מינו בימים ההם, היום חרול. צריך לדעת שאם יש לך מידע בנסיבות כאלה דראמטיות, שמבוטאים ורועת כבר האדמה, אתה לא מסתיר... אתה לא מחזיק אותו — אתה דוחף את זה קדימה, לפריזמה יותר גבוהה. אתה הקמ"ן של ראש-הממשלה. הנאמנות המיקצועית שלך, והלואיאליות ככלל, מחייבת אותך לרווח.

אמרה לי גולדה ב-77: 'הוא היה כא אלי כל יום עם כל דבר פעוט. אז הידיעה הכי חשובה, מסוכן כליכך חשוב, הוא לא מביא לי, נוסע לחוף-לארץ — ואני לא מבין מה הסוד הזה, אני כבר כתבתי וכולם כתבו שהוא נוסע לחוף-לארץ' — ובבוקר היא מחפשת אותו. זו פעם ראשונה שהוא נסע לחוף-לארץ בלי לקבל אישור ממני. הוא לא מרווח לה, לא לה ולא למזכיר הצבאי שלה.

אתה אומר כך: בשהגיעה אותה ידיעה של המוסד ב-2.30 בבוקר, בי-5 באוקטובר, צבוי זמיר, כפי שאמרת לך גולדה מאיר, איננו בא אליה לספר לה על הידיעה הזו.

גם לא בטלפון, גם לא למזכיר הצבאי שלה.

אלא נוסע לחוף-לארץ. עלימנת

מה? עדימנת לוודא. ואכן, הוא האיש שמצליח להביא את הידיעה הבדוקה ביותר שיש מילחמה.

באיחור של יממה. כן, אבל הוא האיש שמגייס את המילואים.

קודם כל, לפי דעתי הוא לא היה צריך לנסוע. כי מה שהיה ב-צנון — הספיק. אומר לי אחריכך זמיר, כשאני מתחקר אותו, שאני פירסמתי את הסקידה הזו שהוא סיפר שאספו אותה. אני שואל אותו: תגיד לי, מדוע לא דיווחת לגולדה? מדוע האירגון שלך לא הפיץ את זה לאמ"ן?

הוא אמר: כי לא היה שם יום ולא שעה. שוב פעם, תשובה של קצין חיל-דגלים. הרי לא היה חשוב לא יום ולא שעה: מה היתה הבטיחה באותו רגע במודיעין: האם כל מה שקורה בגבולות — זה תרגיל או מילחמה? המקור הזה, 'תיקיות-ישראל', אומר: זה מילחמה. אסכך גולדת שאלה: מתי? באיזה יום ובאיזה שעה? את זה המודיעין יכול להעריך, תוך שתיים או תוך יום. אבל צריך להזיז את המכונה הזו מגייסיס:

אילו העבירו את הידיעה הזו לאמ"ן ביום שישי ב-3 בבוקר, ב-6 בבוקר ביום שישי, 34 שעות לפני המילחמה, היו מגייסים את צה"ל, ולא היתה הפתעה!

אתה גם בקיא במרטבים, גם אספת את החומר לצרכי מחקר לאחר המרי לחמה, וגם אתה במרחב בדיפתך. אם כן, מדוע לא נענית להצעתו של זמיר לקיים בדרות, במעמדו של אחד מחברי ועדת-אגרנט על גירסיתך, שהוא מוען שהיא גירסת ריבה? א, אני נענית למישפט. אני מת שיהיה מישפט!

אתה יודע שידיו כבולות במישפט, משום שראש-הממשלה ביקש ממנו אישית שלא לחשוף את מוסכמי ועדת-אגרנט.

קודם כל, מדובר במימך אחד, שהוא כולו כבר חשוף. אין פה שום דבר סודי, כבר יצא כולו לעיתונות, ואני מקווה לשכנע את ראש הממשלה שיתיר את דיו של מר זמיר לתבוע אותי לדין.

ואם לא יתיר? אם לא יתיר, אני לא רוצה בכוררות מסיבה פשוטה: א, שמות הבוררים — ויש לי כבוד עצום לבית-המשפט העליון. אינני יודע מה קרה לבית-המשפט העליון של אגרנט. אני שמעתי מה אמר ד"ר (אמנון) גולדנברג באזכרה לדרו על ועדת-אגרנט, שהיא לא כבדו... אני אומר את זה הרבה יותר חמור: לא כבדו למישפט היהודי.

כשאני רואה איך הם לא הבינו את בעיית-המודיעין, כולל את הסוגיה הזו של 2.30 בבוקר, איך הם, איך עיוותו את דינו של דרו ושל דיין, ואת מי סילקו מהמודיעין, את מי לא סילקו — אני פשוט לא סומך. לא על אלה. ובכלל, מה הבוררים? ישיתו עלי 50,000 דולר במקום...

אני רוצה פסקדין של זיכוי, המאושש ומי אשרר את הגניסה ההיסטורית. שיהיה מישפט!

אבל אם ידיו כבולות, אם ראש-הממשלה איננו מוכן לסתור היום מוסכמי ממשלתי ועדת-אגרנט, ואם נני רוצה דין פומבי — אבל זאת תמוה שאתה לא מוצא מישהו שר-אוי להיות ברר ולפסוק ביניכם.

למה אומר זמיר שרק בית-המשפט יכול לפתור את זה? ואם ימנו אלוף חכם, ושני אלופי-מיסנה חכמים, הם לא יבררו את זה? כבקשה, שתמנה קהילת-המודיעין את מאיר עמית, או אהרלה יריב, או יהושפט הרבני ועוד מישהו, ואני אקבל את הפסק שלהם. לא צריך בית-משפט, זה לא יעלה כסף. אבל מה, אי אפשר יהיה לתבוע ממני חצי מיליון דולר, הם לא יתבעו ממני חצי מיליון דולר.

* שלושתם ראש-אמ"ן בעבר.

תמרורים

מפוצץ הגשרים

נחוג ♦ יוסהולדתו ה-65 של חיים בר לב, שרהמיטרה בחמש שנות ממשלות הדרות ושרהתעשייה-הימית, שבשבע שנות ממשלות מערך בטרם המהפך. בר לב, ילד וינה האוסטרית, גדל בזאגרב, בירת החבל הקרואטי של יוגוסלביה, שבה היה אביו תע"י שייך-כסטייל מצליח, עלה ארצה בגיל 15, ביקש להיות וטרינר, אך הסתפק בלימודים בבית-הספר החקלאי מיקוה-ישראל, גוייס לפלמ"ח, פקד על פיצוץ גשר אלנבי שעל הירדן בקיץ 1946 (בלי-הנשורים, שבו ביקש שה תנועת המרי העברית להוכיח לכריסים כי ביכולתה לנתק את הארץ משכנותיה לאור

בר לב וטרינר על גשר אלנבי

רך גבולותיה היבשתיים). בהמשך דרכו הצבאית היה בר לב מפקד-גדוד במילחמת-העצמאות, מפקד גייסות-ההצטיינות בשנות ה-50 והרמטכ"ל השמיני של צה"ל אחרי מילחמת ששת-הימים.

פילוסופית בקיבוץ

נפטרה ♦ בעירחדו, בגיל 65, דורית תיארה (דוריס) קרוק-גלעד, אלמנתו של 15 הורשים של משרד הפלמ"ח זורובל (מסביב י"הום הסטר) גלעד. קרוק-גלעד, ילידת טכניה, שגדלה בדרום-אפריקה והתחנכה בקימברידג', היתה פרופסור לאנגלית באוניברסיטה העברית, חוקרת הפילוסופיה של המוסר, כפי שהיא משתקפת בספרות וכתבה עם בעלה המנוח את האוטוביוגרפיה שלו, מעין ינדעון*.

שופטו של אייכמן

נפטר ♦ בתל-אביב, בגיל 83, הר"ר יצחק רוז, שופט מחוזי לשעבר, ומי שהיה, בשנת 1961, אחד משלושת שופטיו של אדולף אייכמן (השניים האחרים: בנימין הלוי ומשה גלילי), רוה, יליד גרמניה, בה היה לשופט בגיל 25, נאלץ לנטוש את כסיה מישפט עם עליית הנאצים לשלטון, עלה ארצה, שימש במשך 13 שנים כעורך-דין, עד ששב, בראשית שנות ה-50, לכסיה-מישפט.

נסך הנסייה

נפטר ♦ בוואדו, בירת ליכטנשטיין, מדינת-הננס (28 אלף תושבים על 164 ק"ר לומטר מרובעים) לגרת נרה הריין, השמורת זה 123 שנים בקפדנות על עצמאותה בגבול שווייץ ואוסטריה, בגיל 83, הנסיך פרנץ יוזף השני, מי שהיה שליט הנסיכות כממשך 46 שנים עד שהעביר, לפני המש שנים, את השלטון לבנו, הנסיך הנס-ארס.

* רמו למעין עיקרודו, סמיטיו שחו הוב חרים שבלוחמי השופט ינדעון בצורה מקד (ויהי מיספר המלקקים בדם אל פיהם שלוש מאות איש) בפרס צאתם לקרב נגד המדיינים.

הרוסקוב

(המשך מעמוד 31)

כל הוצאה. אם הם אנשי-עסקים, הם יצטרכו להתמודד בכל פעם עם תביעות לתשלום מכל מיני גופים. יחד עם הוצאות הגדולות נראה שכספים יגיעו ממקור מישפחתי כלשהו, אולי כספי-ירושה או כספים שמישהו חייב להם. זה יעזור להם לשמור על איזון מסוים, שכן הם לא יגיעו ממש למצב קשה.

החודשים דצמבר עד פברואר רגישים במיוחד וכדאי שימנעו מלקחת כל סיכון. לא מומלץ להיכנס להשקעות שאינן בטוחות, להיגרר לספקולציות, ועדיף שלא לפתוח עסק באותה תקופה. רק בשנת 1991 שיתפר מצבם. אז שוב יוכלו ליהנות מחופשיות-יתר ומיכולת לפעול מבלי להיכנס לחישוריים כספיים. זה יהיה שינוי מבורך מאחר כל אותן השנים שבהן סבלו מחסרון-כיס.

נסיעות לחו"ל

מחודש אוגוסט 1990 נראה שלא יהיו הרבה קשתים שישארו בבית. הם יראו עולם, יטוסו, יפליגו או ימצאו להם כל מיני דרכים לטייל, להכיר עולמות וליהנות. תקופה זו גם מביאה אורח לתם לרצון ללמוד, להשתלם ולהתקדם, וגם אם כרגע לימודים כלל לא נמצאים בתוכנית שלהם, באוגוסט הם ירשמו ללימודים וגם יצליחו מאוד בתחום הזה.

בריאות

החודש הקרוב לא מצביע על בריאות טובה, אבל מרבית השנה תהיה בסדר. לא נראות בעיות מיוחדות בתחום הזה.

נוס אמנם כבר לא עוזרת להם, אבל אין צורך לדאוג להם

חום הבריאות, וגם אם תהינה כאלה הם יוכלו להחלים בקלות. שנה זו תהיה זק אותם ותעזור למי שכן סובלים מב-עיות, להחלים ולהזיק מעמד מבלי להיחלש, להתמוטט ולהישבר. נראית רגישות כבדה, ובאיוור הימני של הברטן, אבל גם מי שבאמת רגישי, צריך לזכור שזוהי שנה די מבטיחה מהבחינה הזאת. אפילו טיפול בהורים או בני משפחה חולים ירד סוף-סוף מהפרק.

אהבות

גם כאן מתחלקת השנה לשניים. עד הקיץ תהיה זאת תקופה לא כליכך נוחה לחייה-רגש. במיוחד תהיה קשה התקופה הקרובה הנגמרת במרס. מרס כבר אפשר לפתוח בקשרים שיש בהם עומק ומשמעות. עד אז יהיו הקשרים שיווצרו הרפתקניים, חסרי-ציביות ולא מספקים.

לפנויים מומלץ לתכנן נסיעות בקיץ. הם יפגשו בני-יוזג רציניים ומתאימים בעת הנסיעה, או בארץ שאלה יגיעו. גם במוסדות-לימודים תהיה להם הזדמנות לפגוש מישהו שיתאים לציפיות.

קשרים שאינם טובים לא יחזיקו מעמד השנה. יגיע הרגע שפתאום הם יחליטו לסיים את הקשר. זה יקרה פתאום וייעשה במהירות. תהיה להם החושה שהם מבזבזים את חייהם על מי שלא מתאים להם. זה יהיה מעשה נכון, כי ההזדמנות למצוא מישהו מתאים תבוא בקיץ וחבל להחמיצה. בסך הכל לא צופנת השנה הקרובה שינויים גדולים. יתכן שלקשתים וזהי בשורה לא-מרנינה, אבל עדיף פחות עניין והפתעות, אך גם פחות קשיים. העולם הזה 2725

רק בבנק אחד יש ברירה! גם דולר וגם מדד

**הבינלאומי הראשון נותן לך יתרון בלעדי:
ברירת הצמדה לדולר או למדד - בחסכון אחד!**

אתה מפקיד את כסף בבנק הבינלאומי בתכנית החסכון "עוז תשואה" ל-34 חודש, ובתום התקופה מובטח לך הגבוה מבין השניים: הצמדה מלאה למדד או הצמדה מלאה לדולר בתוספת ריבית צמודה לדולר (כיום 5.25% לשנה). הריבית הדולרית תשתנה כל חצי שנה, ושיעורה יקבע על בסיס ריבית האוצר (לתכנית "דולר מדד") בניכוי אחוז אחד.

פרטים בסניפים.

ההפקדות בתכנית החל מ-2,000 ש"ח.
הבנק רשאי לשנות או להפסיק את התכנית בכל עת.

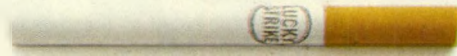
ממיר כהן (עמקסון)

הבנק הבינלאומי הראשון. יוצא מהכלל.

לפני

אחרי

בוא לטעום את ההבדל

הן נראות בדיוק אותו דבר
אבל, יש ביניהן הבדל גדול: הטעם.
כבר מן השאיפה הראשונה תרגיש
בהבדל הגדול. בחרנו את זני
הטבק המשובחים ביותר
ויצרנו תערובת מושלמת.
התוצאה: לאקי סטרייק חדשה.
סיגריה עם אופי חזק
בדיוק כמו שאתה אוהב.
בוא לטעום את ההבדל הגדול.

Made in U.S.A.

לאקי סטרייק האמריקאית האורגינלית
AN AMERICAN ORIGINAL

LUCKY STRIKE